



ОДИТЕН ДОКЛАД

№ 0300101818

за извършен одит на изпълнението „Ефективност на управлението на мрежата НАТУРА 2000 с цел защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата” за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2018 г.

Настоящият окончателен одитен доклад е приет с Решение № 461/11.12.2019 г.
на Сметната палата (Протокол № 45)

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	4
ТЕРМИНОЛОГИЧЕН РЕЧНИК	6
РЕЗЮМЕ	10
ВЪВЕДЕНИЕ	15
Одитен обхват и подход	18
1. Цели на одита	18
2. Обхват на одита	18
3. Одитни критерии	18
4. Одитна методология	18
КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ	20
I. Изграждане на екологична мрежа НАТУРА 2000 в България, като част от Европейската екологична мрежа	20
1. Нормативни изисквания за изграждането на мрежата в България	20
1.1. Транспонирани директиви за местообитанията и птиците в националното законодателство	20
1.2. Изменения и допълнения на нормативните изисквания, отнасящи се до мрежата НАТУРА 2000	22
2. Стратегически приоритети и дейности насочени към мрежата	23
3. Действия за изграждане на екологичната мрежа в България	24
3.1. Определяне на територии от значение за Общността	24
3.2. Обявяване на защитени зони от мрежата	27
II. Ефективност на създадената организация за управлението на мрежата на НАТУРА 2000 в България	29
1. Определени отговорности и взаимовръзки	29
2. Ефективност на действията за управлението на защитените зони от мрежата	35
3. Осигуряване на финансова обезпеченост на мрежата	36
III. Мониторинг, контрол и докладване на състоянието на мрежата НАТУРА 2000 в България	41
1. Система за мониторинг, осигуряваща информация за състоянието на защитените зони от мрежата	41
1.1. Въведен механизъм за мониторинг на състоянието на защитените зони от мрежата	41
1.2. Осъществен мониторинг на местообитания, птици и видове в защитените зони от мрежата	45
1.3. Наличие на информационни системи и регистри за мрежата	48
2. Ефективност на системата за контрол в защитените зони от мрежата	49
2.1. Осъществена контролна дейност на отговорните органи	49
2.2. Осъществена административнонаказателна дейност при увреждане или унищожаване на защитени зони	52
3. Ефективност на дейностите по докладване на състоянието на мрежата	53
3.1. Ефективност на системата за докладване с данни за състоянието на мрежата	53
3.2. Осъществено докладване по директивите на ЕС за мрежата в България	56
3.3. Доклади за напредъка на изпълнението на Националната приоритетна рамка	57
IV. Постигнат напредък в реализирането на Националната приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000	58
1. Постигнат напредък за реализиране на целите на мрежата	58
2. Принос на изградената мрежата за защита на околната среда и местното население	60
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	63

ПРЕПОРЪКИ	65
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД № 0300101818	67
Приложение № 1 Одитни въпроси, критерии и показатели за оценка	67
Приложение № 2 Основни органи, участници в системата за управление на мрежата НАТУРА 2000 в България	71
Приложение № 3 Списък с нормативните актове, имащи отношение към мрежата НАТУРА 2000	72
Приложение № 4 Заложените мерки в НПРД за финансиране от държавния бюджет	77
Приложение № 5 Преглед за наличие на методики и места за мониторинг на видовете по директивата за птиците и директивата за местообитанията предмет на опазване чрез НАТУРА 2000, попадащи в обхвата на НСМСБР	86
Приложение № 6 Определяне на защитените зони, които попадат в обхвата на проверката на база статистическа извадка	92
Приложение № 7 Обхват на приложените мерки според категорията и типа дейности в НПРД	103
Приложение № 8 Анализ на графици на РИОСВ, ДПП и ДНП за наличие на обекти от НСМСБР, предмет на опазване чрез НАТУРА 2000	121
Приложение № 9 Контролен лист за проверка на пълнотата и актуалността на информацията в досиетата на информационната система НАТУРА 2000, попадащи в обхвата на извадката	124
Приложение № 10 Данни за извършена административнонаказателна дейност за мрежата НАТУРА 2000 от 16-те РИОСВ за периода 01.01.2016 – 31.12.2018 г.	126
Опис на одитните доказателства към одитен доклад № 0300101818	127

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АОП	Агенция по обществени поръчки
БАН	Българска академия на науките
БД	Басейнова дирекция
ДВ	Държавен вестник
ДНП	Дирекция национален парк
ДНСЗП	Дирекция „Национална служба за защита на природата“
ДПП	Дирекция природен парк
ДРСР	Дирекция „Развитие на селските райони“
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕИП	Европейско икономическо пространство
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФГЗ	Европейски фонд за гарантиране на земеделието
ЕФМДР	Европейски фонд за морско дело и рибарство
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИС	Информационна система
КФ	Кохезионен фонд
МБРГЕП	Мониторинг на биоразнообразието, горските екосистеми и почвите
МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МС	Министерски съвет
МТ	Министерство на туризма
МФ	Министерство на финансите
НБД	Национална база данни
НЕМ	Национална екологична мрежа
НИМХ	Национален институт по метеорология и хидрология
НП	Наказателно постановление
НПРД	Национална приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000
НСБР	Национален съвет по биологично разнообразие
НСЗП	Национална служба за защита на природата
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НСМСБР	Национална система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие
НССЗ	Национална служба за съвети в земеделието
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОПДУ	Оперативна програма „Добро управление“
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“

ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие“
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОПТТИ	Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“
ОС	Оценка за съвместимост
ОСВ	Околната среда и водите
ПМДР	Програма за морско дело и рибарство
ПОСККД	Политики по околна среда и координация на контролната дейност
ППП/ИП	Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПУЗЗ	Планове за управление на защитени зони
ПУРБ	План за управление на речните басейни
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
ПЧП	Публично-частно партньорство
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РМС	Решение на министерски съвет
СЕПП	Схема за единно плащане на площ
СЗЗ	Специални защитени зони
СКЗ	Специални конзервационни зони
УО	Управляващ орган
УП	Устройствен правилник

ТЕРМИНОЛОГИЧЕН РЕЧНИК

<p>Благоприятно състояние на видовете</p>	<p>"Благоприятно състояние на видовете" е, когато:</p> <p>а) данните за динамиката на популациите на вида показват, че този вид е и ще остане жизнеспособен елемент на природното местообитание;</p> <p>б) естественият район на разпространение на този вид не намалява и не е налице тенденция към намаляване;</p> <p>в) е налице достатъчно голямо местообитание, което осигурява преживяването на популациите на този вид.</p> <p><i>Източник:</i> Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т. 1</p>
<p>Благоприятно състояние на природно местообитание</p>	<p>"Благоприятно състояние на природно местообитание" е, когато:</p> <p>а) площта на неговото естествено разпространение е постоянна или се разширява;</p> <p>б) неговата структура и специфични функции осигуряват дългосрочното му съществуване;</p> <p>в) състоянието на характерните за него видове е благоприятно.</p> <p><i>Източник:</i> Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т. 2</p>
<p>Бюджетна програма</p>	<p>съвкупност от дейности, за които е отговорен определен орган, и по която се разходват ресурси от бюджета за реализиране на конкретна цел на политиката. В програмния формат на бюджета като бюджетен документ се представят средносрочните цели на бюджетната организация, за които е необходимо съответното финансиране, разходите по бюджетни програми, изпълнението на които ще доведе до постигане на целите, както и показатели за изпълнение с информация, необходима за измерване на постигнатите резултати и на изпълнението на бюджетните програми.</p> <p><i>Източник:</i> Параграф 1, т. 1 и т. 30 от ДР на Закон за публичните финанси</p>
<p>Вид</p>	<p>Група от морфологично сходни организми, имащи общ произход, които са потенциално способни да обменят помежду си генетичен материал в естествени условия.</p> <p><i>Източник:</i> Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т. 5</p>
<p>Видове от интерес за Общността</p>	<p>Видове, които на европейската територия на държавите членки са застрашени, освен онези, за които тази територия се явява гранична за естественото им разпространение и които не са застрашени или уязвими в западния палеарктически регион, или са уязвими (т. е. е вероятно скорошното им преминаване в категорията на застрашените видове, ако факторите, причинили заплахата, продължават да съществуват), или са редки (т. е. чиито популации са малки и по настоящем не са застрашени или уязвими, но са изложени на риск - срещат се в ограничени географски райони или поединично разпръснати в по-голям район), или са ендемични и изискват особено внимание вследствие на специфични характеристики на местообитанието им и/или вследствие на потенциалното въздействие при тяхното използване върху местообитанието им, и/или потенциалното въздействие от тяхното използване върху природозащитния им статус.</p> <p><i>Източник:</i> Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т. 5а</p>
<p>Влажна зона</p>	<p>Район, включващ езера, блата, мочурища, торфища или други водни площи, независимо дали са естествени или изкуствени, постоянни или временни, с вода, която е статична или течаща, прясна, полусолена или солена, включително морска вода, чиято дълбочина или отлив не надхвърля 6 м.</p> <p><i>Източник:</i> Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т. 6</p>
<p>Водни площи</p>	<p>Площи от горските територии, поземления фонд и континенталния шелф и изключителната икономическа зона, залети с вода.</p> <p><i>Източник:</i> Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т. 8</p>
<p>Водно тяло</p>	<p>Самостоятелна и значима част от повърхностните или подземните води</p>

	<i>Източник: Закон за водите, обн., ДВ, бр. 67 от 27.07.1999 г., в сила от 28.01.2000 г., § 1, т.37</i>
Възстановяване	Пресъздаване в естествени условия на съобщества от организми, екосистеми и комплекси от тях по модел на естествено съществуващите или създаване на условия за повторно възникване или увеличаване числеността на природни популации. <i>Източник: Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т.9</i>
Гори	Горските територии по смисъла на Закона за горите. <i>Източник: Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т.12</i>
Земи	Земи по смисъла на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи. <i>Източник: Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т.20</i>
Зона за защита на водите	Територията на водосбора на повърхностно водно тяло или земната повърхност над подземно водно тяло. Зоната за защита на водите включва защитените територии и зони, определени или обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване <i>Източник: Закон за водите, обн., ДВ, бр. 67 от 27.07.1999 г., в сила от 28.01.2000 г., Чл. 119а, ал. 1, т. 5, § 1, т.97</i>
Зона от значение за Общността	Територия, която в биогеографския регион или региони, към които принадлежи, допринася в значителна степен за съхраняването или възстановяването до степен на благоприятно природозащитно състояние на тип природно местообитание по приложение № 1 или на вид по приложение № 2, допринася в значителна степен за целостта на мрежата от защитени зони по чл. 3 и/или допринася в значителна степен за съхраняването на биологичното разнообразие в конкретния биогеографски регион. При животински видове, които се нуждаят от големи местообитания, териториите от значение за Общността отговарят на местата в естествената област на разпространението им, които притежават физически и биологични елементи от решаващо значение за тяхното съществуване. <i>Източник: Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т.20а</i>
Компенсаторно плащане	Плащане, компенсиращо земеделските стопани за направени от тях разходи и претърпени загуби при изпълнение на забрани/ограничения за земеделска дейност, разписани в обнародвана в "Държавен вестник" заповед за обявяване на защитена/и зона/и от екологична мрежа Натура 2000 за стопанисвани от тях земеделски земи. <i>Източник: НАРЕДБА № 5 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярка 12 "Плащания по Натура 2000 и Рамковата директива за водите" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г., издадена от министъра на земеделието и храните, обн., ДВ, бр. 16 от 27.02.2015 г., в сила от 27.02.2015 г., § 1, т.5</i>
Компоненти на околната среда	са: атмосферният въздух, атмосферата, водите, почвата, земните недра, ландшафтът, природните обекти, минералното разнообразие, биологичното разнообразие и неговите елементи <i>Източници: Закон за опазване на околната среда чл. 4</i>
Мониторинг на водите	са измервания, наблюдения и оценки за определяне на състоянието на водите <i>Източник: ДР. параграф 1, т. 20 от Закона за водите</i>
Национална система за мониторинг на околната среда	Комплекс от измервателни, аналитични и информационни дейности, чиято цел е осигуряването на своєвременна и достоверна информация за състоянието на компонентите на околната среда и факторите, въздействащи върху тях, въз основа на която да се правят анализи, оценки и прогнози за обосноваване на дейностите по опазване и защита на околната среда и човешкото здраве от вредни въздействия.

	<i>Източник: Закон за опазване на околната среда, обн., ДВ, бр. 91 от 25.09.2002 г., § 1, т.53</i>
Национална система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие	Част от Националната система за мониторинг на околната среда. Представлява комплексен механизъм за наблюдение, анализ и оценка на промените в състоянието на биологичното разнообразие в Република България. <i>Източник: НАРЕДБА № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие, издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 3 от 12.01.2007 г., чл. 2</i>
Планове, програми и инвестиционни предложения	Плановете, програмите и инвестиционните предложения и техните разширения и промени по смисъла на Закона за опазване на околната среда. <i>Източник: Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т.28а</i>
Повърхностни води	са водите на сушата, с изключение на подземните води, както и преходните води и крайбрежните морски води, освен по отношение на химичното състояние, в който случай се включват и вътрешните морски води и водите на териториалното море; <i>Източник: ДР, параграф 1, т. 23 от Закона за водите</i>
Подземни води	са всички води, намиращи се под повърхността на земята във водонаситената зона, в пряк контакт със земните пластовете; <i>Източник: ДР, параграф 1, т. 24 от Закона за водите</i>
Популация	Териториално обособена съвкупност от индивиди от един и същи вид, които могат свободно да обменят генетичен материал помежду си. <i>Източник: Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т.29</i>
Природно местообитание	Естествени или близки до естествените сухоземни или акваториални области, характеризиращи се с характерни географски, абиотични и биотични особености, придаващи им специфичен облик. <i>Източник: Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т.31</i>
Предмет на защитените зони	Природните местообитания и местообитанията на видове, които се опазват в дадената защитена зона. <i>Източник: Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т.31а</i>
Природни местообитания от интерес за Общността	Онези местообитания от европейската територия на държавите членки, които в зоната на тяхната естествена област на разпространение са застрашени от изчезване или имат малък естествен район на разпространение, вследствие на намаляване на популацията или въз основа на вече ограничен район на разпространение, или представляват изключителни примери за типичните особености на един или няколко от следните девет биогеографски региона: алпийски, атлантически, черноморски, бореален, континентален, макронезийски, средиземноморски, панонски и степен. <i>Източник: Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т.31в</i>
Увреждане	Увреждане на местообитание и/или на вид - предмет на опазване в съответната защитена зона. <i>Източник: НАРЕДБА за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г., обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г., § 3, т.3</i>
Увреждане на вид	Всяко събитие, което води до влошаване на състоянието на вида, като: а) допринася за намаляването на популацията на вида в защитената зона в дългосрочен план; б) води до намаляване или риск от намаляване на естествения район на разпространение на този вид в защитената зона; в) допринася за намаляването на площта на местообитанието, което

	<p>осигурява преживяването на популациите на този вид в защитената зона.</p> <p><i>Източник: НАРЕДБА за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г., обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г., § 3, т.5</i></p>
Увреждане на местообитание	<p>Всяко събитие, което води до влошаване на състоянието на местообитанието, като:</p> <p>а) допринася за намаляването на площта на неговото естествено разпространение в защитената зона;</p> <p>б) води до влошаване на неговата структура и специфични функции, необходими за дългосрочното му съществуване;</p> <p>в) води до влошаване на състоянието на характерните за него видове.</p> <p><i>Източник: НАРЕДБА за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г., обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г., § 3, т.4</i></p>
Увреждане на околната среда	<p>Такова изменение на един или повече от съставлящите я компоненти, което води до влошаване качеството на живот на хората, до обедняване на биологичното разнообразие или до затруднено възстановяване на природните екосистеми</p> <p><i>Източник: ДР, § 1, т. 6 от ЗООС</i></p>
Фауна	<p>Всички видове животни в определен район.</p> <p><i>Източник: Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т.39</i></p>
Флора	<p>Всички видове растения в определен район.</p> <p><i>Източник: Закон за биологичното разнообразие, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., § 1, т.40</i></p>

РЕЗЮМЕ

Докладът е изготвен в резултат на извършен одит „Ефективност на управлението на мрежата НАТУРА 2000 с цел защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата” за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2018 г.

НАТУРА 2000 е единна европейска екологична мрежа от защитени зони, която има за цел да допринесе за осигуряване на биологичното разнообразие на територията на Европейския съюз чрез запазване или възстановяване на благоприятното състояние на определени типове природни местообитания и местообитания на видове диви животни и растения.¹ Мрежата се изгражда във всички страни членки на Европейския съюз и носи значителни икономически ползи на стойност между 200 и 300 млрд. евро на година, или между 2 и 3 на сто от brutния вътрешен продукт на Европейския съюз.² Ефективното управление на мрежата НАТУРА 2000 допринася за опазване на природата и подобряване условията на живот за населението.

В настоящия одитен доклад е направена оценка на ефективността на управлението на мрежата НАТУРА 2000 с цел опазване на околната среда и защита на местното население. Анализирани са и са оценени изграждането на екологична мрежа НАТУРА 2000 в България, като част от европейската екологична мрежа; създадената организация за управлението на мрежата в България; осъществения мониторинг, контрол и докладване на състоянието на мрежата и постигнатия напредък в реализирането на Националната приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000.

В резултат от изпълнението на одита са формирани следните по-важни констатации и оценки:

1. При изграждане на мрежата НАТУРА 2000 са допуснати редица пропуски свързани с изпълнението на разпоредбите на европейските директиви и българското законодателство. Неефективните действия пораждаат риск за постигане на целите на политиката на Европейския съюз в областта на околната среда и поставят България в неблагоприятната позиция на страна, неизпълняваща ангажиментите си, като член на Европейския съюз, както и риск за опазване на зоните от мрежата.

Изискванията от Директива 92/43/ЕИО за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (Директивата за местообитанията)³ и от Директива 2009/147/ЕО относно опазването на дивите птици (Директивата за птиците)⁴ не са транспонирани напълно правилно в националното законодателство. Пропуските в хармонизирането на националното законодателство по отношение на член 6, параграф 1 от Директивата за местообитанията⁵ водят до стартирането на наказателна процедура срещу България и създават сериозен риск за бъдещ разход на публичен финансов ресурс, поради неизпълнение на целите на екологичната политиката на ЕС.

Дефинираните в Закона за биологичното разнообразие цели на мрежата НАТУРА 2000 не са обвързани с икономическото развитие и поддържането и насърчаването на определени човешки дейности за постигане на устойчиво развитие, както е заложено в двете директиви.

От Министерството на околната среда и водите е идентифицирана липсата на ефективен механизъм за управление на мрежата НАТУРА 2000 и необходимостта от усъвършенстване на нормативната уредба, ясно разпределение на отговорностите между органите на централната и регионалните власти. Предприети са действия за нормативни промени за въвеждане на нов подход и структура за ефективно управление на мрежата НАТУРА 2000, както и нормативни промени за осигуряване на цялостния процес по

¹ Чл. 2, т. 2 от Директива 92/43/ЕЕС за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна

² http://ec.europa.eu/environment/basics/natural-capital/natura2000/index_bg.htm

³ Член 2, параграф 3 и член 6, параграф 1

⁴ Член 2

⁵ Член 6, параграф 1

разработване и прилагане на мерки за подобряване и поддържане на природозащитното състояние в зоните от мрежата и за пълно прилагане на Директивата за местообитанията и Директивата за птиците.

2. С Националната приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2014-2020 г. се създават условия за ефективно управление на мрежата НАТУРА 2000. Задължението на министъра на околната среда и водите да изготвя Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие и Национален план за опазване на биологичното разнообразие не е изпълнено, което води и до неопределянето на цели за опазване на биоразнообразието за мрежата НАТУРА 2000 в България. С приемането на Национална приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2014-2020 г. се дефинират основните приоритети, мерки и дейностите за изпълнение с оглед изграждане и ефективно управление на мрежата НАТУРА 2000. Независимо че изискването за прилагането на единен стандарт за стратегическо планиране на дейностите по НАТУРА 2000 е задължително за страните-членки, това изискване все още не е намерило своето нормативно отражение.

Поради неактуализирани национални стратегически документи, липсва рамка на дългосрочната политика с национални цели за опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие, което създава риск за провеждането на ефективна политика за опазване на биоразнообразието в зоните от мрежата НАТУРА 2000, затруднява изпълнението на ангажиментите на България като страна член на Европейския съюз и не спомага за постигане на целите на политиките в областта на биоразнообразието и устойчивото развитие.

3. В действията на Министерството на околната среда и водите за изграждане на мрежата НАТУРА 2000 има значително забавяне при издаване на заповедите за обявяване на защитени зони, и приемане на специфични цели за опазване на зоните, което представлява и неизпълнение на разпоредби на българското и европейското законодателство. Към 31 юли 2019 г. за 211 защитени зони от общо 341 няма издадени заповеди от министъра на околната среда и водите, за определяне на специални защитени или консервационни зони по директивите. Сроковете, определени в Директивата за местообитанията и в Закона за биологичното разнообразие, за обявяване на защитени зони до шест години от получаване на одобрение от Европейската комисия, както и срокът за издаване на заповедите за обявяване на защитени зони не са спазени, което води до липса определени режими за опазване на защитените зони от мрежата и до стартирането на наказателни процедури.

За защитените зони от НАТУРА липсват определени конкретни цели на опазване и мерки за предотвратяване на влошаване на природозащитното състояние на местообитанията и видовете, което възпрепятства осъществяването на активно опазване и устойчиво развитие.

4. Определени са органите за управление и контрол на мрежата НАТУРА 2000. На създадени структурни звена в МОСВ, са възложени функции, които да осигурят изпълнението на правомощията и задълженията на министъра на околната среда и водите, свързани с управлението на мрежата и координация на действията, но все още не е постигната ефективна организация на управлението. В процеса участват много различни субекти, на национално и регионално ниво, общини и неправителствен сектор, както и консултативни органи към министъра на околната среда и водите, което изисква създаването на по-ефективна организация за управление на мрежата НАТУРА 2000.

Създадени са информационна осигуреност и взаимовръзки между органите, ангажирани с мрежата от защитени зони НАТУРА 2000, което е предпоставка за обмен на информация и координация на действията. От Министерството на околната среда и водите чрез създаването на вътрешни правила, в които е регламентиран реда за обмен на информация и координация на действията са предприети действия за усъвършенстване и надграждане.

Предприети са действия за усъвършенстване на системата за управление и контрол чрез реализирането на нов управленски подход за мрежата НАТУРА 2000 и изготвянето на предложение за Закон за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие.

5. Разработени и утвърдени планове за управление с определени мерки за опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие на страната има за 7 защитени зони по Директивата за птиците. Липсата на управленски инструмент в продължение на повече от десет години възпрепятства ефективността на действията по управлението на мрежата и е предпоставка за загуба на биоразнообразие и непостигане на целите на мрежата НАТУРА 2000 за опазване и устойчиво ползване на биоразнообразието.

Липсва активно управление в защитените зони от мрежата НАТУРА 2000, за които не са разработени и не се прилагат планове за управление, с изключение на тези зони, които се припокриват с територии управлявани по Закона за защитените територии и Закона за водите. Забраните и ограниченията на дейности в заповедите за обявяване на защитените зони представляват административни мерки и не са достатъчни за устойчиво опазване на биоразнообразието.

Поради невъзлагането на разработване на планове за управление на защитени зони не се осигуряват определянето на необходимите консервационни мерки, които да отговарят на екологичните изисквания на типовете естествени местообитания и видовете, срещащи се в тези райони, както и на подходящи мерки за предотвратяване на влошаването на състоянието на местообитанията и обезпокояването на видовете, което е задължително изискване по Директивата за местообитанията. Задължението за определяне на необходимите мерки за опазване е абсолютно.

6. Националната приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000 определя необходимото финансиране за изпълнението на мерките, предвидени за мрежата от защитени зони НАТУРА 2000. Бюджетът в евро на Национална приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000 за периода 2014-2020 г. възлиза на 1 584 636 583 евро. За приоритетите, мерките и дейностите, планирани за извършване в Национална приоритетна рамка за действие за поддържане на мрежата НАТУРА 2000 са предвидени различни източници на финансиране.

Предприетите действия от Министерството на околната среда и водите и Министерството на земеделието, храните и горите за финансиране са от предвидените източници в Националната приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000. В бюджетните програми на двете министерства липсват самостоятелни цели и целеви стойности на показатели за изпълнение, свързани с управлението на мрежата НАТУРА 2000 и не съдържат информация за необходимите и разходваните средства за управлението мрежата, което създава риск за своевременното и целенасочено финансово обезпечаване на навременното, адекватно и ресурсно-ефективно изпълнение на приоритетите, мерките и дейностите, заложи в Националната приоритетна рамка за действие.,

Липсата на ясна обвързаност между предвидените мерки в Националната приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000 и тяхното финансиране затруднява адекватната оценка на тяхното ресурсно-ефективно изпълнение и прозрачното им отчитане.

7. Създаден е подходящ механизъм, чрез който да се осъществява мониторинг на природните местообитания, видовете и птиците, предмет на опазване чрез защитените зони НАТУРА 2000. Наблюдават се пропуски в неопределянето на местата и методиките за провеждане на мониторинг и в неразработването на схеми за мониторинг, за които пропуски са предприети действия за тяхното отстраняване и подобряване на механизма за осъществяване на мониторинг.

В рамките на Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие ежегодно са планирани и осъществявани мониторингови

дейности, които включват и видове, предмет на опазване чрез защитените зони НАТУРА 2000. Предприети са действия за избор на външен изпълнител, който да осъществи наблюдение и анализ на състоянието на всички видове, предмет на опазване чрез мрежата НАТУРА 2000. На територията на защитените зони е извършван и мониторинг на зоните за защита на водите, които изцяло или частично попадат в мрежата от защитени зони НАТУРА 2000. Възможността за получаване на обобщена информация за обектите в рамките на НАТУРА 2000, за които е извършван мониторинг не е предвидена, тъй като целите на създадената информационна система са по-широки.

Създадени са регистри и информационна система за управлението на мрежата НАТУРА 2000. Липсата на вътрешни правила и процедури, определящи информацията и документите за публикуване в информационната система НАТУРА 2000 създава риск за пропуски в пълнотата и съдържанието на данните за мрежата НАТУРА 2000.

8. В защитените зони от мрежата НАТУРА 2000, за които има издадени заповеди за обявяване се осъществява контрол по спазване на режимите и забраните в съответната зона. Поради липсата на заповеди контролни дейности в защитените зони от мрежата НАТУРА 2000 не се осъществяват.

Анализ и оценка на ефективността на извършвания контрол на мрежата не се извършва, което създава риск за ефективното управление и провеждането на ефективна природозащитна политика и за загуба на биоразнообразие.

9. Предвидени са административно наказателни мерки при увреждане на защитени зони от мрежата НАТУРА 2000. Налагат се глоби и санкции на физически и юридически лица при нарушаване на забраните и ограниченията определени в обявените защитени зони. Липсата на издадени заповеди за всички защитени зони с определени забрани и ограничения е предпоставка за увреждане на биологичното разнообразие, и води до невъзможност ефективно да се осъществява административнонаказателна дейност.

10. Спазени са регламентирания изисквания за изготвяне, представяне и публикуване на годишните национални доклади за състоянието на околната среда, съдържащи информация за покритието на мрежата НАТУРА 2000 в България. Данни за състоянието на защитените зони от НАТУРА 2000 от отговорните органи не се докладват, поради липсата на създадена организация за отчитане.

На интернет страницата на Изпълнителната агенция по околна среда е налична информация за биологичното разнообразие и защитени територии с графици за мониторингови дейности за биологичното разнообразие. Данни за отчитането на изпълнението на мониторинговите програми за компонент биологично разнообразие и за състоянието на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000 не се предоставят, което не осигурява публичност и прозрачност в предоставянето на информация за състоянието на екологичната мрежа НАТУРА 2000.

11. Предприети са действия по събиране и предоставяне на информация във връзка с докладването по Директивата за местообитанията и по Директивата за птиците. Наблюдава се забавяне в изпълнението на дейностите, което е предпоставка за неспазване на определените срокове за докладване и предприемане на санкциониращи действия от Европейската комисия, което води до липса на своевременни данни за състоянието на екологичната мрежа НАТУРА 2000 в България и създава риск за невъзможност от отстраняване на неблагоприятни влияния върху опазването и защитата на биологичното разнообразие в европейската екологична мрежа.

Липсва създадена организация за събиране на първични и агрегирани данни по набора от индикатори, заложен в Националната приоритетна рамка за действие, което възпрепятства текущото наблюдение на постигнатия напредък по приоритетите и вземането на своевременни управленски решения за актуализация на рамката.

12. Въпреки прилаганите мерки и дейности от Националната приоритетна рамка за действие измерването и определянето на постигнатия очакван напредък на изпълнението на рамката за НАТУРА 2000 е невъзможно, поради неприлагането на Системата за

мониторинг, контрол, допълване и актуализация на Националната приоритетна рамка за действие за 2014-2020. Липсва периодично/текущо отчитане и докладване на степента на постигане на приоритетите от Националната приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2014-2020 г.

За собствениците на имоти, попадащи в защитени зони без издадени заповеди за обявяване, не е ясен предметът и целите на защитената зона, общата площ, както и описа на имотите, включени в защитената зона и/или координатния регистър на границите на защитената зона, както и забрани или ограниченията на дейности, противоречащи на целите за опазване на защитената зона. Липсата на заповеди с определени забрани и ограничения на дейности, създава риск за собствениците и ползвателите на имоти от предприемане на действия, водещи до увреждане или унищожаване на местообитания или видове, и ограничаване на възможността за получаване на компенсаторни/инвестиционни плащания за пропуснати ползи и извършени разходи.

Отговорност за управленските решения по смисъла на чл. 6, ал. 1 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор през одитирания период носят:

Министрите на околната среда и водите:

1. Ивелина Василева – за периода от 07.11.2014 г. до 27.01.2017 г.
2. Ирина Костова – за периода от 27.01.2017 г. до 04.05.2017 г.
3. Нено Димов – от 04.05.2017 г. – продължава

Министрите:

1. Десислава Танева – министър на земеделието и храните от 07.11.2014 г. до 27.01.2017 г.
2. Проф. д-р Христо Бозуков – министър на земеделието и храните от 27.01.2017 г. до 04.05.2017 г.
3. Румен Порожанов – министър на земеделието, храните и горите от 04.05.2017 г. до 15.05.2019 г.
4. Десислава Танева – министър на земеделието, храните и горите от 15.05.2019 г. – продължава

Отговорността на Сметната палата се свежда до изразяване на обосновано заключение за ефективността на управлението на мрежата НАТУРА 2000 с цел защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата.

Одитът е извършен в съответствие с Международно признатите одитни стандарти, издадени от Комитета за одитни стандарти на Международната организация на върховните одитни институции – ИНТОСАЙ.

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Основание за извършване на одита

Одитът се извършва на основание чл. 5, ал. 1, т. 3 и чл. 6 от Закона за Сметната палата и в изпълнение на Заповед № ОД-03-01-018 от 12.12.2018 г., изменена и допълнена със Заповед № ОД-03-01-07 от 25.03.2019 г., издадени от Горица Грънчарова-Кожарева, заместник-председател на Сметната палата. Одитът е включен в Програмата за одитната дейност на Сметната палата за 2018 г., като одитна задача № 307.

От Европейската комисия са стартирани дела и наказателни процедури срещу страната за неизпълнени изисквания на екологичното законодателство и/или нарушени такива в областта на опазване на биоразнообразието. Natura 2000 е система от защитени зони - места от територията и акваторията на страната, които отговарят на изискванията за наличие на важни за биологичното разнообразие растителни и животински видове, и типове природни местообитания. В тях е допустимо осъществяване на човешка дейност и по-голямата част от земята е частна собственост, но ударението е поставено върху това да се осигури такова стопанисването ѝ, което да е устойчиво. Осъществяването на ефективно управление на мрежата НАТУРА 2000 ще осигури защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата и ще спомогне за установяване на причините и предотвратяване на бъдещи съдебни дела от Европейската комисия.

2. Обект на одит

Обект на одита е управлението на мрежата НАТУРА 2000 за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2018 г.

Загубата на биологично разнообразие е глобален проблем в световен, европейски и национален мащаб. Европейският съюз води активна политика за справяне с проблема. Изграждането на европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в страните от ЕС е пряко следствие от провежданата екологична политика за осигуряване на условия за защита и оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа.

НАТУРА 2000 е единна европейска екологична мрежа от защитени зони⁶, която на територията на Европа има за цел осигуряване на биологичното разнообразие и на дългосрочното опазване в благоприятно състояние на точно определени растителни и животински видове, както и местата, които обитават. Местата, попадащи в екологичната мрежа се определят в съответствие с две основни за опазването на околната среда Директиви на Европейския съюз (ЕС) – Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива за местообитанията) и Директива 2009/147/ЕО относно опазването на дивите птици (Директива за птиците). Страните членки следва да установят разпространението на тези местообитания и видове в своите територии и да поставят част от тях под защита, както и да осигурят механизми за тяхното управление с цел запазване и устойчиво ползване. Мрежата се изгражда във всички страни членки на ЕС и включва специални защитени райони, определени от тях, съгласно двете директиви.⁷

НАТУРА 2000 е най-голямата мрежа в света от защитени зони с богато биологично разнообразие, която обхваща 18 на сто от сухоземната територия и 6 на сто от морската територия на ЕС. Директивите предоставят защита за около 1 500 животински и растителни вида и приблизително 200 редки типа местообитания както в защитените зони, така и извън тях, като *обединяват опазването на природата с устойчивото земеползване и икономическа дейност.*⁸

⁶ Чл. 3 от Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

⁷ Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и Директива 2009/147/ЕС за опазването на дивите птици

⁸ Съобщение на Комисията до европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален Комитет и комитетите на регионите - План за действие за природата, хората и икономиката, Брюксел, 27.4.2017 г. <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/BG/COM-2017-198-F1-BG-MAIN-PART-1.PDF>

Опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие в Република България се урежда със Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).⁹ Държавата изгражда *Национална екологична мрежа* (НЕМ), включваща защитени зони, като част от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000¹⁰ с цел опазването на представители за България и за Европа типове природни местообитания и местообитания на застрашени, редки и ендемични растителни, животински и гъбни видове в рамките на НЕМ.¹¹

Законът за биологичното разнообразие въвежда нормите на европейските директиви за местообитанията и за птиците, както и процеса по определяне, обявяване и управление на защитените зони.¹² Защитените зони са предназначени за опазване или възстановяване на благоприятното състояние на включените в тях природни местообитания, както и на видовете в техния естествен район на разпространение и се обявяват съгласно списъците, посочени в приложенията на директивите.¹³ Списъците с природните местообитания и видовете, включително и птици, за чиито местообитания се обявяват защитени зони в България, са изброени и в приложенията на ЗБР.¹⁴

Процедурата за избор и одобрение на защитените зони за опазване на типове природни местообитания, местообитания и на видовете и на птиците е регламентирана в разпоредбите на ЗБР¹⁵, където са определени и отговорните органи за избора и одобрението на защитените зони – Министерския съвет, Министерство на околната среда и водите и Националният съвет по биологичното разнообразие.¹⁶

Общо защитените зони от екологичната мрежа НАТУРА 2000 в България са 341, покриващи 34,9 на сто от територията на страната, като за 13 от зоните са определени граници, които съвпадат по двете директиви. Към 31 юли 2019 г. с решения на Министерския съвет¹⁷ са приети:

- 234 защитени зони от НАТУРА 2000 по Директивата за местообитанията, които обхващат приблизително 30,3 на сто от територията на страната с обща площ от 36 119 км²;

- 120 защитени зони от НАТУРА 2000 по Директивата за птиците, покриващи 23,1 на сто от територията на страната с обща площ 26 165 км².

България е една от най-богатите на биологично разнообразие европейски държави и заема 3^{-то} място от страните-членки на ЕС по процент на покритите на екологичната мрежа НАТУРА 2000 от националната територия след Република Словения и Хърватия.

Редът за обявяване на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000 е определен в ЗБР¹⁸, съгласно който защитените зони се обявяват със заповед на министъра на околната среда и водите. Заповедите за обявяване на всяка защитена зона посочват предмет и цели на защитената зона, както и забрани или ограничения за дейности, противоречащи на целите за опазване на защитената зона.¹⁹

За защитените зони *могат да се разработват планове за управление*,²⁰ в които се предвиждат мерки за предотвратяване на влошаването на условията в местообитания, както и на застрашаването и обезпокояването на видовете, за опазването на които са

⁹ Чл. 1 от ЗБР

¹⁰ Чл. 3, ал. 1 от ЗБР

¹¹ Чл. 2, ал. 1 и чл. 4 от ЗБР

¹² Раздели II, III и V от Глава втора и Глава шеста от ЗБР

¹³ Чл. 5 и чл. 6 от ЗБР; Приложение I и II от Директива 92/43/ЕЕС и Приложение I от Директива 2009/147/ЕС

¹⁴ Приложение № 1 към чл. 6, ал. 1, т. 1 и Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 и 3 от ЗБР

¹⁵ Раздел II и Раздел III на Глава втора от ЗБР

¹⁶ Чл. 8 и чл. 10 от ЗБР

¹⁷ РМС № 122 от 02 март 2007 г. (ДВ бр. 21/09.03.2007 г.); РМС № 661 от 16 октомври 2007 г. (ДВ бр. 85/23.10.2007 г.); РМС № 802 от 04 декември 2007 г. (ДВ бр. 107/18.12.2007 г.); РМС № 52 от 05 февруари 2008 г. (ДВ бр. 14 от 12.02.2008 г.); РМС № 811 от 16 ноември 2010 г. (ДВ бр. 96/07.12.2010 г.); РМС № 335 от 26 май 2011 г. (ДВ бр. 41 от 31.05.2011 г.); РМС № 660 от 01 ноември 2013 г. (ДВ бр. 97/08.11.2013 г.); РМС № 678 от 07 ноември 2013 г. (ДВ бр. 99 от 15.11.2013 г.); РМС № 223 от 24 април 2014 г. (ДВ бр. 37/29.04.2014 г.); РМС № 598 от 22 юли 2016 г. (ДВ бр. 39/29.07.2016 г.); РМС № 177 от 03 април 2019 г. (ДВ бр. 29/08.04.2019 г.);

<https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/registri-za-zastiteni-zoni/prieti-s-reshenie-na-ministerski-suvel/>

¹⁸ Раздел III от Глава втора на ЗБР

¹⁹ чл. 12 от ЗБР

²⁰ Чл. 27 от ЗБР

обявени съответните защитени зони.²¹ Плановете за управление на защитени зони се разработват и утвърждават при условия и по ред, определени с наредба, приета от Министерския съвет (МС).²² С постановление на МС от 30.12.2008 г.²³ е приета Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони.

Министерството на околната среда и водите (МОСВ) и други държавни органи и техните подразделения в рамките на своите компетенции *осъществяват управлението и контрола* по опазване на биологичното разнообразие в Република България.²⁴ Министърът на околната среда и водите провежда държавната политика и координира дейностите по опазване на биологичното разнообразие, вкл. изгражда и поддържа Национална екологична мрежата, организира Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР) и създава база данни.²⁵

Министерството на земеделието, храните и горите (МЗХГ), Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) и другите държавни органи и техните подразделения, както и общините, в сферата на своята компетентност осъществяват дейности по опазване на биологичното разнообразие, в т.ч. и контролират дейността на собствениците или ползвателите на земи, горски територии и водни площи, включени в Националната екологична мрежа.²⁶ Политика в областта на екологичната мрежа НАТУРА 2000 се осъществява и чрез консултации между широк кръг от заинтересовани лица, Висш експертен екологичен съвет²⁷ и Национален съвет за биологично разнообразие.²⁸

Отговорна структура за обявяването и опазването на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000, в т.ч. защитените видове растения и животни, както и опазването на биологичното разнообразие е министъра на околната среда и водите, подпомагана от дирекция „Национална служба за защита на природата“ (НСЗП). Дирекция НСЗП е ангажирана с администрирането, осъществяването на общо ръководство и контрол върху управлението на мрежата НАТУРА 2000.²⁹ В процеса участват Изпълнителна агенция по околната среда (ИАОС) и регионалните структури на МОСВ - Дирекциите на националните паркове (ДНП), Регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ) и Басейновите дирекции (БД) при взаимодействие с МЗХГ със специализираните териториални администрации и Изпълнителна агенция по горите, с подчинените ѝ дирекции на природни паркове. *Контролът* по спазването на изискванията за опазване на биологичното разнообразие, вкл. прилагането на планове за управление на земи, горски територии и водни площи, включени в НЕМ е възложен на директорите на регионалните инспекции по околната среда и водите.³⁰

МОСВ, МЗХГ и общините, както и *физическите и юридическите лица* - собственици и ползватели на горски територии, земи и водни площи в НЕМ, *осъществяват тяхното стопанисване и охрана* съгласно разпоредбите на ЗБР и другите специални закони.³¹

За програмния период 2014-2020 г. от Европейската комисия е въведен нов подход по отношение на предоставянето на финансиране за мрежата НАТУРА 2000, който изисква от *държавите-членки да разработят приоритетни рамки за действие* в изпълнение на Директивата за местообитанията.³² Приоритетните рамки за НАТУРА 2000

²¹ Чл. 29 от ЗБР

²² Чл. 28, ал. 1 от ЗБР

²³ ПМС № 349 от 30.12.2008 г.

²⁴ Чл. 114 от ЗБР

²⁵ Чл. 115, ал. 1, т.1, т. 4, т.6 и т.10 от ЗБР

²⁶ Чл.118 от ЗБР

²⁷ Правилникът за функциите, задачите и състава на Висшия експертен екологичен съвет към министъра на околната среда и водите, утвърден със Заповед № РД-145/25.02.2015 г. на министъра на околната среда и водите, обн. ДВ, бр. 19 от 13.03.2015 г.; Правилникът е изменен със Заповед № РД-650/10.10.2017 г.

²⁸ Чл. 116 ал. 2 от ЗБР

²⁹ Чл. 18, т. 4 и чл. 35 от Устройствен правилник на Министерството на околната среда и водите

³⁰ Чл. 117, т.1 от ЗБР

³¹ Чл. 119, ал. 1 от ЗБР

³² Чл. 8 от Директива 92/43/ЕИО

представляват инструмент за планиране, насочен към засилване на хоризонталната интеграция на НАТУРА 2000 в останалите секторни политики, чрез които да се идентифицират и мобилизират различните финансови източници за устойчивото управление на мрежата.

ОДИТЕН ОБХВАТ И ПОДХОД

1. Цели на одита

В съответствие с определените в Международните одитни стандарти на върховните одитни институции общи цели на одита на изпълнението, настоящият одит има за цел:

- Да се предостави независима и обективна оценка за ефективността на управлението на мрежата НАТУРА 2000 за защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата;

- Да се подпомогне ръководството на одитираните обекти чрез идентифициране на слабостите и формулиране на препоръки за ефективно изпълнение на дейностите.

2. Обхват на одита

2.1. Основният въпрос на одита е:

- Ефективно ли е управлението на мрежата НАТУРА 2000 за защита на околната среда и на местното население в зоните от мрежата?

На база извършената оценка на рисковете, към основния въпрос са формулирани следните *специфични въпроси*:

- Изградена ли е мрежа НАТУРА 2000 в България, като част от европейската екологична мрежа?

- Ефективна ли е създадената организация във връзка с управлението на мрежата НАТУРА 2000?

- Ефективни ли са изградените системи за мониторинг, контрол и докладване на състоянието на мрежата?

- Постигнат ли е очакваният напредък в реализирането на Националната приоритетна рамка за действие?

2.2. Одитираният период е от 01.01.2016 г. до 31.12.2018 г. В обхвата на одита са включени оценяването на рисковете по отношение на нормативните изисквания и действията за изграждането на мрежата НАТУРА 2000 в България; създадената организация за управлението и ефективността на управлението на мрежата; осигурената финансова обезпеченост за поддържане на мрежата; ефективността на системите за мониторинг и докладване на състоянието на мрежата; ефективността на контрола и административнонаказателната дейност в защитените зони от мрежата; постигнатият напредък за реализиране на целите на мрежата и приносът от изградената мрежа НАТУРА 2000 в България за защита на околната среда и местното население.

3. Одитни критерии

Критериите и показателите за оценка на управлението на мрежата НАТУРА 2000 с цел защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2018 г. са представени в Приложение № 1 към одитния доклад.

4. Одитна методология

При осъществяването на одита са приложени самостоятелно или в комбинация системно-ориентираният и резултатно-ориентираният подходи, в зависимост от спецификата на съответния критерий.

Резултатно-ориентираният подход е насочен основно към изследване и оценка на ефективността на управлението на мрежата НАТУРА 2000 с цел защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата.

За постигане целите на одита е приложен системно-ориентираният подход, като са оценени предприетите действия за: изграждането на екологичната мрежа НАТУРА 2000 в България, организацията във връзка с управлението на мрежа НАТУРА 2000, мониторинга, контрола, докладването и Националната приоритетна рамка за действие НАТУРА 2000.

Използвани са следните методи:

- за събиране на информация – изискване на документи; проучване и проверка на документи; въпросници; интервюта и наблюдение. Формирана е статистическа извадка представена в Приложение № 6 към одитния доклад.

- за анализ на информацията - сравнителен и качествен анализ, систематизиране и обобщаване на информация; количествен анализ - тенденции, сравнения, съотношения; таблично и графично представяне на резултатите и др.

КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ

I. Изграждане на екологична мрежа НАТУРА 2000 в България, като част от Европейската екологична мрежа

1. Нормативни изисквания за изграждането на мрежата в България

1.1. Транспонирани директиви за местообитанията и птиците в националното законодателство

Местата, попадащи в екологичната мрежа НАТУРА 2000 се определят в съответствие с две основни за опазването на околната среда директиви на Европейския съюз (ЕС) за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна³³, и относно опазването на дивите птици.³⁴ Страните членки определят специални конзервационни зони (СКЗ) за опазване и възстановяване на местообитанията³⁵ и специални защитени зони (СЗЗ) за опазване на птиците³⁶, посочени в директивите и приложенията към тях, и предприемат мерки за тяхното опазване.³⁷ Държавите членки са длъжни да установят разпространението на тези местообитания и видове и да поставят част от тях под защита, както и да ги управляват с цел запазване и устойчиво ползване. Изграждането на НАТУРА 2000 следва да е съобразено с икономическите, социалните, културните и религиозните особености на всяка от страните в ЕС. НАТУРА 2000 очертава рамката за защита на ценните видове и техните местообитания, като същевременно цели и интегрирането на приоритетите за опазване на биологичното разнообразие в икономическите дейности и политики.³⁸

Законът за биологичното разнообразие въвежда разпоредбите на Директива 92/43/ЕИО за опазване на естествените местообитания и дивата флора и фауна (Директива за местообитанията) и Директива 79/409/ЕИО относно опазването на дивите птици (Директива за птиците).³⁹ Законът цели опазването на представителни за Република България и за Европа типове природни местообитания и местообитания на видове в рамките на Национална екологична мрежа.⁴⁰

Типовете местообитания и видовете, включително птици, за чиито местообитания се обявяват защитени зони в България, са изброени в приложения на ЗБР, базирани на списъците с типове местообитания и видове от значение за Общността определени в директивите за местообитанията и за птиците.⁴¹ Дефинираните в ЗБР цели на мрежата НАТУРА 2000,⁴² които цели са заложили в двете директиви, **се отнасят само до опазването на природата** и не отчитат необходимостта от интегриране на приоритетите за опазване на биологичното разнообразие в икономическите дейности и политики, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености.⁴³

Осигуряването на законова защита съобразно европейското законодателство⁴⁴ се осъществява чрез оценка за съвместимостта на всички планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, които не са непосредствено свързани или необходими за управлението на защитените зони.⁴⁵ Условиата и редът за извършването на оценката за

³³ Директива 92/43/ЕИО за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна

³⁴ Директива 2009/147/ЕС за опазването на дивите птици, (кодифицирана версия на Директива 79/409/ЕИО)

³⁵ Чл. 1, л) от Директива 92/43/ ЕИО

³⁶ Чл. 4, параграф 1 Директива 2009/147/ЕС

³⁷ Чл. 6 от Директива 92/43/ЕИО и Чл. 2 от Директива 2009/147/ЕС

³⁸ Директива 92/43/ЕИО за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна и Директива 2009/147/ЕС за опазването на дивите птици,

³⁹ § 68 от Допълнителните разпоредби на ЗБР

⁴⁰ Чл. 2 т. 1 и чл. 3, ал. 1, т. 1 от ЗБР

⁴¹ Чл. 6, ал. 1, т. 1, 2, 3 и т. 4 от ЗБР, Приложение № 1 към чл. 6, ал. 1, т. 1 и Приложение № 2 към чл. 6, ал.1, т. 2 и 3 от ЗБР

⁴² Чл. 4 от ЗБР

⁴³ Част Въведение и чл. 2 т. 3. от Директивата за местообитанията и чл. 2 от Директивата за птиците

⁴⁴ Чл. 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията

⁴⁵ Чл. 31, ал. 1 от ЗБР

съвместимост са определени⁴⁶ с Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения,⁴⁷ с която се осигурява механизъм за опазването на местообитанията и видовете в защитените зони от мрежата НАТУРА 2000, независимо дали имат издадени заповеди за обявяване чрез подлагането на процедура по извършване на оценка за съвместимостта.⁴⁸

С писмо от 25.01.2019 г.⁴⁹ Европейската комисия уведомява Република България за стартирана процедура за нарушение относно неправилно транспонирана разпоредба в ЗБР от Директивата за местообитанията.⁵⁰ ЕК счита, че Република България не е изпълнила задълженията си съгласно член 4, параграф 4 и член 6, параграф 1 от Директивата за местообитанията, като:

- не е определила във възможно най-кратък срок, но не по-късно от шест годи, като СКЗ 221 от общо 230 защитени ЗЗО, приети с Решения 2009/93/ЕО, 2009/91/ЕО, 2009/92/ЕО на Комисията от 12 декември 2008 г. и 2013/23/ЕС от 16 ноември 2012 г.;

- систематично и трайно не изпълнява задължението си за определяне на специфични за зоните подробни цели на опазване;

- систематично и трайно не изпълнява задължението си за определяне на необходимите мерки за опазване, които да отговарят на екологичните изисквания на типовете естествените местообитания от приложение I и видовете от приложение II, срещащи се в този район, и като не е транспонирала правилно чл. 6 параграф 1 в националното законодателство.⁵¹

Законът за биологичното разнообразие не е императивен по отношение на необходимостта в защитените зони да се разработват планове за управление,⁵² в които се предвиждат мерки за опазване⁵³, но въвежда задължение за разработването на планове за действие за растителни и животински видове.⁵⁴ С предимство се разработват планове за действие за приоритетни видове от приложение № 2 от ЗБР, в което са посочени видовете животни, растения и птици, опазвани по Директивата за местообитанията и Директивата за птиците.⁵⁵ Разработени и утвърдени планове за управление има за 7 защитени зони по Директивата за птиците⁵⁶ и 11 плана за действие за птици, като видове, опазвани от мрежата НАТУРА 2000.⁵⁷

Националното законодателство не предвижда изрично задължение за въвеждане на пълния набор от мерки за опазване в защитените зони, както е предвидено в Директивата за местообитанията.⁵⁸

Пропуските в хармонизирането на националното законодателство по отношение на член 6, параграф 1 от Директивата за местообитанията водят до стартирането на процедура за нарушение срещу България и при липса на своевременни действия за изпълнение на изискванията създават сериозен риск за санкциониране и бъдещ разход на

⁴⁶ Чл. 31а от ЗБР

⁴⁷ <http://natura2000.moew.government.bg/Home/CmsDocument/22>

⁴⁸ Одитно доказателство № 1

⁴⁹ Официално уведомително писмо – Нарушение № 2018/2352 ОТ 25.01.2019 от ЕК до Постоянното представителство на Република България към ЕС

⁵⁰ Чл. 6, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна

⁵¹ Официално уведомително писмо – Нарушение № 2018/2352 ОТ 25.01.2019 от ЕК до Постоянното представителство на Република България към ЕС

⁵² Чл. 27 от ЗБР

⁵³ Чл. 29 от ЗБР

⁵⁴ Раздел VII „Планове за действие за растителни и животински видове“ от ЗБР

⁵⁵ Чл. 53 т. 1 от ЗБР

⁵⁶ <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/planove-za-upravlenie-za-zastiteni-zoni/zastiteni-zoni-za-opazvane-na-divite-ptici/>

⁵⁷ <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/biologichno-raznობrazie/zastiteni-vidove/planove-za-dejstvie/>

⁵⁸ Одитно доказателство № 1 и Известие на Комисията, Управление на защитените зони по НАТУРА 2000“, Разпоредбите на член 6 от Директива 92/43/ЕИО за местообитанията Брюксел, 21.11.2018 г., С(2018) 7621 final, http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/art6/Provisions_Art_6_nov_2018_bg.pdf

публичен финансов ресурс, както и непостигане на целите на екологичната политиката на ЕС.

Дефинираните в ЗБР цели на мрежата НАТУРА 2000 не отчитат необходимостта мерките да вземат под внимание и да са съобразени с икономическите, социалните и културните изисквания, както и с регионалните и местните особености, което е едно от изискванията на чл. 2, параграф 3 от Директивата за местообитанията и не отчитат икономическите и рекреационните изисквания на чл. 2 от Директивата за птиците.

1.2. Изменения и допълнения на нормативните изисквания, отнасящи се до мрежата НАТУРА 2000

Законът за биологичното разнообразие възлага⁵⁹ на министъра на околната среда и водите осъществяването на дейности по управлението и контрола по опазването на биологичното разнообразие. На различни органи⁶⁰ са възложени дейности по управлението и контрола за опазване на биологичното разнообразие в рамките на своята компетентност и следва да осъществяват интегрирането им в планове, програми стратегии в съответния сектор.⁶¹

В закона не е регламентиран ефективен механизъм за управление на мрежата НАТУРА в България, поради отсъствие на конкретни разпоредби, регламентиращи национална и регионална структура със съответните ясни отговорности за управление на мрежата НАТУРА 2000. В закона не са регламентираны отговорности по отношение на Националната приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000 (НПРД) на министъра на околната среда и водите, който провежда държавната политика по опазване и поддържане на биологичното разнообразие, изгражда и поддържа Националната екологична мрежа, част от която са защитените зони от НАТУРА 2000. На национално и регионално ниво съществува фрагментация на отговорностите между институциите, отговорни за управлението на НАТУРА 2000. Липсва единен подход за управлението на мрежата. През 2018 г. с изпълнение на проект “Управленски подход за мрежата НАТУРА 2000”⁶² от МОСВ са предприети действия за преодоляване на фрагментацията при управлението на мрежата чрез съгласуване и приемане на териториално ориентиран подход за управление на мрежата НАТУРА 2000 и защитените зони с регионални органи за управление и разработване на планове за управление.⁶³ От МОСВ е изготвен проект за изменение и допълнение на ЗБР за въвеждане на нов подход и структура за ефективно управление на мрежата, и за осигуряване на цялостния процес по разработване и прилагане на мерки за подобряване и поддържане на природозащитното състояние в зоните от мрежата, който е публикуван на Портала за обществени консултации през м. януари 2019 г.⁶⁴ и е внесен за разглеждане в МС.⁶⁵

Сред целите на законопроекта са усъвършенстване на нормативната уредба чрез прецизиране на отделни разпоредби от ЗБР и отразяване на новия подход за управление на НАТУРА 2000 в България. Допълват се **целите** на Националната екологична мрежа, за постигане на съответствие с политиката на ЕК, която предполага консервационните мерки в защитените зони да допринасят за устойчиво развитие на регионите. Създава се **Национален орган за управление на мрежата НАТУРА 2000** с определени нови правомощия. Директорите на Регионалните инспекции по околната среда и водите се

⁵⁹ чл. 115 от ЗБР

⁶⁰ Приложение № 2 и Приложение № 3 към одитния доклад

⁶¹ Глава шеста, чл. 114 и чл. 118 от ЗБР

⁶² Дирекция НСЗП в МОСВ е бенефициент по ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ по проект BG16M1OP002-3.001-001 “Управленски подход за мрежата НАТУРА 2000” на стойност 980 000 лв.

<http://2020.eufunds.bg/bg/6/0/Project/Details?contractId=MCZHOhXBOzE%3D&isHistoric=False>

⁶³ Одитно доказателство № 2

⁶⁴ <https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=4008>

⁶⁵ Одитно доказателство № 2; <https://www.moew.government.bg/bg/zakon-za-izmenenie-i-dopolnenie-na-zakona-za-biologichno-raznoobrazie/>

определят като **регионални органи за управление на защитените зони**, в териториалния обхват на съответната инспекция, като се регламентират техните правомощия. Възлага се задължение на директорите на РИОСВ за разработване на **териториални планове за управление** на защитените зони от НАТУРА 2000, чрез които да бъдат определяни и реализирани мерките за опазване. Предвижда се създаване на **Комитети на заинтересованите страни** към регионалните органи за управление на НАТУРА 2000, чрез които представители на местните общности да участват в целия процес по изготвяне и изменение на териториалния план за управление на защитените зони, и да проследяват и обсъждат регулярно напредъка по изпълнение на териториалния план за управление, на база изготвените доклади за мониторинг.⁶⁶

От МОСВ е идентифицирана липсата на ефективен механизъм за управление на мрежата НАТУРА 2000 и необходимостта от усъвършенстване на нормативната уредба. Предприети са действия за нормативни промени за въвеждане на нов подход и структура за ефективно управление на мрежата НАТУРА 2000, както и нормативни промени за осигуряване на цялостния процес по разработване и прилагане на мерки за подобряване и поддържане на природозащитното състояние в зоните от мрежата и за пълно прилагане на Директивата за местообитанията и Директивата за птиците.

2. Стратегически приоритети и дейности, насочени към мрежата

От 2002 г. задължение на министъра на околната среда и водите е да изготвя с участието на отрасловите ведомства и неправителствени организации и да внася в Министерския съвет Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие и да изготвя Национален план за опазване на биологичното разнообразие и да отчита изпълнението на плана.⁶⁷

С Протокол от заседание на МС от 1998 г. е приета Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие⁶⁸, разработена в съответствие с изискването за национално планиране на природозащитните дейности, заложено в Конвенцията за биологичното разнообразие от 1992 г., ратифицирана от България.⁶⁹ Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие след влизането на ЗБР в сила през 2002 г. не е разработвана, както и Националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие от 1998 г. не е актуализирана. Последният приет план към Стратегията е Национален план за опазване на биологичното разнообразие 2005-2010 г. е от 2005 г.⁷⁰

Националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие и план за действие към нея не са актуализирани. Предприети са действия чрез обявена обществена поръчка⁷¹ за разработване на Стратегия за опазване на биологичното разнообразие в Република България и Национален план за опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие и генетичните ресурси 2020-2024г.⁷²

Директива 92/43/ЕИО за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна изисква да бъдат разработени от страните членки рамки за приоритетни действия,⁷³ с което се въвежда единен стандарт за стратегическо планиране на дейностите по НАТУРА 2000 в страните от ЕС. Целта на приоритетните рамки за действие е да се определят нуждите от финансиране и приоритетите за защитените зони от НАТУРА 2000

⁶⁶ <https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=4008>

⁶⁷ Чл. 115, ал. 1, т. 2 и 3 от ЗБР

⁶⁸ <https://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=386>

⁶⁹ http://publications.europa.eu/resource/ellar/6b772c1e-3bd1-48e9-9420-2fa2bfe7f4b1.0014.02/DOC_2

⁷⁰ <https://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=386>

⁷¹ Проект „Изготвяне на Шести национален доклад 2014-2018 към Конвенцията за биологично разнообразие, разработване и издаване на Стратегия за биологичното разнообразие в Република България и Национален план за опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие и генетичните ресурси 2020 – 2024 г.“ <https://www.moew.government.bg/bg/profil-na-kupuvacha/397/>

⁷² Одитно доказателство № 1

⁷³ чл. 8 на Директива 92/43/ЕИО

на национално равнище и с това да се улесни интеграцията им в бъдещите програми за финансиране от различните европейските финансови инструменти.

Разработена е **Национална приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000** (НПРД), окончателна версия от м. април 2014 г.⁷⁴ НПРД представлява документ за стратегическо планиране на национално равнище с дефинирани 5 приоритета за програмния период 2014-2020 г., които да бъдат реализирани на територията на защитените зони от НАТУРА 2000 в България.⁷⁵

Задължението на министъра на околната среда и водите да изготвя Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие и Национален план за опазване на биологичното разнообразие не е изпълнено, което води и до неопределянето на цели за опазване на биоразнообразието за мрежата НАТУРА 2000 в България. С приемането на НПРД за НАТУРА 2014-2020 г. се дефинират основните приоритети, мерки и дейностите за изпълнение с оглед изграждане и ефективно управление на мрежата НАТУРА 2000.

Поради неактуализирани национални стратегически документи липсва рамка на дългосрочна политика с национални цели за опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие. Това създава риск за провеждането на ефективна политика за опазване на биоразнообразието в зоните от мрежата НАТУРА 2000, затруднява изпълнението на ангажиментите на България като страна член на ЕС и не спомага за постигане на целите на политиките в областта на биоразнообразието и устойчивото развитие.

3. Действия за изграждане на екологичната мрежа в България

3.1. Определяне на територии от значение за Общността

Съгласно ЗБР защитените зони са част от екологичната мрежа НАТУРА 2000, включени в Националната екологична мрежа (НЕМ).⁷⁶ Това са места от територията и акваторията на страната, които отговарят на изискванията за наличие на важни за биологичното разнообразие растителни и животински видове, и типове природни местообитания, включени в приложенията на Директивата за местообитанията⁷⁷ и в Директивата за птиците, включително и мигриращите птици.⁷⁸ Защитените зони са предназначени за опазване или възстановяване на благоприятното състояние на включените в тях природни местообитания, както и на видовете, в техния естествен район на разпространение.⁷⁹

МОСВ е администрацията отговорна⁸⁰ за прилагането на Директивата за птиците и Директивата за местообитанията, изграждането и управлението на мрежата от защитени зони НАТУРА 2000, както и за осъществяването на държавната политика по отношение на мрежата.⁸¹

Всяка държава-членка дава своя принос за изграждането на мрежата НАТУРА 2000 в съответствие с намиращите се на нейната територия типове природни местообитания и местообитания на видове.⁸² Въз основа на критерии за оценка⁸³ и научна информация всяка държава-членка представя списък на територии, като посочва намиращите се в тях

⁷⁴ Национална приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000
<http://natura2000.moew.government.bg/Home/CmsDocument/84>

⁷⁵ Одитни доказателства №№ 1 и 2

⁷⁶ Чл. 3, ал. 1. от ЗБР

⁷⁷ Приложение I и II, Директива 92/43/ЕЕС

⁷⁸ Приложение I, Директива 2009/147/ЕС

⁷⁹ Чл. 5 и чл. 6, ЗБР

⁸⁰ Чл. 115 ал. 1 т. 1 и 4 от ЗБР

⁸¹ Одитно доказателство № 2 и <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/natura-2000-v-bulgariya/obsta-informaciya-za-ekologichnata-mreja-natura-2000/>; <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/>

⁸² Чл. 3, параграф 2 и чл. 4 от Директива 92/43/ ЕЕС

⁸³ Определени в приложение III (етап 1) от Директива 92/43/ ЕЕС и чл. 7, ал. 1, 2 и 3 от ЗБР

типове естествени местообитания⁸⁴ и местни видове⁸⁵, които обитават тези територии.⁸⁶ На база на критериите за оценка държавите-членки определят местата, които предлагат да бъдат включени в национален списък като места, отговарящи на критериите за зони от значение за Общността (sites of Community importance-SCI).⁸⁷

МОСВ осигурява проучването, оценката и изготвянето на документи за териториите⁸⁸, включващи типове природни местообитания⁸⁹ и местообитания на видовете.⁹⁰ Предложения за териториите предмет на проучване, могат да правят държавни органи, научни и обществени организации.⁹¹ На основание на постъпилите документи⁹² МОСВ изготвя списък на защитени зони, който заедно с документите се внася за разглеждане от Националния съвет по биологичното разнообразие (НСБР).⁹³ Министърът на околната среда и водите внася за разглеждане в Министерския съвет изготвения списък на защитените зони заедно с особени мнения, ако има такива.⁹⁴ Окончателното одобрение на защитените зони става с Решение на МС (РМС), което заедно със списъка на одобрените защитени зони се обнародва в „Държавен вестник“.⁹⁵

Решенията на НСБР и МС се основават на научната информация⁹⁶, съдържаща се във внесената в МОСВ документация за защитените зони и на целите за изграждане на Националната екологична мрежа.⁹⁷ Предложените зони се приемат от ЕК с решения за приемане на списъци на зони от значение за Общността,⁹⁸ представляващи защитени зони от мрежата НАТУРА 2000 по директивата за местообитанията.

МОСВ изпраща на Европейската комисия (ЕК) за одобрение приетия от МС списък на защитени зони⁹⁹ по Директивата за местообитанията.¹⁰⁰ За определените защитените зони по Директивата за птиците не се изисква одобрение,¹⁰¹ като се изпраща само информация на ЕК.¹⁰² С РМС са приети списъци с 234 защитени зони по Директивата за местообитанията, като 228 зони от тях са одобрени от ЕК през 2008 г.¹⁰³ С РМС¹⁰⁴ от 3 април 2019 г. са приети списъци с две нови¹⁰⁵ защитени зони.¹⁰⁶

⁸⁴ От Приложение I от Директива 92/43/ ЕЕС

⁸⁵ От Приложение II от Директива 92/43/ ЕЕС

⁸⁶ Чл. 4, параграф 1 от Директива 92/43/ ЕЕС

⁸⁷ Приложение III, Етап 1, т. В на Директива 92/43/ ЕЕС

⁸⁸ чл. 8, ал. 1 от ЗБР

⁸⁹ Приложение № 1 на ЗБР

⁹⁰ Приложение № 2 на ЗБР

⁹¹ Чл. 8, ал. 2 от ЗБР

⁹² чл. 8, ал. 1 от ЗБР

⁹³ чл. 10, ал. 1 и ал. 2 от ЗБР

⁹⁴ чл. 10, ал. 3 от ЗБР

⁹⁵ чл. 10, ал. 4 от ЗБР

⁹⁶ чл. 10, ал. 5 от ЗБР

⁹⁷ Одитно доказателство № 2 и <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/biologichno-raznoobrazie/nacionalen-suvet-po-biologichno-raznoobrazie/zasedaniya/>

⁹⁸ Чл. 4, параграф 2, ал. 3 от Директива 92/43/ ЕЕС

⁹⁹ чл. 10, ал. 6 от ЗБР

¹⁰⁰ Чл. 4, параграф 3 от Директива 2009/147/ЕС

¹⁰¹ Чл. 4, параграф 3 от Директива 2009/147/ЕС

¹⁰² Одитно доказателство № 2

¹⁰³ Одитно доказателство № 2; РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА от 12 декември 2008 година за приемане съгласно Директива 92/43/ЕИО на Съвета на втори актуализиран списък на териториите от значение за Общността в Континенталния биогеографски регион (нотифицирано под номер С(2008) 8039) (2009/93/ЕО)-<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009D0093&from=EN>; РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА от 12 декември 2008 година за приемане съгласно Директива 92/43/ЕИО на Съвета на първоначален списък на териториите от значение за Общността в Черноморския биогеографски регион (нотифицирано под номер С(2008) 7974) (2009/92/ЕО)-<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009D0092&from=EN>; РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА от 12 декември 2008 година за приемане съгласно Директива 92/43/ЕИО на Съвета на втори актуализиран списък на териториите от значение за Общността в Алпийския биогеографски регион (нотифицирано под номер С(2008) 7973) (2009/91/ЕО)-<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009D0091&from=EN>;

<https://www.moew.government.bg/bg/priroda/zakonodatelstvo/mejdunarodno-zakonodatelstvo/resheniya-na-evropejskiya-suyuz/>

¹⁰⁴ РМС № 177 от 03 април 2019 г.

¹⁰⁵ BG0002129 Рила буфер и BG0000636 Ниска Рила

¹⁰⁶ Одитно доказателство № 1

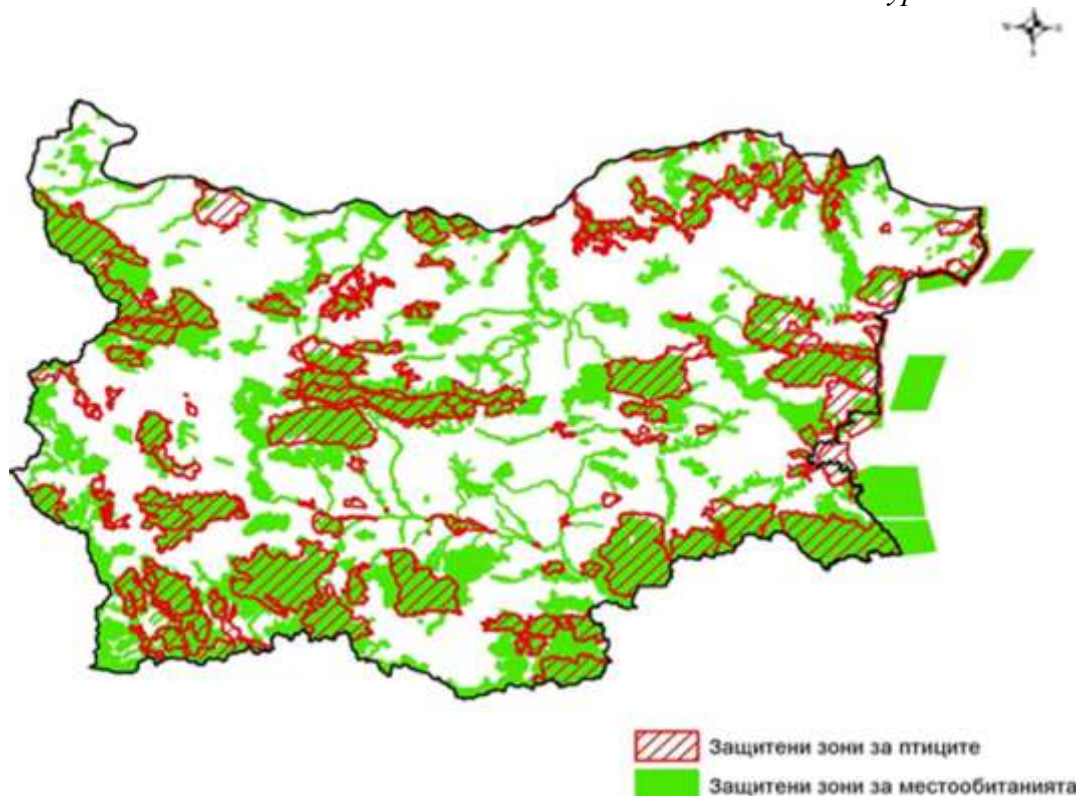
Към 31 юли 2019 г. с десет решения на Министерския съвет¹⁰⁷ са приети¹⁰⁸:

- 234 защитени зони от НАТУРА 2000 по Директивата за местообитанията, които обхващат приблизително 30,3 на сто от територията на страната с обща площ от 36 119 км²;

- 120 защитени зони от НАТУРА 2000 по Директивата за птиците, покриващи 23,1 на сто от територията на страната с обща площ 26 165 км².

Общо защитените зони от екологичната мрежа НАТУРА 2000 в България са 341, покриващи 34,9 % от територията на страната, като за 13 от зоните границите съвпадат по двете директиви. Карта на защитените зони от екологичната мрежа НАТУРА 2000 в България показана във фигура № 1.¹⁰⁹

Фигура № 1



Източник: Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в България, издаден 2019 г.

След като дадена територия е приета като зона от значение за Общността съответната държава-членка я определя за специална защитена зона (special area of conservation-SAC) във възможно най-кратък срок, но **не по-късно от шест години**, като установява **приоритетите** за опазване или възстановяване в благоприятно конзервационно състояние на местообитанията и видовете и в светлината на застрашеността на тези територии от увреждане или унищожаване.¹¹⁰

¹⁰⁷ РМС № 122 от 02 март 2007 г. (ДВ бр. 21/ 09.03.2007г.); РМС № 661 от 16 октомври 2007 г. (ДВ бр.85/23.10.2007г.); РМС № 802 от 04 декември 2007 г. (ДВ бр. 107/18.12.2007 г.); РМС № 811 от 16 ноември 2010 г. (ДВ бр. 96/07.12.2010 г.); РМС № 335 от 26 май 2011 г. (ДВ бр. 41 от 31.05.2011 г.); РМС № 660 от 01 ноември 2013 г. (ДВ бр. 97/08.11.2013 г.); РМС № 678 от 07 ноември 2013 г. (ДВ бр.99 от 15.11.2013 г.); РМС № 223 от 24 април 2014 г. (ДВ бр.37/29.04.2014 г.); РМС № 598 от 22 юли 2016 г. (ДВ бр.39/29.07.2016 г.); РМС № 177 от 03 април 2019 г. (ДВ бр. 29/08.04.2019 г.);

¹⁰⁸ Одитно доказателство № 2 и <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/registri-za-zastitени-zoni/prieti-s-reshenie-na-ministerski-suvet/>

¹⁰⁹ <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/registri-za-zastitени-zoni/prieti-s-reshenie-na-ministerski-suvet/>

¹¹⁰ Чл. 4, параграф 4 от Директива 92/43/ ЕЕС

Държавите-членки класифицират като специални защитени зони (special protection areas-SPA) най-подходящите по брой и площ територии за опазването на видовете птици определени в Директивата за птиците.¹¹¹

В специалните защитени зони държавите-членки вземат подходящи **мерки**:

- за предотвратяване на влошаването на състоянието на местообитанията на видовете, както и обезпокояване на видовете;¹¹²

- за поддържане или адаптиране на популациите на всички видове птици на ниво, което отговаря на екологичните, научните и културните изисквания, като се отчитат икономическите и рекреационните изисквания.¹¹³ За запазване, поддържане и възстановяване на местообитанията се създават защитени зони.¹¹⁴

- за избягване на замърсяването или влошаване на условията в местообитанията, или всякакво обезпокояване на птиците.¹¹⁵

От България са идентифицирани зони от значение за Общността по Директивата за местообитанията и специални защитени зони по Директивата за птиците на територията на страната.¹¹⁶ Шестгодишният период за класифицирането, като специални консервационни зони (СКЗ) по Директивата за местообитанията на 227 зони е изтекъл на 12 декември 2014 г., а за 3 зони на 16 ноември 2018 г. Поради неспазването на регламентирания срок ЕК на 24 януари 2019 г. стартира процедура за нарушение¹¹⁷ за неизпълнени изисквания по отношение на 221 от общо 230 зони от значение за Общността, за които крайният срок е изтекъл.¹¹⁸

3.2. Обявяване на защитени зони от мрежата

Защитените зони част от екологичната мрежа НАТУРА 2000, включени в Националната екологична мрежа (НЕМ)¹¹⁹ се обявяват съгласно разпоредбите на ЗБР.¹²⁰ **В срок до шест години** след получаване на одобрение на списъка от защитени зони от ЕК¹²¹, министърът на околната среда и водите **обявява за защитени зони** териториите, включени в одобренията от МС списъци на защитени зони по Директивата за местообитанията.¹²² Защитените зони за птиците се обявяват до една година от обнародване на решението на МС.¹²³ Природните местообитания и видовете, за които се обявяват защитени зони в България са изброени в приложения от ЗБР.¹²⁴

За класифицирането, като специални консервационни или защитени зони от НАТУРА 2000 в България, министърът на околната среда и водите издава заповед. За всяка от защитените зони в списъка¹²⁵ се **изготвя заповед** от МОСВ¹²⁶, в която се посочват:

- основанийето за нейното издаване;
- наименованието и местоположението на защитената зона;
- предметът и целите на защитената зона;

¹¹¹ Чл. 4, параграф 1 и 2 от Директива 2009/147/ЕС

¹¹² Чл. 6, параграф 2 от Директива 92/43/ЕЕС

¹¹³ Чл. 2 от Директива 2009/147/ЕС за опазването на дивите птици

¹¹⁴ Чл. 2 от Директива 2009/147/ЕС за опазването на дивите птици

¹¹⁴ Чл. 3 параграф 2 т. а) от Директива 2009/147/ЕС

¹¹⁵ Чл. 4, параграф 4 от Директива 2009/147/ЕС за опазването на дивите птици

¹¹⁶ Одитно доказателство № 2 ; <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/zakonodatelstvo/mejdunarodno-zakonodatelstvo/resheniya-na-evropejskiya-suyuz/>

¹¹⁷ Наказателна процедура № 2018/2352 срещу България за неспазване на чл. 4 параграф 4 от Директива 92/43/ЕЕС

¹¹⁸ Одитно доказателство № 1

¹¹⁹ Чл. 3, ал. 1. от ЗБР

¹²⁰ Раздел III от Глава втора на ЗБР

¹²¹ Чл. 10 ал. 6 от ЗБР

¹²² Чл. 11, ал. 2 от ЗБР

¹²³ Чл. 11, ал. 3 от ЗБР

¹²⁴ Приложения № 1 и 2, ЗБР

¹²⁵ Чл. 10, ал. 4 от ЗБР

¹²⁶ Чл. 12 от ЗБР

- общата площ, както и опис на имотите, включени в защитената зона, и/или координатен регистър на границите на защитената зона;
- забрани или ограничения на дейности, противоречащи на целите за опазване на защитената зона.

Към 31 юли 2019 г. от общо 341 защитени зони за **211 няма** издадени заповеди на министъра на околната среда и водите за определяне на специални защитени или консервационни зони по директивите.¹²⁷ Със заповеди на министъра са обявени 11 защитени зони по Директивата за местообитанията¹²⁸ и 119 защитени зони по Директивата за птиците.¹²⁹ Формулираните цели за опазване във всички издадени заповеди са еднакви, общи и не са съобразени с условията в защитените зони.¹³⁰ В зоните, за които не са издадени заповеди няма определени ограничения и забрани. За 125 защитени зони заповедите за обявяване са издадени преди 2016 г.¹³¹ За периода 01.01.2016 г. – 31.12.2018 г. от министъра са издадени 5 заповеди за обявяване на защитени зони¹³² по Директивата за местообитанията.¹³³

В целите за 2019 г. е заложено изготвянето на 20 проектозаповеди за защитени зони за опазване на природните местообитания и местообитания на видове.¹³⁴ До 31.07.2019 г. от публичните регистри на МОСВ няма данни за изготвени заповеди.¹³⁵ Заложените и отчетените данни за изготвяне на проектозаповеди за защитени зони за одитирания период са посочени в таблица № 1 :

Таблица № 1

Цели/Отчети на МОСВ	Заложен индикатор	Отчетен индикатор
2016 г.	228 заповеди	2 заповеди
2017 г.	225 заповеди	1 заповеди
2018 г.	224 заповеди	2 заповеди

Източник: МОСВ

В отчетите за изпълнението на целите на МОСВ за 2016 г., 2017 г. за цел „Подобряване управлението на защитените територии и зони“ и в отчета за 2018 г. за цел „Опазване на биологично разнообразие“ се установява неизпълнение на заложените стойности на индикаторите за целево състояние „Изготвяне на проектозаповеди за защитени зони“.¹³⁶

МОСВ извършва оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения,¹³⁷ като основен механизъм за опазването на местообитанията и видовете в защитените зони от мрежата НАТУРА 2000.¹³⁸ Прилагането на оценка за съвместимост не е достатъчно, като мярка за опазване и предотвратяване, тъй

¹²⁷ <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/registri-za-zastitени-zoni/obnarodvani-zapovedi-po-reda-na-chl-12-ot-zbr/>

¹²⁸ ЗЗ BG0000589 „Марина дупка“, ЗЗ BG0000605 „Божкова дупка“, ЗЗ BG0000587 „Варкан“, ЗЗ BG0000269 „Пещера Лястовицата“, ЗЗ BG0000591 „Седларката“, ЗЗ BG0000552 „Остров Кутово“, BG0000574 „Ахелой – Равда – Несебър“, ЗЗ BG0000610 „Река Янтра“, ЗЗ BG0000573 „Комплекс-Калиакра“, BG0000635 „Девненски хълмове“, BG0000130 „Крайморска Добруджа“ и

https://www.moew.government.bg/static/media/ups/articles/attachments/Zapovedi_ZZ_05022019_mestoobitania2ceff08fe6a9daa708827f944f44c6ea.pdf

¹²⁹ https://www.moew.government.bg/static/media/ups/articles/attachments/Zapovedi_ZZe45d4d806d93971ff229fd67f8219a41.pdf

¹³⁰ Одитни доказателства № 1 и 2 <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/registri-za-zastitени-zoni/obnarodvani-zapovedi-po-reda-na-chl-12-ot-zbr/>

¹³¹ <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/registri-za-zastitени-zoni/obnarodvani-zapovedi-po-reda-na-chl-12-ot-zbr/>

¹³² BG0000635 „Девненски хълмове“, BG0000130 „Крайморска Добруджа“, BG0000573 „Комплекс Калиакра“, BG0000574 „Ахелой - Равда - Несебър“, BG0000610 „Река Янтра“

¹³³ https://www.moew.government.bg/static/media/ups/articles/attachments/Zapovedi_ZZ_05022019_mestoobitania2ceff08fe6a9daa708827f944f44c6ea.pdf

¹³⁴ <https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/strategicheski-celi/prioriteti-za-2019/celi-na-ministerstvoto-na-okolnata-sreda-i-vodite-za-2019-g/>

¹³⁵ <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/registri-za-zastitени-zoni/obnarodvani-zapovedi-po-reda-na-chl-12-ot-zbr/>

¹³⁶ Отчет за изпълнение на целите за 2016 г. на МОСВ, <https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/strategicheski-celi/prioriteti-za-2016/otchet-za-izpulnenieto-na-celite-na-ministerstvoto-na-okolnata-sreda-i-vodite-za-2016-g/>; Отчет за изпълнение на целите за 2017 г. на МОСВ <https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/strategicheski-celi/prioriteti-za-2017/otchet-za-izpulnenieto-na-celite-na-ministerstvoto-na-okolnata-sreda-i-vodite-za-2017-g/>; Отчет за изпълнение на целите за 2018 г. на МОСВ

<https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/strategicheski-celi/prioriteti-za-2018/otchet-za-izpulnenieto-na-celite-na-ministerstvoto-na-okolnata-sreda-i-vodite-za-2018-g/>

¹³⁷ Чл. 31, ал. 1 от ЗБР и член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ ЕИО

¹³⁸ Одитно доказателство № 1

като се прилага само ако бъде предложен план или проект, който може да окаже значително влияние върху зоната.¹³⁹

В чл. 19 от ЗБР е предвидена възможността при съществуваща опасност от увреждане на защитени зони, преди да бъдат издадени заповедите за обявяването им, от министъра на околната среда и водите да бъдат издавани временни заповеди за забрана или ограничаване на отделни действия в границите на зоните. За периода от 01.01.2016 г. до 31.07.2019 г. е издадена една заповед.¹⁴⁰

Действията на МОСВ за обявяване на защитени зони, изграждащи мрежата НАТУРА 2000, не са ефективни и са причина ЕК да направи заключението, че „...систематично и трайно Република България не изпълнява задължението си за определяне на специфични за зоните подробни цели на опазване ...“.¹⁴¹

Сроковете, определени в Директива 92/43/ЕИО за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна и в ЗБР за обявяване на защитени зони до шест години от получаване на одобрение от ЕК, както и срокът за издаване на заповедите за обявяване на защитени зони не са спазени, което води до липса определени режими за опазване на защитените зони от мрежата и до стартирането на процедури за нарушение.

За защитените зони от НАТУРА липсват определени конкретни цели на опазване и мерки за предотвратяване на влошаването на природозащитното състояние на местообитанията и видовете, което възпрепятства осъществяването на активно опазване и устойчиво развитие.

При изграждане на мрежата НАТУРА 2000 са допуснати редица пропуски свързани с изпълнението на разпоредбите на европейските директиви и българското законодателство:

- пропуски в хармонизирането на националното с европейското екологично законодателство;***
- липсата на стратегическа рамка на дългосрочна политика с национални цели на опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие;***
- липсата на заповеди за обявяване на защитени зони с специфични цели за опазване на зоните.***

Тези пропуски пораждаат риск за постигане на целите на политиката на ЕС в областта на околната среда и поставят България в неблагоприятната позиция на страна, неизпълняваща ангажиментите си, като член на ЕС.

II. Ефективност на създадената организация за управлението на мрежата НАТУРА 2000 в България

1. Определени отговорности и взаимовръзки

В глава шеста на ЗБР са регламентирани правомощията и задълженията на органите, съобразно тяхната компетентност, във връзка с управлението и контрола по опазване на биологичното разнообразие, в т.ч. изграждането и функционирането на НАТУРА 2000. Отговорният орган за провеждане на държавната политика по опазване и поддържане на биологичното разнообразие, в т.ч. изграждането на Националната екологична мрежа, мониторинга на състоянието на биологичното разнообразие, контрол върху дейностите на собственици и ползватели, координирането на дейностите на другите участници, годишното отчитане на състоянието и изпълнението на дейностите, е министърът на околната среда и водите, подпомаган от отговорната институция МОСВ за

¹³⁹ Известие на Комисията, Управление на защитените зони по НАТУРА 2000“, Разпоредбите на член 6 от Директива 92/43/ЕИО за местообитанията Брюксел, 21.11.2018 г., С(2018) 7621 final, т. 4.3.

¹⁴⁰ Заповед № РД – 526 от 21.07.2017 г. на министъра на ОСВ за защитена зона „Комплекс Калиакра“ с код BG0000573; Одитно доказателство № 1 <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/natura-2000-v-bulgariya/druga-polezna-informaciya/>

¹⁴¹ Одитно доказателство № 1

изграждане и управление на мрежата НАТУРА 2000. Отговорности имат ИАОС и регионалните структури на МОСВ, в т. ч. Дирекциите на националните паркове, РИОСВ и БД, както и МЗХГ с неговите регионални структури и ИАГ, с подчинените 11 дирекции на природни паркове.¹⁴² Други държавни органи и техните поделения в рамките на своите компетенции също имат правомощия и задължения, свързани с осъществяване на дейности и контрол по опазването на биологичното разнообразие.¹⁴³

1.1. Министърът на околната среда и водите е отговорен за цялостното управление на националната екологична мрежа (НЕМ), част от която са защитените зони НАТУРА 2000.¹⁴⁴ На министъра са вменени и функциите по координиране на действията на органите, ангажирани с НАТУРА 2000.¹⁴⁵ При изпълнение на своите правомощия и задълженият министърът на околната среда и водите се подпомага от създадената специализирана администрация.

Дирекция „Политики по опазване на околната среда и координация на контролната дейност“ (ПОСККД) към МОСВ осъществява функции свързани с координацията и разработването на целите и приоритетите на националната политика за околната среда, както и отчитането на стратегии, програми и планове по компоненти на околната среда и фактори, които им въздействат. Отговорна е за координацията и интегрирането на политиките за опазване на биологичното разнообразие, като част от политиката за околната среда в другите държавни политики, координира обмена на информация с регионалните и местните власти при разработване на програми за опазване на околната среда на общините.¹⁴⁶ Дирекцията отговаря за общо и методическо ръководство, координация и контрол върху дейността на регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ)¹⁴⁷, които са ангажирани с контролни дейности по НАТУРА 2000.

Създаден е вътрешен ред за упражняване на функциите и задълженията на дирекция ПОСККД по отношение на РИОСВ чрез утвърдена „Инструкция за планирани и отчитане на контролната дейност на РИОСВ“ през 2010 г.¹⁴⁸ Определени са отговорни длъжностни лица от дирекция ПОСККД за осъществяването на методическо подпомагане, координация и контрол на РИОСВ.¹⁴⁹ Съгласно съдържанието на инструкцията¹⁵⁰, са определени реквизитите, които трябва да съдържат годишните планове и отчети за контролна дейност на РИОСВ, в които е заложено изискването за наличие на раздел „Биологично разнообразие и Национална екологична мрежа“, който съдържа информация свързана със защитените зони НАТУРА 2000.¹⁵¹ От дирекцията са давани методически указания и координация на действията на РИОСВ при извършването на екологични оценки на имоти, попадащи в слой „Постоянно затревени площи“, който включва в себе си и защитени зони НАТУРА 2000¹⁵² и по отношение на санкционната дейност, което спомага за подобряване на извършването на екологични оценки и прилагането на административно-наказателните разпоредби по отношение на мрежата от защитени зони НАТУРА 2000.¹⁵³

Дирекция „Национална служба защита на природата“ (НСЗП) е отговорна дирекция за осъществяването на вменените на МОСВ и министъра на околната среда и водите

¹⁴² Приложение № 2 към одитния доклад

¹⁴³ Чл. 114, чл. 115, чл. 118 и чл. 119 от ЗБР.

¹⁴⁴ Чл. 115, ал. 1 и чл. 3, ал. 1 от ЗБР

¹⁴⁵ Чл. 3, ал. 1, т. 1, чл. 4, т. 1 от ЗБР и Чл. 115, ал. 1, т. 6 от ЗБР

¹⁴⁶ Чл. 34, ал. 1

¹⁴⁷ Чл. 34, ал. 1, т. 16 от УПМОСВ

¹⁴⁸ Одитно доказателство № 3

¹⁴⁹ <https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/kontrolna-dejnost/riosv/zakonodatelstvo/>

¹⁴⁹ Одитно доказателство № 3

¹⁵⁰ „Инструкция за планирани и отчитане на контролната дейност на РИОСВ“ - т. 3 и 4

¹⁵⁰ <https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/kontrolna-dejnost/riosv/zakonodatelstvo/>

¹⁵¹ Одитно доказателство № 3

¹⁵¹ <https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/kontrolna-dejnost/riosv/zakonodatelstvo/>

¹⁵² Одитно доказателство № 8

¹⁵³ Одитно доказателство № 8

отговорности и задължения по изграждане, поддържане и организиране на контрола в НЕМ.¹⁵⁴ Във функционалната характеристика на дирекция НСЗП¹⁵⁵ към МОСВ са определени на отдел „Натура 2000 и защитени територии“ задължения и отговорности, свързани със защитените зони на мрежата НАТУРА 2000. Дирекция НСЗП¹⁵⁶ поддържа връзки и координация с други ведомства и организации по въпросите на защитените зони и опазването на биологичното разнообразие.¹⁵⁷ Преди януари 2019 г. функциите по осъществяване на цялостния процес за създаване и управление на мрежата не са ясно възложени, дирекция НСЗП изпълнява тези функции без да има определени отговорности.¹⁵⁸ С измененията и допълненията в Устройствения правилник на МОСВ от 8.01.2019 г. (обн., ДВ. бр. 3 от 2019 г.) на дирекция НСЗП са възложени нови отговорности, като чл. 35 Дирекция "Национална служба за защита на природата" се допълва със 6 нови функции, свързани с разработването и изпълнението на Национална приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000. На дирекцията е възложено и да координира участието на всички организации и структури на национално ниво, които са въввлечени и имат отговорности по изпълнението на НПРД.¹⁵⁹ Тези функции не съществуват в предходни редакции на Устройствения правилник на МОСВ и са насочени пряко към механизма за управление на мрежата НАТУРА 2000.

За периода 01.01.2016 г. – 31.12.2018 г. няма утвърдени правила/ред или процедура на дирекция НСЗП за осъществяване на общото и методическото ръководство, координацията и контрола върху дейността на дирекциите на националните паркове (ДНП)¹⁶⁰. През януари 2019 г. от директора на дирекция НСЗП са утвърдени „Вътрешни правила за работата и взаимодействието на дирекция НСЗП с ДНП“, в които е регламентиран контрола, обмена на информация и координацията на действията с ДНП.¹⁶¹

За усъвършенстване на структурата на управление на мрежата от ДНСЗП е реализиран проект¹⁶² „Управленски подход за мрежата НАТУРА 2000“. В рамките на проекта са разработени три варианта на подход за управление на мрежата от защитени зони, от които е избран вариант с териториално ориентиран подход и включен в предложението за изменение на ЗБР.¹⁶³ При избраният подход се създава регионален орган за управление на защитените зони, в териториалния обхват на съответната регионална инспекция по околната среда и водите, като директорът на инспекцията разработва териториален план за управление на защитените зони.¹⁶⁴

1.2. Законът за биологичното разнообразие предвижда създаването на Национален съвет по биологичното разнообразие (НСБР), като консултативен орган към министъра на

¹⁵⁴ Чл. 35, ал. 1 от УПМОСВ

¹⁵⁵ Точка VI „Функционална характеристика на отдел „Натура 2000 и защитени територии““ от Функционалната характеристика на дирекция НСЗП

¹⁵⁶ Чл. 35, ал. 1, т. 30 от УПМОСВ, в сила от 01.10.2017 г. изм. и доп., бр. 3 от 8.01.2019 г.; Чл. 35, ал. 1, т.23 от УПМОСВ, отменен от 01.10.2017 г.;

¹⁵⁷ Одитно доказателство № 2

¹⁵⁸ Одитни доказателства №№ 1, 2 и 9

¹⁵⁹ Чл. 35, ал. 1, т.т 7 – 12 от УПМОСВ последно изм., бр. 23 от 19.03.2019 г., сила от 19.03.2019 г. (7. осигурява цялостния процес на разработване и управление на изпълнението на национална приоритетна рамка за действие за Натура 2000, наричана по-нататък "НПРД", като допринася за постигането на нейните цели и резултати; 8. координира участието на всички организации и структури на национално ниво, които са въввлечени и имат отговорности по изпълнението на НПРД; 9. осигурява цялостния процес по мониторинг и оценка на изпълнението на НПРД, като предлага и осъществява нейната актуализация; 10. изготвя насоки и препоръки за планиране на процедури за безвъзмездна финансова помощ, предвиждащи изпълнението на преки природозащитни мерки, към управляващите органи на програмите за финансиране; 11. консултира управляващите органи на всички финансиращи програми относно съответствието на планираните дейности по различни проекти с целите и приоритетите на НПРД; 12. осигурява координирането между всички институции и организации, които следва да подават информация за изпълнението на НПРД, като обработва и анализира набраната информация)

¹⁶⁰ Чл. 35, ал. 1, т. 24 от УПМОСВ

¹⁶¹ Одитно доказателство № 1

¹⁶² Проект BG16M1OP002-3.001-001 “Управленски подход за мрежата НАТУРА 2000” по ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ <http://ope.moew.government.bg/bg/notice/noticedetail/from/noticearchive/id/59/typeId/1>

¹⁶³ <https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=4008>

¹⁶⁴ Одитно доказателство № 2 и <https://www.moew.government.bg/bg/zakon-za-izmenenie-i-dopolnenie-na-zakona-za-biologichnoto-raznoobrazie/>

околната среда и водите в областта на биологичното разнообразие,¹⁶⁵ в който участват представители на заинтересованите министерства и ведомства, научни и академични институти, неправителствени и природозащитни организации.¹⁶⁶ Със заповед¹⁶⁷ от 06.10.2015 г. е утвърден Правилник за устройството и дейността на НСБР¹⁶⁸ и със заповед от 11.02.2016 г.¹⁶⁹ са определени членове на съвета. В състава на съвета са включени представители на дирекция НСЗП към МОСВ, ИАОС, МЗХГ, Министерството на туризма (МТ), ИАГ, МРРБ, Българската академия на науките (БАН) и др., като за периода 01.01.2016 – 31.12.2018 г. пет пъти са правени изменения в състава на членовете.¹⁷⁰ Съветът подпомага министъра на околната среда и водите в основни направления в областта на биологичното разнообразие в национален и международен аспект, част от които е и изграждането и управлението на мрежата от защитени зони НАТУРА 2000.¹⁷¹

За периода 01.01.2016 г. – 31.12.2018 г. от НСБР са проведени три заседания,¹⁷² на които са разглеждани въпроси, свързани със създаването, промяната и заличаването на защитени зони и планове за действие за опазване на видове.¹⁷³ Заседания на Висшия експертен екологичен съвет, засягащи въпроси в областта на управлението на мрежата Натура 2000¹⁷⁴ не са провеждани.

1.3. Дирекциите на националните паркове са отговорни за стопанисването на националните паркове, които са защитени територии насочени към опазване на биологичното разнообразие¹⁷⁵. Националните паркове попадат с територията си в границите на защитени зони от мрежата НАТУРА 2000.¹⁷⁶ ДНП¹⁷⁷ имат контролни, охранителни, регулиращи и информационни функции, с което осигуряват и провеждането на държавната политика по опазване и поддържане на биологичното разнообразие.¹⁷⁸

1.4. На директорите на басейновите дирекции са определени функции и правомощия по отношение на зоните за защита на водите, определени или обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване.¹⁷⁹ Басейновите дирекции нямат преки отговорности по управлението на защитени зони от мрежата НАТУРА 2000.¹⁸⁰ Директорите на басейновите дирекции водят регистри за зоните за защита на водите¹⁸¹ и разработват планове за управление на речните басейни (ПУРБ) и планове за управление на риска от наводнения (ПУРН)¹⁸², които съдържат мерки и дейности насочени към зоните за защита на водите.¹⁸³

1.5. На ИАОС са регламентирани отговорности по събиране, обработване и предоставяне на данни за докладване на състоянието на птиците, видовете и местообитанията по НАТУРА 2000 във формат, определен от ЕК, в изпълнение на изискванията за докладване по Директива 92/43 ЕИО за опазване на естествените

¹⁶⁵ чл. 116, ал. 1 от ЗБР

¹⁶⁶ чл. 116, ал. 2 от ЗБР

¹⁶⁷ Заповед № РД-670/06.10.2015 г. на министъра на околната среда и водите

¹⁶⁸ Одитно доказателство № 2

¹⁶⁹ Заповед № РД-78 от 11.02.2016 г. на министъра на околната среда и водите

¹⁷⁰ Одитно доказателство № 1

¹⁷¹ Чл. 6. от Правилник за устройството и дейността на НСБР

¹⁷² Одитно доказателство № 9

¹⁷³ Одитно доказателство № 9

¹⁷⁴ Одитно доказателство № 9

¹⁷⁵ Чл. 5, т. 2, чл. 48 и чл. 50 от ЗЗТ;

¹⁷⁶ Одитно доказателство № 4

¹⁷⁷ Чл. 5 от Правилника за устройството и дейността на дирекциите на националните паркове от 19.03.2013 г., издаден от министъра на ОСВ

¹⁷⁸ Одитно доказателство № 4

¹⁷⁹ Чл. 119а и чл. 155 от ЗВ

¹⁸⁰ Одитно доказателство № 5.1

¹⁸¹ Чл. 119а, ал. 2 от ЗВ

¹⁸² Чл. 155, ал. 1, т. 2, букви „а“ и „б“ от ЗВ;

¹⁸³ Одитно доказателство № 5: https://earbd.bg/indexdetails.php?menu_id=609;

https://earbd.bg/indexdetails.php?menu_id=611 ; <https://www.bsbd.org/UserFiles/File/> ;

https://wabd.bg/docs/plans/purb1621/04_Razdel_4_Monitoring.pdf ; <http://www.bd-dunav.org/content/upravlenie-na-vodite/>

местообитания и на дивата флора и фауна и по Директива 2009/147 ЕО относно опазването на дивите птици.¹⁸⁴ Издадена е наредба, в която е определен ред за изпълнението на тези задължения.¹⁸⁵ С функционалната характеристика на дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“ е определен отговорен отдел за администрирането и координирането на мониторинговите дейности, чрез което са създадени необходимите предпоставки за тяхното изпълнение.¹⁸⁶

1.6. Във връзка със задълженията на МЗХГ¹⁸⁷ за извършване на дейности по опазване на биологичното разнообразие¹⁸⁸ с цел опазването на благоприятното състояние на зоните НАТУРА 2000 е издадена наредба¹⁸⁹, която регламентира реда за подпомагане на земеделските стопани.¹⁹⁰ Определено е отговорно звено от МЗХГ¹⁹¹, което изпълнява дейностите по управление на средствата от Програмата за развитие на селските райони във връзка с наредбата, с което са създадени необходимите предпоставки за спазването на забраните и ограниченията от земеделските стопани в защитените зони.¹⁹² В системата на МЗХГ задължения по опазване на биологичното разнообразие са вменени и на ИАГ¹⁹³ чрез извършване на дейности по опазване и контрол на биологичното разнообразие в горските територии.¹⁹⁴ Определени са функции и отговорности на МЗХГ и ИАГ за спазване на забраните и ограниченията от земеделските стопани в защитените зони и осъществяването на мерки и дейности за НАТУРА 2000 в горите.¹⁹⁵

С приемането на Национална приоритетна рамка за действие по НАТУРА 2000, е предвидено създаването на структура за управление на НПРД, която да организира и координира мониторинга, обобщава, систематизира и анализира информация, докладва напредъка по изпълнението. Рамката предвижда и редица задължения за участниците на програмно ниво и участниците на ниво проект, които следва да събират и предоставят първични данни, но те никъде другаде не са регламентирани.¹⁹⁶

В процеса по опазване на биологичното разнообразие участват органи на национално и регионално равнище, което изисква отлична координация и ясно разпределение на отговорностите между тях.¹⁹⁷ МОСВ отчитат, че към август 2019 г. по отношение на отговорностите на участниците има пропуски, които пречат на ефективното управление на мрежата НАТУРА 2000. За да бъде преодоляна тази слабост през 2017 г. започва разработването на нов национален подход,¹⁹⁸ който да гарантира устойчивото управление на мрежата, чрез създаване на нормативно регламентирана специална структура/и за управление. Направени са и съответни предложения за нормативни изменения и допълнения в ЗБР, предложени за обществено обсъждане и внесени в МС.¹⁹⁹

¹⁸⁴ Чл. 17, т. 8а от УПИАОС

¹⁸⁵ НАРЕДБА № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на НСМСБР.

¹⁸⁶ Одитно доказателство № 6 <http://eea.government.bg/bg/about/directorates/moos/soil-forest>

¹⁸⁷ Прилагане на приоритет 4а „Възстановяване, защита и подобряване на биоразнообразието, включително в НАТУРА 2000 зоните и в райони с природни или други ограничения, земите с ВПС, както и опазване на характеристиките на ландшафта“ от ПРСР 2014 - 2020 г.

¹⁸⁸ Чл.118 от ЗБР

¹⁸⁹ НАРЕДБА № 5 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярка 12 „Плещания по НАТУРА 2000 и Рамковата директива за водите

¹⁹⁰ Одитно доказателство № 7

¹⁹¹ Дирекция „Развитие на селските райони“ в МЗХГ

¹⁹² Одитно доказателство № 7

¹⁹³ Чл. 18, т. 22 от УП на ИАГ

¹⁹⁴ Одитно доказателство № 8

¹⁹⁵ Одитни доказателства № № 7 и 8 <https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/zakonodatelstvo/pravilnici/>

¹⁹⁶ Национална приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000

<http://natura2000.moew.government.bg/Home/CmsDocument/84> и Чл. 35 от УПМОСВ, в сила от 01.10.2017 г.

¹⁹⁷ <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents>

¹⁹⁸ Проект BG16M1OP002-3.001-001 “Управленски подход за мрежата НАТУРА 2000” по ОП „Околна среда 2014-2020

г.“ <http://ope.moew.government.bg/bg/notice/noticedetail/from/noticearchive/id/59/typeId/1>

¹⁹⁹ Одитно доказателство № 2. <https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=4008>

Осъществяването на информационната осигуреност и взаимовръзки на дирекция НСЗП с другите структурни звена и органи, ангажирани с НАТУРА 2000 се осъществява по общ²⁰⁰ за всички звена в министерството вътрешен ред.²⁰¹

Основните звена, с които са изградени взаимовръзки и се осъществява обмен на информация са ИАОС²⁰², ИАГ²⁰³, РИОСВ²⁰⁴, ДНП²⁰⁵ и БД.²⁰⁶ За одитирания период няма утвърдени правила/ред или процедура на дирекция НСЗП за осъществяване на общото и методическото ръководство, координацията и контрола върху дейността на дирекциите на националните паркове.²⁰⁷ През януари 2019 г. са утвърдени „Вътрешни правила за работата и взаимодействието на дирекция НСЗП с ДНП“, в които е регламентиран обмена на информация и координацията на действията с ДНП.²⁰⁸ Въз основана споразумение за сътрудничество,²⁰⁹ ИАГ чрез дирекциите на природни паркове (ДПП) осъществява обмен на информация с МОСВ чрез ИАОС във връзка с ежегодния мониторинг на видове, предмет на опазване чрез НАТУРА 2000.²¹⁰

Ежегодно са давани становища от дирекция НСЗП до дирекция ПОСККД по проектите на формата на План за контролната дейност на РИОСВ и формат на Отчет на дейността им.²¹¹

Осъществен е обмен на информация за мониторинговите дейности във връзка с НАТУРА 2000 между дирекция НСЗП и ИАОС чрез официална кореспонденция²¹², участие в комисии и срещи и на оперативното ниво. Представители на дирекция НСЗП участват в работни групи свързани с НАТУРА 2000 и на европейско и световно равнище²¹³. Обменът на информация на дирекция НСЗП с дирекция ПОСККД, ИАОС и участието в работни групи и комисии на глобално ниво, спомага за подобряване на процесите и дейностите, свързани с НАТУРА.

Определени са органите за управление и контрол на мрежата НАТУРА 2000. На създадени структурни звена в МОСВ, са възложени функции, които да осигурят изпълнението на правомощията и задълженията на министъра на околната среда и водите, свързани с управлението на мрежата и координацията на действията, но все още не е постигната ефективна организация на управлението. В процеса участват много различни субекти, на национално и регионално ниво, общини и неправителствен сектор, както и консултативни органи към министъра на околната среда и водите, което изисква създаването на по-ефективна организация за управление на мрежата НАТУРА 2000.

Създадената информационна осигуреност и взаимовръзки между органите за управление на мрежата от защитени зони НАТУРА 2000 е предпоставка за обмен на информация и координация на действията. От МОСВ чрез създаването на вътрешни правила, в които е регламентиран реда за обмен на информация и координация на действията са предприети действия за усъвършенстване и надграждане.

²⁰⁰ Вътрешни правила за оборот на електронни документи и документи на хартиен носител в МОСВ, утвърдени със заповед № РД 404/29.06.2018 г. и „Инструкция за обмен на документи по електронен път и документи на хартиен носител в МОСВ“, утвърдена със заповед № РД 129 от 18.02.2015 г.

²⁰¹ Одитни доказателства №№ 1 и 6

²⁰² Одитно доказателство № 9

²⁰³ Одитно доказателство № 8

²⁰⁴ Одитно доказателство № 2

²⁰⁵ Одитно доказателство № 4

²⁰⁶ Одитно доказателство № 5

²⁰⁷ Чл. 35, ал. 1, т. 31 от УПМОСВ, в сила от 01.10.2017 г., изм. и доп., бр. 3 от 8.01.2019 г.; Чл. 35, ал. 1, т. 24 от УПМОСВ, отменен от 01.10.2017 г.;

²⁰⁸ Одитно доказателство № 1

²⁰⁹ Одитно доказателство № 8

²¹⁰ Споразумение за сътрудничество №136/ 05.03.2009 г. между МОСВ и Държавна агенция по горите

²¹¹ Одитно доказателство № 9

²¹² Одитно доказателство № 9

²¹³ Одитно доказателство № 9

Предприети са действия за усъвършенстване на системата за управление и контрол чрез разработването на нов управленски подход за мрежата НАТУРА 2000 в то предложението за ЗИД на ЗБР.

2. Ефективност на действията за управлението на защитените зони от мрежата

Съгласно ЗБР отговорността за възлагане на разработването и утвърждаването на планове за управление на защитени зони е на министъра на околната среда и водите.²¹⁴ С Наредба от 30.12.2008 г.²¹⁵ се определят условията и реда за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони (ПУЗЗ). В приложение²¹⁶ към наредбата са посочени минималните изисквания относно структурата и съдържанието на план за управление на защитена зона.²¹⁷ С предложение за приемане на ЗИД на ЗБР е предвидено задължение за разработване на планове за управление на защитени зони с териториалния обхват на регионална инспекция по околната среда и водите, актуализиране на наредбата и разработване на методическо ръководство за изготвянето им.²¹⁸

Разработени и утвърдени планове за управление има за 7 защитени зони по Директивата за птиците. След месец февруари 2017 г. няма утвърдени планове за управление на останалите 334 защитени зони. В процедура на обществено обсъждане е един проект на план за управление, който до 31.07.2019 г. не е приет.²¹⁹ Поради невъзлагането на разработване на планове за управление на защитени зони не се осигуряват определянето на необходимите консервационни мерки, които да отговарят на екологичните изисквания на типовете естествени местообитания и видовете, срещащи се в тези райони, както и на подходящи мерки за предотвратяване на влошаването на състоянието на местообитанията и обезпокояването на видовете, което е задължително изискване по Директивата за местообитанията.²²⁰ Задължението за определяне на необходимите мерки за опазване е абсолютно.²²¹

Липсата на планове за управление (с определени цели за опазване на защитените зони и произтичащите необходими консервационни мерки, предназначени специално за всеки отделен вид и тип местообитание) лишава министърът и всички заинтересовани страни от един полезен инструмент, чрез който според ЕК, могат да се постигнат екологичните изисквания на типовете естествени местообитания по ясен и прозрачен начин. Той позволява всички заинтересовани страни да бъдат информирани за планираните цели по НАТУРА 2000 и да участват активно в дискусиата по темата. Плановете за управление дават възможност правилно и прозрачно да се определят нуждите на финансиране по-добро интегриране в други планове.²²²

При липса на планове за управление няма определени цели на опазване за зоните,²²³ от които да произтичат необходимите консервационни мерки предназначени специално за всеки отделен вид и тип местообитание, за да се постигне предвидената цел.

²¹⁴ Чл. 115 ал. 1 т. 5 от ЗБР

²¹⁵ Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони, приета с ПМС № 349 от 30.12.2008 г., обн., ДВ, бр. 7 от 27.01.2009 г., в сила от 27.01.2009 г., изм., бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 24.11.2009 г.

²¹⁶ Приложение към чл. 10 ал. 2 от Наредбата за условията и реда за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони

²¹⁷ Чл. 28, ал. 1 от ЗБР

²¹⁸ <https://www.moew.government.bg/bg/zakon-za-izmenenie-i-dopolnenie-na-zakona-za-biologichnoto-raznoobrazie/> и Одитни доказателства №1 и 9

²¹⁹ <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/planove-za-upravlenie-za-zastiteni-zoni/zastiteni-zoni-za-opazvane-na-divite-ptici/>

²²⁰ Чл. 6, параграф 1 и 2 от Директива 92/43/ ЕЕС

²²¹ Одитно доказателство № 1

²²² Известие на Комисията, Управление на защитените зони по НАТУРА 2000, Разпоредбите на член 6 от Директива 92/43/ЕИО за местообитанията Брюксел, 21.11.2018 г., С(2018) 7621 final, т. 2.4.1.

²²³ Известие на Комисията, Управление на защитените зони по НАТУРА 2000, Разпоредбите на член 6 от Директива 92/43/ЕИО за местообитанията Брюксел, 21.11.2018 г., С(2018) 7621 final, стр. 8

Едно от основанията за започване на производство за установяване на нарушение (т.н наказателната процедура) през 2019 г. от ЕК е неспазването на изискването за определяне на цели на опазване специфични за зоните и на консервационни мерки (за опазване), произтичащи от тях.²²⁴ ЕК препоръчва плановете за управление да бъдат специално разработени за защитените зони от мрежата НАТУРА 2000.²²⁵ Държавите-членки трябва да гарантират, че защитените зони се управляват по устойчив начин, както в екологичен, така и в икономически план.²²⁶

Липсва активно управление в защитените зони от мрежата НАТУРА 2000, за които не са разработени и не се прилагат плановете за управление, с изключение на тези зони, които се припокриват с територии управлявани по ЗЗТ и ЗВ. Забраните и ограниченията на дейности в заповедите за обявяване на защитените зони представляват административни мерки и не са достатъчно ефективни за устойчиво опазване на биоразнообразието.

3. Осигуряване на финансова обезпеченост на мрежата

От ЕС е въведен единен стандарт за стратегическо планиране на дейностите по НАТУРА 2000²²⁷ за разработване от държавите-членки на **Национална приоритетна рамка за действие по НАТУРА 2000** (НПРД). Този стандарт изисква обвързване на планираните дейности по мрежата с необходимите средства за тяхната реализация и източниците на финансиране. Планирането на финансовите ресурси за реализация на политиката по опазване на биологичното разнообразие интегрира нуждите от инвестиции в биоразнообразието с основните инструменти за финансиране на ЕС.²²⁸ В НПРД е заложено финансиране на дейности и мерки по оперативни програми, които включват средства от европейски структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ)²²⁹, от държавния бюджет, както и частно финансиране, финансов механизъм на Европейското икономическо пространство (ЕИП) и Норвегия, Швейцарска програма за сътрудничество, териториално сътрудничество.²³⁰

НПРД предвижда изпълнението на 113 мерки, като определя необходимото финансиране за изпълнението им. Бюджетът в евро на НПРД за периода 2014-2020 г. възлиза на 1 584 636 583 евро. на Разходите за финансиране на мерки от НПРД с източник на средства от ЕСИФ са в размер на 1 486 999 853 евро и представляват 94 на сто от бюджета в евро за целия седемгодишен период (1 584 636 583 евро), 4 на сто (66 436 730 евро) от други източници и 2 на сто (31 200 000 евро) национално финансиране от държавния бюджет. Финансовото участие на ЕС е определено на базата на допустимия процент на безвъзмездна финансова помощ, който съответната програма е определила в зависимост от конкретния бенефициент. Предвидените източници на финансиране на разходите за мрежата НАТУРА 2000 са показани в Таблица № 2:

²²⁴ Одитно доказателство № 1

²²⁵ Известие на Комисията, Управление на защитените зони по НАТУРА 2000, Разпоредбите на член 6 от Директива 92/43/ЕИО за местообитанията Брюксел, 21.11.2018 г., С(2018) 7621 final, т. 2.4.1.

²²⁶ „Member States must ensure that the sites are managed in a sustainable manner, both ecologically and economically.“
http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index_en.htm

²²⁷ чл. 8 на Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (т.нар. Директива за местообитанията)

²²⁸ НПРД за НАТУРА 2000 и <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents>

²²⁹ https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/funding-opportunities/funding-programmes/overview-funding-programmes/european-structural-and-investment-funds_bg#thefunds

²³⁰ Приложение № 9 към НПРД <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents>

Таблица № 2

Източник на финансиране	Фонд	Програма	Сума	Относителен дял на източника спрямо бюджет на НПРД	Относителен дял на програмата спрямо бюджет на НПРД
ЕСИФ	ЕЗФРСР	ПРСР	1 172 878 259	-	74
	ЕФМДР	ПМДР	14 540 816	-	1
	ЕФРР	ОПОС	101 382 203	-	6
		ОПРР	25 052 000	-	2
		ОПИК	125 000 000	-	8
		ОПНОИР	613 550	-	0,03
	ЕФРР и КФ	ОПТТИ	20 000 000	-	1
	ЕСФ	ОПРЧР	12 281 210	-	1
		ОПДУ	13 251 815	-	1
		INRERREG	2 000 000	-	0,1
Всичко:			27 533 025	-	-
ВСИЧКО:			1 486 999 853	94	-
Други възможности	LIFE		31 511 292	-	2
	Финансов механизъм на ЕИП и Норвегия		13 409 034	-	0,7
	Швейцарска програма за сътрудничество		3 000 000	-	0,1
	Териториално сътрудничество		6 516 404	-	0,4
	Хоризонт 2020		7 000 000	-	0,4
	Частно финансиране, ПЧП		5 000 000	-	0,3
ВСИЧКО:			66 436 730	4	-
Национално финансиране	Държавен бюджет		31 200 000	-	2
ВСИЧКО:			31 200 000	2	-
ОБЩО за НПРД:			1 584 636 583	100	100

Източник: НПРД

Източниците за финансиране на мрежата НАТУРА 2000, предвидени в НПРД, включват европейско и национално финансиране. Пет европейски фонда²³¹ са основните инструменти в многогодишната рамкова програма 2014-2020 г. на ЕС за финансирането в областта на биологичното разнообразие, както и възможностите на INRERREG, LIFE, държавния бюджет, финансов механизъм на ЕИП и Норвегия, Швейцарска програма за сътрудничество, Териториално сътрудничество, Хоризонт 2020 и частно финансиране, ПЧП.²³² Допълнителен източник, незаложен в НПРД, са средствата от ЕФГЗ в областта на директните плащания, като се прилага Плащане за селскостопански практики, благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания).²³³

Водещи оперативни програми, които включват финансиране на дейности, по отношение на мрежата НАТУРА 2000 са Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014-2020 и Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2014-2020 г.:

- От ОПОС е предвидено да се финансират 33 мерки по 5 приоритета и 18 подприоритета в размер на 101 382 203 евро. За изпълнението на 33-те мерки от НПРД са заложили дейности по Приоритетна ос 3 на ОПОС 2014-2020 г. в размер на 86 181 500 евро, от които 15 300 000 евро за „Опазване и укрепване на биологичното разнообразие, опазване на природата и екологосъобразна инфраструктура“ и 70 881 500 евро за „Опазване, възстановяване и устойчиво използване на зони по НАТУРА 2000“.

Предвидените 33 мерки в НПРД за финансиране по ОПОС съвпадат с планираните по ОПОС 2014-2020 г. Реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране по ОПОС 2014- 20120 г. са в размер на 4 616 041 евро или 9 028 191 лева.

²³¹ Европейски фонд за регионално развитие, Кохезионен фонд, Европейски социален фонд, Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейски фонд за морско дело и рибарство

²³² Одитно доказателство № 2

²³³ Одитно доказателство № 7

- От ПРСР е заложено да се финансират 34 мерки по 5 приоритета и 15 подприоритета в размер на 1 172 878 259 евро. Една от трите цели на ПРСР 2014-2020 г. е „Опазване на екосистемите и устойчиво управление, използване на природните ресурси в земеделието, горското стопанство и хранителната промишленост, предотвратяване на климатичните промени и приспособяване към тях“ има отношение към управлението на НАТУРА 2000.

Мярка 12 „Плащания по НАТУРА 2000“ и Рамковата директива за водите“ от ПРСР 2014-2020 подкрепя мерките от НПРД. Мярката е с бюджет в размер на 139 676 037 евро и компенсира бенефициентите за допълнителни разходи или пропуснати доходи. Реално разплатените средства по мярката са в размер на 69 857 737 евро (136 629 858 лева) за 404 937 хектара, върху които са приложени компенсаторни плащания.

Мярка 02 „Консултантски услуги, услуги по управление на стопанство и услуги по заместване в стопанство“ от ПРСР 2014-2020 г., отнасяща се с мрежата НАТУРА 2000 е с бюджет в размер на 19 892 087 евро. В описанието на мярката няма данни за връзка с НПРД.

Четири мерки от заложените 34 мерки в НПРД не може да се реализират с ПРСР 2014-2020 г. Останалите 30 мерки, заложи в НПРД се реализират в две мерки и 21 подмерки от ПРСР 2014-2020.

- От Програмата за морско дело и рибарство (ПМДР) е заложено да се финансират 13 мерки по четири приоритета и 8 подприоритета в размер на 14 540 816 евро. С единайсет мерки от ПМДР 2014-2020 г. се финансират 12 мерки от НПДР. За една приоритетна мярка в ПМДР 2014-2020 г. не е предвидено финансиране спрямо заложените мерки в НПРД.

Мерките, които не попадат в обхвата на нито една оперативна програма са предвидени за финансиране от държавния бюджет. За периода 2014-2020 г. в НПРД от държавния бюджет е заложено да се финансират девет мерки на обща стойност 31 200 000 евро. Финансирането от държавния бюджет на пет мерки от НПРД се обвързва с бюджета на МОСВ, бюджета на МЗХГ и бюджета на Министерството на туризма без конкретни данни към коя област на политика и бюджетна програма се отнасят.

Първостепенните разпоредители с бюджет разработват и утвърждават вътрешни правила за организация на бюджетния процес.²³⁴ Министърът на финансите дава указания по изпълнението на бюджетната процедура.²³⁵ Бюджетните прогнози включват представянето на приложения, съдържащи списък на целеви стойности на показатели за изпълнение на заложи от отговорното звено ползи/ефект и списък на целевите стойности на показатели за изпълнение.²³⁶

МОСВ²³⁷ и МЗХГ²³⁸ прилагат програмен формат на бюджет, в който се планират разходите по политики и програми. Класификацията на разходите по области на политики и бюджетни програми от компетентността и отговорността на първостепенните разпоредители с бюджет за разработване на бюджетните прогнози и проектите на бюджетите се утвърждава с решение на МС за срока на своето управление.²³⁹

²³⁴ чл. 7, ал. 7 от ЗПФ

²³⁵ Чл. 67, ал. 6 от ЗПФ

²³⁶ БЮ № 1 / 11.02.2015 г. на МФ, БЮ №3 от 03.07.2015 г. на МФ; БЮ № 1/10.02.2016 г. на МФ; БЮ № 1 от 08.02.2017 г. на МФ- БЮ Приложение 3, приложение 3а и приложение 3б

²³⁷ Чл. 18, ал. 2 и ал. 3 от ЗПФ и Чл. 13 от Вътрешни правила за организация на бюджетния процес в Министерство на околната среда и водите, утвърдени със Заповед № РД-697 от 22.10.2015 г. и чл. 13 от Вътрешни правила за организация на бюджетния процес в Министерство на околната среда и водите, утвърдени със Заповед № РД-803 от 27.12.2018 г. на министъра на околната среда и водите

²³⁸ Чл. 18, ал. 2 и ал. 3 от ЗПФ и чл. 8 от Вътрешните правила за организацията на бюджетния процес в МЗХ, утвърдени със Заповед № РД-09-151 от 25.03.2016 г. на министъра на земеделието и храните (отм.) и чл. 8 от Вътрешните правила за организацията на бюджетния процес в МЗХГ, утвърдени със Заповед № РД-09-409 от 27.04.2018 г. на министъра на земеделието и храните

²³⁹ <https://www.minfin.bg/bg/1150>

Програмният формат на бюджет на МОСВ²⁴⁰ включва разходи, класифицирани в Област на политика по опазването и ползването на компонентите на околната среда със седем програми и Област на политика на Националната система за мониторинг на околната среда с една бюджетна програма.²⁴¹ ДНСЗП в МОСВ е отговорна за управлението на програма 4 „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“ от Политиката в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда. Мрежата НАТУРА 2000 е включена в целта на бюджетната програма за създаване, поддържане и управление на националната екологична мрежа, устойчиво ползване и опазване на биологичните ресурси чрез ограничителни, разрешителни и регулационни режими. По бюджетната програма 4 се отчитат разходите по изпълнение на функционалните задължения на ДНСЗП, включително и дейностите по управлението на мрежата НАТУРА 2000. но не е създадена аналитична отчетност, която да създава възможност за отчитане и проследяване на разходите за дейностите, свързани с мрежата НАТУРА 2000.²⁴²

От 27.12.2018 г. във „Вътрешните правила за организация на бюджетния процес в МОСВ“²⁴³ е въведено изискване ДНСЗП да предоставя предложение за финансиране на планове за дейности в защитени територии,²⁴⁴ но липсва изискване за включване на предложения за финансиране на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000, което създава риск за осигуряване на финансови средства за мрежата НАТУРА 2000.²⁴⁵

Изпълнителната агенция по околна среда е отговорна за управлението на Програма „Национална система за мониторинг на околната среда“ от политика на Националната система за мониторинг на околната среда с планирани разходи за НСМОС без класифициране на дейности за мрежата НАТУРА 2000.²⁴⁶ Програмата **не съдържа цели, услуги и показатели**, отнасящи си до мрежата НАТУРА 2000. В бюджета на ИАОС не се планират и отчитат разходи по програми, свързани с мрежата НАТУРА 2000, въпреки осъществяването на мониторингови дейности на обекти попадащи в защитените зони от мрежата.²⁴⁷

В рамките на бюджетната процедура на МЗХГ²⁴⁸ разходи, свързани с мрежата НАТУРА 2000, са планирани по програма „Природни ресурси в селските райони“²⁴⁹ и по програма „Съвети и консултации“ от Политиката в областта на земеделието и селските райони,²⁵⁰ както и по програма „Специализирани дейности в горски територии“ от Политика в областта на съхраняването и увеличаването на горите и дивеча.²⁵¹ Със заповед на министъра на земеделието и храните са утвърдени Вътрешни правила за организацията на бюджетния процес в Министерството на земеделието, храните и горите.²⁵²

²⁴⁰ Чл. 13 от Вътрешни правила за организация на бюджетния процес в Министерство на околната среда и водите, утвърдени със Заповед № РД-697 от 22.10.2015 г. и чл. 13 от Вътрешни правила за организация на бюджетния процес в Министерство на околната среда и водите, утвърдени със Заповед № РД-803 от 27.12.2018 г. на министъра на околната среда и водите

²⁴¹ <https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/byudjet-i-finansi/byudjet-na-mosv/byudjet-na-mosv-za-2018-g/>

²⁴² Одитно доказателство № 10 <https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/byudjet-i-finansi/byudjet/byudjet-na-mosv-za-2016g/>

²⁴³ Чл. 13 от Вътрешни правила за организация на бюджетния процес в Министерство на околната среда и водите, утвърдени със Заповед № РД-697 от 22.10.2015 г. и чл. 13 от Вътрешни правила за организация на бюджетния процес в Министерство на околната среда и водите, утвърдени със Заповед № РД-803 от 27.12.2018 г. на министъра на ОСВ

²⁴⁴ Чл. 21, ал. 9 от Вътрешните правила за организация на бюджетния процес в Министерство на околната среда и водите, утвърдена със Заповед № РД-803 от 27.12.2018 г. на министъра на ОСВ - Одитно доказателство № 10

²⁴⁵ Одитно доказателство № 10

²⁴⁶ Одитно доказателство № 10

²⁴⁷ Одитни доказателства №№ 6 и 11 <https://www.moew.government.bg/bg/dokladi-za-stepenta-na-izpulnenie-na-politikite-i-programite-po-byudjeta-na-mosv-za-2018-g/> <http://eea.government.bg/bg/about/byudzhnet-i-finansi-1/byudzhnet-i-finansi>

²⁴⁸ <http://www.mzh.government.bg/bg/ministerstvo/byudzhnet/>

²⁴⁹ Одитно доказателство № 12

²⁵⁰ Одитно доказателство № 12

²⁵¹ Одитно доказателство № 12

²⁵² Одитно доказателство № 10

В програмния бюджет на МЗХГ разходите, свързани с мрежата НАТУРА 2000 представляват част от отчетените разходи по бюджетна програма „Природни ресурси в селските райони”, бюджетна програма „Съвети и консултации” и бюджетна програма „Специализирани дейности в горските територии”. Средствата за управлението на мрежата НАТУРА 2000 в МЗХГ се отчитат в рамките на повече от една бюджетни програми, поради което точният размер на финансовите средства за управлението на мрежата НАТУРА 2000 не се отчита и проследява. В рамките на бюджетните програми с отношение към мрежата НАТУРА 2000 няма яснота за размера на планираните и отчетени разходи, което създава риск за неосигуряване на финансови средства за осъществяване на дейности свързани с мрежата.²⁵³

За приоритетите, мерките и дейностите, планирани за извършване в НПРД за поддържане на мрежата НАТУРА 2000 са предвидени различни източници на финансиране, включително средства от европейските сруктурни и инвестиционни фондове (Европейски фонд за регионално развитие, Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейски фонд за морско дело и рибарство).

Предприетите действия от МОСВ и МЗХГ за финансиране от предвидените източници в НПРД са в рамките на бюджетната процедура и усвояването на средства по оперативните програми.

В бюджетни програми на МОСВ и МЗХГ липсват самостоятелни цели и целеви стойности на показатели за изпълнение, свързани с управлението на мрежата НАТУРА 2000. В програмните бюджети на МОСВ и МЗХГ няма яснота за размера на необходимите и разходваните средства за управлението мрежата НАТУРА 2000, което създава риск за своевременното и целенасочено финансово обезпечаване на навременното, адекватно и ресурсно-ефективно изпълнение на приоритетите, мерките и дейностите, заложените в НПРД, и води до неизмеримост на публичния ресурс за управлението на мрежата НАТУРА 2000.

Предвидените мерки в НПРД за финансиране по ОПОС съвпадат с планираните за финансиране по ОПОС 2014-2020 г. Четири от заложените мерки в НПРД не са предвидени за финансиране от ПРСР 2014-2020 г. и една мярка от ПМДР 2014-2020 г. Мерките не могат ясно да бъдат съотнесени към заложените за финансиране мерки в НПРД. Не е осигурена връзка между заложените мерки по източници на финансиране в НПРД с мерките в оперативните програми и програмите по бюджета на МОСВ и МЗХГ, в резултат на което няма яснота за размера на действителното финансиране на управлението на мрежата НАТУРА 2000. Липсата на ясна обвързаност между мерките и тяхното финансиране затруднява адекватната оценка на тяхното ресурсно-ефективно изпълнение и прозрачното им отчитане, което нарушава принципите на доброто управление.

За одитирания период не е създадена добра организация за ефективно управление на мрежата. Пропуските в изчерпателното и ясно възлагане на отговорностите, липсата на ефективна координация между участниците, недобрата информационна осигуреност са ясни индикации за недостатъчно ефективна организация на управлението на мрежата НАТУРА 2000. Този проблем е отчетен от МОСВ и през 2017 г. стартира проект за разработване на нов подход за управление, намерил отражение в предложението за изменение на ЗБР, внесен за разглеждане от МС.

В продължение на повече от десет години липсват планове за управление на защитените зони с определени мерки за опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие на страната, въпреки осигурения от 2007 г. значителен финансов ресурс за изграждане и поддържане на екологичната мрежа в България.

²⁵³Одитно доказателство № 12

Липсата на управленски инструмент също възпрепятства ефективността на действията по управлението на мрежата и е предпоставка за загуба на биоразнообразие и непостигане на целите на мрежата НАТУРА 2000 за опазване и устойчиво ползване на биоразнообразието.

III. Мониторинг, контрол и докладване на състоянието на мрежата НАТУРА 2000 в България

1. Система за мониторинг, осигуряваща информация за състоянието на защитените зони от мрежата

1.1. Въведен механизъм за мониторинг на състоянието на защитените зони от мрежата

Съгласно европейските изисквания държавите-членки осъществяват наблюдение на нивото на запазване на естествените местообитания и видовете, при което особено внимание се отделя на приоритетните местообитания и приоритетните видове.²⁵⁴ В Националната приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000 осъществяването на мониторинг по отношение на НАТУРА 2000 е предвидено в две мерки.²⁵⁵

Проследяването и обобщаване на промените в биологичното разнообразие на Република България се осъществява чрез **Националната мрежа за мониторинг на биологичното разнообразие**, която е част от националната система за мониторинг на околната среда. За информационното осигуряване на Националната система за мониторинг на околната среда се създава национална автоматизирана система за мониторинг на околната среда.²⁵⁶ Министърът на околната среда и водите организира Национална система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие (НСМСБР) и издава наредба за условията и реда за нейното функциониране.²⁵⁷

От МОСВ е издадена Наредба № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на НСМСБР,²⁵⁸ с която се уреждат условията и редът за създаване, функциониране и развитие на Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие (НСМСБР), както и достъпът и обменът на данни от нея.²⁵⁹ Предприети са действия за развитие и усъвършенстване на процеса по функциониране на системата за мониторинг, чрез изготвянето на проект на нова наредба, приета от колегиума на МОСВ,²⁶⁰ която не е обнародвана в Държавен вестник (ДВ), поради неприключена процедура на извършване на изменения и допълнения в ЗБР.²⁶¹ В новата наредба по-подробно и детайлно са описани функциите и отговорностите на участниците в системата, като са регламентирани и отговорности на директорите на басейновите дирекции, както и продължава да е водещ принципа за извършване на мониторинг на база определени видове и природни местообитания, а не на защитени зони.²⁶²

Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие представлява комплексен механизъм за наблюдение, анализ и оценка на промените в състоянието на биологичното разнообразие в Република България. Цялостно наблюдение на основните елементи на биологичното разнообразие на територията на

²⁵⁴ Чл. 11 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992

²⁵⁵ „М-61 Еднократни разходи по осъществяване на мониторинг“ и „М-62 Текущи разходи, свързани с биологичен мониторинг на видове и местообитания в и извън мрежата НАТУРА 2000, мониторинг на състоянието на елементите на зелената инфраструктура“ Стр. 98 от Национална приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000, септември 2013 г. <https://www.moew.government.bg/static/media/ups/tiny/file/Press/Konsultacii/2013/Oktober/NPRD.pdf>

²⁵⁶ Чл. 144, ал. 1, т.1, з), т.3 и ал. 3 от ЗООС

²⁵⁷ Чл. 115, ал. 1, т.10 и ал. 2 от ЗБР.

²⁵⁸ Обн. ДВ. бр. 3 от 12 Януари 2007 г.

²⁵⁹ Чл. 1 от Наредба № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на НСМСБР

²⁶⁰ протокол № 11 от 09.09.2016 г. от заседание на колегиума на МОСВ

²⁶¹ Одитно доказателство № 6

²⁶² Чл. 17 от новата Наредба за условията и реда за създаването и функционирането на НСМСБР

страната, както и в защитените зони от НАТУРА 2000 се осъществява чрез НСМСБР.²⁶³ НСМСБР не извършва мониторинг на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000, а на определени видове и местообитания, част от които попадат в защитените зони от мрежата.²⁶⁴ НСМСБР осигурява информационна основа за провеждане на ефективна национална природозащитна политика и обслужва обществените нужди от информация за състоянието на биологичното разнообразие.²⁶⁵

В Основния документ на Национална система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие, утвърден със Заповед²⁶⁶ от 20.04.2016 г.²⁶⁷ е представен механизмът за проследяване и обобщаване на промените в биологичното разнообразие на Република България за изпълнение и развитие в дългосрочен план.²⁶⁸ НСМСБР включва обекти на мониторинг, схеми за мониторинг, индикатори за биологично разнообразие и информационна система:²⁶⁹

- **Обектите на мониторинг**, които подлежат на мониторинг в рамките на НСМСБР, се определят на три нива – генетично, видово и хабитатно.²⁷⁰

Мониторингът на местообитанията, видовете и птиците, предмет на опазване чрез НАТУРА 2000 се извършва на базата на списък²⁷¹ с обектите и схемите за мониторинг, които попадат в обхвата на НСМСБР.²⁷² За периода 01.01.2016 г. – 20.04.2016 г. мониторингът се осъществява въз основа на списък, утвърден със заповед от 04.04.2007 г. и изменен и допълнен със заповед от 10.04.2009 г. на министъра на околната среда и водите,²⁷³ който съдържа част от местообитанията, видовете и птиците, предмет на опазване чрез НАТУРА 2000. От самостоятелния списък на обектите и схемите за мониторинг от НСМСБР не може да се идентифицира точният брой на обектите, които са предмет на опазване чрез мрежата НАТУРА 2000. За невключените обекти в списъка за наблюдение не се извършва, което води до липса на актуална информация за тяхното текущо природозащитно състояние.²⁷⁴

Създаден е ред за изменение или допълнение на списъка на обектите и схемите за мониторинг чрез утвърдена²⁷⁵ инструкция.²⁷⁶ В резултат на изпълнението на проект²⁷⁷ по ОПОС 2007-2013 г. са направени предложения²⁷⁸ за изменения и допълнения на списъка чрез включването на всички видове и местообитания от приложенията на директивите за местообитанията и птиците.²⁷⁹ От 20.04.2016 г. е утвърден списък с всички обекти, подлежащи на мониторинг на НСМСБР, които попадат в защитените зони от мрежата НАТУРА, съгласно двете директиви.²⁸⁰

- **Схемите за мониторинг** се състоят от методика за мониторинг, места за провеждане на мониторинга и участници.²⁸¹

²⁶³ Одитно доказателство № 1

²⁶⁴ Одитно доказателство № 6

²⁶⁵ Чл. 2, ал. 1 и ал. 2, чл. 3 от Наредба № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на НСМСБР

²⁶⁶ Заповед № РД 210/20.04.2016 г. на министъра на ОСВ

²⁶⁷ Одитно доказателство № 6

²⁶⁸ Одитно доказателство № 6 ; <http://eea.government.bg/bg/bio/nsmbr/osnoven-dokument-na-nsmbr>

²⁶⁹ Чл. 5, ал. 1 от Наредба № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на НСМСБР и т.3, 4, 5 и 6 от Основния документ на НСМСБР

²⁷⁰ Чл. 6 от Наредба № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на НСМСБР

²⁷¹ Чл. 8 от НАРЕДБА № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на НСМСБР

²⁷² Чл. 6 от НАРЕДБА № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на НСМСБР

²⁷³ Заповед № РД-270 04.04.2007 г. и Заповед № РД-259/10.04.2009 г. на министъра на околната среда и водите

²⁷⁴ Одитно доказателство № 11

²⁷⁵ Заповед № РД 159 от 07.03.2008 г. на министъра на околната среда и водите

²⁷⁶ Одитно доказателство № 6 <http://eea.government.bg/bg/legislation/biodiversity>

²⁷⁷ Проект DIR-5113024-1-48 „Теренни проучвания на разпространение на видове/оценка на състоянието на видове и хабитати на територията на цялата страна – I фаза“

²⁷⁸ Доклад на изпълнителния директор на ИАОС до министъра на ОСВ с вх. № 12-00-604 от 18.04.2016 г.

²⁷⁹ Одитно доказателство № 11

²⁸⁰ Одитни доказателства №№ 6 и 11

²⁸¹ Чл. 7 от Наредба № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на НСМСБР

Методиката за мониторинг съдържа: описание на обекта; параметри на наблюдение; периодичност на наблюдение; образец на формуляр за събиране на първични данни за обекта (полеви формуляр) и необходимо техническо оборудване. Методиките за мониторинг за видовете от Директивата за местообитанията и Директивата за птиците, предмет на опазване чрез защитените зони от мрежата НАТУРА 2000, са регламентирани²⁸² в Практическо ръководство към НСМСБР от 20.04.2016 г.²⁸³

Местата за мониторинг на видовете и типовете природни местообитания са разположени на територията на цялата страна.²⁸⁴ По директивите за местообитанията и птиците са определени места за мониторинг на видовете, местообитанията и птиците, предмет на опазване чрез НАТУРА 2000. За всичките 93 бр. природни местообитания от Приложение № 1 на Директивата за местообитанията все още не са определени местата и методиките за провеждане на мониторинг.²⁸⁵ Липсват разработени методики за 10 вида, за които се обявяват защитени зони, а за 42 вида, за които се обявяват защитени зони, не са определени места за мониторинг. Съгласно списъците към НСМСБР липсват разработени методики за следните видове, които са обекти на Директивата за местообитанията: за 8 вида безгръбначни животни (за 6 от тях се обявяват защитени зони), 5 вида бозайници без прилепи (за 2 от тях се обявяват защитени зони) и 23 вида прилепи (за 2 от тях се обявяват защитени зони). Съгласно списъците към НСМСБР не са определени места за мониторинг за следните видове, които са обекти на Директивата за местообитанията: за 22 вида безгръбначни животни (за 19 от тях се обявяват защитени зони), 5 вида бозайници без прилепи (за 2 от тях се обявяват защитени зони), 5 вида растения, 29 вида земноводни и влечуги (за 6 от тях се обявяват защитени зони), 23 вида прилепи (за 2 от тях се обявяват защитени зони) и 13 вида риби (за всички се обявяват защитени зони).²⁸⁶ Това възпрепятства ефективното извършване на мониторинг и предприемането на коригиращи действия в случай на влошаване на състоянието и води до риск от загуба на биологично разнообразие. Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие и Списъкът на обектите и схемите за мониторинг не позволява идентифицирането на общия брой видове, които се опазват чрез НАТУРА 2000.²⁸⁷ Предприети са действия за отстраняване на пропуските чрез стартирането и реализирането на проект²⁸⁸ по ОПОС 2014-2020 г. за изготвяне на липсващите методики.²⁸⁹

В НСМСБР²⁹⁰ са посочени участниците, ангажирани с набирането на информация от мониторинг и техните отговорности. Участници са МОСВ, МЗХГ и техните регионални структури, БАН и висши училища, физически и юридически лица, като участниците не могат да се идентифицират по отделно за всеки обект от обхвата на НСМСБР в утвърдения списък на основните обекти и схеми.²⁹¹ Отговорни структури от системата на МОСВ са РИОСВ, БД и ДНП. От МЗХГ са ДПП, като структури от ИАГ.²⁹² Директорите

²⁸² Чл. 7, т. 1 от Наредба № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на НСМСБР

²⁸³ Одитно доказателство № 6 <http://eea.government.bg/bg/bio/nsnbr/praktichsko-rakovodstvo-metodiki-za-monitoring-i-otsenka>

²⁸⁴ Основен документ НСМСБР т. 3.1.

²⁸⁵ Приложение № 5 към одитния доклад, колона „Коментар“ на ред с наименование „Природни местообитания“; <http://eea.government.bg/bg/bio/nsnbr/osnoven-dokument-na-nsnbr>

²⁸⁶ Приложение № 5 към одитния доклад

²⁸⁷ Одитно доказателство № 11

<http://eea.government.bg/bg/bio/nsnbr/osnoven-dokument-na-nsnbr>

²⁸⁸ BG16M1OP002-3.003-0001 „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците“

²⁸⁹ ОД; чл. 2, дейност 7 от договор № 3683 от 14.12.2018 г. с възложител ИАОС;

http://rop3-app1.aop.bg:7778/portal/page?_pageid=93.812251&_dad=portal&_schema=PORTAL&url=687474703A2F2F7

²⁹⁰ Точка 5.1. от Основния документ на НСМСБР

²⁹¹ Точка 5.1 от Основния документ на НСМСБР и Одитно доказателство № 11

²⁹² Точка 5.1. от Основния документ на НСМСБР; УП на ДПП; Одитни доказателства №№ 2 и 10

на РИОСВ, ДНП и ДПП²⁹³ осъществяват мониторинг в рамките на своя териториален обхват и провеждат наблюдения на обекти, подлежащи на мониторинг, в съответствие със схемите за мониторинг. За осъществяването на мониторинг от ДПП върху състоянието на биоразнообразието на природните екосистеми от Изпълнителна агенция по горите е подписано споразумение за сътрудничество от 05.03.2009 г. с МОСВ,²⁹⁴ в което са договорени с ИАОС конкретните функции и отговорности на ИАГ по отношение на мониторинг на биологичното разнообразие.²⁹⁵

- **Индикаторите за биологично разнообразие** отчитат промените, измервани във времето и/или пространството, спрямо предварително определено първоначално състояние или контролно измерване.²⁹⁶ Индикаторите са информационни инструменти, които се публикуват ежегодно в Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда в Република България в раздел „Биологично разнообразие. Национална екологична мрежа“.²⁹⁷ Индикаторите се отнасят за местообитания, видове и птици, които са включени в приложенията на Директивата за птиците и Директивата за местообитанията, част от които са предмет на опазване чрез НАТУРА 2000, което позволява ефективно наблюдение и предприемане на своевременни мерки за наблюдаваните обекти.²⁹⁸

- **Информационната система** е за съхранение, обработка и разпространение на информацията от НСМСБР.²⁹⁹ Състои се от бази данни на национално и регионално ниво. Националната база данни се поддържа в ИАОС, а регионалните бази данни в РИОСВ, ДНП и ДПП.³⁰⁰ Създаден е общ ред за работа с информационните системи в ИАОС и са определени отговорни лица за работа с информационната система към НСМСБР.³⁰¹ Функциите на администратор на информационната система са възложени на главен експерт от отдел „Мониторинг на биоразнообразието, горските екосистеми и почвите“ (МБРГЕП) в ИАОС чрез длъжностна характеристика.³⁰² В длъжностните характеристики на трима служители от отдела са включени задължения за обработка и актуализиране на информацията от НСМСБР, част от която е свързана и с местообитанията, видовете и птиците, предмет на опазване чрез защитените зони НАТУРА 2000.³⁰³ Информационната система позволява генерирането на справки за проведения мониторинг на биологични видове, птици и природни местообитания, за които се обявяват зони от мрежата НАТУРА 2000, което е предпоставка да се извършват необходимите анализи за оценка на приноса на защитените зони в опазването на видовете по НАТУРА 2000.³⁰⁴

Създаден е подходящ механизъм, чрез който да се осъществява мониторинг на природните местообитания, видовете и птиците, предмет на опазване чрез защитените зони НАТУРА 2000. Наблюдават се пропуски в определянето на местата и методиките за провеждане на мониторинг и в разработването на схеми за мониторинг за отстраняването, на които са предприети действия за изпълнение на проект по ОПОС 2014-2020, чрез което да се постигне подобряване на механизма за осъществяване на мониторинг. Пропуските при определяне на местата и методиките за мониторинг водят до липсата на информация за състоянието на природните местообитания, видовете и птиците в защитените зони.

²⁹³ Чл. 2 и чл. 5, т. 2 от УП на ДПП „Беласица“, „Българка“, „Витоша“, „Врачански балкан“, „Златни пясъци“, „Персина“, „Рилски манастир“, „Русенски лом“, „Сините камъни“, „Странджа“ и „Шуменско плато; и Одитно доказателство № 2

²⁹⁴ Споразумение за сътрудничество №136/ 05.03.2009 г. между МОСВ и Държавна агенция по горите

²⁹⁵ Одитни доказателства №№ 2 и 8

²⁹⁶ Чл. 9 от Наредба № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на НСМСБР

²⁹⁷ Т. 3. от Основния документ на НСМСБР <http://eea.government.bg/bg/soer/2017>

²⁹⁸ Одитни доказателства №№ 6 и 11 <http://eea.government.bg/bg/soer/2016/biodiversity-nem>;

²⁹⁹ Чл. 10 от Наредба № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на НСМСБР

³⁰⁰ Чл. 19 от Наредба № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на НСМСБР

³⁰¹ Одитно доказателство № 6

³⁰² Одитно доказателство № 6

³⁰³ Одитно доказателство № 6

³⁰⁴ Одитно доказателство № 11

1.2. Осъществен мониторинг на местообитания, птици и видове в защитените зони от мрежата

Мониторингът се осъществява чрез целенасочени и дългосрочни наблюдения на елементите на биологичното разнообразие, съпроводени със събиране, обработване, съхранение и пренос на данни, и чрез система за оценка и анализ на въздействията върху биологичното разнообразие, неговото състояние и мерките, които се предприемат за предотвратяване на загубата му.³⁰⁵

Първичната информация за обектите на мониторинг от НСМСБР се събира от участниците³⁰⁶ в НСМСБР чрез полеви наблюдения, проведени чрез прилагане на методиките за мониторинг и се отразява на унифицирани формуляри на хартиен носител или електронен формуляр в мобилното приложение *Biomon Mobile*. Данните мога да се въвеждат и чрез интернет приложението на информационната система (ИС) към НСМСБР за регистриран достъп. Полевите формуляри подлежат на валидиране и одобрение от администратора на Националната база данни (НБД) в ИАОС. Извършва се анализ и оценка на информацията от осъществения мониторинг, която се използва за публикуване в националните доклади за състоянието и опазването на околната среда, брошури и други публикации в Интернет, както и за националните ангажименти за докладване по Директивата за местообитанията и Директивата за птиците към Европейската агенция по околна среда.³⁰⁷

МЗХГ, МРРБ и другите държавни органи в своята сфера на компетентност организират отраслови системи за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие и на защитените зони и създават бази от данни и географски информационни системи за характеристиките им, като предоставят на МОСВ информация, съгласувана по вид и период.³⁰⁸

Видовете, местообитанията и птиците предмет на опазване чрез защитените зони НАТУРА 2000 са част от обектите включени в НСМСБР.³⁰⁹ Съгласно плана за действие към НСМСБР обектите са разделени на две основни групи: обекти които се докладват по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията и обекти с национално значение.³¹⁰

1.2.1. Мониторинг на обекти с национално значение

Ежегодно в годишните цели на ИАОС са залагани дейности за осъществяване на мониторинг на биологичното разнообразие, част от което са и видовете предмет на опазване чрез мрежата НАТУРА 2000.³¹¹ За изпълнението на мониторинговите дейности на ДНП, ДПП и РИОСВ за определени обекти към НСМСБР са изготвяни графици, съгласувани с изпълнителния директор на ИАОС и директора на НСЗП, и утвърдени от министъра на околната среда и водите.³¹² Мониторинг е извършван само за обектите, включени в графици. За включването на обекти, изготвянето и изпълнението на графици за мониторинг няма въведени механизъм или правила.³¹³

Графицият обхващат малка част от видовете, включени в НСМСБР, поради ограничения бюджетен ресурс за биологично разнообразие и недостига на административен капацитет. Видовете, невключени в графицият, не се наблюдават от НСМСБР.³¹⁴ Част от включените обекти в графицият за мониторинг са предмет на

³⁰⁵ Одитно доказателство № 6

³⁰⁶ Специализирани и регионални структури на МОСВ и МЗХГ, БАН и висши училища, други юридически и физически лица

³⁰⁷ Одитно доказателство № 6

³⁰⁸ Чл. 118, т. 5 от ЗБР

³⁰⁹ Приложение № 5 към одитния доклад

³¹⁰ Приложение № 2 към основния документ на НСМСБР

³¹¹ Одитно доказателство № 6

³¹² Одитно доказателство № 6

³¹³ Одитно доказателство № 11

³¹⁴ Одитни доказателство №№ 1, 6 и 11 <http://eea.government.bg/bg/bio/nsmbr/grafitsi-za-monitoring>

опазване чрез защитените зони НАТУРА 2000³¹⁵, като площта на националните и природни паркове е обявена за защитени територии по смисъла на ЗЗТ и попада в границите на защитени зони от мрежата.³¹⁶ Извършени са планираните мониторингови дейности съгласно графиците и информацията е въведена в националната база данни към НСМСБР.³¹⁷ Въз основа на осъществения мониторинг за периода 01.01.2016 г. – 31.12.2018 г. за обектите, за които е извършван мониторинг, не са установени неблагоприятни тенденции в развитието на наблюдаваните видове.³¹⁸ Набирането на ежегодна информация за състоянието на видове от НАТУРА 2000 е важна предпоставка за получаването на актуална информация за тяхното състояние и провеждането на ефективна природозащитна политика.

Данните, които се събират от НСМСБР са ориентирани към състоянието на конкретния вид/природно местообитание на национално ниво, а не само в рамките на мрежата НАТУРА 2000. Мониторинг на всички видове, за които се обявяват зони от мрежата НАТУРА 2000, не се осъществява.³¹⁹

Информационната система към НСМСБР позволява генериране на справки по биологичен вид и тип природно местообитание, но такава по отношение на видовете и природните местообитания от обявените защитени зони от НАТУРА 2000, за които има налични данни от проведен мониторинг не е предоставена. В МОСВ цялостно обработена, систематизирана и резюмирана информация за резултати от мониторингови дейности върху биологични видове в рамките на защитените зони също не е налична. Налична е частична информация по отношение на осъществени проучвания и мониторинг на някои целеви видове и местообитания в някои зони в резултат на изпълнението на проекти, основно по програма LIFE.³²⁰

Нормативно изискване за извършване на цялостно текущо проучване, наблюдение и докладване на състоянието, конкретно на НАТУРА 2000, извън целите на НСМСБР и докладването по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците няма, което е предпоставка да не се извършва оценка на приноса на мрежата в опазването на местообитанията, птиците и видовете и поражда затруднения при вземането на управленски решения, относно процесите и дейностите в защитените зони, като инструмент за опазване на биологичното разнообразие.³²¹

1.2.2. Мониторинг на обекти, които се докладват по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията

За всички видове от НАТУРА 2000 е предвидено да се събират данни, в рамките на докладването по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията.³²² Дейностите се изпълняват въз основа на проект,³²³ финансиран от ОПОС 2014-2020 г.³²⁴, в който са включени и мониторингови дейности за видовете, предмет на опазване чрез защитените зони НАТУРА 2000.³²⁵ Има забавяне на изпълнението на проекта, поради спиране във връзка с обжалване на обществените поръчки за избор на изпълнители.³²⁶

³¹⁵ Приложение № 8 към одитния доклад

³¹⁶ Одитно доказателство № 4 и чл. 2 от устройствените правилници на всичките 11 бр. природни паркове

³¹⁷ Одитно доказателство № 4

³¹⁸ Одитно доказателство № 11

³¹⁹ Одитно доказателство № 6

³²⁰ Одитни доказателства №№ 9 и 11

³²¹ Одитно доказателство № 9

³²² Одитно доказателство № 6; <http://eea.government.bg/bg/bio/nsmbr/osnoven-dokument-na-nsmbr>

³²³ проект „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците“

³²⁴ Одитно доказателство № 6; http://www.eea.government.bg/bg/obyavi/obshtestveni-porachki-2017/15_OTP

³²⁵ Съгласно техническата спецификация по позиция №1 обектите на докладване са видове и местообитания по приложения 1, 2, 4 и 5 на директивата за местообитанията. Мониторингът трябва да регистрира природозащитното състояние на видовете и типовете природни местообитания, както в мрежата НАТУРА 2000 така и извън нея. – стр. 2. Съгласно чл. 3 т.1 от директивата за местообитанията мрежата НАТУРА 2000 обхваща видовете и местообитанията от приложение 1 и 2.

В периода декември 2018 г. – април 2019 г. са сключени договори³²⁷ за осъществяване на дейностите по проекта.³²⁸ Към 20.06.2019 г. не е започнато извършването на теренни проучвания по проекта³²⁹, а към 12.07.2019 г. са предадени 2 бр. протоколи от осъществено валидиране от Географската информационна система на база данни риби от изпълнителя на ИАОС³³⁰, което може да попречи на спазването на сроковете за докладване по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията.³³¹

1.2.3. Мониторинг на зони за защита на водите

В Закона за водите са предвидени зони за защита на водите, които включват защитените територии и зони, определени или обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване.³³²

Мониторингът на зоните за защита на водите се извършва по одобрени от министъра на околната среда и водите програми, разработени от басейновите дирекции в съответствие със спецификата на водните тела и техните характеристики.³³³ Изискванията и отговорностите по разработването на програмите за мониторинг, тяхното съдържание, видовете мониторинг и изпълнението им са регламентирани в Наредба № 1 от 11.04.2011 г. за мониторинг на водите³³⁴, издадена от министъра на околната среда и водите.³³⁵

За 2016 г., 2017 г. и 2018 г. мониторингът на водите в четирите басейнови дирекции³³⁶ е осъществяван по програми, утвърдени от министъра на околната среда и водите. Мониторинговите дейности се изпълняват от ИАОС, НИМХ и институт по океанология³³⁷. Резултатите от мониторинга са отразени в годишните доклади за оценка на актуалното състояние на водите и бюлетините за качеството на водите на басейновите дирекции, които са публикувани на техните интернет страници.³³⁸

От БД се извършва мониторинг за състоянието на водите в пунктове за наблюдение, попадащи на територията на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000.³³⁹ Систематизирана и обобщена информация за осъществения мониторинг на води в защитените зони не се изготвя.³⁴⁰

В рамките на НСМСБР ежегодно са планирани и осъществявани мониторингови дейности, които включват и видове, предмет на опазване чрез защитените зони НАТУРА 2000. Предприети са действия за избор на външен изпълнител, който да

Съгласно техническата спецификация по позиция №2 обект на анализи и проучвания са видовете по чл. 12 от директивата за птиците – стр. 6. В обхвата на НАТУРА 2000 са само видовете от приложение №1 на директивата за птиците – чл. 4, т. 1 от директивата във връзка с чл. 3, т. 1 от директивата за местообитанията.

³²⁶ Одитно доказателство № 6; <http://rop3->

app1.aop.bg:7778/portal/page?_pageid=93.812251&_dad=portal&_schema=PORTAL&url=687474703A2F2F777772E616F702E62672F63617365322E7068703F6D6F64653D73686F775F6361736526636173655F69643D333439323033

³²⁷ По обособена позиция №1 договор с изпълнителя е сключен на 14.12.2018 г., а по другите две обособени позиции договорите са сключени след края на одитирания период – април 2019 г. Предвижда се дейностите по договорите по обособени позиции № 1 и №2 да бъдат изпълнени до 31.01.2020 г, а по обособена позиция №3 до 31.07.2019 г -

³²⁸ Одитно доказателство № 6

³²⁹ Одитно доказателство № 11

³³⁰ 2 бр. протоколи с констатации от проверката - допълнително изпратени от ИАОС по електронната поща.

³³¹ Одитно доказателство № 2

³³² Чл. 119а, ал. 1, т. 5 от ЗВ

³³³ Чл. 169 от ЗВ

³³⁴ Чл. 135, ал. 1, т. 14 от ЗВ

³³⁵ Одитно доказателство № 5.2.

³³⁶ БД „Западнобеломорски район“; БД „Източнбеломорски район“; БД „Дунавски район“ и БД „Черноморски район“

³³⁷ Заповед № РД-167/31.03.2016 г.; Заповед № РД-229/05.04.2017 г.; Заповед № РД-175/02.04.2018 г.

³³⁸ Одитно доказателство № 5; https://earbd.bg/indexdetails.php?menu_id=394 ; <http://www.bd-dunav.org/content/upravlenie-na-vodite/sastoianie-na-vodite-i-zonite-za-zashtita/informaciia-za-sastoianiteto-na-vodite/>;

https://www.bsbd.org/bg/index_bg_3810174.html

³³⁹ Одитно доказателство № 5; <https://wabd.bg/content/%d0%b4%d0%be%d0%ba%d0%bb%d0%b0%d0%b4%d0%b8-%d0%bf%d0%be-%d0%b7%d0%b0%d0%ba%d0%be%d0%bd%d0%b0-%d0%b7%d0%b0-%d0%b2%d0%be%d0%b4%d0%b8%d1%82%d0%b5/>; https://earbd.bg/indexdetails.php?menu_id=394 ; <http://www.bd-dunav.org/content/upravlenie-na-vodite/sastoianie-na-vodite-i-zonite-za-zashtita/informaciia-za-sastoianiteto-na-vodite/>;

https://www.bsbd.org/bg/index_bg_3810174.html

³⁴⁰ Одитни доказателства №№ 5 и 9

осъществи наблюдение и анализ на състоянието на всички видове, предмет на опазване чрез мрежата НАТУРА 2000. На територията на защитените зони е извършван и мониторинг на зоните за защита на водите, които изцяло или частично попадат в мрежата от защитени зони НАТУРА 2000. Възможността за получаване на обобщена информация за обектите в рамките на НАТУРА 2000, за които е извършван мониторинг не е предвидена.

1.3. Наличие на информационни системи и регистри за мрежата

1.3.1. Изградена е единна информационна система за защитени зони от екологичната мрежа НАТУРА 2000 по проект³⁴¹ финансиран по оперативна програма „Околна среда 2007-2013“³⁴². Определени са отговорни служители от дирекция НСЗП за публикуване и обновяване на информацията в системата.³⁴³ За информационната система НАТУРА 2000 няма правила и изисквания за сроковете и документите/информацията, която трябва да се публикува в информационната система.³⁴⁴ Публикуването и обновяването на информацията на официалната страница на МОСВ се осъществява, съгласно заповед³⁴⁵ на министъра на околната среда и водите. Определянето на служителите, които ще публикуват, редактират информацията на официалната страница на МОСВ, се определят от директорите на дирекции в министерството, посредством подаване на заявка до началник-отдел „Информационно обслужване“ и декларация. Заповедта за поддържането на актуална информация на официалната интернет страница на МОСВ, както и актуалния списък на лицата, които могат да публикуват са на разположение на вътрешния портал на МОСВ, което е предпоставка за публикуване на данни и документи за постигане на необходимата прозрачност и вземане на информирани решения.³⁴⁶

Досиетата на защитените зони в информационната система НАТУРА 2000 съдържат: приет с РМС списък, в който фигурира 33; стандартен формуляр с данни и оценки; картен материал и координатен регистър на границите на 33; заповед по чл. 12, ал. 6 от ЗБР; информация от проведени теренни проучвания. На база статистическа извадка³⁴⁷ за публикуването на пълна и актуална информация са избрани досиетата на 38 бр. от общо 339 бр. защитени зони в информационната система НАТУРА 2000. Досиетата от извадката съдържат необходимата информация, с изключение на **7 бр. или 18,4 на сто**, в които липсва информация за осъществените или изпълнени мониторингови дейности. С липсващата информация не се постига яснота дали са осъществени мониторингови дейности в тези защитените зони.³⁴⁸ Подробна информация за извършения анализ на досиетата се съдържа в приложение № 9 към одитния доклад.

В резултат на изследваните досиета от извадката се установява, че досиетата на информационната система осигуряват пълна и актуална информация с изключение на незначителни пропуски по отношение на липсата на информация за осъществявания мониторинг,³⁴⁹ което е предпоставка за осигуряване на публичност и прозрачност при управлението на защитените зони НАТУРА 2000 и своевременен обмен на информация и комуникация.

³⁴¹ DIR-59318-2-3 „Разработване и внедряване на информационна система за защитените зони от екологична мрежа НАТУРА 2000“

³⁴² Одитно доказателство № 2

³⁴³ Одитно доказателство № 1

³⁴⁴ Приет с РМС списък, в който фигурира 33; стандартен формуляр с данни и оценки; картен материал и координатен регистър на границата на 33; Заповед по чл. 12, ал. 6 от ЗБР; информация от проведени теренни проучвания и мониторингови дейности на територията на защитената зона

³⁴⁵ Заповед № РД-748/23.12.2016 г. на министъра на околната среда

³⁴⁶ Одитно доказателство № 1

³⁴⁷ Приложение № 6 към одитния доклад

³⁴⁸ Одитно доказателство № 14.1

³⁴⁹ Съгласно използваната извадка може с 90 % ниво на увереност да се твърди, че всичките 339 досиета осигуряват пълна и актуална информация с изключение на някои досиета, чиито дял е в интервала от 8, 4 до 28, 4 на сто. Пояснение: 18,4 на сто досиета с пропуски в извадката и +/- 10 % стохастична грешка по отношение на изследваната съвкупност от 339 досиета.

1.3.2. Поддържането в актуално състояние на публичните регистри за обявените защитени зони и промените в тях на интернет страницата на МОСВ се осъществява въз основа на Заповед № РД-748/23.12.2016 г. на министъра на околната среда и водите.³⁵⁰

На интернет страницата на МОСВ е създаден публичен регистър за обявените защитени зони на територията на цялата страна.³⁵¹ За одитирания период са направени промени в 4 защитени зони.³⁵² като същите са отразени в регистъра, което е предпоставка за осигуряването на публичност и прозрачност при управлението на мрежата НАТУРА 2000.³⁵³

На интернет страниците на 11 РИОСВ³⁵⁴ са създадени публични регистри за обявените защитени зони на територията на всяка една регионална инспекция³⁵⁵, на интернет страниците на 5 РИОСВ³⁵⁶ са дадени препратки към регистъра на интернет страницата на МОСВ, информационната система НАТУРА 2000 и/или регистъра на защитените територии и зони на интернет страницата на ИАОС.³⁵⁷

На интернет страниците на БД „Черноморски район“ и БД „Дунавски район“ са създадени регистри за зоните за защита на водите³⁵⁸, а на интернет страниците на БД „Източнобеломорски район“³⁵⁹ и БД „Западнобеломорски район“ регистрите се съдържат в плановете за управление на речните басейни на тези дирекции, които са публикувани на техните интернет страници.³⁶⁰

Създадени са регистри и информационна система за управлението на мрежата НАТУРА 2000. Липсата на вътрешни правила и процедури, определящи информацията и документите за публикуване в информационната система НАТУРА 2000 създава риск за пропуски при пълнотата и съдържанието на данните за мрежата НАТУРА 2000.

Наличието на пълна и актуална информация в информационната система НАТУРА 2000 е предпоставка за своевременен обмен на информация и комуникация, както и за осигуряването на публичност и прозрачност при управлението на мрежата НАТУРА 2000.

2. Ефективност на системата за контрол в защитените зони от мрежата

2.1. Осъществена контролна дейност на отговорните органи

Осъществяването на контрол по опазване на биологичното разнообразие в Република България е възложено на МОСВ и други държавни органи и техните подразделения в рамките на техните компетенции.³⁶¹ Министърът на околната среда и водите организира контрол върху дейностите на собствениците или ползвателите на земи, горски територии и водни площи, включени в НЕМ.³⁶² Директорите на РИОСВ и директорите на ДНП контролират спазването на изискванията за опазване на биологичното разнообразие при осъществяването на дейностите на собствениците или ползвателите на земи, горски територии и водни площи, включени в НЕМ.³⁶³

2.1.1. В защитените зони от мрежата НАТУРА 2000 от МОСВ и РИОСВ се осъществява контрол по спазване на режимите и забраните в защитените зони, за които

³⁵⁰ Одитно доказателство № 15

³⁵¹ Одитно доказателство № 14.2

³⁵² ЗЗ ВГ0002051 „Калиакра“, ЗЗ ВГ0002115 „Било“, ЗЗ ВГ0002097 “Белите скали“ и ЗЗ ВГ0002082 “Батова“

³⁵³ Одитно доказателство № 1 <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/natura-2000-v-bulgariya/obsta-informaciya-za-ekologichnata-mreja-natura-2000/>

³⁵⁴ Благоевград, Варна, Враца, Монтана, Пазарджик, Плевен, Пловдив, Русе, София, Перник и Шумен

³⁵⁵ Одитно доказателство № 14.2

³⁵⁶ Бургас, Велико Търново, Смолян, Стара Загора и Хасково

³⁵⁷ Одитни доказателства №№ 1 и 14.2

³⁵⁸ Одитно доказателство № 14.2 ; <https://www.bsbd.org/bg/register.html> ; <http://www.bd-dunav.org/content/registri/zoni-zashchita-na-vodite/> ;

³⁵⁹ https://earbd.bg/indexdetails.php?menu_id=284

³⁶⁰ Одитни доказателства №№ 5.2 и 5.3. ; https://earbd.bg/indexdetails.php?menu_id=609

³⁶¹ чл. 114 от ЗБР

³⁶² чл. 115, ал. 1, т. 7 от ЗБР

³⁶³ чл. 117 т. 1 от ЗБР

има издадени заповеди за обявяване.³⁶⁴ В защитените зони се осъществява превантивен контрол чрез процедурата по оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения (ППП/ИП),³⁶⁵ регламентирана в ЗБР³⁶⁶ чрез проверки за спазване на условията, определени в решенията по оценка за съвместимост.³⁶⁷

За 211 защитени зони от мрежата НАТУРА 2000³⁶⁸, за които не са издадени заповеди за обявяване **не може да се извършва контрол** по спазване на режимите за ограничения и забрани, тъй като режими не са определени.

МОСВ отговаря за контрола върху спазването на разпоредбите на Директивата за местообитанията и Директивата за птиците и опазването на видовете и местообитанията, които са техен предмет.³⁶⁹

2.1.2. Контролната дейност се осъществява от РИОСВ чрез извършване на превантивен, текущ и последващ контрол на територията на съответната инспекция, както и целенасочено по получени сигнали и жалби. Осъществяването на контрола и извършването на проверките в защитените зони се прави от длъжностни лица в регионалните структури на основание издадена заповед от министъра на околната среда и водите за оправомощаване.³⁷⁰

През 2010 г. е въведен единен механизъм на контрол за всички РИОСВ чрез Инструкция за планиране и отчитане на контролната дейност на РИОСВ, утвърдена от министъра на околната среда и водите.³⁷¹ От дирекция ПОСККД, ежегодно се актуализира съдържанието и формата на План за контролната дейност на РИОСВ и формата на Годишен отчет за дейността на РИОСВ. В плана за контролната дейност в частта „Биологично разнообразие и Национална екологична мрежа“ е заложена програма за планирани проверки на защитени зони по НАТУРА 2000. В годишния отчет за дейността в приложение „Биологично разнообразие и Национална екологична мрежа“ са отчетени извършените проверки и предприетите мерки в защитените зони. Форматите на план за контролна дейност и Годишен отчет за дейността на РИОСВ са публични и са публикувани на интернет страницата на МОСВ.³⁷²

От 16^{те} РИОСВ се изготвят годишни планове за контролна дейност и годишни отчети за дейността на РИОСВ, които се публикуват на интернет страниците на съответната РИОСВ. В отчетите на регионалните инспекции се съдържа конкретна информация за планирани, извънредни и извършени проверки по отношение на защитените зони от мрежата НАТУРА.³⁷³ Изпълнението на контролната дейност от РИОСВ се отчита чрез месечни и годишни отчети. От дирекция ПОСККД се обобщават данните от месечните отчети, които са публикувани.³⁷⁴ Общият брой на извършените проверки за периода 2016-2018 г. е **1 427 броя**, от които **546 броя** или **38 на сто** са извънредните проверки в защитените зони. Данните за планираните, извънредните и извършените проверки за одитирания период са представени в таблица № 3:

³⁶⁴ Одитно доказателство № 2 ; <https://riosv-varna.org/kontrol>

³⁶⁵ чл. 31 от ЗБР

³⁶⁶ Одитни доказателства №№ 1 и 5.2.

³⁶⁷ Одитни доказателства № 1 и 2

³⁶⁸ 211 защитени зони <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/natura-2000-v-bulgariya/obsta-informaciya-za-ekologichnata-mreja-natura-2000/>

³⁶⁹ Одитно доказателство № 2

³⁷⁰ Одитни доказателства № 2 и 9

³⁷¹ Одитно доказателство № 3

<https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/kontrolna-dejnost/riosv/zakonodatelstvo/>

³⁷² Одитно доказателство № 3; <https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/kontrolna-dejnost/riosv/zakonodatelstvo/>;

³⁷³ Одитно доказателство № 2

³⁷⁴ Одитно доказателство № 2; <https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/kontrolna-dejnost/riosv/mesechni-otcheti/>

брой

Таблица № 3

Година	Планирани проверки	Извършени планови проверки	Извънредни проверки	Извършени проверки
2016	345	336	215	551
2017	289	285	193	478
2018	268	260	138	398
Общо	902	881	546	1 427

Източник: Дирекция ПОСККД в МОСВ

За периода 2016-2018 г. от 16-те РИОСВ са извършени **881 броя** планови проверки в защитените зони от мрежата НАТУРА 2000 или **98 на сто** спрямо броя на планираните., както и 546 броя извънредни.

За периода 01.01.2016 – 31.07.2019 г. от дирекция ПОСККД³⁷⁵ не са изготвяни справки/информации за осъществяваната контролна дейност на РИОСВ за мрежата НАТУРА 2000. Анализ на осъществяваната контролна дейност на РИОСВ и обобщаване на резултатите на национално ниво за мрежата НАТУРА 2000 не се извършва. Министърът не получава обобщена и анализирана информация за извършената контролна дейност и за установените резултати от нея.³⁷⁶

2.1.3. От ДНП се извършва контрол над дейности и обекти, както и над организации и лица за състоянието на видовете и техните местообитания на територията на НП.³⁷⁷ Със заповед на министъра на околната среда и водите са определени длъжностни лица от ДНП, които да извършват проверки и да съставят актове за установяване на нарушения по ЗБР.³⁷⁸ За осъществената контролна дейност от ДНП ежемесечно до дирекция НСЗП се изготвят и изпращат месечни отчети по образец с информация за извършените проверки в НП, в които данни не се прави разграничение между защитена територия и защитена зона.³⁷⁹

2.1.4. Контролната дейност извършвана от БД в защитените зони от мрежата НАТУРА 2000 е свързана с прилагане законовите³⁸⁰ и подзаконовите актове за управление на водите.³⁸¹ Контролна дейност по отношение на спазване на режимите за дадена защитена зона не се извършва.³⁸² Контролът се провежда по отношение на спазване на нормативните изисквания, условията и изискванията по издаване на разрешителни, изпълнение на програмите от мерки, включени в ПУРБ, планове и програми, имащи отношение към опазване на водите и околната среда.³⁸³ Отчетите за осъществената контролна дейност и регистрите за извършените проверки са публични.³⁸⁴

2.1.5. Контрол се упражнява и от регионалните органи на МЗХГ, общините, МРРБ,³⁸⁵ които в сферата на своята компетентност контролират дейността на собственици или ползватели на земи, гори и водни площи, включени в защитените зони.³⁸⁶ ИАГ³⁸⁷ организира система за управление и контрол на защитените зони и поддържане на благоприятния статус на отделните типове местообитания и местообитания на видове в екологичната мрежа НАТУРА 2000 в горските територии. Контролна дейност на терен и по места се извършва от собствениците, стопаните и представителите на регионалните дирекции по горите. На ДПП са предвидени преки функции, свързани с НАТУРА 2000³⁸⁸, за контролиране спазването на режимите, нормите и условията, определени със заповедите за обявяване и с плановете за управление на защитените зони, които попадат в

³⁷⁵ Чл. 34, ал. 1, т. 16 от УП на МОСВ

³⁷⁶ Одитно доказателство № 3

³⁷⁷ <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/kontrolna-dejnost/>

³⁷⁸ Одитни доказателства № 2 и 9

³⁷⁹ Одитни доказателства № 4 и 9 <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/kontrolna-dejnost/>

³⁸⁰ чл. 188 от ЗВ

³⁸¹ чл. 155, ал. 1, т. 23 от ЗВ

³⁸² Одитно доказателство № 5.3.

³⁸³ Одитно доказателство № 5.4.

³⁸⁴ <https://www.moew.government.bg/bg/vodi/kontrolna-dejnost/otcheti-i-registri/>

³⁸⁵ чл. 118, ал. 1, т. 8 от ЗБР

³⁸⁶ Одитно доказателство № 2

³⁸⁷ чл. 18, т. 22 от УПИАГ

³⁸⁸ Чл. 5, т. 17 и 18 от УП на ДПП <http://www.iag.bg/docs/lang/1/cat/2/index>

териториалния обхват на дейност на дирекцията. При извършване на дейностите се спазват режимите и нормите за стопанисване на защитените зони, съгласувано с РИОСВ.³⁸⁹

В защитените зони от мрежата НАТУРА 2000, за които има издадени заповеди за обявяване, се осъществява контрол по спазване на режимите и забраните в съответната зона. Липсата на заповеди за обявяване е предпоставка за неосъществяване на контролни дейности в защитени зони от мрежата НАТУРА 2000.

Поради неизвършването на анализ на осъществяваната контролна дейност и необобщаването на резултатите на национално ниво, за мрежата НАТУРА 2000 липсва обобщена управленска информация за отклоненията, които са установени и мерките, които са предприети. Анализ и оценка на ефективността на извършвания контрол на мрежата не се извършва, което създава риск за ефективното управление и провеждането на ефективна природозащитна политика и за загуба на биоразнообразие.

2.2. Осъществена административнонаказателна дейност при увреждане или унищожаване на защитени зони

Министърът на околната среда и водите или определено от него длъжностно лице, директорите на РИОСВ, директорите на националните паркове, директорите на басейновите дирекции, директорите на регионалните дирекции по горите прилагат принудителни административни мерки в случаите на възникване на непосредствена опасност от увреждане или унищожаване на защитени зони или на части от тях.³⁹⁰ Прилагането на принудителните административни мерки се извършва с мотивирана заповед на компетентния орган, в която се посочва основаниято за налагане, видът и начинът на прилагане на съответната принудителна административна мярка.³⁹¹

За нарушения на забраните и ограниченията, определени по заповедите за обявяване на съответната защитена зона се налагат административни наказания.³⁹²

Общият ред за осъществяване на административнонаказателна дейност от РИОСВ е регламентиран със заповед на министъра на околната среда и водите.³⁹³ Със заповеди на министъра³⁹⁴ са определени длъжностни лица, които имат право да осъществяват контрол, да извършват проверки и да съставят актове за установяване на нарушения по ЗБР.³⁹⁵ Компетентното звено в МОСВ, което осъществява администрирането и координирането на процеса по издаване на заповедите е дирекция НСЗП.³⁹⁶

В тримесечен период се отчита санкционната дейност на РИОСВ. В отчетите се съдържа информация за наложени санкции за констатирани нарушения на законодателството по опазване на околната среда, като се отчитат и установените нарушения за неспазване изискванията на Закона за биологичното разнообразие.³⁹⁷

Данните за извършената административнонаказателна дейност за мрежата НАТУРА 2000 от 16^{-те} РИОСВ за одитирания период са показани в таблица № 4:³⁹⁸

³⁸⁹ Одитно доказателство № 8

³⁹⁰ чл. 121, чл. 122, чл. 124 от ЗБР

³⁹¹ Чл. 123 от ЗБР

³⁹² Чл. 124 от ЗБР

³⁹³ Одитно доказателство № 3

³⁹⁴ Заповед № РД-340/24.04.2019 г.; Заповед № РД-442/07.06.2019 г.; Заповед № РД-774/22.11.2019 г.; Заповед № РД-504/21.07.2017 г.; Заповед № РД-506/21.07.2019 г.

³⁹⁵ Одитни доказателства № 2 и 9

³⁹⁶ Одитно доказателство № 3

³⁹⁷ Одитно доказателство № 3; <https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/kontrolna-dejnost/riosv/globi-i-sankcii>

³⁹⁸ Приложение № 10 към одитния доклад

Таблица № 4

Година	Установени административни нарушения брой	Съставен и актове брой	Издаден и НП брой	Глоби		Имуществени санкции	
				брой	лева	брой	лева
2016	50	50	41	13	2800	6	8500
2017	33	33	32	17	1950	7	4300
2018	79	79	57	42	6250	9	6600
ОБЩО:	162	162	130	72	11 000	22	19 400

Източник: Писмо на МОСВ изх. № 50-00-2/06.02.2019 г. на МОСВ, т. 25

При липсата на издадени заповеди за обявяване на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000 с определени забрани и ограничения не се налагат глоби и санкции на физически и юридически лица при дейности, противоречащи на целите за опазване на защитената зона.³⁹⁹

Със заповед на министъра на околната среда и водите са определени длъжностни лица от ДНП, които да извършват проверки и да съставят актове за установяване на нарушения по ЗБР.⁴⁰⁰ Контролната дейност на територията на ДНП се осъществява от служители в дирекция „Контрол и охрана“ на основание „Правилника за условията и реда за управлението, възлагането на дейностите по поддържане и възстановяване, възлагане на туристически дейности, охраната и контрола в горите, земите и водните площи в защитените територии-изключително държавна собственост“.⁴⁰¹ На нарушителите се съставят актове за констатирани нарушения по ЗЗТ, ЗБР и др.⁴⁰² От ДНП за 2016 г. са съставени 185 броя АУАН⁴⁰³, за 2017 г. – 150 броя⁴⁰⁴ и 187 броя за 2018 г.⁴⁰⁵ В годишните отчети за дейността на ДНП се съдържа информация за извършените проверки и административно наказателната дейност в националните паркове, като не се прави разграничение между защитена територия и защитена зона и няма конкретни данни за констатирани нарушения по ЗБР.⁴⁰⁶

Предвидени са административно наказателни мерки при увреждане на защитени зони от мрежата НАТУРА 2000. Налагат се глоби и санкции на физически и юридически лица при нарушаване на забраните и ограниченията определени в обявените защитени зони. Липсата на издадени заповеди за защитени зони със забрани и ограничения в зоните създава риск за опазване на биологичното разнообразие.

3. Ефективност на дейностите по докладване на състоянието на мрежата

3.1. Ефективност на система за докладване с данни за състоянието на мрежата

3.1.1. Министърът на околната среда и водите изготвя годишен отчет за състоянието на биологичното разнообразие и за дейностите по неговото опазване.⁴⁰⁷ Ежегодно внася в Министерския съвет доклад за състоянието на околната среда, който

³⁹⁹ Одитно доказателство № 2; <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/registri-za-zastiteni-zoni/prieti-s-reshenie-na-ministerski-suvet/>; <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/registri-za-zastiteni-zoni/obnarodvani-zapovedi-po-reda-na-chl-12-ot-zbr/>

⁴⁰⁰ Одитни доказателства №№ 2 и 9

⁴⁰¹ Издаден от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 49 от 14.06.2005 г.

⁴⁰² Чл. 75, ал. 1, т. 4 от „Правилника за условията и реда за управлението, възлагането на дейностите по поддържане и възстановяване, възлагане на туристически дейности, охраната и контрола в горите, земите и водните площи в защитените територии-изключително държавна собственост“.

⁴⁰³ Годишен отчет за дейността на ДНП „Пирин“ през 2016 г.; Годишен отчет за дейността на ДНП „Централен Балкан“ през 2016 г.

⁴⁰⁴ Годишен отчет за дейността на ДНП „Пирин“ през 2017 г.; Годишен отчет за дейността на ДНП „Рила“ през 2017 г.; Годишен отчет за дейността на ДНП „Централен Балкан“ през 2017 г.

⁴⁰⁵ Годишен отчет за дейността на ДНП „Пирин“ през 2018 г.; Годишен отчет за дейността на ДНП „Рила“ през 2018 г.; Годишен отчет за дейността на ДНП „Централен Балкан“ през 2018 г.

⁴⁰⁶ Одитни доказателства № 4 и 9 <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/kontrolna-dejnost/>

⁴⁰⁷ Чл. 115, ал. 1, т.11 от ЗБР

след приемането му се публикува като Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда на интернет страницата на Министерството на околната среда и водите и на Изпълнителната агенция по околна среда.⁴⁰⁸

Националните доклади за състоянието и опазването на околната среда в България за 2014 г., за 2015 г., за 2016 г. и за 2017 г. са приети от МС⁴⁰⁹ и са публикувани на интернет страницата на ИАОС.⁴¹⁰ Докладът за 2018 г. предстои да бъде изготвен през 2020 г.⁴¹¹ Спазени са регламентиранияте срокове за изготвяне, представяне и публикуване на годишните национални доклади за състоянието на околната среда. В раздел „Биологично разнообразие, Национална екологична мрежа“ се съдържа информация за защитените зони от НАТУРА 2000, като се предоставят и данни за пространственото покритие и достатъчност на защитените зони по Директивата за местообитанията и Директивата за птиците в България. Информацията се подготвя и предоставя от отговорната дирекция НСЗП в МОСВ.⁴¹² Докладват се данни за състоянието на биологичното разнообразие, попадащо в екологичната мрежа НАТУРА 2000. Данни за състоянието на защитените зони от НАТУРА 2000 не се докладват.⁴¹³

Годишен отчет за състоянието на биологичното разнообразие и за дейностите по неговото опазване не се изготвя, което създава риск за ефективното оперативно управление на процеса и своевременното вземане на управленски решения.⁴¹⁴

В рамките на бюджетната процедура на МОСВ се изготвят отчети/доклади за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми по бюджета на МОСВ. В отчета за степента на изпълнение на Програма 4 са отчетени дейности, отнасящи се до НАТУРА 2000, в т.ч. изпълнение на проекти,⁴¹⁵ изготвен и съгласуван проект на ЗИД на ЗБР. В отчета на Програма 8 е отчетено актуализиране на данните в информационната система на Регистъра на защитените територии и защитените зони и поддържане уеб-приложение и изпълнение на проект „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците“.⁴¹⁶

3.1.2. Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по околна среда отчита дейността на агенцията с ежегоден доклад до министъра на околната среда и водите.⁴¹⁷ С отчети на плана за дейността на ИАОС ежегодно се отчитат изпълнението на дейностите.⁴¹⁸ Предвидената задача в плановете за разработване и изготвяне на Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в България за 2014 г., за 2015 г. и 2016 г. е изпълнена.⁴¹⁹

⁴⁰⁸ Чл.22, ал.1. от ЗООС(Изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., бр. 103 от 2009 г

⁴⁰⁹ Одобрен на заседание на МС с протокол № 21.19 от 25.05.2016 г.

http://pris.government.bg/prin/document_view.aspx?DocumentID=CUFOfOnCjUt3c6gUwv1AQ== ; Одобрен на заседание на МС с протокол № 33.4 от 02.08.2017 г.

http://pris.government.bg/prin/document_view.aspx?DocumentID=rao6J0RriflHYR%2bHDu30fQ== ; Одобрен на заседание на МС с протокол № 27.5 от 11.07.2018 г.

http://pris.government.bg/prin/document_view.aspx?DocumentID=g/0oa9MnEy0OhKeXOfizqA== ; Одобрен на заседание на МС с протокол № 28.2 от 10.07.2019 г.

http://pris.government.bg/prin/document_view.aspx?DocumentID=Iq7IDzik260YwdGgKrFy9A==

⁴¹⁰ <http://eea.government.bg/bg/soer/2014>; <http://eea.government.bg/bg/soer/2015>; <http://eea.government.bg/bg/soer/2016>;

⁴¹¹ Одитно доказателство № 2

⁴¹² Одитни доказателства №№ 6, 9 и 11

⁴¹³ Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда за 2016г. ,публикуван през 2018г.

<http://eea.government.bg/bg/soer/2016/soer-bg-2016.pdf> ; Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда за 2017 г., публикуван през 2019г. <http://eea.government.bg/bg/soer/2017/soer-bg-2017.pdf>

⁴¹⁴ Одитни доказателства №№ 1 и 2

⁴¹⁵ Проект „Управленски подход за мрежата НАТУРА 2000“; „НАТУРА 2000 в Черно море“; „Знания за НАТУРА 2000“; „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците“

⁴¹⁶ Одитни доказателства №№ 2 и 6

⁴¹⁷ Чл.5, ал.2, т.13 от УП на ИАОС

⁴¹⁸ Одитно доказателство № 6; <http://eea.government.bg/bg/about>

⁴¹⁹ Одитно доказателство № 2; <http://eea.government.bg/bg/about>

В плана за дейността на ИАОС за 2016 г., за 2017 г. и за 2018 г. е предвидено изготвяне на отчети за изпълнение на мониторинговите програми по компоненти и фактори на околната среда, като един от компонентите е биологичното разнообразие. Отчети за изпълнението на мониторинговите програми по компоненти и фактори на околната среда не са съставяни и публикувани. На интернет страницата на агенцията са публикувани справки с информация за биологичното разнообразие и защитени територии, които включват графици за мониторингови дейности в рамките на НСМСБР. В справките не се съдържа информация за отчитане на състоянието на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000. Данни за отчитането на изпълнението на мониторинговите програми за компонент биологично разнообразие и за състоянието на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000 не се предоставят.⁴²⁰

3.1.3. Директорът на ДНП ежегодно до 31 януари представя на министъра на околната среда и водите годишни отчети за изпълнението на годишните планове за оперативната и контролната дейност и на годишните планове за дейностите в поверените му защитени територии - изключителна държавна собственост.⁴²¹ Дирекциите национални паркове⁴²² предоставят годишни отчети за оперативната и контролната дейност за 2016 г., 2017 г. и за 2018 г., в които са включени и дейности по проекти,⁴²³ свързани с НАТУРА 2000.⁴²⁴

3.1.4. Министърът на земеделието, храните и горите внася до 31 октомври за одобряване в Министерския съвет годишен доклад за състоянието и развитието на земеделието (Аграрен доклад).⁴²⁵ В Годишните доклади за състоянието и развитието на земеделието за 2016 г., 2017 г. и 2018 г., се съдържа информация за мерки по Програма за развитие на селските райони 2014-2020, включваща и Мярка 12 „Плащания по НАТУРА 2000 и Рамковата директива за водите“.⁴²⁶

3.1.5. Изпълнителната агенция по горите организира разработването и изпълнението на планове, проекти и програми за защитени зони в горските територии, които не са изключителна държавна собственост. Изпълнителният директор представя на министъра на земеделието, храните и горите ежегоден доклад за дейността на агенцията.⁴²⁷ В Годишния отчетен доклад на Изпълнителна агенция по горите за 2016 г., 2017 г., 2018 г. е докладвана информация за дейности и проекти, свързани със защитени зони от НАТУРА 2000.⁴²⁸

Спазени са регламентиранияте изисквания в ЗООС за изготвяне, представяне и публикуване на годишните национални доклади за състоянието на околната среда, съдържащи информация за покритието на мрежата НАТУРА 2000 в България.

Данни за състоянието на защитените зони от НАТУРА 2000 от отговорните органи не се докладват, поради липсата на създадена организация за отчитане. За отчитане състоянието на биологичното разнообразие не е създадена необходимата

⁴²⁰ <http://eea.government.bg/bg/nsmos/spravki/2015> ; <http://eea.government.bg/bg/nsmos/spravki/2016> ; <http://eea.government.bg/bg/nsmos/spravki/2017>

⁴²¹ Чл. 7, ал. 1, т. 13 от ПУД на ДНП

⁴²² Дирекция „Национален парк Рила“, Дирекция „Национален парк Пирин“ и Дирекция „Национален парк Централен Балкан“

⁴²³ „Инвестиционен приоритет 6d:Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие, опазване на почвите и възстановяване и насърчаване на екосистемните услуги, включително НАТУРА 2000 и зелените инфраструктури“; Проект „Устойчиво управление на НП „Рила“ II-ра фаза“ по процедура чрез директно предоставяне „Подобряване на природозащитното състояние на видове и типове природни местообитания на територията на мрежата НАТУРА 2000, попадащи в национални паркове, природни паркове и природни резервати“ по приоритетна ос 3 „НАТУРА 2000 и биоразнообразие“ на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020г.“; Проект „Подобряване на природозащитното състояние на видове и типове природни местообитания на територията на защитена зона BG0000209 „Пирин“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна“(РД_И_06)

⁴²⁴ Одитно доказателство № 4

⁴²⁵ Чл. 3, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители

⁴²⁶ <http://www.mzh.government.bg/bg/politiki-i-programi/otcheti-i-dokladi/agraren-doklad/>

⁴²⁷ Чл. 18, т. 21 и т. 22 и Чл. 5, ал. 1, т. 5 от УП на ИАГ

⁴²⁸ Одитно доказателство № 8; <http://www.iag.bg/data/docs/GOD2016.pdf>; <http://www.iag.bg/docs/lang/1/cat/4/index> ; http://www.iag.bg/data/docs/God.Doclad_2018.pdf

организация и ред, което създава риск за своевременното откриване на неблагоприятни тенденции и влияния върху състоянието на защитените зони от мрежата, както и за непредприемането на необходимите действия за опазване на биологичното разнообразие в защитените зони.

На интернет страницата на ИАОС е налична информация за биологичното разнообразие и защитени територии с графици за мониторингови дейности в рамките на НСМСБР. Данни за отчитането на изпълнението на мониторинговите програми за компонент „биологично разнообразие“ и за състоянието на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000 не се предоставят. За състоянието на екологичната мрежа НАТУРА 2000 не е осигурена достатъчна публичност и прозрачност.

3.2. Осъществено докладване по директивите на ЕС за мрежата в България

Република България, като страна членка на Европейския съюз, има задължение за докладване по две от основните за опазване на природата Директиви на ЕС – Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна⁴²⁹ и Директива 2009/147/ЕО относно опазването на дивите птици.⁴³⁰

Съгласно чл. 17 от Директивата за местообитанията, държавите-членки на ЕС изготвят на всеки шест години доклад с информация за изпълнените конзервационни мерки и оценка за въздействието им върху състоянието на природните местообитания от приложение I и видовете от приложение II на Директивата, както и най-важните резултати от наблюдението, съгласно чл. 11 на Директивата.

Съгласно изискванията на чл. 12 от Директивата за птиците, всички държави-членки на ЕС докладват състоянието на видовете птици, естествено живеещи в диво състояние на тяхната национална територия на всеки три години. С Регламент 2019/1010⁴³¹ цикълът на докладване от три години е изменен на шест години, с основната цел сходство с Директива 92/43/ЕИО при представяне на актуална информация за състоянието и тенденциите при видовете.⁴³²

Отговорна институция за докладване по двете директиви е Дирекция НСЗП в МОСВ.⁴³³ Определени са отговорни лица от дирекцията за изпълнение на ангажиментите по докладването, като в длъжностните характеристики на трима служители са включени задачи по набиране, съхраняване на данни за защитени зони, съобразени с изискванията от Европейската комисия формати и предоставяне на информация за тях.⁴³⁴ От 15.05.2015 г. „Дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“ в ИАОС събира, обработва и предоставя данни във формат, определен от ЕК, в изпълнение на изискванията за докладване по Директивата за местообитанията и Директивата за птиците.⁴³⁵

През 2013 г. Република България извършва първото докладване на видовете и природните местообитания с европейска значимост, включени в Директивата за местообитанията, за периода 2007-2012 г. и състоянието на видовете птици от Директивата за птиците за периода 2008-2012 г. Докладването по чл. 17 от Директивата за местообитанията и по чл. 12 от Директивата за птиците е осъществено от МОСВ на база основно на резултатите, получени в изпълнение на проекти.⁴³⁶ Докладването се извършва

⁴²⁹ Чл. 17 от Директива 92/43 ЕИО за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна

⁴³⁰ Чл. 12 от Директива 2009/147 ЕО относно опазване на дивите птици

⁴³¹ Параграф 9 и чл. 5 от Регламент (ЕС) 2019/1010 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година, в сила от 26 юни 2019 година ; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1010&from=BG>

⁴³² Одитно доказателство № 11

⁴³³ Чл. 35, ал. 1, т. 27 от УП на МОСВ

⁴³⁴ Одитни доказателства №№ 1 и 6

⁴³⁵ Чл. 17, т. 8а от Устройствения правилник на Изпълнителната агенция по околна среда Т.6 от Основен документ на НСМСБР <http://eea.government.bg/bg/bio/nsmbr/osnoven-dokument-na-nsmbr> ; <http://eea.government.bg/bg/bio/nsmbr/info-system/purpose>

⁴³⁶ https://bd.eionet.europa.eu/activities/Reporting/Article_17/Reports_2013/Member_State_Deliveries ; проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I"-чл. 17 от Директивата за местообитанията и проект „Докладване от Република България пред Европейската Комисия по чл. 12 от Директива за

във формати предварително консултирани с държавите-членки и определени от ЕК, при спазване на изискванията, описани подробно в съответните ръководства за докладване по директивите.⁴³⁷

Следващото докладване по двете директиви обхващащо периода 2013- 2018 г. е през 2019 г., като са направени промени във форматите, съответно в ръководствата за докладване, спрямо предходния период. Актуалните формати и ръководства за докладване са публикувани на референтните портали за докладването по чл. 17 от Директивата за местообитанията⁴³⁸ и по чл. 12 от Директивата за птиците⁴³⁹ на интернет страницата на Европейската агенция по околна среда.⁴⁴⁰ ЕК очаква от държавите-членки да представят националните доклади преди абсолютните крайни срокове 31 октомври 2019 г. за докладване по чл. 12 от Директивата за птиците и 30 август 2019 г. за докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията.⁴⁴¹ До 31 юли 2019 г. от Република България не е осъществено докладване по двете директиви обхващащо периода 2013 – 2018 г.⁴⁴²

От 29.08.2016 г. дейностите по събиране, обработване и предоставяне на данни във формат, определен от ЕК за изпълнение на изискванията за докладване по Директивата за местообитанията и Директивата за птиците се изпълняват от ИАОС чрез проект⁴⁴³ „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците“ със срок за изпълнение 48 месеца до 29.08.2020 г.⁴⁴⁴ Поради спиране и възобновяване от Управляващия орган на ОПОС за 318 календарни дни срокът за изпълнение на проекта е удължен до 13.07.2021 г.⁴⁴⁵ От ИАОС е възложена обществена поръчка,⁴⁴⁶ в резултат на която да бъдат обработени и анализирани всички налични данни за периода 2013 – 2018 г. от научни публикации, дисертации, данни от проекти, осъществен мониторинг на видове в рамките на НСМБР и други официални източници на информация.⁴⁴⁷ ИАОС събира данни за докладването по директивите от компетентните ведомства, осъществяващи мониторинга.⁴⁴⁸

3.3. Доклади за напредъка на изпълнението на Националната приоритетна рамка

Доклади за напредъка на изпълнението на Националната приоритетна рамка не са изготвени. Във връзка с необходимостта от извършване на мониторинг и отчитане на изпълнението на Националната приоритетна рамка, който е водещ стратегически документ за мрежата НАТУРА 2000, предполага да се набират данни от осъществявания мониторинг, контрол, докладване, както и от създадените и функциониращи

опазване на дивите птици (2009/147/ЕИО) за периода 2007-2012 г.” по Договор № 9112/13.05.2013г. между ПУДООС и Гражданско дружество (ДЗЗД) ИБЕИ – БДЗП, като данните са предоставени изцяло от изпълнителите на проекта

⁴³⁷ Одитно доказателство № 2

⁴³⁸ Reference portal for reporting under Article 17 of the Habitats Directive - http://cdr.eionet.europa.eu/help/habitats_art17

⁴³⁹ Reference portal for reporting under Article 12 of the Birds Directive - http://cdr.eionet.europa.eu/help/birds_art12

⁴⁴⁰ <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data-providers-and-partners/european-topic-centre-on-nature-protection-and-biodiversity>

⁴⁴¹ Одитни доказателства №№ 1 и 2

⁴⁴² Одитно доказателство № 6; Reference portal for reporting under Article 17 of the Habitats Directive -

http://cdr.eionet.europa.eu/help/habitats_art17; Reference portal for reporting under Article 12 of the Birds Directive -

http://cdr.eionet.europa.eu/help/birds_art12; <https://www.eea.europa.eu/themes/biodiversity/state-of-nature-in-the-eu/timeliness-of-submission-habitats-directive> <https://www.eea.europa.eu/themes/biodiversity/state-of-nature-in-the-eu/timeliness-of-submission-habitats-directive>

⁴⁴³ По Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г. BG16M1OP002-3.003-0001 „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците“

⁴⁴⁴ Одитно доказателство № 6 и 9

<http://2020.eufunds.bg/bg/6/0/Project/Details?contractId=MaB6ERBT61I%3D&isHistoric=False>

⁴⁴⁵ Одитно доказателство № 6

⁴⁴⁶ „Избор на изпълнители за извършване на анализи и проучвания на видовете и природните местообитания в България, предмет на докладване съгласно чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците по три обособени позиции“.

⁴⁴⁷ Одитно доказателство № 9; http://eea.government.bg/bg/obyavi/obshtestveni-porachki-2017/15_OTP

⁴⁴⁸ Одитно доказателство № 5.1.

информационни системи и отговорната дирекция да изготвя ежегодно доклад, за да информира министъра, което е задължителен елемент на всяко управление. За текущото наблюдение на постигнатия напредък по приоритетите, заложен в НПРД, не е създадена необходимата организация за събиране на първични и агрегирани данни по набора от индикатори от структурите, с които министърът на околната среда и водите разполага с цел ефективно управление и постигане на целите на НЕМ.⁴⁴⁹

Предприети са действия по събиране и предоставяне на информация във връзка с докладването по директивите. Наблюдава се забавяне в изпълнението на дейностите от проекта за докладването по директивите, което създава риск за спазване на определените срокове за докладване пред Европейската комисия. Неосъществяването на навременно докладване води до липса на своевременни данни за състоянието на екологичната мрежа НАТУРА 2000 в България и създава риск за своевременно отстраняване на неблагоприятни влияния върху опазването и защитата на биологичното разнообразие в европейската екологична мрежа.

За одитирания период от отговорните органи за управлението на мрежата НАТУРА 2000 е създаден ред за осъществяване на мониторинг, контрол и докладване на състоянието на защитените зони. Изградените системи за мониторинг, контрол и докладване на състоянието на мрежата не са в достатъчна степен ефективни, поради:

- *липса на издадени заповеди за обявяване за всички защитени зони от мрежата НАТУРА 2000 с определени забрани и ограничения;*
- *пропуски в регламентирането на процеса по мониторинг на природните местообитания, видовете и птиците, предмет на опазване чрез защитените зони НАТУРА 2000 и трудности за отделянето на аналитична информация за проведените мониторингови дейности в рамките на мрежата;*
- *липса на вътрешни правила и процедури, определящи информацията и документите за публикуване в информационната система НАТУРА 2000;*
- *липса на годишен отчет за състоянието на биологичното разнообразие и на нормативно изискване за извършване на докладване на състоянието на защитените зони от НАТУРА 2000;*
- *липса на създадена организация за събиране на първични и агрегирани данни по набора от индикатори, заложен в НПРД.*

IV. Постигнат напредък в реализирането на Националната приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000

1. Постигнат напредък за реализиране на целите на мрежата

В НПРД са дефинирани 5 приоритета за програмния период 2014 – 2020 г., които да бъдат реализирани на територията на защитените зони от НАТУРА 2000.⁴⁵⁰ Към всеки приоритет е дефиниран индикативен обхват в 28 под-приоритета.⁴⁵¹ За постигане на целите на НПРД са разработени 113 мерки, структурирани в четирите категории дейности.⁴⁵² Изработването на система от индикатори, които да бъдат периодично проследявани и докладвани в процеса на прилагане на НПРД, като хоризонтален програмен инструмент, позволява текущо и междинно отчитане на изпълнението на НПРД.⁴⁵³

До 31.07.2019 г. няма текущо наблюдение от МОСВ за изпълнението на НПРД, не са извършвани междинни оценки и не са изготвяни междинни доклади. За отчитане на изпълнението на НПРД от МОСВ за напредъка по изпълнението на НПРД не са изготвяни доклади.⁴⁵⁴

⁴⁴⁹ Одитно доказателство № 1

⁴⁵⁰ НПРД <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents> (стр. 71)

⁴⁵¹ НПРД <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents> Приложение № 9

⁴⁵² НПРД <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents> (стр. 93) и Приложение № 8

⁴⁵³ НПРД <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents> (стр. 571)

⁴⁵⁴ Одитно доказателство № 1

Изпълнението на дефинираните приоритети се постига с прилагането на 32 мерки⁴⁵⁵, за които има данни за междинното изпълнение на индикатори за продукт, които съответстват на 11⁴⁵⁶ от 25⁴⁵⁷ типа дейности в обхвата на четирите⁴⁵⁸ категории дейности.⁴⁵⁹ За 61 мерки липсва информация за междинните стойности на индикаторите за изпълнение.⁴⁶⁰ В процеса на изпълнение на НПРД 21 мерки в обхвата на три от четирите приоритета не са стартирани.⁴⁶¹ Отпада необходимостта от прилагането на 9 мерки,⁴⁶² от които 4 мерки⁴⁶³ са от дейност „Текущо управление на местообитанията и мониторинг“.⁴⁶⁴

Дефинираните мерки в НПРД не са отнесени в програмите за финансиране на изпълнението, както и индикаторите за изпълнение не са заложи в всички процедури, обявени от програмите за финансиране. От МОСВ не са предприети действия за доразвиването на процедурите/изискванията с цел събиране на необходимата информация за наблюдение изпълнението на НПРД.⁴⁶⁵

Индикаторите за изпълнение на мерките са заложи в разработената „Система за мониторинг, контрол, допълване и актуализация на НПРД за 2014-2020“, като приложение към НПРД (Система от индикатори). В Системата от индикатори към всяка дефинирана мярка е отнесен точно определен един или повече от един индикатор за продукт, индикатор за резултат и индикатор за въздействие.⁴⁶⁶ Два от индикаторите за продукт⁴⁶⁷ не са обвързани с конкретни мерки и се наблюдават на ниво програма. На индикаторите за изпълнение е определена периодичност на докладване, както следва:⁴⁶⁸

- за индикаторите за въздействие е определен период за отчитане в съответствие със сроковете, предвидени за докладване по чл. 17 от Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и докладването по чл. 12 от Директивата за птиците;

- за индикаторите за резултат и продукт определените срокове за отчитане са годишно; и месец декември на съответната година (2014 г., 2017 г., 2020 г.), както и при искане на предоставяне на информация от управляващия орган на оперативната програма.

Системата за мониторинг на НПРД не функционира в пълния си обем, поради незалагането на индикаторите във всички процедури, обявени от програмите за финансиране, което прави невъзможен процеса на текущо наблюдение на постигането на индикаторите от НПРД и отчитане на тяхното изпълнение. Отчетено е залагането на индикатори при обявените процедури за финансиране по ОПОС 2014-2020 г., ОПДУ 2014-2020 г. и ОПИК 2014-2020 г.⁴⁶⁹ Липсва информация за междинното изпълнение на 42 индикатора за продукт⁴⁷⁰ от общо 78 индикатора за 61 мерки⁴⁷¹ от общо 113 заложи мерки в НПРД, което не позволява да се определи степента на изпълнение.⁴⁷²

⁴⁵⁵ Приложение № 7, Таблица № 5 към одитния доклад

⁴⁵⁶ Приложение № 7, Таблица № 1 към одитния доклад

⁴⁵⁷ Приложение № 8 към НПРД; <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents>

⁴⁵⁸ Обявяване на НАТУРА 2000 места, Планиране на управлението, Текущо управление на местообитанията и мониторинг и Инвестиционни разходи

⁴⁵⁹ Одитно доказателство № 9; Приложение № 8 към НПРД, <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents>

⁴⁶⁰ Одитно доказателство № 9 Приложение № 7, Таблица № 2 към одитния доклад

⁴⁶¹ Приложение № 7, Таблица № 3 към одитния доклад

⁴⁶² М 1, М18, М24, М42, М58, М61, М69, М81 М108

⁴⁶³ М58, М61, М69, М81

⁴⁶⁴ Приложение № 7, Таблица № 4 към одитния доклад

⁴⁶⁵ Одитно доказателство № 9

⁴⁶⁶ <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents> табл. 2

⁴⁶⁷ И.П.14: Общ обем на договорирани средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма и И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.

⁴⁶⁸ Система за мониторинг, контрол, допълване и актуализация на НПРД за 2014-2020 Прил. № 4 към НПРД (табл. 3 Разпределение на индикаторите по нива на отчитане) стр. 1 и <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents>

⁴⁶⁹ Одитно доказателство № 9

⁴⁷⁰ И.П. 1, И.П. 12, И.П. 14, И.П.15, И.П.16, И.П. 17, И.П. 18, И.П.21, И.П.23, И.П.25, И.П. 26, И.П. 27, И.П. 28, И.П. 29, И.П. 31, И.П. 32, И.П. 34, И.П. 36, И.П. 38, И.П. 41, И.П. 42, И.П. 47, И.П. 48, И.П. 49, И.П. 51, И.П. 52, И.П. 54, И.П. 57, И.П. 58, И.П. 59, И.П. 60, И.П. 62, И.П. 63, И.П. 64, И.П. 66, И.П. 68, И.П. 69, И.П. 73, И.П. 74, И.П. 75, И.П. 76, И.П. 77

В НПРД приоритетите и включените в тях мерки са адресирани към конкретни видове, природни местообитания и защитени зони.⁴⁷³ Прилаганите 32 мерки съответстват на петте приоритета и на единадесетте източници за финансиране с изключение на Хоризонт 2020.⁴⁷⁴ В отчетените междинни стойности при изпълнението на десет мерки⁴⁷⁵ от НПРД е установено превишение спрямо зададените стойности.⁴⁷⁶

Събраната от МОСВ информация по изпълнението на приложените мерки от НПРД във връзка с прегледа на изпълнението на НПРД за НАТУРА 2000, стартиран в края на януари 2019 г., не включва трите групи индикатори за изпълнение - индикатори за въздействие, индикатори за резултат и индикатори за продукт. Представени са данни в МОСВ за индикатори за продукт от управляващите органи на програмите за финансиране. Данни по индикаторите за изпълнение в НПРД периодично не са събирани и обобщавани. Изпълняваните мерки, съответстват на заложените в НПРД категории дейности и на една пета от заложените типове дейности. Към 31.07.2019 г. напредък по приоритетите не е отчитан.⁴⁷⁷

Измерването и определянето на постигнатия очакван напредък в изпълнението на НПРД е невъзможно, поради неизградена Система за мониторинг, контрол, допълване и актуализация на НПРД за 2014-2020. Липсата на периодично/текущо отчитане и докладване на степента на постигане на приоритетите от НПРД, поражда риск за ефективното управление и реализирането на целите на мрежата НАТУРА 2000.

2. Принос на изградената мрежата за защитана околната среда и местното население

Министерството на земеделието, храните и горите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството и другите държавни органи и техните подразделения, както и общините, в сферата на своята компетентност осъществяват дейности по опазване на биологичното разнообразие.⁴⁷⁸ Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието, храните и горите, общините, както и физическите и юридическите лица - собственици и ползватели на горски територии, земи и водни площи в НЕМ, осъществяват тяхното стопанисване и охрана съгласно разпоредбите на ЗБР и другите специални закони.⁴⁷⁹

За мониторинга на НПРД следва да се обобщава наблюдението и директното отчитане на индикаторите от компетентните структури на съответната програма и от бенефициентите по конкретни проекти. От отговорната дирекция в МОСВ – НСЗП не са предприети действие за уведомяване на министъра за необходимостта от създаване на организация за осигуряване на ефективен процес на събиране и обработване на систематизирана и резюмирана информация за резултатите от мониторинговите дейности, осъществени върху биологични видове в защитените зони от НАТУРА 2000.⁴⁸⁰ От

⁴⁷¹ M4, M5, M6, M7, M8, M10, M11, M12, M13, M14, M16, M27, M29, M31, M38, M39, M40, M41, M43, M45, M46, M47, M49, M50, M52, M53, M54, M55, M56, M60, M61, M66, M67, M72, M73, M77, M79, M80, M83, M84, M85, M86, M87, M88, M89, M90, M91, M92, M93, M95, M97, M98, M100, M101, M105, M106, M107, M110, M112, M113

⁴⁷² Одитно доказателство № 9 и Приложение № 7, Таблица № 2 към одитния доклад

⁴⁷³ НПРД ⁴⁷³ <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents> G.1.a Общи приоритетни мерки за НАТУРА 2000 (стр. 93), G.1.b Приоритетни мерки за НАТУРА 2000 за земеделски и горски местообитания и видове (стр. 104), G.1.c Приоритетни мерки за НАТУРА 2000 в морски и крайбрежни местообитания и видове (стр. 139) G.1.d Приоритетни мерки за местообитания и видове от влажните зони в рамките на мрежата НАТУРА 2000, включително торфищата (стр. 161) G.2.a Приоритетни мерки за осигуряване на екосистемни ползи от НАТУРА 2000, особено свързани с адаптирането към или смекчаването на климатичните промени (стр. 186), G.2.b Приоритетни мерки за популяризация на устойчив туризъм и заетост във връзка с НАТУРА 2000 (стр. 212), G.2.c Приоритетни мерки за популяризиране на иновативни подходи във връзка с НАТУРА 2000 (стр. 241)

⁴⁷⁴ Приложение № 7- Таблица № 4 и Одитно доказателство № 9

⁴⁷⁵ M9, M10, M 32, M 59, M78, M84, M 90, M93, M98, M112

⁴⁷⁶ Одитно доказателство № 9

⁴⁷⁷ Одитно доказателство № 9

⁴⁷⁸ Чл. 118, ал. 1 от ЗБР

⁴⁷⁹ Чл. 119, ал. 1 от ЗБР

⁴⁸⁰ Одитно доказателство № 9

дирекцията е предоставена на ИОАС постъпилата частична информация от осъществени проучвания и мониторинг на целеви видове и местообитания в защитени зони за целите на докладването по чл. 12 от Директивата за птиците и чл. 17 от Директивата за местообитанията.⁴⁸¹

Процесът на събиране на данни от УО на ПРСР 2014-2020 г. и УО на ПМДР 2014-2020 г. за стойностите на индикаторите за изпълнение за прегледа на изпълнението на НПРД стартира от МОСВ на 30 януари 2019 г.⁴⁸² Резултатите от прегледа на изпълнените мерки и дейности от МОСВ и МЗХГ са показани в таблица № 5.⁴⁸³

Таблица № 5

Оперативни програми	Планирани мерки в НПРД	Изпълнени дейности/ мерки	Отн. дял изпълнени/ планирани
ОПОС 2014-2020	33	6	18
ПРСР 2014-2020	34	6	18
ПМДР 2014 – 2020	13	3	23
Общо:	80	15	19

За периода 01.01.2016 г. – 31.07.2019 г. резултатите за осигуряване на защитата на околната среда и местното население в МОСВ и МЗХГ се постигат с изпълнението на 15 мерки или 19 на сто, от 80 заложиени НПРД мерки.

Източник: МОСВ и МЗХГ

В периода 01.01.2016 г. – 31.07.2019 г. е приключен един проект и в процес на изпълнение са шестнадесет проекта по ОПОС 2014-2020 г.,⁴⁸⁴ отнасящи се до дейности свързани с мрежата НАТУРА 2000. От 01.03.2019 г. МОСВ е бенефициент за изпълнение на договор⁴⁸⁵ във връзка с националната структура за управление на изпълнението на НПРД, финансиран по ОПДУ. Основната цел на проекта е да осигури функционирането на националната структура за управление на изпълнението на НПРД.⁴⁸⁶

Компенсаторните плащания по две мерки⁴⁸⁷ от ПРСР 2014-2020 г. са възможност за осигуряване на подпомагане на земеделските стопани (физически и юридически лица и еднолични търговци), управляващи земеделски земи, попадащи в/извън обхвата на защитените територии по НАТУРА 2000. Реално разплатените средства за компенсаторните плащания по двете мерки са в размер 132 947 407 евро или 260 022 527 лева.⁴⁸⁸

Допустимите разходи за дейности по Мярка 12 „Плащания по НАТУРА 2000“ от ПРСР 2014-2020 г. се изчисляват въз основа на пропуснати доходи и на допълнителните разходи, свързани с режимите и забраните за земеделски дейности, разписани в заповедите за обявяване/планове за управление на защитените зони по НАТУРА 2000.⁴⁸⁹ За периода от 01.01.2016 г до 31.12.2018 г. по мярката са изплатени общо 136 338 450 лв., от които 102 246 495,45 лв. от ЕЗФРСР и 34 091 985,46 лв. от националния бюджет.⁴⁹⁰ Към 31.12.2018 г. площта, върху която са направени плащания по мярката са 404 937 ха.⁴⁹¹

*Липсата на издадени заповеди за 211 защитени зони, лишава земеделските стопани от възможността да получат компенсаторни плащания за пропуснати ползи и извършени разходи.*⁴⁹²

⁴⁸¹ Одитно доказателство № 9

⁴⁸² Одитно доказателство № 7

⁴⁸³ Одитно доказателство № 7; <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents>

⁴⁸⁴ Одитно доказателство № 16

<https://www.eufunds.bg/archive2018/index.php/bg/programen-period-2014-2020/operativni-programi-2014-2020/obyavi-za-nabirane-na-proektni-predlozheniya/item/14352-bg16m1op002-3-003-analizi-i-prouchvaniya-na-vidove-i-prirodni-mestoobitaniya-predmet-na-dokladvane-po-chl-17-ot-direktivata-za-mestoobitaniyata-i-chl-12-ot-direktivata-za-ptitizite>

⁴⁸⁵ BG05SFOP001-4.005-0010 „Националната структурата за управление на изпълнението на НПРД - НСУИ на НПРД“, финансиран по ОПДУ

⁴⁸⁶ Одитни доказателства № 1 и 16

⁴⁸⁷ Мярка 11 „Биологично земеделие“ и мярка 12 „Плащания по НАТУРА 2000 и Рамковата директива за водите“ ПРСР 2014-2020 г.

⁴⁸⁸ Одитно доказателство № 9

⁴⁸⁹ https://www.eufunds.bg/archive2018/images/eu_funds/files/Rural_Development_Programme_2014_2020/programa_za_razvit_je_na_selskite_raioni.pdf

⁴⁹⁰ Одитно доказателство № 7

⁴⁹¹ Одитно доказателство № 9

⁴⁹² - <http://www.dfz.bg/prsr-2014-2020/prsr--2014-2020/>

По мярка 2 „Консултантски услуги, управление на стопанството и услуги по заместване в стопанството“ от ПРСР 2014-2020 г. е предвидено Националната служба за съвети в земеделието да организира в различни населени места информационни мероприятия (семинари, срещи, дискусии, изнесени приемни), на които потенциалните бенефициенти по ПРСР да бъдат запознати с изискванията за прилагането ѝ.⁴⁹³ От Националната служба за съвети в земеделието са дадени 542 консултации по НАТУРА 2000 за прилагане на мярка 12 от ПРСР 2014-2020 г.⁴⁹⁴

Забавянето на процеса по издаване на 211 заповеди за обявяване на защитените зони за местообитанията и неизползване на правната възможност за издаване на временни заповеди, когато съществува опасност от увреждане на територии,⁴⁹⁵ ограничава прилагането на компенсаторните мерки.⁴⁹⁶ При липсата на заповеди, земеделските стопани могат да заявят подпомагане само чрез политиката за директни плащания.⁴⁹⁷ Основана схемата за подпомагане е схемата за единно плащане на площ (СЕПП), което позволява премахване на храсти, дървета, а в някои случаи и цялостно разораване на ценни местообитания.⁴⁹⁸ Площта на заявените от земеделските стопани по СЕПП за екологично чувствителни постоянно затревени площи⁴⁹⁹ от 111 691 хектара през 2016 г. нараства на 130 292 ха през 2017 г. и 136 505 ха през 2018 г.⁵⁰⁰ Размерът на плащането на хектар по схемата от 127.21 лв./ха през 2016 г. се намалява на 124.01 лв./ха през 2017 г., като за 2018 г. размерът не е определен.⁵⁰¹

Косвена възможност за опазването на околната среда и защита интересите на местното население е извършването на оценки за съвместимост. В ПРСР 2014-2020 г. условие за допустимост е инвестиционните операции да се предхождат от оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС).⁵⁰² Проектите, попадащи в територии от НАТУРА 2000, преди одобрението са обект на проверка за съответствие с разпоредбите на ЗБР.⁵⁰³

За собствениците на имоти, попадащи в защитени зони без издадени заповеди за обявяване, не са ясни предметът и целите на защитената зона, общата площ, както и описа на имотите, включени в защитената зона и/или координатния регистър на границите на защитената зона, както и забрани или ограниченията на дейности, противоречащи на целите за опазване на защитената зона. Липсата на заповеди с определени забрани и ограничения на дейности, създава риск от увреждане или унищожаване на местообитанията или видове от собствениците и ползвателите на имоти, попадащи в защитени зони. Ограничават се възможностите за получаване на компенсаторни/инвестиционни плащания за пропуснати ползи и извършени разходи.

Липсват данни за видовете, птиците и местообитанията с подобрено природозащитно състояние в България. Въпреки прилаганите мерки и дейности от НППД, не може да се оцени до каква степен тя е допринесла за съхранение и подобрене на биологичното разнообразие в защитените зони от мрежата.

⁴⁹³ Одитно доказателство № 13

⁴⁹⁴ Одитно доказателство №13

⁴⁹⁵ чл. 19 от ЗБР

⁴⁹⁶ Чл. 1, ал. 2 от Наредба № 5 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярка 12 „Плащания по НАТУРА 2000 и Рамковата директива за водите“ от ПРСР 2014-2020 г. (Издадена от министъра на земеделието и храните, обн., ДВ, бр. 16 от 27.02.2015 г. в сила от 27.02.2015 г., изм., бр. 19 от 28.02.2017 г., в сила от 28.02.2017 г., изм. и доп., бр. 18 от 1.03.2019 г., в сила от 1.03.2019 г.)

⁴⁹⁷ <https://www.mzh.government.bg/bg/politiki-i-programi/programi-za-finansirane/direktni-plashaniya/>

⁴⁹⁸ ПРСР 2014-2020 г. (стр.502)

⁴⁹⁹ Чл. 16д, ал.2 от Наредба № 105 за условията и реда за създаване, поддържане, достъп и ползване на интегрираната система за администриране и контрол (Обн. ДВ. бр.82 от 10.10.2006 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.22 от 11 Март 2014г.)

⁵⁰⁰ Одитно доказателство № 7

⁵⁰¹ Одитно доказателство № 7

⁵⁰² Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Обн. ДВ. бр.25 от 18.03.2003 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.31 от 12 Април 2019г.)

⁵⁰³ Наредба за реда и условията за извършване на оценка на съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмет и целите на опазване на защитените зони, приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г., обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г., в сила от 11.09.2007 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.31 от 12 Април 2019г.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

При извършването на одита са направени следните заключения, оказващи влияние върху ефективността на управлението на мрежата НАТУРА 2000 за защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата:

1. При изграждане на мрежата НАТУРА 2000 се наблюдават пропуски в действията на МОСВ, които са довели до значително забавяне. Те са свързани с:

- пропуски в хармонизирането на националното законодателство и непълно транспониране на изисквания от Директивата за местообитанията и от Директивата за птиците;

- липсата на стратегическа рамка на дългосрочна политика с национални цели на опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие и неизпълнено задължение на министъра на околната среда и водите да изготвя Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие и Национален план за опазване на биологичното разнообразие;

- неефективни действия по обявяване на защитените зони чрез издаване на заповеди от министъра на околната среда и водите до шест години от получаване на одобрение от ЕК, което е причина да бъде стартирана от ЕК процедура за нарушение за неизпълнени изисквания, както и липсата на заповеди за обявяване на 211 защитени зони с определени конкретни/специфични цели на опазване и мерки за предотвратяване.

2. Организацията за управление на мрежата не е ефективна поради:

- неясно възложени отговорности, свързани с изграждането и управлението на мрежата, на структурите в МОСВ;

- отсъствие на работещ механизъм за ефективна комуникация и координация между участващите органи и субекти на национално, регионално и общинско ниво, неправителствения сектор;

- неизпълнение на много от мерките предвидени по Приоритет 1 „Управленско планиране на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000“ в НПРД, което възпрепятства активното управление на зоните от мрежата;

- неизградена система за мониторинг и оценка на изпълнението на НПРД, което създава риск за постигане на набеязаните цели и приоритети;

- при финансиране на изпълнението на мерките не е осигурена надеждна управленска информация, която да дава възможност за обективна оценка и прозрачно отчитане на публичните разходи и резултата от тях.

3. Изградените системи за мониторинг, контрол и докладване на състоянието на мрежата не са достатъчно ефективни, поради:

- пропуски при определянето на местата и методиките за провеждане на мониторинг и при разработването на схеми за мониторинг. Предприети са действия за тяхното отстраняване и подобряване на механизма за осъществяване на мониторинг;

- липса на вътрешни правила и процедури, определящи информацията и документите за публикуване в информационната система НАТУРА 2000;

- липса на създаден ред за годишно отчитане на състоянието на биологичното разнообразие и докладване за състоянието на защитените зони от НАТУРА 2000;

- липса на създадена организация и ред за събиране на първични и агрегирани данни по набора от индикатори, заложи в НПРД, както за отчитане състоянието на биологичното разнообразие.

4. Проследяването на напредъка и постигнатите резултати от реализирането на мерки и дейности от НПРД е значително затруднено, поради:

- неизграждането на предвидената Системата за мониторинг, контрол, допълване и актуализация на НПРД за 2014-2020, което затруднява събирането на актуална и пълна информация за изпълнението и невъзможност на измерване и определяне на постигнатия очакван напредък от мрежата;

- неосигуреното периодично/текущо отчитане и докладване на степента на постигане на приоритетите от НПРД;

- отсъствие на данни за видовете, птиците и местообитанията с подобро природозащитно състояние в България и на данни за степента на съхранение и подобрене на биологичното разнообразие в защитените зони от мрежата;

- няма измеримост на състоянието на местообитанията и на видовете в България, която да показва степента на съхранение и подобрене на природозащитното състояние.

Управлението на мрежата НАТУРА 2000 с цел защита на околната среда и местното население все още не е ефективно, поради: пропуски в пълното и непротиворечиво транспониране на европейските директиви в българското законодателство; недостатъчно ефективна организация за управлението на мрежата и неефективни действия за издаване на заповеди за обявяване на всички определени зони, попадащи в НАТУРА 2000; неизградена система за мониторинг и контрол, докладване и актуализация на НПРД и липса на достатъчна прозрачност и отчетност на разходвания публичен ресурс и постигнатите резултати/ползи от изпълнението на мерките, което създава риск от загуба на биологично разнообразие и редки видове.

ПРЕПОРЪКИ

В резултат от извършения одит на изпълнението „Ефективност на управлението на мрежата НАТУРА 2000 с цел защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата” за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2018 г. се дават следните препоръки:

I. На министъра на околната среда и водите

1. Да се предприемат необходимите действия за завършване на процеса по привеждане на нормативната рамка в съответствие с изискванията на Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕС с цел осигуряване на тяхното изпълнение.⁵⁰⁴

2. Да се предприемат действия за изготвяне и внасяне за приемане в Министерския съвет на Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие и Национален план за опазване на биологичното разнообразие, съгласно изискванията на чл. 115, ал. 1, т. 2 и 3 от ЗБР.⁵⁰⁵

3. Да се създаде необходимата организация за своевременна подготовка и издаване на заповеди по чл. 12, ал. 6 от ЗБР за обявяване на защитените зони от приетите от МС списъци на защитени зони.⁵⁰⁶

4. Да се предприемат действия за възлагане и разработване на планове за управление на защитените зони от НАТУРА 2000, в които да се определят специфични за защитените зони природозащитни цели и необходимите мерки за опазване на местообитанията и видовете за всички защитени зони от мрежата НАТУРА 2000, както и да се осигури тяхното изпълнение.⁵⁰⁷

5. Планирането и отчитането на разходите за мрежата НАТУРА 2000 да се включат в политиките и програмите на МОСВ, като се обвържат разходите със заложените приоритетни мерки от НПРД, с източник на финансиране от държавния бюджет, както и да се осигури проследимост и прозрачност на извършените разходи за управлението на мрежата НАТУРА.⁵⁰⁸

6. Да се предприемат действия за организиране на надежден и ефективен процес на събиране, обобщаване, анализ и докладване на първични и агрегирани данни за:⁵⁰⁹

6.1. Осъществяването на мониторингови дейности на местообитания, видове и птици на територията на мрежата НАТУРА 2000.

6.2. Осъществяването на мониторинг на зоните за защита на водите, които изцяло или частично попадат в мрежата от защитени зони НАТУРА 2000.

6.3. Целия набор от индикатори за изпълнението на НПРД - на програмно и проектно ниво.

6.4. Изграждане на „Системата за мониторинг, контрол, допълване и актуализация на НПРД за 2014-2020“⁵¹⁰ и осигуряване на ефективно функциониране.⁵¹¹

7. Да се определят изискванията за съдържанието на информацията и документите в досиетата на защитените зони и срок за публикуването в информационната система НАТУРА 2000.⁵¹²

8. Да се създаде необходимата организация за извършване на анализи на осъществяваната контролна дейност на РИОСВ, като и да се обобщават резултатите на национално ниво за мрежата НАТУРА 2000.⁵¹³

9. Да се създаде необходимата организация и контрол върху изпълнението на:

⁵⁰⁴ Констатации и оценки”, раздел I, т. 1

⁵⁰⁵ Констатации и оценки”, раздел I, т. 2

⁵⁰⁶ Констатации и оценки”, раздел I, т. 3, подточка 3.2

⁵⁰⁷ Констатации и оценки”, раздел II, т. 2

⁵⁰⁸ Констатации и оценки”, раздел II, т. 3

⁵⁰⁹ Констатации и оценки”, раздел III, т. 1, подточка 1.1

⁵¹⁰ Констатации и оценки”, раздел IV, т. 1

⁵¹¹ Констатации и оценки”, раздел III, т. 1, подточка 1.2

⁵¹² Констатации и оценки”, раздел III, т. 1, подточка 1.3

⁵¹³ Констатации и оценки”, раздел III, т. 2, подточка 2.1

9.1. Периодично/текущо отчитане и докладване за състоянието на защитените зони, както и за осъществяваните мерки, мероприятия и дейности в мрежата от НАТУРА 2000 в България.⁵¹⁴

9.2. Периодично/текущо отчитане и докладване на постигнатия напредък за изпълнение на НПРД и да се осигури публичност на отчитаната/докладваната информация.⁵¹⁵

II. На министъра на земеделието, храните и горите:

1. При програмиране на средствата за подпомагане по втори стълб от Общата селскостопанска политика за програмния период 2021 – 2027 г. да се съобразят необходимите средства за изпълнение на заложените приоритетни мерки от НПРД с източник на финансиране от държавния бюджет, както и да се осигури проследимост и отчетност на разходите за управлението на мрежата НАТУР.⁵¹⁶

2. Да се предприемат действия за отваряне на прием по мерките от ПРСР 2014-2020 г. и приоритети от ПМДР 2014-2020 г., които осигуряват изпълнението на заложените мерки в НПРД с източник на финансиране ПРСР и ПМДР.⁵¹⁷

На основание чл. 50, ал. 2 от Закона за Сметната палата, в срок до 31.12.2020 г. министърът на околната среда и водите и министърът на земеделието, храните и горите следва да предприемат мерки за изпълнение на препоръките и да уведомят писмено за това председателя на Сметната палата.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 48, ал. 1 от Закона за Сметната палата с Решение № 461 на Сметната палата от 11.12.2019 г. (Протокол № 45)

В подкрепа на констатациите са събрани 16 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата на адрес гр. София, ул. „Екзарх Йосиф” № 37.

⁵¹⁴ Констатации и оценки”, раздел III, т. 3, подточка 3.1

⁵¹⁵ Констатации и оценки”, раздел IV, т. 1

⁵¹⁶ Констатации и оценки”, раздел II, т. 3

⁵¹⁷ Констатации и оценки”, раздел IV, т. 1

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД № 0300101818

Приложение № 1

ОДИТНИ ВЪПРОСИ, КРИТЕРИИ И ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ОЦЕНКА

за одит „Ефективност на управлението на мрежата НАТУРА 2000 с цел защита на околната среда и местното население в зоните от мрежата” за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2018 г.

I-во ниво: Основен въпрос	ЕФЕКТИВНО ЛИ Е УПРАВЛЕНИЕТО НА МРЕЖАТА НАТУРА 2000 ЗА ЗАЩИТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ В ЗОНИТЕ ОТ МРЕЖАТА?	
II-ро ниво: Специфични въпроси	III-то ниво: Подвъпроси	КРИТЕРИИ <i>индикатори/показатели</i>
1. Изградена ли е мрежа НАТУРА 2000 в България, като част от европейската екологична мрежа?	1.1. Нормативните изисквания осигуряват ли условия за изграждане на мрежата НАТУРА 2000 в България?	<p><i>Критерий:</i> Пълна и непротиворечива нормативна уредба, която регламентира изграждането на мрежата⁵¹⁸</p> <p><i>Индикатори/Показатели:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - транспонирани директиви в националното законодателство; - изменения и допълнения на ЗБР отнасящи се до мрежата НАТУРА 2000.
	1.2. Ефективни ли са действията по изграждане на мрежата НАТУРА 2000?	<p><i>Критерий:</i> Наличие на стратегически документи с определени приоритети и дейности⁵¹⁹</p> <p><i>Индикатори/Показатели</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - актуализирана стратегия за опазване на биологично разнообразие; - разработена и приета Национална приоритетна рамка за действие по НАТУРА 2000. <p><i>Критерий:</i> Ефективни действия за обявяване на защитени зони, изграждащи мрежата⁵²⁰</p> <p><i>Индикатори/Показатели:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - идентифициране на териториите от значение за Общността; - изготвяне и разглеждане на списъци със защитени зони; - одобрение на списъци със защитени зони от МС; - брой РМС за приемане на списъци със защитени зони; - одобрение на списъци със защитени зони от ЕК; - обявяване на защитените зони; - брой издадени заповеди за обявяване на защитени зони; - брой защитени зони по директивата за местообитанията; - брой защитени зони по директивата за птиците.

⁵¹⁸ Чл. 2, т. 1, чл. 3, ал.1, т. 1 и чл. 4, т. 4 от ЗБР

⁵¹⁹ Чл. 115, т.2 и т.3 от ЗБР и чл. 8, т. 4 от Директива 92/43 ЕИО за местообитанията

⁵²⁰ Глава втора, раздел II и раздел III от ЗБР

2. Ефективна ли е създадената организация във връзка с управлението на мрежа НАТУРА 2000?	2.1. Създадената организация осигурява ли ефективно управлението на мрежата НАТУРА 2000?	<p>Критерий: Създадена подходяща организация за управлението на мрежата и изградени органи за управление и контрол⁵²¹</p> <p>Индикатори/Показатели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ясно определени органи за управление с разпределени отговорности; - работеща система за координация и комуникация: одобрена процедура, създадено структурно звено, определени междуведомствени работни групи с участие на експерти; - наличие на информационна осигуреност и взаимовръзки между органите на управление; - осъществени взаимовръзки: своевременен обмен на информация и координация между структурите и звената, отговорни за управлението на мрежата, наличие на пропуски; нарушения и затруднения.
	2.2. Ефективно ли е управлението на мрежата НАТУРА 2000?	<p>Критерий: Наличие на планове за управление на защитените зони⁵²²</p> <p>Индикатори/Показатели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - приета наредба с определени/актуализирани условия и ред за разработване и утвърждаване на плановете за управление на защитени зони; - наличие на методология за изготвяне на плановете за управление на защитените зони; - разработени и утвърдени планове за управление на защитените зони; - брой планове за управление на защитените зони; - предвидени мерки в плановете за управление на защитените зони за опазване на местообитанията и видовете в тях в обявените защитени зони.
	2.3. Осигурена ли е финансова обезпеченост за поддържане на мрежата НАТУРА 2000?	<p>Критерий: Осигурени източници и средства за финансиране на мрежата НАТУРА 2000⁵²³</p> <p>Индикатори/Показатели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - предприети действия за осигуряване на финансиране от предвидените източници за финансиране; - размер финансовите средства от държавния бюджет по политики и програми; - размер на финансовите средства от еврофондове и други; - финансиране по приоритетни мерки.
3. Ефективни ли са изградените системи за мониторинг, контрол и докладване на състоянието на мрежата?	3.1. Ефективна ли е системата за мониторинг на състоянието на мрежата НАТУРА 2000?	<p>Критерий: Ефективна система за мониторинг осигуряваща информация за състоянието на защитените зони от мрежата „НАТУРА 2000“⁵²⁴</p> <p>Индикатори/Показатели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - въведен подходящ механизъм за мониторинг на състоянието на защитените зони от мрежата; - осъществен мониторинг в защитените зони от мрежата; - изготвени доклади/анализи на резултатите от извършвания мониторинг.

⁵²¹ Глава шеста от ЗБР, УП на МОСВ

⁵²² Глава втора, раздел V от ЗБР и Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на плановете за управление на защитени зони

⁵²³ Чл. 115, ал. 1, т. 8 от ЗБР и НПРД „Натура 2000“

⁵²⁴ Чл. 115, ал. 1 и т. 10 и ал. 2 от ЗБР, Глава осма от ЗООС и Наредбата № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие

		<p>Критерий: Наличие на информационни системи и регистри за мрежата⁵²⁵</p> <p>Индикатори/Показатели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изградена единна информационна система за защитени зони от екологичната мрежа НАТУРА 2000; - поддържане на пълнота и актуалност на информационната система за мрежата НАТУРА 2000; - създадени публични регистри с база данни за мрежата; - поддържане на актуални данни за мрежата в регистрите⁵²⁶
	3.2. Ефективен ли е контролът в защитените зони от мрежата НАТУРА 2000?	<p>Критерий: Ефективна контролна дейност на отговорните органи⁵²⁷</p> <p>Индикатори/Показатели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - утвърдени правила/указания за осъществяване на контрол върху състоянието на мрежата; - осъществяване на адекватен контрол на дейностите по опазване на биологичното разнообразие в защитените зони от мрежата; - брой планирани проверки за мрежата; - брой извънредни проверки; - брой извършени проверки за мрежата; - изготвени отчети за контролната дейност.
	3.3. Ефективна ли е системата за докладване на състоянието на мрежата НАТУРА 2000?	<p>Критерий: Ефективна система за докладване на състоянието на мрежата НАТУРА 2000</p> <p>Индикатори/Показатели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изготвени отчети/доклади с данни за състоянието на мрежата;⁵²⁸ - осъществено докладване по директивите;⁵²⁹ - брой изготвени национални и регионални доклади/отчети за състоянието на мрежата; - брой изготвени доклади по директивите; - спазени срокове за докладване по директивите.
	3.4. Ефективна ли е административнонаказателната дейност при увреждане или унищожаване на защитени зони или	<p>Критерий: Ефективна наказателна дейност на отговорните органи⁵³⁰</p> <p>Индикатори/Показатели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - регламентира ред за осъществяване на административно наказателна дейност при увреждане на защитените зони от мрежата;

⁵²⁵ Чл. 18 и чл. 118 от ЗБР

⁵²⁶ Чл.115, ал.1 и т.13 от ЗБР

⁵²⁷ Глава шеста - чл. 114, чл.115, ал. 1, т.7, чл. 117 т. 1, чл.118, ал. 1, т. 8 от ЗБР; чл. 34 и чл. 35 от УП на МОСВ; чл. 15, 16 и 17 от ПУДРИОСВ, обн. ДВ бр. 103 от 23.11.2011, отм. бр.46 от 12.06.2018 и чл. 14, 15 и 16 от ПУДРИОСВ, обн. ДВ бр.46 от 12.06.2018 г.

⁵²⁸ Чл.115, ал.1, т.11 от ЗБР и чл. 11, ал. 1, т. 8 и чл. 22 от ЗООС

⁵²⁹ Чл. 17 от Директива 92/43 ЕИО за местообитанията и чл. 12 от Директива 2009/147 ЕО за птиците и чл. 17, т. 8а от Устройствения правилник на Изпълнителната агенция по околна среда

⁵³⁰ Глава седма - чл. 121, чл. 122, чл. 124 от ЗБР; чл. 158, т. 3 от ЗООС, чл. 352, ал.1 и 3 от НК; ЗАНН; чл. 18 от ПУДРИОСВ, обн. ДВ бр. 103 от 23.11.2011, отм. бр.46 от 12.06.2018 и чл. 17 от ПУДРИОСВ, обн. ДВ бр.46 от 12.06.2018 г.

	на части от тях?	<ul style="list-style-type: none"> - предвидени санкции при увреждане на защитени зони от мрежата; - извършена административно наказателна дейност – принудителни административни мерки и наложени санкции: брой установени административни нарушения; брой съставени АУАН; брой наложени наказателни постановления; брой наложени санкции; - размер на събрани средства от санкции за мрежата.
4. Постигнат ли е очакваният напредък в реализирането на Националната приоритетна рамка за действие?	4.1. Постигнат ли е очаквания напредък за реализиране на целите на мрежата НАТУРА 2000?	<p>Критерий: Напредък по изпълнението на стратегическите приоритети за мрежата НАТУРА 2000⁵³¹</p> <p>Индикатори:</p> <ul style="list-style-type: none"> - резултати от изпълнение на заложените приоритети; - ясно дефинирани мерки с измерими индикатори за изпълнение; - брой прилагани мерки и дейности; - съответствие между приоритети, мерки и източници за финансиране.
	4.2. Изградената мрежа НАТУРА 2000 в България допринася ли за защита на околната среда и местното население?	<p>Критерий: Ефект и ползи от изградената мрежа НАТУРА 2000⁵³²</p> <p>Индикатори:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разпределение на индикаторите по нива на отчитане,⁵³³ - технически паспорти на индикаторите в мониторинговата система на НПРД,⁵³⁴ - постигнати резултати за осигуряването на защита на околната среда и местното население.

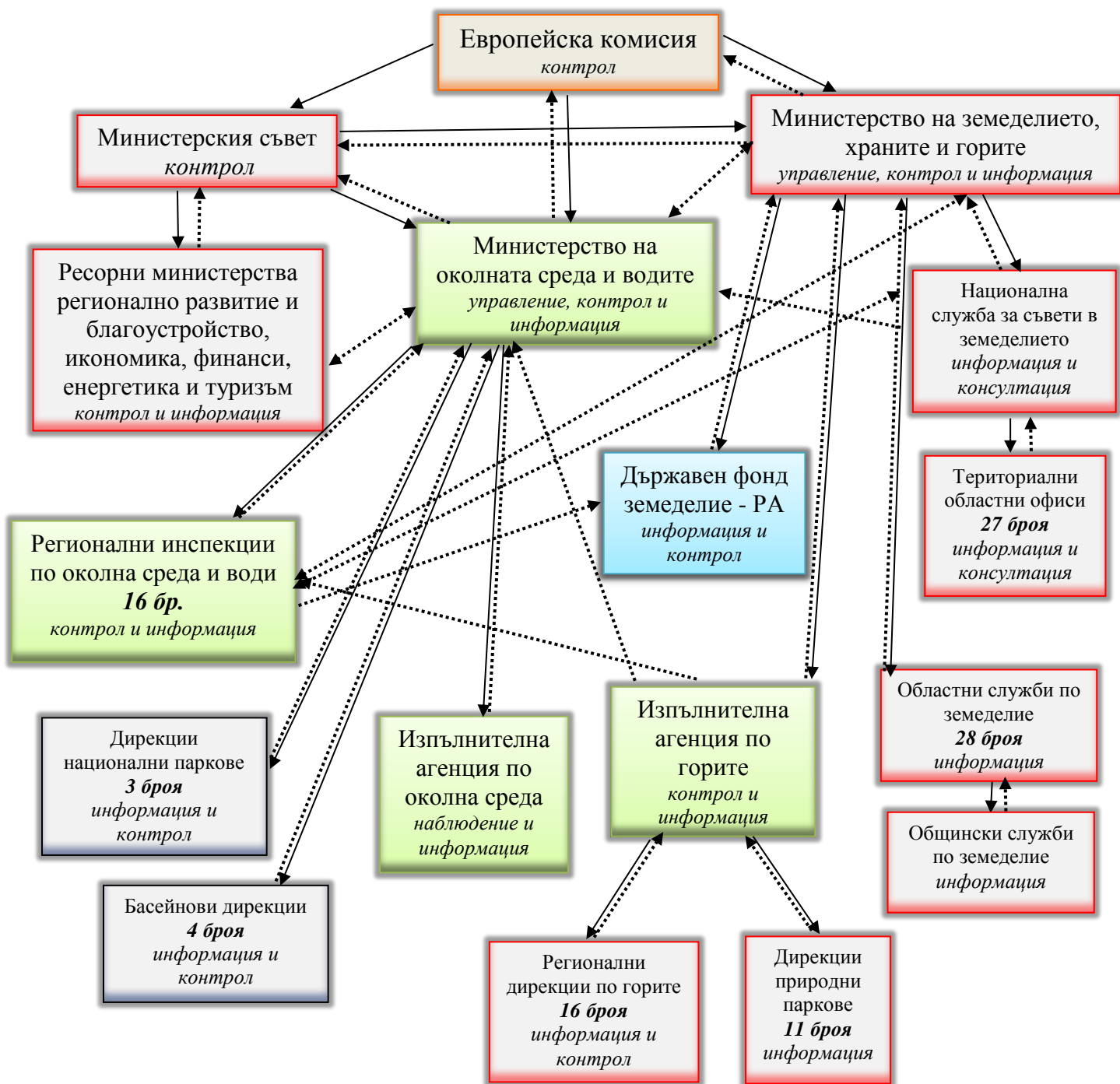
⁵³¹ Чл. 8 на Директивата за местообитанията; НПРД „НАТУРА 2000“; чл. 3, чл. 4, чл. 118 и чл. 119 от ЗБР

⁵³² чл. 8 на Директивата за местообитанията; ; НПРД „НАТУРА 2000“

⁵³³ Таблица 3 от Системата за мониторинг, допълване и актуализация на НПРД за 2014-2020 г.

⁵³⁴ Таблица 6 от Системата за мониторинг, допълване и актуализация на НПРД за 2014-2020 г.

Основни органи, участници в системата за управление на мрежата НАТУРА 2000 в България



**Списък с нормативните актове, имащи отношение към мрежата
НАТУРА 2000**

I. Списък на нормативни актове

1. Законодателство на Европейския съюз и международни актове и договори

1.1. Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (директива за местообитанията)

1.2. Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 година относно опазването на дивите птици (директива за птиците)

1.3. Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите

1.4. Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия);

1.5. Регламент (ЕС) № 1301/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006;

1.6. Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на правила за директни плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика

1.7. Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета

1.8. Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 2799/98, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 485/2008 на Съвета и по-специално чл. 12 - чл. 15, определящи създаването и развитието на достъпни за земеделските стопани системи за съвети в земеделието в страните-членки

1.9. Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на правила за директни плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕО) № 637/2008 на Съвета и Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета

1.10. Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно общата политика в областта на рибарството Регламент (ЕС) № 808/2014, с които са определени условията за изменение на програмите

1.11. Регламент (ЕС) № 508/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за ЕФМДР за Европейския фонд за морско дело и рибарство

1.12. Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014 на Комисията от 17 юли 2014 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол, мерките за развитие на селските райони и кръстосаното съответствие

2. Национално законодателство

2.1. Закони

2.1.1. Закон за биологичното разнообразие (обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., последно изменен бр. 98 от 27.11.2018 г., в сила от 27.11.2018 г.)

2.1.2. Закон за водите (обн., ДВ, бр. 67 от 27.07.1999 г., последно изм. и доп., бр. 25 от 26.03.2019 г., бр. 61 от 2.08.2019 г., в сила от 2.08.2019 г.)

2.1.3. Закон за опазване на околната среда (обн., ДВ, бр. 91 от 25.09.2002 г., последно изменен бр. 1 от 3.01.2019 г., в сила от 3.01.2019 г.)

2.1.4. Закон за подпомагане на земеделските производители (обн., ДВ, бр. 58 от 22.05.1998 г., последно доп., бр. 77 от 18.09.2018 г., в сила от 1.01.2019 г.)

2.1.5. Закон за защитените територии (обн., ДВ, бр. 133 от 11.11.1998 г., последно изменен бр. 1 от 3.01.2019 г., в сила от 3.01.2019 г.)

2.1.6. Закон за опазване на земеделските земи (Обн. ДВ. бр.35 от 24 Април 1996 г., изм. и доп. ДВ. бр.83 от 9 октомври 2018 г.)

2.1.7. Закон за лова и опазване на дивеча (обн. ДВ. бр. 78 от 26 септември 2000 г., посл. доп. ДВ. бр.77 от 18 Септември 2018 г.)

2.1.8. Закон за горите (Обн. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011 г., изм. и доп. ДВ. бр.83 от 9 Октомври 2018 г.)

2.1.9. Закон за собствеността и ползването на земеделските земи (Обн., ДВ, бр. 17 от 1.03.1991 г., посл. изм. доп., бр. 77 от 18.09.2018 г.)

2.1.10. Закон за рибарството и аквакултурите (Обн., ДВ, бр. 41 от 24.04.2001 г., посл. изм., бр. 98 от 27.11.2018 г.)

2.2. Постановления на Министерския съвет

2.2.1. Постановление № 5 на Министерския съвет от 18 януари 2012 г. за разработването на стратегическите и програмните документи на РБ за управление на средствата от фондовете по Общата стратегическа рамка на Европейския съюз за програмния период 2014 - 2020 г.

2.3. Правилници

2.3.1. Устройствен правилник на Министерството на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 94 от 27.11.2009 г., отм. бр. 80 от 6.10.2017 г.)

2.3.2. Устройствен правилник на Министерството на околната среда и водите (Обн., ДВ, бр. 80 от 6.10.2017 г., в сила от 1.10.2017 г.)

2.3.3. Устройствен правилник на Министерството на земеделието и храните (обн., ДВ, бр. 77 от 3.09.2013 г., отм., бр. 55 от 7.07.2017 г.)

2.3.4. Устройствен правилник на Министерството на земеделието, храните и горите (обн., ДВ, бр. 55 от 7.07.2017 г., в сила от 7.07.2017 г., посл. изм. и допълнение ДВ, бр. 104 от 14.12.2018 г., в сила от 14.12.2018 г.)

2.3.5. Устройствен правилник на Изпълнителната агенция по околна среда (обн., ДВ, бр. 62 от 10.08.2010 г., посл. изм., бр. 80 от 6.10.2017 г.)

2.3.6. Правилник за устройството и дейността на Националната служба за съвети в земеделието (Издаден от министъра на земеделието и горите, обн., ДВ, бр. 65 от 08.08.2000 г., посл. изм. и доп. бр. 34 от 12.05.2015 г.)

2.3.7. Правилник за устройството и дейността на регионалните инспекции по околната среда и водите (Издаден от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 65 от 27.07.2004 г., отм., бр. 103 от 23.12.2011 г., в сила от 1.01.2012 г.)

2.3.8. Правилник за устройството и дейността на регионалните инспекции по околната среда и водите (Издаден от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 49 от 12.06.2018 г., в сила от 12.06.2018 г.)

2.3.9. Устройствен правилник на Изпълнителната агенция по горите (обн., ДВ, бр. 49 от 28.06.2011 г., посл. ДВ, бр. 66 от 10.08.2018 г.)

2.3.10. Правилник за прилагане на Закона за опазване на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 84 от 4.10.1996 г., посл. бр. 93 от 9.11.2018 г.)

2.3.11. Правилник за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча (обн., ДВ, бр. 58 от 29.06.2001 г., посл. изм. бр. 88 от 23.10.2018 г.)

2.3.12. Правилник за прилагане на Закона за горите (обн., ДВ, бр. 41 от 10.04.1998 г., посл. изм., бр. 7 от 21.01.2011 г.)

2.3.13. Правилник за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 34 от 30.04.1991 г., посл. изм. и доп., бр. 93 от 9.11.2018 г.)

2.3.14. Устройствени правилници на ДПП „Беласица“, „Българка“, „Витоша“, „Врачански балкан“, „Златни пясъци“, „Персина“, „Рилски манастир“, „Русенски лом“, „Сините камъни“, „Странджа“ и „Шуменско плато“, издадени от директора на Изпълнителната агенция по горите, обнародвани, ДВ, бр. 12 от 10.02.2012 г., в сила от 10.02.2012 г.

2.3.15. Правилник за устройството и дейността на дирекциите на националните паркове (обн., ДВ, бр. 28 от 19.03.2013 г., в сила от 19.03.2013 г.);

2.3.16. Правилник за дейността, организацията на работа и състав на басейновите дирекции (обн., ДВ, бр. 7 от 21.01.2011 г., в сила от 21.01.2011 г., последно изм. и доп., бр. 58 от 31.07.2012 г., в сила от 1.08.2012 г.);

2.4. Наредби

2.4.1. Наредби на МОСВ

2.4.1.1. Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони (приета с ПМС № 349 от 30.12.2008 г., обн., ДВ, бр. 7 от 27.01.2009 г., последно изменена бр. 55 от 7.07.2017 г., в сила от 7.07.2017 г.)

2.4.1.2. Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г., обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г., последно изменена бр. 3 от 5.01.2018 г.)

2.4.1.3. Наредба за условията, реда и методите за извършване на екологична оценка на планове и програми (приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г., обн., ДВ, бр. 57 от 2.07.2004 г., последно изменена бр. 3 от 5.01.2018 г.)

2.4.1.4. Наредба за условията и реда за извършване на оценка за въздействието на околната среда на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии (Загл. изм. - ДВ, бр. 3 от 2006 г., приета с ПМС № 59 от 7.03.2003 г., обн., ДВ, бр. 25 от 18.03.2003 г., последно изм. и доп., бр. 3 от 5.01.2018 г.)

2.4.1.5. Наредба № 2 от 18.12.2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие, издадена от министъра на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 3 от 12.01.2007 г.)

2.4.1.6. Наредба № 1 от 11.04.2011 г. за мониторинг на водите, издадена от министъра на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 34 от 29.04.2011 г., последно изменена бр. 20 от 15.03.2016 г., в сила от 15.03.2016 г.)

4.2. Наредби на МЗХГ

2.4.2.1. Наредба № 5 от 27.02.2009 г. за условията и реда за подаване на заявления по схеми и мерки за директни плащания (изм. ДВ, бр. 14 от 2010 г., в сила от 19.02.2010 г.)

2.4.2.2. Наредба № 105 от 22.08.2006 г. за условията и реда за създаване, поддържане, достъп и ползване на Интегрираната система за администриране и контрол (Издадена от министъра на земеделието и горите, обн., ДВ, бр. 82 от 10.10.2006 г., посл. изм. бр. 24 от 16.03.2018 г., в сила от 16.03.2018 г.)

2.4.2.3. Наредба № 5 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярка 12 „Плащания по Натура 2000 и Рамковата директива за водите" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. (Издадена от министъра на земеделието и храните, обн., ДВ, бр. 16 от 27.02.2015 г., в сила от 27.02.2015 г., изм., бр. 19 от 28.02.2017 г., в сила от 28.02.2017 г.)

2.4.2.4. Наредба № 7 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярка 10 "Агроекология и климат" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. (Изд. от министъра на земеделието и храните, обн., ДВ, бр. 16 от 27.02.2015 г., в сила от 27.02.2015 г., бр. 18 от 27.02.2018 г., в сила от 27.02.2018 г., посл. изм. бр. 18 от 27.02.2018 г.)

2.4.2.5. Наредба № 13 от 19 май 2015 г. за прилагане на подмярка 2.1. "Помощ за осигуряване на консултантски услуги" по мярка 2 "Консултантски услуги, услуги по управление на стопанството и услуги по заместване в стопанството" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. (Издадена от Министерството на земеделието и храните, Обн. ДВ. бр.37 от 22 Май 2015 г.)

2.4.2.6. Наредба № 49 от 2004 г. за поддържане на Картата на възстановената собственост (обн., ДВ, бр. 102 от 19.11.2004 г., посл. изм. бр. 92 от 6.11.2018 г.)

2.4.2.7. Наредба № 7 от 5.05.2016 г. за прилагане на подмярка 2.1.2. "Консултантски услуги за малки земеделски стопанства" по мярка 2 "Консултантски услуги, услуги по управление на стопанството и услуги по заместване в стопанството" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. (Издадена от министъра на земеделието и храните, обн., ДВ, бр. 36 от 13.05.2016 г., в сила от 13.05.2016 г.)

2.4.2.8. Наредба за оценка на поземлени имоти в горски територии (обн., ДВ, бр. 63 от 16.08.2011 г., посл. бр. 34 от 3.05.2016 г.)

2.5. Решения на Министерския съвет

2.5.1. Решение № 328 на Министерския съвет от 25 април 2012 г. за одобряване на списък с тематичните цели

2.5.2. Решения на МС за приемане на списъци за защитени зони

2.5.2.1. Решение № 122 на МС от 2 март 2007 година за приемане на списък на защитените зони за опазване на дивите птици и на списък на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Обн., ДВ, бр. 21 от 2007 г.)

2.5.1.2. Решение № 661 на МС от 16.10.2007 г. за приемане на списък на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Обнародван, ДВ, бр. 85 от 2007 г.)

2.5.2.3. Решение № 802 на МС от 04.12.2007 г. за приемане на списък на защитени зони за опазване на дивите птици и на списък на защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Обнародван, ДВ, бр. 107 от 2007 г.)

2.5.2.4. Решение № 52 на МС от 05.02.2008 г. за изменение и допълнение на Решение № 122 на министерския съвет от 2007 г. за приемане на списък на защитените зони за опазване на дивите птици и на списък на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (ДВ, бр. 1 от 2007 г.), на Решение № 661 на министерския съвет от 2007 г. за приемане на списък на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (ДВ, бр. 85 от 2007 г.) и на Решение № 802 на министерския съвет от 2007 г. за приемане на списък на защитените

зони за опазване на дивите птици и на списък на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (ДВ в, бр. 107 от 2007 г.)

2.5.2.5. Решение № 811 на МС от 16.11.2010 г. за изменение и допълнение на списъци на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и за приемане на списък на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

2.5.2.6. Решение № 660 от 1 ноември 2013 г. за изменение на списъци на защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и за приемане на Списък на защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

2.5.2.7. Решение № 678 от 7 ноември 2013 г. за изменение на списъците на защитени зони за опазване на дивите птици и за приемане на Списък на защитени зони за опазване на дивите птици

2.5.2.8. Решение № 223 от 24 април 2014 г. за изменение на списъците на защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и за приемане на Списък на защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

2.5.2.9. Решение № 598 от 22 юли 2016 г. за изменение на списъците на защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;

2.5.2.10. Решение № 177 от 03 април 2019г. за приемане на Списък на защитени зони за опазване на дивите птици и на Списък на защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

2.5.2.11. Решение № 335 от 26 май 2011 г. за изменение на списъците на защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и на защитени зони за опазване на дивите птици и за приемане на Списък на защитени зони за опазване на дивите птици (ДВ бр. 41 от 31.05.2011 г.).

2.5.3. Решения на МС за приемане на планове за управление на речните басейни

2.5.3.1. Решение № 1107 от 29.12.2016 г. за приемане на План за управление на речните басейни от Черноморския район за басейново управление за периода 2016-2021 и Националната програма за изпълнението му

2.5.3.2. Решение № 1108 от 29.12.2016 г. за приемане на План за управление на речните басейни от Западнобеломорския район за басейново управление за периода 2016-2021 и Националната програма за изпълнението му

2.5.3.3. Решение № 1106 от 29.12.2016 г. за приемане на План за управление на речните басейни от Източнобеломорския район за басейново управление за периода 2016-2021 и Националната програма за изпълнението му

2.5.2.4. Решение № 1110 от 29.12.2016 г. за приемане на План за управление на речните басейни от Дунавския район за басейново управление за периода 2016-2021 и Националната програма за изпълнението му

2.5.4. Решения на МС за одобряване на оперативни програми

2.5.4.1. Решение № 116 от 24 февруари 2015 г. за одобряване проект на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.

Заложените мерки в НПРД за финансиране от държавния бюджет

Таблица № 1

Приоритет	Подприоритет	Мярка от НПРД	Индикативен бюджет на мярката в евро за целия период	Бюджет на министерство
Приоритет 1: Управленско планиране на защитените зони от мрежата Natura 2000	1.5. Прилагане на интегриран планов подход	М 21 – Подкрепа за устойчивото ползване на ловните видове птици от Приложение 2 на ЗБР и опазване на неловните видове.	100 000	Няма данни
	1.6. Определяне на целите на опазване за видовете и типовете природни местообитания и осигуряване на инструментариум за добро управление	М 50 - Изготвяне на планове за действие за инвазивни видове.	1 000 000	Няма данни
	1.9. Осъществяване на мониторинг и контрол	М 72 - Надзорни, охранителни и патрулни дейности.	11 000 000	МОСВ
		М 66 - Мониторинг на състоянието на повърхностните и подземните води.	3 000 000	
		М 67 – Текущ мониторинг на туристическия поток	500 000	МОСВ МЗХГ МТ
Приоритет 3: Устойчиво използване на екосистемните услуги за оптимални обществени ползи, както и други фактори за социално-икономическото развитие на регионите	3.4. ПЧП и иновативно финансиране	М 96 - Закупуване/отчуждаване на земи, включително компенсация за правото на строеж	5 000 000	Демаркация с ОПОС 2014-2020
Приоритет 4: Изграждане, развитие и поддържане на споделена визия за екологичната мрежа Natura 2000 в България	4.2. Екологично образование и изграждане на капацитет	М 93 - Обучение на противопожарни отряди и доброволци.	2 000 000	Демаркация
Приоритет 5: Техническа помощ	5.1. Техническа помощ за подпомагане управлението на НПРД	М 38 - Режимни разходи на управленските органи.	1 850 000	Няма данни
		М 40 - Текущи разходи за персонал на управленските органи.	6 750 000	Няма данни
ОБЩО:			31 200 000	
ИЗТОЧНИК: НПРД Приложение № 9				

Заложени мерки в НПРД за финансиране по ОПОС

Приоритет	Подприоритет	Мярка от НПРД	Индикативен бюджет на мярката в евро за целия период	ОПОС 2014-2020
Приоритет 1: Управленско планиране на защитените зони от мрежата Натура 2000	1.1. Развитие на механизми за управление на защитените зони	М 25 – Развитие на управленски подход за 33 от НАТУРА 2000.	400000	Приоритетна ос 3
		М 26 – Прилагане на управленски подход в 33 от НАТУРА 2000	4900000	Приоритетна ос 3
	1.4. Определяне и допълване на мрежата от защитени зони от НАТУРА 2000	М 1 - Допълване на сухоземната част от мрежата от защитени зони.	400000	Приоритетна ос 3
		М 2 - Определяне и допълване на мрежата от морски защитени зони.	6000000	Приоритетна ос 3
	1.6. Определяне на целите на опазване за видовете и типовете природни местообитания и осигуряване на инструментариум за добро управление	М 16 – Изготвяне/ актуализиране/ хармонизиране на планове и други стратегически документи	10000000	Приоритетна ос 3
	1.7. Обеспечаване на управлението на НАТУРА 2000 с национални планови документи	М 20 – Разработване/ актуализиране на планове за действие за приоритетни видове.	2000000	Приоритетна ос 3
	1.9. Осъществяване на мониторинг и контрол	М 62 - Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците в сухоземната част на страната, оценки на състоянието на елементите на зелената инфраструктура.	10000000	Приоритетна ос 3
		М 63 - Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците в морски и крайбрежни територии, , оценки на състоянието на елементите на зелената инфраструктура.	4600000	Приоритетна ос 3
		М 99 - Изграждане и поддържане на инфраструктура за текущо наблюдение на местата от управленските органи, съобразно приетите планове за	2000000	Приоритетна ос 3

		управление на защитените зони и/или други релевантни документи.		
	2.4. Устойчиво управление на водните басейни, в т.ч. р. Дунав и Черно море	М 22 – Ограничаване антропогенното замърсяване на водите	500000	Приоритетна ос 3
	2.3. Устойчиво управление на горите	М 43 - Подобряване на структурата и функциите на горските природни местообитания.	2000000	Приоритетна ос 3
	2.1. Изпълнение на същински консервационни дейности	М 109 – Инвестиции в консервационни дейности за поддържане/ подобряване на природозащитното състояние на видове и природни местообитания.	16000000	Приоритетна ос 3
	3.7. Климатични промени	М 6 - Устойчиво управление на отпадъци или биомаса в териториите от мрежата НАТУРА 2000.	0	Няма планирани дейности в програмата
	3.1. Стойност и ползване на екосистемните услуги	М 17 – Подкрепа за развитие и управление на екосистемни услуги.	3000000	Приоритетна ос 3
	3.5. Превенция на риска	М 70 - Изготвяне на планове за защита от наводнения, развитие на съответната инфраструктура и осигуряване на оборудване.	0	Няма планирани дейности в програмата
		М 71 - Управление на риска от наводнения	0	Няма планирани дейности в програмата
	3.4. ПЧП и иновативно финансиране	М 96 - Закупуване/отчуждаване на земи, включително компенсация за правото на строеж	5000000	Приоритетна ос 3
	3.7. Климатични промени	М 97 - Изграждане на специфична инфраструктура за съществуващи обекти с цел намаляване на въздействието от тяхната експлоатация върху природозащитното състояние на видове и природни местообитания.	1000000	Приоритетна ос 3
	3.8. Преодоляване на фрагментацията	М 98 - Изграждане и поддържане на инфраструктура, необходима за възстановяване на природни местообитания и видове.	18000000	Приоритетна ос 3
	3.6. Кохерентност на инвестициите	М 103 – Инвестиции за намаляване на антропогенното замърсяване около и на територията на защитените зони от мрежата Натура 2000.	0	Няма планирани дейности в програмата
		М 108 – Инвестиции за възстановяване на природни	0	Няма планирани

		местообитания, засегнати от антропогенна дейност.		дейности в програмата
4.1.Обществена информираност		М 15 - Организация и провеждане на иновативни екологични събития.	511292	Приоритетна ос 3
		М 32 - Планиране и провеждане на национални информационни кампании за представяне на възможностите (ползите), които предоставя мрежата НАТУРА 2000.	1533876	Приоритетна ос 3
		М 33 - Планиране и провеждане на поддържащи информационни кампании насочени към заинтересованите страни.	255645	Приоритетна ос 3
		М 34 - Организация и провеждане на годишен национален/международен форум по актуални теми, свързани с НАТУРА 2000.	511292	Приоритетна ос 3
		М 82 - Повишаване на капацитета на заинтересованите страни за планиране и програмиране на развитието и управлението на мрежата НАТУРА 2000.	102258	Приоритетна ос 3
	5.2. Техническа помощ за изпълнение на дейности, включени в НПРД	М 35 - Организация и провеждане на годишен национален конкурс за номиниране на най-добри проекти с принос към НАТУРА 2000.	255646	Приоритетна ос 3
5.1. Техническа помощ за подпомагане управлението на НПРД	М 36 - Организиране и провеждане на заседания на срещи на Комитета за наблюдение на НПРД и НИКС.	20451	Приоритетна ос 3	
	М 64 – Подготовка и провеждане на мониторинг, оценка и докладване на изпълнението на НИКС и НПРД.	460758	Приоритетна ос 3	
5.2. Техническа помощ за изпълнение на дейности, включени в НПРД	М 74 - Създаване, организация и функциониране на виртуален офис за връзки с медиите за текущо обществено информиране по всички теми, свързани с НАТУРА 2000.	2556459	Приоритетна ос 3	
	М 75 - Разработване на инструментариум за информационно обезпечаване на изпълнението на НПРД и НИКС.	3323397	Приоритетна ос 3	
	М 76 - Организиране и провеждане на кампании за промотиране на възможностите за финансиране на проекти, свързани с НАТУРА 2000, финансирани от ОПОС.	51129	Приоритетна ос 3	

	5.1. Техническа помощ за подпомагане управлението на НПРД	М 102 - Осигуряване на оборудване за управление на 33	5000000	Приоритетна ос 3
ОБЩО:			101 382 203	
Източник: НПРД Приложение № 9				

Таблица № 3

Заложените мерки в НПРД за финансиране по ПРСР

Приоритет	Подприоритет	Мярка от НПРД	Индикативен бюджет на мярката в евро за целия период	Мярка от ПРСР 2014-2020
Приоритет 1: Управленско планиране на защитените зони от мрежата Натура 2000	1.6. Определяне на целите на опазване за видовете и типовете природни местообитания и осигуряване на инструментариум за добро управление	М 16 – Изготвяне/ актуализиране/ хармонизиране на планове и други стратегически документи	500000	Подмярка 8.5
	1.8. Осигуряване на картографска основа	М 18 – Развитие на единна картографска основа, включваща и териториите на защитените зони от Натура 2000 мрежата.	5000000	Мярка 20
Приоритет 2: Устойчиво управление на защитените зони от мрежата Натура 2000	2.2. Устойчиво управление на земеделските земи	М 27 - Сдружаване на собственици/ползватели на земи/гори с цел съвместни дейности.	4000000	Подмярка 16.1
	2.3. Устойчиво управление на горите	М 43 - Подобряване на структурата и функциите на горските природни местообитания.	2000000	Подмярка 8.1
		М 55 – Подкрепа за въвеждане и прилагане на природосъобразни лесовъдски практики в горите от мрежата Натура 2000	7000000	Подмярка 8.5
	2.2. Устойчиво управление на земеделските земи	М 52 – Подкрепа за прилагане на агроекологични мерки	300000000	Подмярка 10.1
	2.3. Устойчиво управление на горите	М 53 - Подкрепа за прилагане на горскоекологични мерки	10000000	Подмярка 4.4
	2.1. Изпълнение на същински консервационни дейности	М 47 – Подобряване на природозащитното състояние на видовете, обитаващи земеделските и горските екосистеми.	10000000	Подмярка 4.4
Приоритет 3: Устойчиво използване на екосистемните услуги за оптимални обществени	3.3. Зелен бизнес	М 8 – Насърчаване развитието на "зелена" икономика около и в териториите от мрежата Натура 2000, попадащи в обхвата на ПРСР.	50000000	Подмярка 6.2
	3.7. Климатични	М 12 – Намаляване на	10000000	Мярка 7

ползи, както и други фактори за социално-икономическото развитие на регионите	промени	антропогенния натиск върху защитените зони от мрежата Natura 2000 чрез въвеждане на пилотни практики за енергийна		
		М 13 - Предотвратяване на засушаването в местообитания в следствие на климатични промени.	12000000	Подмярка 4.1 Подмярка 4.3
	3.3. Зелен бизнес	М 14 – Пазарна подкрепа за реализацията на продукти и услуги, произведени/доставени от територии от мрежата Natura 2000	2000000	Подмярка 16.4.
		М 39 – Изграждане и/или поддържане на съоръженията за обществен достъп до и около защитените зони от мрежата НАТУРА 2000.	15000000	Подмярка 7.5
		М 24 – Планиране развитието на зелени форми на туризъм около и на територията от мрежата Natura 2000.	5000000	Няма планирани дейности
	3.5. Превенция на риска	М 42 – Подкрепа за финансиране за създаване и оборудване на местни доброволчески групи.	5000000	Няма планирани дейности
	3.8. Преодоляване на фрагментацията	М 54 – Подкрепа за интеграционни дейности за провеждане на устойчиви практики в земеделието и горското стопанство	10000000	Подмярка 4.4
	3.4. ПЧП и иновативно финансиране	М 56 – Компенсаторни плащания за собственици/ползватели на земи/гори, намиращи се на територията на защитените зони от мрежата Natura 2000.	270000000	Подмярка 12.1
		М 57 – Други мерки за подкрепа на собственици/ползватели на земи/гори, намиращи се на територията на защитените зони от мрежата Natura 2000.	290000000	Подмярка 11.1 Подмярка 11.2
		М 58 – Подкрепа за групи производители, въвеждащи мерки за увеличаване на биоразнообразие	4000000	Няма планирани дейности
		М 60 - Компенсиране/преодоляване на щети, причинени от Natura 2000 видове.	5000000	Подмярка 12.1
		3.5. Превенция на риска	М 69 - Изготвяне на планове за противопожарна защита и управление на риска от пожари	1000000
	3.3. Зелен бизнес	М 95 – Популяризиране на възможностите, които „зеления“ туризъм предлага.	2000000	Подмярка 7.5
	3.8. Преодоляване на фрагментацията	М 98 - Изграждане и поддържане на	10000000	Подмярка 4.1 Подмярка 4.3

		инфраструктура, необходима за възстановяване на природни местообитания и видове.		
	3.5. Превенция на риска	М 100 – Подкрепа за дейности по възстановяване на структурата и функциите на горските местообитания след претърпени бедствия	20000000	Подмярка 8.4
	3.7. Климатични промени	М 101 - Инвестиции за подобряване управлението на отпадъците от селското стопанство.	50000000	Подмярка 4.1 Подмярка 4.2
		М 106 – Инвестиции за преодоляване на фрагментацията на природни местообитания, засегнати от антропогенна дейност.	20000000	Подмярка 7.2
	3.6. Кохерентност на инвестициите	М 108 – Инвестиции за възстановяване на природни местообитания, засегнати от антропогенна дейност.	50000000	Подмярка 7.2
Приоритет 4: Изграждане, развитие и поддържане на споделена визия за екологичната мрежа Natura 2000 в България	4.2. Екологично образование и изграждане на капацитет	М 4 – Развитие на програма за консултиране на частни собственици/ползватели на земи/ гори за упражняване на практики във връзка със спецификите на управлението в защитените зони от Natura 2000 мрежата.	2000000	Подмярка 2.1
	4.1.Обществена информираност	М 86 - Придобиване на умения и постигане на обществена активност и информираност в териториите от НАТУРА 2000, в които действа местна инициативна група (МИГ), прилагаща стратегия за местно развитие.	306775	Подмярка 19.2 Подмярка 19.3
	4.3. Повишаване на разбирането за ползите от НАТУРА 2000	М 87 - Изграждане на капацитет у заинтересованите страни за устойчиво управление на земи/гори на територията на защитените зони от мрежата Natura 2000.	306775	Подмярка 1.1
	4.2. Екологично образование и изграждане на капацитет	М 89 - Подобряване на знанията на земеделските производители за дейностите за опазване на биологичното разнообразие.	306775	Подмярка 1.2
	4.3. Повишаване на разбирането за ползите от НАТУРА 2000	М 91 - Обучение на млади земеделски производители за планиране и развитие на екологосъобразен бизнес в територии, попадащи в НАТУРА 2000.	100000	Подмярка 1.1
		М 92 - Изграждане на капацитет у заинтересованите страни за развитие и промотиране на устойчив туризъм на територията на защитените зони от НАТУРА	306775	Подмярка 19.2 Подмярка 19.3

		2000, вкл. провеждане на професионални обучения и обучения по ключови компетенции.		
Приоритет 5: Техническа помощ	5.2. Техническа помощ за изпълнение на дейности, включени в ННРД	М 77 - Организиране и провеждане на кампании за промотиране на възможностите за финансиране на проекти, свързани с НАТУРА 2000, финансирани от ПРСР.	51159	Мярка 20
ОБЩО:			1 172 878 259	
Източник: ННРД Приложение № 9				

Таблица № 4

Заложените мерки в ННРД за финансиране по ПМДР

Приоритет	Подприоритет	Мярка от ННРД	Индикативен бюджет на мярката в евро за целия период	ПМДР 2014-2020
Приоритет 2: Устойчиво управление на защитените зони от мрежата Натура 2000	2.4. Устойчиво управление на водните басейни, в т.ч. р. Дунав и Черно море	М 59 - Подкрепа за прилагане на акваекологични мерки	3500000	Мярка 2.5. Аквакултури, осигуряващи екологични услуги
		М 28 - Сдружаване на собственици/ползватели на водни тела с цел съвместни дейности.	1135000	Мярка 5.1 Планове за производство и предлагане на пазари и Мярка 5.3 Мерки за предлагане на пазара
		М 45 - Подобриване на структурата и функциите на крайбрежните и морските природни местообитания.	764500	Мярка 6.2. Интегрирана морска политика.
		М 46 - Подобриване на структурата и функциите на природни местообитания от влажните зони.	230000	Мярка 4.2. Изпълнение на стратегии за водено от общностите местно развитие
	2.1. Изпълнение на същински консервационни дейности	М 48 – Подобриване на природозащитното състояние на видовете, обитаващи крайбрежните и морските екосистеми.	1098500	Мярка 1.5. Иновации, свързани с опазването на морските биологични ресурси
		М 49 – Подобриване на природозащитното състояние на видовете, обитаващи екосистемите от влажните зони.	2074400	Мярка 4.2. Изпълнение на стратегии за водено от общностите местно развитие
Приоритет 3: Устойчиво използване на екосистемните услуги за оптимални обществени ползи, както и други фактори за социално-	3.6. Кохерентност на инвестициите	М 104 – Инвестиции за подобряване качеството на повърхностните води	2703000	Мярка 5.4. Преработване на продуктите от риболов и аквакултури Мярка 2.2. Продуктивни инвестиции в аквакултурите
		М 105 – Инвестиции за провеждане на бизнес	2074400	Мярка 1.4. Ограничаване на

икономическото		дейности по опазване на биологичното разнообразие в крайбрежни, морски и влажни защитени зони от мрежата Натура 2000.		въздействието на риболова върху морската среда и приспособяване на риболова към опазването на видовете
		М 107 – Инвестиции в рамките на НАТУРА 2000, когато нейните райони засягат риболовни дейности които оказват влияния върху местообитанията.	384000	мярка 1.6. Опазване и възстановяване на морското биологично разнообразие и екосистеми и компенсационни режими в рамките на устойчиви риболовни дейности
Приоритет 4: Изграждане, развитие и поддържане на споделена визия за екологичната мрежа Натура 2000 в България	4.2. Екологично образование и изграждане на капацитет	М 5 – Развитие на програма за консултиране на частни собственици/ползватели на водни обекти за упражняване на практики във връзка със спецификите на управлението в защитените зони от Натура 2000 мрежата.	522000	Мярка 2.1 Иновации в аквакултурите
	4.3. Повишаване на разбирането за ползите от НАТУРА 2000	М 88 - Изграждане на капацитет у заинтересованите страни за устойчиво управление на водни обекти и производство на аквакултури, на територията на защитените зони от мрежата Натура 2000.	20452	Мярка 4.2. Изпълнение на стратегии за водено от общностите местно развитие.
	4.1.Обществена информираност	М 90 - Придобиване на умения и постигане на обществена активност и информираност в териториите от НАТУРА 2000, в които действа местна рибарска група, прилагаща стратегия за местно развитие.	9000	Мярка 4.2. Изпълнение на стратегии за водено от общностите местно развитие.
Приоритет 5: Техническа помощ	5.2. Техническа помощ за изпълнение на дейности, включени в НПРД	М 78 - Организиране и провеждане на кампании за промотиране на възможностите за финансиране на проекти, свързани с НАТУРА 2000, финансирани от ПМДР.	25564	
ОБЩО:			14 540 816,00 €	
Източник: НПРД Приложение № 9				

Преглед за наличие на методики и места за мониторинг на видовете по директивата за птиците и директивата за местообитанията предмет на опазване чрез НАТУРА 2000, попадащи в обхвата на НСМСБР

Източник на информация: т. 9 и приложените към нея документи от писмо изх. № 1255/17.05.2019 г. на ИАОС

Категория на обекта	Наличие на методики	Определени места за мониторинг	Коментар	Наименование на обектите с пропуски	Предмет на опазване чрез НАТУРА 2000 ⁵³⁵	Коментар
Безгръбначни животни	В непълна степен	В непълна степен	Не са разработени методики за 8 вида безгръбначни животни от 52 вида от директивата за местообитанията, а за други два вида е установена необходимост от усъвършенстване на прилаганите методики. Не са определени места за мониторинг на 22 вида	<i>Coenonympha oedippus</i> *	не	Не са разработени методики и места за мониторинг за 2 вида ⁵³⁶ предмет на опазване чрез НАТУРА 2000, а за други 5 вида не са определени места за мониторинг.
				<i>Dioszeghyana schmidtii</i> *	Да	
				<i>Erannis ankeraria</i> (<i>Desertobia ankeraria</i>) *	не	
				<i>Eriogaster catax</i> *	Да	
				<i>Hyles hippophaes</i> *	Не	
				<i>Lignyopectera fumidaria</i> *	Да	
				<i>Limoniscus violaceus</i> *	Не	
				<i>Lindenia tetrphylla</i> *	Не	
				<i>Lycaena helle</i> *	Не	
				<i>Nymphalis vaualbum</i> *	Да	
				<i>Paracaloptenus caloptenoides</i> *	Да	
				<i>Paracossulus thrips</i> (<i>Catopta thrips</i>)*	Не	
				<i>Carabus menetriesi pacholei</i> *	Не	

⁵³⁵ Изследва се дали видовете попадат в приложения №1 и №2 на ЗБР. Съгласно чл. 6 от ЗБР защитени зони се обявяват за опазване на видовете от приложение №1 и №2, като и за територии, в които по време на размножаване, линееене, зимуване или миграция се струпват значителни количества птици от видове, извън тези, посочени в приложение № 2.

⁵³⁶ Маркирани са в жълто

				<i>Bolbelasmus uniconis</i> *	Да	
				<i>Rhysodes sulcatus</i> *	Да	
				<i>Pilemia tigrina</i> *	Не	
				<i>Cucujus cinnaberinus</i> *	Не	
				<i>Probatiscus subrugosus</i> *	Не	
				<i>Pseudophilotes bavicus</i> *	Не	
				<i>Arytrura musculus</i> *	Не	
				<i>Hirudo verbana</i> *	Не	
Бозайници (без прилепи)	В непълна степен	В непълна степен	Не са разработени методики и места за мониторинг за 5 от общо 20 вида бозайници, без прилепи, от директивата за местообитанията	Мишевиден сънливец (<i>Myomimus roachi</i>)*	Да	Не са разработени методики и места за мониторинг за 2 вида, предмет на опазване чрез НАТУРА 2000.
				Горски сънливец (<i>Dryomys nitedula</i>)*	Не	
				Лешников сънливец (<i>Muscardinus avellanarius</i>)*	Не	
				Черен пор (<i>Mustela putorius</i>)*	Не	
				Рис (<i>Lynx lynx</i>)*	Да	
Висши растения	Да	В непълна степен	Разработена е обща методика за всички видове висши растения от НСМСБР, в т.ч. и за 26 вида и 1 род висши растения, от директивата за местообитанията. Не са определени места за мониторинг на 5 вида. За някой от определените места за мониторинг са посочени наименования на защитени зони.	<i>Artemisia eriantha</i> *	Не	Не са установени пропуски по отношение на видовете предмет на опазване чрез НАТУРА 2000
				<i>Ruscus aculeatus</i> *	Не	
				<i>Huperzia selago</i> *	Не	
				<i>Diphasiastrum alpinum</i> *	Не	
				<i>Lycopodium clavatum</i> *	Не	
Гъби	НП	НП	Не съдържат видове по двете директиви			

Земноводни и влечуги	Да	В непълна степен	Разработена е обща методика за всички видове земноводни и влечуги от НСМСБР, в т.ч. и за 44 вида от директивата за местообитанията. Не са определени места за мониторинг за 29 вида. Забележка: не е приложена на СД	<i>Vipera ursinii*</i>	Да	Не са разработени места за мониторинг за 4 вида, предмет на опазване чрез НАТУРА 2000.
				<i>Triturus cristatus*</i>	Да	
				<i>Triturus (karelinii) ivanbureshi*</i>	Не	
				<i>Triturus (carnifex) macedonicus*</i>	Не	
				<i>Bombina variegata*</i>	Да	
				<i>Rana dalmatina*</i>	Не	
				<i>Rana temporaria*</i>	Не	
				<i>Pelophylax kl. esculentus*</i>	Не	
				<i>Bufo viridis*</i>	Не	
				<i>Hyla arborea*</i>	Не	
				<i>Pelophylax ridibundus (=Rana ridibunda)*</i>	Не	
				<i>Pelophylax kurtmuelleri*</i>	Не	
				<i>Pelophylax lessonae*</i>	Не	
				<i>Pelophylax bedriagae*</i>	Не	
				<i>Emys orbicularis*</i>	Да	
				<i>Vipera ammodytes*</i>	Не	
				<i>Dolichophis caspius*</i>	Не	
				<i>Platycephalus najadum*</i>	Не	
				<i>Coronella austriaca*</i>	Не	
				<i>Zamenis longissimus*</i>	Не	
<i>Natrix tessellata*</i>	Не					
<i>Lacerta agilis*</i>	Не					
<i>Lacerta trilineata*</i>	Не					
<i>Lacerta viridis*</i>	Не					
<i>Podarcis erhardii*</i>	Не					
<i>Podarcis muralis*</i>	Не					
<i>Podarcis tauricus*</i>	Не					
<i>Ablepharus kitaibelii*</i>	Не					
<i>Mediodactylus kotschy *</i>	Не					
Мъхове	Да	Да	Разработени са методики и места за всичките 6 вида и 1 род мъхове, от директивата за	НП	НП	НП

			местообитанията, които са включени в обхвата на НСМСБР.			
Прилепи	В непълна степен	В непълна степен	Не са разработени методики и места за мониторинг за 23 от 33 вида прилепи от директивата за местообитанията, които са включени в обхвата на НСМСБР.	Дългоух нощник (<i>Myotis bechsteinii</i>)*	Да	Не са разработени методики и места за мониторинг за 2 вида, предмет на опазване чрез НАТУРА 2000.
				Ръждив (обикновен) вечерник (<i>Nyctalus noctula</i>)*	Не	
				Полунощен прилеп (<i>Eptesicus serotinus</i>)*	Не	
				Широкоух прилеп (<i>Barbastella barbastellus</i>)*	Да	
				Езерен нощник (<i>Myotis dasycneme</i>)*	Не ⁵³⁷	
				Нощник на Натерер (<i>Myotis nattereri</i>)*	Не	
				Мустакат нощник (<i>Myotis mystacinus</i>)*	Не	
				Нощник на Брандт (<i>Myotis brandtii</i>)*	Не	
				Воден нощник (<i>Myotis daubentonii</i>)*	Не	
				Алкатоев (бакембардов) нощник (<i>Myotis alcathoe</i>)*	Не	
				Златист нощник (<i>Myotis aurescens</i>)*	Не	
				Кафяв дългоух прилеп (<i>Plecotus auritus</i>)*	Не	
				Сив дългоух прилеп (<i>Plecotus austriacus</i>)*	Не	
				Голям (гигантски) вечерник (<i>Nyctalus lasiopterus</i>)*	Не ⁵³⁸	
Малък вечерник	Не ⁵³⁹					

⁵³⁷ Съдържа се в прил. №2 от директивата за местообитанията

⁵³⁸ Не се съдържа в директивата за местообитанията

				<i>(Nyctalus leisleri)*</i> Кафяво прилепче <i>(Pipistrellus pipistrellus)*</i> Прилепче на Натузий <i>(Pipistrellus natusii)*</i> Средиземноморско прилепче <i>(Pipistrellus kuhlii)*</i> Малко кафяво прилепче <i>Pipistrellus pygmaeus)*</i> Прилепче на Сави <i>(Hypsugo savii)*</i> Северен прилеп <i>(Eptesicus nilssonii)*</i> Двуцветен прилеп <i>(Vespertilio murinus)*</i> Булдогов прилеп <i>(Tadarida teniotis)*</i>	He ⁵⁴⁰ He ⁵⁴¹ He ⁵⁴² He He He He He	
Природни местообитания	Не	Не	<p>В обхвата на НСМСБР са включени 93 вида природни местообитания от директивата за местообитанията.</p> <p>Източник: стр. 3 от основен документ на НСМСБР</p> <p>Методиките и местата за тези местообитания са в процес на изготвяне</p> <p>Източник: т. 9 от писмо</p>	<p>Природните местообитания по директивата за местообитанията са описани в приложение №1 към нея, което е предмет на опазване чрез защитени зони НАТУРА 2000 съгласно чл. 3 от същата директива.</p>		

⁵³⁹ Не се съдържа в директивата за местообитанията

⁵⁴⁰ Не се съдържа в директивата за местообитанията

⁵⁴¹ Не се съдържа в директивата за местообитанията

⁵⁴² Не се съдържа в директивата за местообитанията

			изх. № 1255/17.05.2019 г. на ИАОС			
Птици	Да	Да	В обхвата на НСМСБР са включени 312 вида от директивата за птиците, като са разработени 6 бр. общи методики: на гнездящи, на зимуващи, на обикновени и т.н. птици. Планирано е и разработването на още 2 вида методики. Забележка: за един вид понякога се прилага повече от една методика	НП	НП	
и	Да	В непълна степен	В обхвата на НСМСБР са включени 38 вида от директивата за местообитанията, като са разработени 12 бр. подхода като методика за мониторинг на риби. Не са определени места за мониторинг на 12 вида риби	<i>Alosa maeotica*</i>	Да	Не са определени места за мониторинг на 9 вида риби, предмет на опазване чрез защитени зони НАТУРА 2000.
				<i>Alosa tanaica*</i>	Да	
				<i>Barbus petenyi*</i>	Да	
				<i>Barbus balcanicus*</i>	Не	
				<i>Cobitis elongata*</i>	Да	
				<i>Cobitis elongatoides*</i>	Да	
				<i>Cobitis pontica*</i>	Не	
				<i>Eudontomyzon mariae*</i>	Да	
				<i>Romanogobio vladykovi*</i>	Не	
				<i>Gymnocephalus baloni*</i>	Да	
				<i>Pelecus cultratus*</i>	Да	
				<i>Rhodeus amarus*</i>	Да	

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ, КОИТО ПОПАДАТ В ОБХВАТА НА ПРОВЕРКАТА НА БАЗА СТАТИСТИЧЕСКА ИЗВАДКА

Генералната съвкупност от която ще се излъчи извадката се състои от **339** защитени зони, които са описани в „Списък на защитените зони“, приложен след определяне на извадката. Извадката е излъчена с помощта на програмния продукт Excel. Използвана е проста случайна извадка с безвъзвратен подбор, при която всички защитени зони имат равна вероятност да попаднат в извадката. За нейното излъчване са изпълнени следните стъпки:

1. Определяне на обема на извадката

За определяне на обема се използва формулата за относителен дял с безвъзвратен подбор:

$$n = \frac{z^2 pq}{\Delta_{\bar{x}}^2 + \frac{z^2 pq}{N}}, \text{ където:}$$

z – стандартно отклонение. Коефициент чрез, който се определя доверителния интервал на извадката. На база одиторска преценка е избран доверителен интервал от 95%, който съответства на коефициент **1,96**. Това означава, че за направените заключения по отношение на информационната система НАТУРА 2000, на база настоящата извадка, има 95 % вероятност да са верни и 5% риск да са неверни.

N – брой на единиците в изследваната генерална съвкупност. В случая $N = 339$.

$\Delta_{\bar{x}}$ – максимална стохастична грешка. Определя се на база одиторска преценка. В случая се избира максимална стохастична грешка от 5 %, което означава, че ако в 20% от прегледаните досиета от извадката има пропуски, то досиетата с пропуски за цялата информационна система (339 зони) ще са в интервала 20 +/-5 %, т.е. от 15 до 25%.

pq – коефициент, който се определя на база очакваните констатации. В случая $p = 0,2$ - очакваме, че в 20% от досиетата на информационната система ще има пропуски по отношение на пълнотата и актуалността на информацията. $q = 1 - p = 1 - 0,2 = 0,8$. Следователно $pq = 0,8 * 0,2 = 0,16$.

Заместваем горепосочените стойности във формулата и получаваме следния обем на извадката:

$$n = \frac{1,96^2 \cdot 0,16}{0,05^2 + \frac{1,96^2 \cdot 0,16}{339}} = \frac{0,614656}{0,0025 + \frac{0,614656}{339}} = \frac{0,614656}{0,004313} \approx 143$$

Като се има предвид, че информационната система НАТУРА 2000 е оценена със среден остатъчен риск, то вложения времеви ресурс за прегледа на 143 досиета в значителна степен би превишил потенциалните ползи от прегледа на тези досиета. Видно е, че е необходим избор на оптимален вариант между разходван времеви ресурс и ниво на надеждност на заключенията направени на база настоящата извадка. За целта са

изчислени различни варианти за обема на извадката, на база различни допускания по отношение на доверителния интервал и максималната стохастична грешка⁵⁴³. Резултатите са представени в следната таблица:

Доверителен интервал	z	z ²	pq	Δx	N	Обем на извадката
99%	2.5763	6.63732169	0.16	0.01	339	329
	2.5763	6.63732169	0.16	0.05	339	189
	2.5763	6.63732169	0.16	0.1	339	81
95%	1.96	3.8416	0.16	0.01	339	321
	1.96	3.8416	0.16	0.05	339	143
	1.96	3.8416	0.16	0.1	339	52
90%	1.645	2.706025	0.16	0.01	339	314
	1.645	2.706025	0.16	0.05	339	115
	1.645	2.706025	0.16	0.1	339	38
68%	1	1	0.16	0.01	339	280
	1	1	0.16	0.05	339	54
	1	1	0.16	0.1	339	15

С оглед спазване на принципа за разумно ниво на увереност на одиторските заключения и непревишаване на разходите на времеви ресурс спрямо потенциалните ползи е избран обем на извадката от 38 защитени зони. При него се постига 90% ниво на увереност по отношение на одиторските заключения и 10% максимална грешка на получените резултати от извадката спрямо изследваната съвкупност от 339 защитени зони.

2. Определяне на защитените зони, които попадат в извадката

Използван е метод чрез стъпка на подбора, който се осъществява чрез изпълнението на следните етапи:

Определяне на стъпката на подбора – $k = \frac{N}{n} = \frac{339}{38} \approx 9$, т.е в извадката ще попада всяка девета защитена зона от списъка след избраното първо случайно число.

Избор на първо случайно число – определя се в интервала от 0 до стъпката на подбора, т.е. до 9, чрез функция „RANDBETWEEN“ за генериране на случайни числа в Excel. При използването на функцията, се генерира първо случайно число 4.

Избор на останалите единици – получават се чрез прибавянето на 9 към предходната единица, като за избора на втората единица прибавянето е към избраното първо случайно число – 13, 22, 31 и т.н.

⁵⁴³ Използвани са стойностите най-често използвани в практиката, които са представени на обучение „Специализирани одитни техники (статистически анализ и други количествени методи, включително за използване на статистически извадки)“, проведено в периода 23.01.2019 – 25.01.2019 г. в сградата на Сметната палата

Защитените зони, които попадат в извадката са представени в долната таблица:
Списък на 38-те защитени зони, които попадат в обхвата на извадката

к	9				
№	№-прил...	Наименование на ЗЗ			
1	4	1357. Язовир Розов кладенец Категория: ЗЗ по директивата за птиците;			
2	13	1348. Яденица Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
3	22	1339. Циганско градище Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
4	31	1330. Хърсовска река Категория: ЗЗ по директивата за птиците;			
5	40	1321. Тимок Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
6	49	1312. Странджа Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
7	58	1303. Сребърна Категория: ЗЗ по двете директиви;			
8	67	1294. Свищовска гора Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
9	76	1285. Ропотамо Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
10	85	1276. Рибарници Пловдив Категория: ЗЗ по директивата за птиците;			
11	94	1267. Река Гунджа 1 Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
12	103	1258. Река Огоста Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
13	112	1249. Река Каялийка Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
14	121	1240. Река Белица Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
15	130	1231. Портитовци-Владимирово Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
16	139	1222. Плаж Градина - Златна рибка Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
17	148	1213. Остър камък Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
18	157	1204. Остров Ибиша Категория: ЗЗ по директивата за птиците;			
19	166	1195. Оризището Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
20	175	1186. Ново село Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
21	184	1177. Меричлерска река Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
22	193	1168. Любаш Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
23	202	1159. Кършалево Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
24	211	1150. Котленска планина Категория: ЗЗ по директивата за птиците;			
25	220	1141. Козлодуй Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
26	229	1132. Камчийска и Еменска планина Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
27	238	1123. Изворово Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
28	247	1114. Западна Стара Планина и Предбалкан Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
29	256	1105. Екокоридор Камчия-Емине Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
30	265	1096. Долни Богров - Казичене Категория: ЗЗ по директивата за птиците;			
31	274	1087. Девненски хълмове Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
32	283	1078. Гора Блатец Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
33	292	1069. Врачански Балкан Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
34	301	1060. Верила Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;			
35	310	1051. Бургаско езеро Категория: ЗЗ по двете директиви;			
36	319	1042. Било Категория: ЗЗ по директивата за птиците;			
37	328	1033. Батова Категория: ЗЗ по директивата за птиците;			
38	337	1024. Априлци Категория: ЗЗ по директивата за птиците;			

СПИСЪК НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ⁵⁴⁴

1. Адата - Тунджа Категория: ЗЗ по директивата за птиците;
2. Айтоска планина Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
3. Аладжа банка Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
4. Априлци Категория: ЗЗ по директивата за птиците;
5. Арчар Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
6. Атанасовско езеро Категория: ЗЗ по двете директиви;
7. Ахелой- Равда- Несебър Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
8. Бакаджиците Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
9. Бакърлъка Категория: ЗЗ по директивата за птиците;
10. Балчик Категория: ЗЗ по директивата за птиците;
11. Банска река Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
12. Батин Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
13. Батова Категория: ЗЗ по директивата за птиците;
14. Бебреш Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
15. Беласица Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
16. Беленска гора Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
17. Белите скали Категория: ЗЗ по директивата за птиците;
18. Берковица Категория: ЗЗ по директивата за птиците;
19. Бесепарски възвишения Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
20. Бесепарски ридове Категория: ЗЗ по директивата за птиците;
21. Билерниците Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
22. Било Категория: ЗЗ по директивата за птиците;
23. Блато Малък Преславец Категория: ЗЗ по директивата за птиците;
24. Боблата Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
25. Бобошево Категория: ЗЗ по директивата за птиците;
26. Божите мостове Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
27. Божия мост - Понора Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
28. Божкова дупка Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
29. Босна Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
30. Брестовица Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
31. Бургаско езеро Категория: ЗЗ по двете директиви;
32. Българка Категория: ЗЗ по двете директиви;
33. Български извор Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
34. Бяла река Категория: ЗЗ по директивата за птиците;
35. Варкан Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;
36. Варненско - Белославско езеро Категория: ЗЗ по директивата за птиците;

⁵⁴⁴ РМС № 122 от 02 март 2007 г. (ДВ бр. 21/ 09.03.2007г.); РМС № 661 от 16 октомври 2007 г. (ДВ бр.85/23.10.2007г.); РМС № 802 от 04 декември 2007 г. (ДВ бр. 107/18.12.2007 г.); РМС № 52 от 05 февруари 2008 г. (ДВ бр.14 от 12.02.2008г.); РМС № 811 от 16 ноември 2010 г. (ДВ бр. 96/07.12.2010 г.); РМС № 335 от 26 май 2011 г. (ДВ бр. 41 от 31.05.2011 г.); РМС № 660 от 01 ноември 2013 г. (ДВ бр. 97/08.11.2013 г.); РМС № 678 от 07 ноември 2013 г. (ДВ бр.99 от 15.11.2013 г.); РМС № 223 от 24 април 2014 г. (ДВ бр.37/29.04.2014 г.); РМС № 598 от 22 юли 2016 г. (ДВ бр.39/29.07.2016 г.); РМС № 177 от 03 април 2019 г. (ДВ бр. 29/08.04.2019 г.); <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/registri-za-zastiteni-zoni/prieti-s-reshenie-na-ministerski-suvet/>

37. Варненско-Белославски комплекс Категория: 33 по директивата за местообитанията;
38. Васильовска планина Категория: 33 по директивата за птиците;
39. Велчево Категория: 33 по директивата за птиците;
40. Верила Категория: 33 по директивата за местообитанията;
41. Видбол Категория: 33 по директивата за местообитанията;
42. Видима Категория: 33 по директивата за местообитанията;
43. Видински парк Категория: 33 по директивата за местообитанията;
44. Витата стена Категория: 33 по директивата за местообитанията;
45. Витоша Категория: 33 по двете директиви;
46. Войница Категория: 33 по директивата за местообитанията;
47. Войнишки Бакаджик Категория: 33 по директивата за местообитанията;
48. Врачански Балкан Категория: 33 по директивата за птиците;
49. Врачански Балкан Категория: 33 по директивата за местообитанията;
50. Въртопски дол Категория: 33 по директивата за местообитанията;
51. Галата Категория: 33 по директивата за птиците;
52. Галата Категория: 33 по директивата за местообитанията;
53. Гарванско блато Категория: 33 по директивата за птиците;
54. Голак Категория: 33 по директивата за местообитанията;
55. Голяма Камчия Категория: 33 по директивата за местообитанията;
56. Голяма река Категория: 33 по директивата за местообитанията;
57. Гора - Шишманци Категория: 33 по директивата за местообитанията;
58. Гора Блатец Категория: 33 по директивата за местообитанията;
59. Гора Желю Войвода Категория: 33 по директивата за местообитанията;
60. Гора Тополчане Категория: 33 по директивата за местообитанията;
61. Гора Тополяне Категория: 33 по директивата за местообитанията;
62. Горни Дъбник - Телиш Категория: 33 по директивата за птиците;
63. Градинска гора Категория: 33 по директивата за местообитанията;
64. Гребенец Категория: 33 по директивата за местообитанията;
65. Деветашко плато Категория: 33 по директивата за птиците;
66. Деветашко плато Категория: 33 по директивата за местообитанията;
67. Девненски хълмове Категория: 33 по директивата за местообитанията;
68. Делейна Категория: 33 по директивата за местообитанията;
69. Дервентски възвишения Категория: 33 по директивата за птиците;
70. Дервентски възвишения 1 Категория: 33 по директивата за местообитанията;
71. Дервентски възвишения 2 Категория: 33 по директивата за местообитанията;
72. Добростан Категория: 33 по директивата за птиците;
73. Долината на река Батова Категория: 33 по директивата за местообитанията;
74. Долна Козница Категория: 33 по директивата за птиците;
75. Долна Места Категория: 33 по директивата за местообитанията;
76. Долни Богров - Казичене Категория: 33 по директивата за птиците;
77. Долни Коритен Категория: 33 по директивата за местообитанията;
78. Долно Линево Категория: 33 по директивата за местообитанията;
79. Драгоман Категория: 33 по директивата за местообитанията;
80. Дряновска река Категория: 33 по директивата за местообитанията;

81. Дряновски манастир Категория: 33 по директивата за местообитанията;
82. Дуранкулашко езеро Категория: 33 по директивата за птиците;
83. Езеро Дуранкулак Категория: 33 по директивата за местообитанията;
84. Езеро Шабла - Езерец Категория: 33 по директивата за местообитанията;
85. Екокоридор Камчия-Емине Категория: 33 по директивата за местообитанията;
86. Емен Категория: 33 по директивата за местообитанията;
87. Емине Категория: 33 по директивата за птиците;
88. Емине Иракли Категория: 33 по директивата за местообитанията;
89. Емона Категория: 33 по директивата за местообитанията;
90. Етрополе - Байлово Категория: 33 по директивата за местообитанията;
91. Ждрелото на река Тунджа Категория: 33 по директивата за местообитанията;
92. Залив Ченгене скеле Категория: 33 по двете директиви;
93. Западен Балкан Категория: 33 по директивата за птиците;
94. Западна Стара Планина и Предбалкан Категория: 33 по директивата за местообитанията;
95. Западна Странджа Категория: 33 по директивата за птиците;
96. Западни Родопи Категория: 33 по директивата за птиците;
97. Земен Категория: 33 по директивата за местообитанията;
98. Златаришка река Категория: 33 по директивата за местообитанията;
99. Златия Категория: 33 по директивата за местообитанията;
100.Златията Категория: 33 по директивата за птиците;
101.Златни пясъци Категория: 33 по директивата за местообитанията;
102.Злато поле Категория: 33 по директивата за птиците;
103.Изворово Категория: 33 по директивата за местообитанията;
104.Изворово - Краище Категория: 33 по директивата за местообитанията;
105.Искърски пролом - Ржана Категория: 33 по директивата за местообитанията;
106.Кабиюк Категория: 33 по директивата за местообитанията;
107.Каленска пещера Категория: 33 по директивата за местообитанията;
108.Калиакра Категория: 33 по директивата за птиците;
109.Калимок - Бръшлен Категория: 33 по директивата за местообитанията;
110.Каменица Категория: 33 по директивата за местообитанията;
111.Каменски баир Категория: 33 по директивата за птиците;
112.Камчийска и Еменска планина Категория: 33 по директивата за местообитанията;
113.Камчийска планина Категория: 33 по директивата за птиците;
114.Камчия Категория: 33 по директивата за местообитанията;
115.Караагач Категория: 33 по директивата за местообитанията;
116.Карабоаз Категория: 33 по директивата за местообитанията;
117.Кардам Категория: 33 по директивата за местообитанията;
118.Карлуково Категория: 33 по директивата за местообитанията;
119.Карлуковски карст Категория: 33 по директивата за птиците;
120.Керменски възвишения Категория: 33 по директивата за местообитанията;
121.Козлодуй Категория: 33 по директивата за местообитанията;
122.Комплекс Беленски острови Категория: 33 по директивата за птиците;
123.Комплекс Калиакра Категория: 33 по директивата за местообитанията;
124.Комплекс Калимок Категория: 33 по директивата за птиците;

125.Комплекс Камчия Категория: 33 по директивата за птиците;
126.Комплекс Ропотамо Категория: 33 по директивата за птиците;
127.Комплекс Стралджа Категория: 33 по директивата за птиците;
128.Конунски дол Категория: 33 по директивата за местообитанията;
129.Конявска планина Категория: 33 по директивата за местообитанията;
130.Котленска планина Категория: 33 по директивата за птиците;
131.Котленска планина Категория: 33 по директивата за местообитанията;
132.Кочериново Категория: 33 по директивата за птиците;
133.Крайморска Добруджа Категория: 33 по директивата за местообитанията;
134.Кресна Категория: 33 по директивата за птиците;
135.Кресна - Илинденци Категория: 33 по директивата за местообитанията;
136.Крумовица Категория: 33 по директивата за птиците;
137.Круше Категория: 33 по директивата за местообитанията;
138.Кървав камък Категория: 33 по директивата за местообитанията;
139.Кършалево Категория: 33 по директивата за местообитанията;
140.Лозенска планина Категория: 33 по директивата за местообитанията;
141.Ломовете Категория: 33 по директивата за птиците;
142.Ломовете Категория: 33 по директивата за местообитанията;
143.Луда Камчия Категория: 33 по директивата за местообитанията;
144.Лудогорие Категория: 33 по директивата за птиците;
145.Лудогорие Категория: 33 по директивата за местообитанията;
146.Лудогорие - Боблата Категория: 33 по директивата за местообитанията;
147.Лудогорие - Сребърна Категория: 33 по директивата за местообитанията;
148.Любаш Категория: 33 по директивата за местообитанията;
149.Маджарово Категория: 33 по директивата за птиците;
150.Макреш Категория: 33 по директивата за местообитанията;
151.Мандра - Пода Категория: 33 по двете директиви;
152.Марина дупка Категория: 33 по директивата за местообитанията;
153.Марица Пловдив Категория: 33 по директивата за птиците;
154.Марица Първомай Категория: 33 по директивата за птиците;
155.Мартен Ряхово Категория: 33 по директивата за местообитанията;
156.Мелнишки пирамиди Категория: 33 по директивата за птиците;
157.Меричлерска река Категория: 33 по директивата за местообитанията;
158.Места Категория: 33 по директивата за птиците;
159.Мешица Категория: 33 по директивата за птиците;
160.Микре Категория: 33 по директивата за птиците;
161.Микре Категория: 33 по директивата за местообитанията;
162.Моминбродско блато Категория: 33 по директивата за местообитанията;
163.Мост Арда Категория: 33 по директивата за птиците;
164.Никополско плато Категория: 33 по директивата за птиците;
165.Никополско плато Категория: 33 по директивата за местообитанията;
166.Ново село Категория: 33 по директивата за местообитанията;
167.Ноевци Категория: 33 по директивата за птиците;
168.Обнова Категория: 33 по директивата за птиците;

169.Обнова - Караман дол Категория: 33 по директивата за местообитанията;
170.Овчарово Категория: 33 по директивата за птиците;
171.Овчи хълмове Категория: 33 по директивата за местообитанията;
172.Огражден - Малешево Категория: 33 по директивата за местообитанията;
173.Орановски пролом - Лешко Категория: 33 по директивата за местообитанията;
174.Оризища Цалапица Категория: 33 по директивата за птиците;
175.Оризището Категория: 33 по директивата за местообитанията;
176.Орсоя Категория: 33 по директивата за местообитанията;
177.Осогово Категория: 33 по директивата за птиците;
178.Осоговска планина Категория: 33 по директивата за местообитанията;
179.Острица Категория: 33 по директивата за местообитанията;
180.Остров Категория: 33 по директивата за местообитанията;
181.Остров Близнаци Категория: 33 по директивата за местообитанията;
182.Остров Вардим Категория: 33 по двете директиви;
183.Остров Голя Категория: 33 по директивата за птиците;
184.Остров Ибиша Категория: 33 по директивата за птиците;
185.Остров Кутово Категория: 33 по директивата за местообитанията;
186.Остров Лакът Категория: 33 по директивата за птиците;
187.Остров Пожарево Категория: 33 по директивата за птиците;
188.Остров Чайка Категория: 33 по директивата за местообитанията;
189.Остров до Горни Цибър Категория: 33 по директивата за птиците;
190.Острови Козлодуй Категория: 33 по директивата за местообитанията;
191.Островска степ - Вадин Категория: 33 по директивата за местообитанията;
192.Островче Категория: 33 по директивата за местообитанията;
193.Остър камък Категория: 33 по директивата за местообитанията;
194.Отманли Категория: 33 по директивата за местообитанията;
195.Палакария Категория: 33 по директивата за птиците;
196.Персенк Категория: 33 по директивата за птиците;
197.Персина Категория: 33 по директивата за местообитанията;
198.Пещера Лястовицата Категория: 33 по директивата за местообитанията;
199.Пещера Мандрата Категория: 33 по директивата за местообитанията;
200.Пирин Категория: 33 по двете директиви;
201.Пирин буфер Категория: 33 по директивата за птиците;
202.Плаж Градина - Златна рибка Категория: 33 по директивата за местообитанията;
203.Плаж Шкорпиловци Категория: 33 по директивата за местообитанията;
204.Плана Категория: 33 по директивата за местообитанията;
205.Побитите камъни Категория: 33 по директивата за местообитанията;
206.Пожарево - Гарван Категория: 33 по директивата за местообитанията;
207.Поморие Категория: 33 по директивата за местообитанията;
208.Поморийско езеро Категория: 33 по директивата за птиците;
209.Понор Категория: 33 по директивата за птиците;
210.Попинци Категория: 33 по директивата за местообитанията;
211.Портитовци-Владимирово Категория: 33 по директивата за местообитанията;
212.Преславска планина Категория: 33 по директивата за местообитанията;

213.Провадийско - Роякско плато Категория: 33 по директивата за птиците;
214.Провадийско-Роякско плато Категория: 33 по директивата за местообитанията;
215.Пъстрина Категория: 33 по директивата за местообитанията;
216.Раброво Категория: 33 по директивата за местообитанията;
217.Радинчево Категория: 33 по директивата за птиците;
218.Раяновци Категория: 33 по директивата за птиците;
219.Ребро Категория: 33 по директивата за местообитанията;
220.Река Белица Категория: 33 по директивата за местообитанията;
221.Река Блатница Категория: 33 по директивата за местообитанията;
222.Река Блягорница Категория: 33 по директивата за местообитанията;
223.Река Вит Категория: 33 по директивата за местообитанията;
224.Река Въча Тракия Категория: 33 по директивата за местообитанията;
225.Река Горна Луда Камчия Категория: 33 по директивата за местообитанията;
226.Река Долна Луда Камчия Категория: 33 по директивата за местообитанията;
227.Река Искър Категория: 33 по директивата за местообитанията;
228.Река Камчия Категория: 33 по директивата за местообитанията;
229.Река Каялийка Категория: 33 по директивата за местообитанията;
230.Река Лом Категория: 33 по директивата за местообитанията;
231.Река Луда Яна Категория: 33 по директивата за местообитанията;
232.Река Марица Категория: 33 по директивата за местообитанията;
233.Река Мартинка Категория: 33 по директивата за местообитанията;
234.Река Места Категория: 33 по директивата за местообитанията;
235.Река Мечка Категория: 33 по директивата за местообитанията;
236.Река Мочурица Категория: 33 по директивата за местообитанията;
237.Река Овчарица Категория: 33 по директивата за местообитанията;
238.Река Огоста Категория: 33 по директивата за местообитанията;
239.Река Омуровска Категория: 33 по директивата за местообитанията;
240.Река Палакария Категория: 33 по директивата за местообитанията;
241.Река Пясъчник Категория: 33 по директивата за местообитанията;
242.Река Росица Категория: 33 по директивата за местообитанията;
243.Река Скът Категория: 33 по директивата за местообитанията;
244.Река Соколица Категория: 33 по директивата за местообитанията;
245.Река Стряма Категория: 33 по директивата за местообитанията;
246.Река Съзлийка Категория: 33 по директивата за местообитанията;
247.Река Тунджа 1 Категория: 33 по директивата за местообитанията;
248.Река Тунджа 2 Категория: 33 по директивата за местообитанията;
249.Река Чая Категория: 33 по директивата за местообитанията;
250.Река Черкезица Категория: 33 по директивата за местообитанията;
251.Река Чинардере Категория: 33 по директивата за местообитанията;
252.Река Янтра Категория: 33 по директивата за местообитанията;
253.Рибарници Звъничево Категория: 33 по директивата за птиците;
254.Рибарници Мечка Категория: 33 по директивата за птиците;
255.Рибарници Орсоя Категория: 33 по директивата за птиците;
256.Рибарници Пловдив Категория: 33 по директивата за птиците;

257.Рибарници Хаджи Димитрово Категория: 33 по директивата за птиците;
258.Рибарници Челопечене Категория: 33 по директивата за птиците;
259.Рила Категория: 33 по двете директиви;
260.Рилски манастир Категория: 33 по двете директиви;
261.Ришки Проход Категория: 33 по директивата за местообитанията;
262.Родопи - Западни Категория: 33 по директивата за местообитанията;
263.Родопи - Източни Категория: 33 по директивата за местообитанията;
264.Родопи - Средни Категория: 33 по директивата за местообитанията;
265.Ропотамо Категория: 33 по директивата за местообитанията;
266.Росица - Лозница Категория: 33 по директивата за местообитанията;
267.Руй Категория: 33 по директивата за птиците;
268.Руй Категория: 33 по директивата за местообитанията;
269.Рупите Категория: 33 по директивата за птиците;
270.Рупите - Струмешница Категория: 33 по директивата за местообитанията;
271.Сакар Категория: 33 по директивата за птиците;
272.Сакар Категория: 33 по директивата за местообитанията;
273.Свети Илийски възвишения Категория: 33 по директивата за местообитанията;
274.Свищовска гора Категория: 33 по директивата за местообитанията;
275.Свищовско-Беленска низина Категория: 33 по директивата за птиците;
276.Седларката Категория: 33 по директивата за местообитанията;
277.Сините камъни Категория: 33 по директивата за местообитанията;
278.Сините камъни - Гребенец Категория: 33 по директивата за птиците;
279.Скалско Категория: 33 по директивата за местообитанията;
280.Скрино Категория: 33 по директивата за птиците;
281.Скрино Категория: 33 по директивата за местообитанията;
282.Славянка Категория: 33 по директивата за птиците;
283.Сребърна Категория: 33 по двете директиви;
284.Среден Пирин - Алиботуш Категория: 33 по директивата за местообитанията;
285.Средецка река Категория: 33 по директивата за местообитанията;
286.Средна гора Категория: 33 по директивата за птиците;
287.Средна гора Категория: 33 по директивата за местообитанията;
288.Стара река Категория: 33 по директивата за местообитанията;
289.Стената Категория: 33 по директивата за птиците;
290.Стралджа Категория: 33 по директивата за местообитанията;
291.Странджа Категория: 33 по директивата за птиците;
292.Странджа Категория: 33 по директивата за местообитанията;
293.Студен кладенец Категория: 33 по директивата за птиците;
294.Студена река Категория: 33 по директивата за местообитанията;
295.Студенец Категория: 33 по двете директиви;
296.Суха река Категория: 33 по директивата за птиците;
297.Суха река Категория: 33 по директивата за местообитанията;
298.Съдиево Категория: 33 по директивата за местообитанията;
299.Гаушан тепе Категория: 33 по директивата за местообитанията;
300.Твърдишка планина Категория: 33 по директивата за местообитанията;

301.Тимок Категория: 33 по директивата за местообитанията;
302.Гича Категория: 33 по директивата за местообитанията;
303.Триград-Мурсалица Категория: 33 по директивата за птиците;
304.Трилистник Категория: 33 по директивата за местообитанията;
305.Грите братя Категория: 33 по директивата за местообитанията;
306.Тулово Категория: 33 по директивата за местообитанията;
307.Гърновски височини Категория: 33 по директивата за местообитанията;
308.Факийска река Категория: 33 по директивата за местообитанията;
309.Харманлийска река Категория: 33 по директивата за птиците;
310.Хърсовска река Категория: 33 по директивата за птиците;
311.Хърсовска река Категория: 33 по директивата за местообитанията;
312.Цар Петрово Категория: 33 по директивата за местообитанията;
313.Централен Балкан Категория: 33 по двете директиви;
314.Централен Балкан - буфер Категория: 33 по директивата за местообитанията;
315.Централен Балкан Буфер Категория: 33 по директивата за птиците;
316.Цибрица Категория: 33 по директивата за местообитанията;
317.Цибър Категория: 33 по директивата за местообитанията;
318.Цибърско блато Категория: 33 по директивата за птиците;
319.Циганско градище Категория: 33 по директивата за местообитанията;
320.Чаиря Категория: 33 по директивата за птиците;
321.Черната могила Категория: 33 по директивата за местообитанията;
322.Черни рид Категория: 33 по директивата за местообитанията;
323.Чирпански възвишения Категория: 33 по директивата за местообитанията;
324.Чокълъво блато Категория: 33 по директивата за местообитанията;
325.Шабленски езерен комплекс Категория: 33 по директивата за птиците;
326.Шишенци Категория: 33 по директивата за местообитанията;
327.Шуменско плато Категория: 33 по директивата за местообитанията;
328.Яденица Категория: 33 по директивата за местообитанията;
329.Язовир Горни Дъбник Категория: 33 по директивата за местообитанията;
330.Язовир Жребчево Категория: 33 по директивата за птиците;
331.Язовир Ивайловград Категория: 33 по директивата за птиците;
332.Язовир Конуш Категория: 33 по директивата за птиците;
333.Язовир Копринка Категория: 33 по директивата за местообитанията;
334.Язовир Малко Шарково Категория: 33 по директивата за птиците;
335.Язовир Овчарица Категория: 33 по директивата за птиците;
336.Язовир Пясъчник Категория: 33 по директивата за птиците;
337.Язовир Розов кладенец Категория: 33 по директивата за птиците;
338.Язовир Стамболийски Категория: 33 по директивата за местообитанията;
339.Ятата Категория: 33 по директивата за птиците.

ИЗТОЧНИК: ИАОС

Таблица 1

Обхват на приложените мерки според категорията и типа дейности в НПРД

Категоризация	No	Дейности	Мерки
1. Определяне на Натура 2000 места	1	Научни изследвания/проучвания за определяне на местата – проучвания, инвентаризация, картиране, оценка на състоянието	М 2 - Определяне и допълване на мрежата от морски защитени зони.
2. Планиране на управлението	6	Формиране на управленски органи	М 25 – Развитие на управленски подход за ЗЗ от НАТУРА 2000.
			М 26 – Прилагане на управленски подход в ЗЗ от НАТУРА 2000
	7	Консултации – обществени срещи, съгласуване със собствениците на земи	М 28 - Сдружаване на собственици/ползватели на водни тела с цел съвместни дейности.
			М 31 - Планиране и провеждане на регионални кампании за обществено осведомяване за НАТУРА 2000.
			М 32 - Планиране и провеждане на национални информационни кампании за представяне на възможностите (ползите), които предоставя мрежата НАТУРА 2000.
		М 34 - Организация и провеждане на годишен национален/международен форум по актуални теми, свързани с НАТУРА 2000.	
		М 37 – Подкрепа за партньорство в управлението на защитени зони от мрежата	
3. Текущо управление на местообитанията и мониторинг	12	Управление на местообитания	М 43 - Подобряване на структурата и функциите на горските природни местообитания.
	13	Управление на видове	М 47 – Подобряване на природозащитното състояние на видовете, обитаващи земеделските и горските екосистеми.
			М 48 – Подобряване на природозащитното състояние на видовете, обитаващи крайбрежните и морските екосистеми.
			М 49 – Подобряване на природозащитното състояние на видовете, обитаващи екосистемите от влажните зони.
	14	Управление на агресивни чужди видове	М 51 – Управление на инвазивни видове
15	Прилагане на управленски схеми и споразумения със собственици и управители на земи или водни	М 52 – Подкрепа за прилагане на агроекологични мерки М 56 – Компенсаторни плащания за собственици/ползватели на земи/гори, намиращи се на територията на защитените зони от мрежата Натура 2000.	

		басейни с цел опазване на определени предписания	<p>М 57 – Други мерки за подкрепа на собственици/ползватели на земи/гори, намиращи се на територията на защитените зони от мрежата Натура 2000.</p> <p>М 59 - Подкрепа за прилагане на акваекологични мерки</p>
	17	Мониторинг и проучване	М 62 – Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците в сухоземната част на страната, оценки на състоянието на елементите на зелената инфраструктура.
	20	Осигуряване на информация и информационни материали	М 78 - Организиране и провеждане на кампании за промотиране на възможностите за финансиране на проекти, свързани с НАТУРА 2000, финансирани от ПМДР
	21	Тренинг и обучение	<p>М 83 - Развитие на капацитета, знанията и уменията на ЗС за комуникация и участие в постигането на НАТУРА 2000 целите.</p> <p>М 84 - Обмяна на опит и добри практики, свързани с НАТУРА 2000 в рамките на проекти, финансирани от различни програми и действащи през периода 2014-2020 г</p> <p>М 90 - Придобиване на умения и постигане на обществена активност и информираност в териториите от НАТУРА 2000, в които действа местна рибарска група, прилагаща стратегия за местно развитие.</p> <p>М 93 - Обучение на противопожарни отряди и доброволци.</p>
4. Инвестиционни разходи	24	Инфраструктура за възстановяване на местообитания и видове	<p>М 9 – Пилотни и демонстрационни проекти за насърчаване развитието на „зелена“ икономика около и в териториите от мрежата Натура 2000, извън обхвата на ПРСР.</p> <p>М 10 – Насърчаване преминаването към нисковъглеродна икономика в териториите от мрежата Натура 2000.</p> <p>М 13 - Предотвратяване на засушаването в местообитания в следствие на климатични промени.</p> <p>М 98 - Изграждане и поддържане на инфраструктура, необходима за възстановяване на природни местообитания и видове.</p> <p>М 101 - Инвестиции за подобряване управлението на отпадъците от селското стопанство.</p> <p>М 104 – Инвестиции за подобряване качеството на повърхностните води</p> <p>М 106 – Инвестиции за преодоляване на фрагментацията на природни местообитания, засегнати от антропогенна дейност.</p> <p>М 111 - Инвестиции за подкрепа за разработване и осъществяване на по-екологосъобразни алтернативи на проекти с очаквано значително въздействие върху околната среда.</p>

	25	Инфраструктура за обществен достъп, информационни дейности, наблюдателни и информационни пунктове и др.	М 112 - Изграждане на инфраструктура с цел подобряване и контролиране на посетителския поток в защитените зони от мрежата Натура 2000.
ОБЩО:	11		32 броя
ИЗТОЧНИК: МОСВ			

Таблица 2

Мерки от НПРД, за които липсва информация за междинни стойности на индикатори за изпълнение към 31.05.2019 г.

№ по ред	Приоритет	Подприоритет	Мярка от НПРД	Програма за финансиране	Липсва информация за И.В./И.Р./И.П.
1.	Приоритет 1: Управленско планиране на защитените зони от мрежата Натура 2000	1.1. Развитие на механизми за управление на защитените зони	М 29 – Развитие на координационни механизми във връзка с управлението на защитените зони от НАТУРА 2000.	ОПДУ	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.47: Брой проведени срещи/ форуми/ семинари/ обсъждания и други форми на взаимодействие със ЗС
					И.П.48: Брой участници
		1.3. Управление на информацията	М 73 - Развитие на ИКТ приложения в подкрепа управлението на защитените зони от Натура 2000 мрежата.	ОПДУ	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.75: Брой създадени и въведени ИКТ приложения (платформи, софтуерни продукти, електронни регистри и др.)
		1.6. Определяне на целите на опазване за видовете и типовете природни местообитания и осигуряване на инструментариум за добро управление	М 16 – Изготвяне/ актуализиране/ хармонизиране на планове и други стратегически документи	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
			М 50 - Изготвяне на планове за действие за инвазивни видове.	Държавен бюджет	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
		1.9. Осъществяване на мониторинг	М 61 - Еднократни разходи, свързани с мониторинг и проучване.	ОПДУ	И.П.49: Брой разработени/ актуализирани стратегии/ програми/ планове/ схеми/ методики
И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.					
			И.П.42: Брой анализи/оценки/проучвания/научни изследвания		

		и контрол			И.П.49: Брой разработени/ актуализирани стратегии/ програми/ планове/ схеми/ методики
					И.П.59: Брой обучени/консултирани лица
					И.П.38: Обем на еднократните разходи свързани с мониторинг и проучване в хил.лв.
			М 66 – Мониторинг на състоянието на повърхностните и подземни води.	Държавен бюджет	И.П.14: Общ обем на договорирани средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.40: Обем на финансиране/съфинансиране в хил. лв. от държавния бюджет за изпълнение на мерки на НПРД
			М 67 – Текущ мониторинг на туристическия поток	Държавен бюджет	И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.40: Обем на финансиране/съфинансиране в хил. лв. от държавния бюджет за изпълнение на мерки на НПРД
			М 72 - Надзорни, охранителни и патрулни дейности.	Държавен бюджет	И.П.14: Общ обем на договорирани средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.40: Обем на финансиране/съфинансиране в хил. лв. от държавния бюджет за изпълнение на мерки на НПРД
2.	Приоритет 2: Устойчиво управление на защитените зони от мрежата Natura 2000	2.1. Изпълнение на същински консервационни и дейности	М 47 – Подобряване на природозащитното състояние на видовете, обитаващи земеделските и горските екосистеми.	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорирани средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.29: Обем на непродуктивни/непроизводствени инвестиции в хил. лв. с цел възстановяване/реинтродукция на видове и местообитания.
					И.П.54: Брой успешно реализирани пилотни/ демонстрационни проекти
			М 49 – Подобряване на природозащитното състояние на видовете, обитаващи екосистемите от влажните зони.	ПМДР	И.П.14: Общ обем на договорирани средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.12: Брой обекти, за които е изградена специфична инфраструктура
		2.2. Устойчиво управление на земеделските земи	М 27 - Сдружаване на собственици/ползватели на земи/гори с цел съвместни дейности.	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорирани средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.62: Брой осъществени партньорства/ сдружавания на собственици и/или ползватели
					И.П.63: Брой реализирани обмени на опит и добри практики.

		М 52 Подкрепа за прилагане на агроекологични мерки	ПРСР	И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
	2.3. Устойчиво управление на горите	М 53 - Подкрепа за прилагане на горскоекологични мерки	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.				
И.П.1: Площ, върху която се прилага проектната интервенцията (в хектари)				
И.П.68: Брой хектари, върху които се прилагат горскоекологични мерки				
И.П.74: Брой видове, подкрепени за поддържане/ възстановяване на благоприятен природозащитен статус				
И.П.66: Брой местообитания, подкрепени за поддържане/ възстановяване на благоприятен природозащитен статус				
И.П.31: Обем на разходите за прилагане на горскоекологични мерки в хил. лв.				
И.П.25: Процент на мъртвата дървесина в горите, попадащи в НАТУРА 2000.				
				2.3. Устойчиво управление на горите
И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.				
И.П.17: Обем на инвестициите за възстановяване на структурата и функциите на горските местообитания в хил. лв.				
И.П.1: Площ, върху която се прилага проектната интервенцията (в хектари)				
И.П.25: Процент на мъртвата дървесина в горите, попадащи в НАТУРА 2000.				
И.П.26: Новозалесени/повторно залесени площи в хектари				
И.П.27: Процент на горски територии в Натура 2000, в който се провеждат отгледани сечи				
И.П.28: Съотношение между нетен годишен прираст и годишна сеч на дървесина в горите около и в 33 от НАТУРА 2000.				
И.П.16: Процент на фрагментация на природните местообитания, измерен към 2020г. в сравнение с 2013г.				
	2.3. Устойчиво управление на горите	М 55 – Подкрепа за въвеждане и прилагане на природосъобразни лесовъдски практики в горите от мрежата Натура 2000	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.				
И.П.29: Обем на непродуктивни/непроизводствени инвестиции в хил. лв. с цел възстановяване/реинтродукция на видове и местообитания.				
И.П.1: Площ, върху която се прилага проектната интервенцията (в хектари)				
И.П.74: Брой видове, подкрепени за поддържане/ възстановяване на благоприятен природозащитен статус				
И.П.66: Брой местообитания, подкрепени за поддържане/ възстановяване на				

		2.4. Устойчиво управление на водните басейни, в т.ч. р. Дунав и Черно море	М 45 - Подобряване на структурата и функциите на крайбрежните и морските природни местообитания..	ПМДР	<p>благоприятен природозащитен статус</p> <p>И.П.14: Общ обем на договорираните средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.</p> <p>И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.</p> <p>И.П.1: Площ, върху която се прилага проектната интервенцията (в хектари)</p> <p>И.П.34: Обем на инвестициите за възстановяване на структурата и функциите на морските и крайбрежни местообитания в хил. лв.</p>
			М 46 - Подобряване на структурата и функциите на природни местообитания от влажните зони.	ПМДР	<p>И.П.14: Общ обем на договорираните средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.</p> <p>И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.</p> <p>И.П.12: Брой обекти, за които е изградена специфична инфраструктура</p> <p>И.П.16: Процент на фрагментация на природните местообитания, измерен към 2020г. в сравнение с 2013г.</p> <p>И.П.36: Обем на инвестициите за възстановяване на структурата и функциите на местообитанията във влажните зони в хил. лв.</p> <p>И.П.1: Площ, върху която се прилага проектната интервенцията (в хектари)</p>
3.	Приоритет 3: Устойчиво използване на екосистемните услуги за оптимални обществени ползи, както и други фактори за социално-икономическото развитие на регионите	3.2. Създаване на „зелени“ работни места	М 7 – Насърчаване създаването на „зелени работни места“ около и в териториите от мрежата Natura 2000.	ОПРЧР	<p>И.П.14: Общ обем на договорираните средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.</p> <p>И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.</p> <p>И.П.77: Брой създадени временни/постоянни работни места</p>
М 41 - Подкрепа за създаване на "зелени" работни места в управлението на ЗЗ.			ОПРЧР	<p>И.П.14: Общ обем на договорираните средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.</p> <p>И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.</p> <p>И.П.54: Брой успешно реализирани пилотни/ демонстрационни проекти</p> <p>И.П.77: Брой създадени временни/постоянни работни места</p>	
3.3. Зелен бизнес			М 8 – Насърчаване развитието на "зелена" икономика около и в териториите от мрежата Natura 2000, попадащи в обхвата на ПРСР.	ПРСР	<p>И.П.14: Общ обем на договорираните средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.</p> <p>И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.</p> <p>И.П.54: Брой успешно реализирани пилотни/ демонстрационни проекти</p>
			М 14 – Пазарна подкрепа за реализацията на продукти и услуги, произведени/доставени от територии от мрежата НАТУРА 2000	ПРСР	<p>И.П.14: Общ обем на договорираните средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.</p> <p>И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.</p> <p>И.П.54: Брой успешно реализирани пилотни/ демонстрационни проекти</p>

		М 39 – Изграждане и/или поддържане на съоръженията за обществен достъп до и около защитените зони от мрежата НАТУРА 2000.	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.	
				И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.	
				И.П.64: Брой изградени/рехабилитирани съоръжения за обществен достъп	
				И.П.23: Обем на инвестициите за изграждане/рехабилитация на съоръжения за обществен достъп в хил. лв.	
		М 95 – Популяризиране на възможностите, които „зеления“ туризъм предлага.	ПРСР	И.П.54: Брой успешно реализирани пилотни/ демонстрационни проекти	
				И.П.73: Брой разработени информационни/ интерпретативни материали/услуги за посетители.	
		3.4. ПЧП и иновативно финансиране	М 56 Компенсаторни плащания за собственици/ползватели на земи/гори, намиращи се на територията на защитените зони от мрежата Натура 2000.	ПРСР	И.П.1: Площ, върху която се прилага проектната интервенцията (в хектари)
					И.П.69: Брой хектари, върху които се прилагат компенсаторни плащания
					И.П.66: Брой местообитания, подкрепени за поддържане/ възстановяване на благоприятен природозащитен статус
		М 60 - Компенсиране/ преодоляване на щети, причинени от Натура 2000 видове.	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.	
				И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.	
				И.П.74: Брой видове, подкрепени за поддържане/ възстановяване на благоприятен природозащитен статус	
				И.П.32: Обем на компенсаторните плащания в хил. лв.	
		3.5. Превенция на риска	М 100 – Подкрепа за дейности по възстановяване на структурата и функциите на горските местообитания след претърпени бедствия	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.					
И.П.1: Площ, върху която се прилага проектната интервенцията (в хектари)					
И.П.17: Обем на инвестициите за възстановяване на структурата и функциите на горските местообитания в хил. лв.					
3.6. Кохерентност на инвестициите	М 105 – Инвестиции за провеждане на бизнес дейности по опазване на биологичното разнообразие в крайбрежни, морски и влажни защитени зони от мрежата Натура 2000.	ПМДР	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.		
			И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.		
			И.П.12: Брой обекти, за които е изградена специфична инфраструктура		
	М 107 – Инвестиции в рамките на НАТУРА 2000, когато нейните райони засягат	ПМДР	И.П.34: Обем на инвестициите за възстановяване на структурата и функциите на морските и крайбрежни местообитания в хил. лв.		
			И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.		
			И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.		

		риболовни дейности които оказват влияния върху местообитанията.		финансиране от съответната програма в хил. лв. И.П.29: Обем на непродуктивни/непроизводствени инвестиции в хил. лв. с цел възстановяване/реинтродукция на видове и местообитания. И.П.34: Обем на инвестициите за възстановяване на структурата и функциите на морските и крайбрежни местообитания в хил. лв.
		М 112 - Изграждане на инфраструктура с цел подобряване и контролиране на посетителския поток в защитените зони от мрежата Натура 2000.	ОПРР	И.П.14: Общ обем на договорирания средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв. И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
	3.7. Климатични промени	М 6 - Устойчиво управление на отпадъци или биомаса в териториите от мрежата НАТУРА 2000.	ОПОС	И.П.63: Брой реализирани обмени на опит и добри практики.
		М 10 – Насърчаване преминаването към нисковъглеродна икономика в териториите от мрежата Натура 2000.	ОПИК	И.П.76: Брой подкрепени услуги/продукти произведени/доставени от територии по НАТУРА 2000
		М 12 – Намалване на антропогенния натиск върху защитените зони от мрежата Натура 2000 чрез въвеждане на пилотни практики за енергийна ефективност в населените места около и на територията на зоните.	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорирания средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв. И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв. И.П.21: Обем на инвестициите за въвеждане на мерки за енергийна ефективност в населените места в и около защитените зони от НАТУРА 2000 в хил. лв. И.П.54: Брой успешно реализирани пилотни/ демонстрационни проекти
		М 13 - Предотвратяване на засушаването в местообитания в следствие на климатични промени.	ПРСР	И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
		М 97 - Изграждане на специфична инфраструктура за съществуващи обекти с цел намаляване на въздействието от тяхната експлоатация върху природозащитното състояние на видове и природни	ОПОС Частно финансиране, ПЧП	И.П.14: Общ обем на договорирания средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв. И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв. И.П.12: Брой обекти, за които е изградена специфична инфраструктура И.П.74: Брой видове, подкрепени за поддържане/ възстановяване на благоприятен природозащитен статус

			местообитания.		И.П.6: Брой местообитания, подкрепени за поддържане/ възстановяване на благоприятен природозащитен статус	
					И.П.41: Обем на финансиране/съфинансиране в хил. лв. от частни източници за изпълнение на мерки на НПРД	
			М 101 - Инвестиции за подобряване управлението на отпадъците от селското стопанство.	ПРСР	И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.	
					И.П.18: Обем на инвестициите за изграждане/реконструкция/модернизация на съоръжения за оползотворяване на отпадъци от селскостопански производства и земеделски стопанства в хил. лв.	
			М 106 – Инвестиции за преодоляване на фрагментацията на природни местообитания, засегнати от антропогенна дейност.	ОПРР ОПТТИ ПРСР	И.П.16: Процент на фрагментацията на природните местообитания, измерен към 2020г. в сравнение с 2013г.	
			3.8. Преодоляване на фрагментацията	М 54 – Подкрепа за интеграционни дейности за провеждане на устойчиви практики в земеделието и горското стопанство	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
						И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
						И.П.29: Обем на непродуктивни/непроизводствени инвестиции в хил. лв. с цел възстановяване/реинтродукция на видове и местообитания.
						И.П.74: Брой видове, подкрепени за поддържане/ възстановяване на благоприятен природозащитен статус
				М 98 - Изграждане и поддържане на инфраструктура, необходима за възстановяване на природни местообитания и видове.	ОПОС ПРСР	И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
		И.П.12: Брой обекти, за които е изградена специфична инфраструктура				
4.	Приоритет 4: Изграждане, развитие и поддържане на споделена визия за екологичната мрежа Natura 2000 в България	4.1.Обществена информираност	М 31- Планиране и провеждане на регионални кампании за обществено осведомяване за НАТУРА 2000.	ОПДУ	И.П.54: Брой успешно реализирани пилотни/ демонстрационни проекти	
					И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.	
					И.П.51: Брой проведени кампании	
					И.П.52: Брой организирани събития, свързани с НАТУРА 2000	
					И.П.57: Брой разпространени прессъобщения или други публикационни форми, свързани с НАТУРА 2000	
		М 86 - Придобиване на умения и постигане на обществена активност и информираност в териториите от НАТУРА 2000, в които действа местна	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.		
И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.						

		инициативна група (МИГ), прилагаща стратегия за местно развитие.		И.П.48: Брой участници И.П.52: Брой организирани събития, свързани с НАТУРА 2000
		М 90 - Придобиване на умения и постигане на обществена активност и информираност в териториите от НАТУРА 2000, в които действа местна рибарска група, прилагаща стратегия за местно развитие.	ПМДР	И.П.48: Брой участници И.П.52: Брой организирани събития, свързани с НАТУРА 2000
	4.2. Екологично образование и изграждане на капацитет	М 4 – Развитие на програма за консултиране на частни собственици/ползватели на земи/ гори за упражняване на практики във връзка със спецификите на управлението в защитените зони от Натура 2000 мрежата.	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорирани средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.				
И.П.59: Брой обучени/консултирани лица				
		М 5 – Развитие на програма за консултиране на частни собственици/ползватели на водни обекти за упражняване на практики във връзка със спецификите на управлението в защитените зони от Натура 2000 мрежата.	ПМДР	И.П.14: Общ обем на договорирани средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.				
И.П.59: Брой обучени/консултирани лица				
		М 11 – Насърчаване на еколошкощиящото поведение у подрастващите.	ОПНОИР	И.П.14: Общ обем на договорирани средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.				
И.П.59: Брой обучени/консултирани лица				
	М 83 - Развитие на капацитета, знанията и уменията на ЗС за комуникация и участие в постигането на НАТУРА 2000 целите.	ОПДУ	И.П.58: Брой проведени обучителни форми по теми свързани с НАТУРА 2000	
И.П.59: Брой обучени/консултирани лица				
	М 85 - Разработване и изпълнение на програми за екологично образование с	ОПНОИР	И.П.14: Общ обем на договорирани средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.	

		фокус върху НАТУРА 2000 за ученици и студенти.		И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
				И.П.58: Брой проведени обучителни форми по теми свързани с НАТУРА 2000
				И.П.59: Брой обучени/консултирани лица
				И.П.60: Брой изработени и разпространени обучителни материали
		М 87 - Изграждане на капацитет у заинтересованите страни за устойчиво управление на земи/гори на територията на защитените зони от мрежата Натура 2000.	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
				И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
				И.П.58: Брой проведени обучителни форми по теми свързани с НАТУРА 2000
				И.П.59: Брой обучени/консултирани лица
		М 88 - Изграждане на капацитет у заинтересованите страни за устойчиво управление на водни обекти и производство на аквакултури, на територията на защитените зони от мрежата Натура 2000.	ПМДР	И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
				И.П.58: Брой проведени обучителни форми по теми свързани с НАТУРА 2000
				И.П.59: Брой обучени/консултирани лица
				И.П.60: Брой изработени и разпространени обучителни материали
		М 89 - Подобряване на знанията на земеделските производители за дейностите за опазване на биологичното разнообразие.	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
				И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
				И.П.58: Брой проведени обучителни форми по теми свързани с НАТУРА 2000
				И.П.59: Брой обучени/консултирани лица
		М 93 - Обучение на противопожарни отряди и доброволци.	Държавен бюджет Териториално сътрудничество	И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
				И.П.40: Обем на финансиране/съфинансиране в хил. лв. от държавния бюджет за изпълнение на мерки на НПРД
				И.П.58: Брой проведени обучителни форми по теми свързани с НАТУРА 2000
				И.П.59: Брой обучени/консултирани лица
4.3. Повишаване на разбирането за ползите от НАТУРА 2000	ПРСР	И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.		
		И.П.58: Брой проведени обучителни форми по теми свързани с НАТУРА 2000		
		И.П.59: Брой обучени/консултирани лица		
		И.П.60: Брой изработени и разпространени обучителни материали		
М 91 - Обучение на млади земеделски производители за планиране и развитие на екологосъобразен бизнес в територии, попадащи в НАТУРА 2000.	ПРСР	И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.		
		И.П.58: Брой проведени обучителни форми по теми свързани с НАТУРА 2000		
		И.П.59: Брой обучени/консултирани лица		
		И.П.60: Брой изработени и разпространени обучителни материали		
		И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.		
		И.П.58: Брой проведени обучителни форми по теми свързани с НАТУРА 2000		
		И.П.59: Брой обучени/консултирани лица		
		И.П.60: Брой изработени и разпространени обучителни материали		

					И.П.58: Брой проведени обучителни форми по теми свързани с НАТУРА 2000
					И.П.59: Брой обучени/консултирани лица
					И.П.60: Брой изработени и разпространени обучителни материали
			М 92 - Изграждане на капацитет у заинтересованите страни за развитие и промотиране на устойчив туризъм на територията на защитените зони от НАТУРА 2000, вкл. провеждане на професионални обучения и обучения по ключови компетенции.	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорираните средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.58: Брой проведени обучителни форми по теми свързани с НАТУРА 2000
					И.П.59: Брой обучени/консултирани лица
					И.П.60: Брой изработени и разпространени обучителни материали
			М 110 - Обучение на млади предприемачи за планиране и развитие на екологосъобразен бизнес в територии, попадащи в НАТУРА 2000.	ОПРЧР	И.П.14: Общ обем на договорираните средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.58: Брой проведени обучителни форми по теми свързани с НАТУРА 2000
					И.П.59: Брой обучени/консултирани лица
					И.П.60: Брой изработени и разпространени обучителни материали
		4.4. Обмяна на опит и добри практики	М 84 - Обмяна на опит и добри практики, свързани с НАТУРА 2000 в рамките на проекти, финансирани от различни програми и действащи през периода 2014-2020 г	LIFE Територ-но сътрудничество Хоризонт 2020 Финансови механизми на ЕИП и Норвегия Швейцарска програма	И.П.14: Общ обем на договорираните средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.63: Брой реализирани обмени на опит и добри практики.
5.	Приоритет 5: Техническа помощ	5.1. Техническа помощ за подпомагане управлението на НПРД	М 38 - Режийни разходи на управленските органи.	Държавен бюджет	И.П.40: Обем на финансиране/съфинансиране в хил. лв. от държавния бюджет за изпълнение на мерки на НПРД
			М 40 - Текущи разходи за персонал на управленските органи.	Държавен бюджет	И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв.
					И.П.40: Обем на финансиране/съфинансиране в хил. лв. от държавния бюджет за изпълнение на мерки на НПРД
		5.2. Техническа	М 77 - Организиране и	ПРСР	И.П.14: Общ обем на договорираните средства за изпълнение на НПРД с

		помощ за изпълнение на дейности, включени в НПРД	провеждане на кампании за промотиране на възможностите за финансиране на проекти, свързани с НАТУРА 2000, финансирани от ПРСР.		финансиране от съответната програма в хил. лв. И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв. И.П.48: Брой участници И.П.51: Брой проведени кампании
			М 79 - Организиране и провеждане на кампании за промотиране на възможностите за финансиране на проекти, свързани с НАТУРА 2000, финансирани от ОПДУ.	ОПДУ	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв. И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв. И.П.48: Брой участници И.П.51: Брой проведени кампании
			М 80 - Организиране и провеждане на кампании за промотиране на възможностите за финансиране на проекти, свързани с НАТУРА 2000, финансирани от ОПРЧР.	ОПРЧР	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв. И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв. И.П.48: Брой участници И.П.51: Брой проведени кампании
			М 113 - Организиране и провеждане на кампании за промотиране на възможностите за финансиране на проекти, вкл. косвено свързани с НАТУРА 2000, финансирани от ОПРР	ОПРР	И.П.14: Общ обем на договорените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв. И.П.15: Общ обем на реално разплатените средства за изпълнение на НПРД с финансиране от съответната програма в хил. лв. И.П.48: Брой участници И.П.51: Брой проведени кампании
6.	ОБЩО:		61 от 113. мерки , както следва в обхвата на		
			5 от 5 приоритета		
			0 от 2 И.В.		
			0 от 4 И.Р.		
			44 от 78 ИП		
ИЗТОЧНИК: МОСВ					

Таблица 3

Нестартирали мерки от НПРД според приоритетите и подприоритетите и категориите дейност в НПРД					
№ по ред	Приоритет	Подприоритет	Мярка от НПРД	Програма за финансиране	Дейност
1.	Приоритет 1: Управленско планиране на защитените зони от мрежата Натура	1.2. Определяне на екосистемите и услугите и ползите от тях	М 17 – Подкрепа за развитие и управление на екосистемите и техните услуги	Финансови механизми на ЕИП и	2

2000				Норвегия	
	1.5. Прилагане на интегриран планов подход	М 21 – Подкрепа за устойчивото ползване на ловните видове птици от Приложение 2 на ЗБР и опазване на неловните видове.	Държавен бюджет	2	
	1.6. Определяне на целите на опазване за видовете и типове природни местообитания и осигуряване на инструментариум за добро управление	М 16 – Изготвяне/ актуализиране/ хармонизиране на планове и други стратегически документи	ОПОС	2	
	1.7. Обеспечаване на управлението на НАТУРА 2000 с национални планови документи	М 20 – Разработване/ актуализиране на планове за действие за приоритетни видове.	ОПОС	2	
	1.9. Осъществяване на мониторинг и контрол	М 99 - Изграждане и поддържане на инфраструктура за текущо наблюдение на местата от управленските органи, съобразно приетите планове за управление на защитените зони и/или други релевантни документи.	ОПОС	4	
2.	Приоритет 2: Устойчиво управление на защитените зони от мрежата Натура 2000	2.1. Изпълнение на същински конзервационни дейности	М 109 – Инвестиции в конзервационни дейности за поддържане/ подобряване на природозащитното състояние на видове и природни местообитания.	ОПОС	4
		2.4. Устойчиво управление на водните басейни, в т.ч. р. Дунав и Черно море	М 22 – Ограничаване антропогенното замърсяване на водите	ОПОС	2
3.	Приоритет 3: Устойчиво използване на екосистемните услуги за оптимални обществени ползи, както и други фактори за социално-икономическото развитие на регионите	3.4. ПЧП и иновативно финансиране	М 96 - Закупуване/отчуждаване на земи, включително компенсация за правото на строеж	LIFE, ОПОС, ДБ	3
		3.5. Превенция на риска	М 71 - Управление на риска от наводнения	ОПОС	3
		3.7. Климатични промени	М 6 - Устойчиво управление на отпадъци или биомаса в териториите от мрежата НАТУРА 2000.	Хоризонт 2020	4
			М 97 - Изграждане на специфична инфраструктура за съществуващи обекти с цел намаляване на въздействието от тяхната експлоатация върху природозащитното състояние на видове и природни местообитания.	ОПОС, Частно финансиране, ПЧП	4
4.	Приоритет 4: Изграждане, развитие и поддържане на споделена визия за екологичната мрежа Натура 2000 в България	4.1.Обществена информираност	М 15 - Организация и провеждане на иновативни екологични събития.	ОПОС	3
			М 33 - Планиране и провеждане на поддържащи информационни кампании насочени към заинтересованите страни.	ОПОС	2
		4.2. Екологично образование и изграждане на капацитет	М 82 - Повишаване на капацитета на заинтересованите страни за планиране и програмиране на развитието и управлението на мрежата НАТУРА 2000.	ОПОС	3
5.	Приоритет 5: Техническа помощ	5.1. Техническа помощ за подпомагане управлението на НПРД	М 102 - Осигуряване на оборудване за управление на ЗЗ	ОПОС	4
		5.2. Техническа помощ за изпълнение на дейности, включени в НПРД	М 35 - Организация и провеждане на годишен национален конкурс за номиниране на най-добри проекти с принос към НАТУРА 2000.	ОПОС	2

			М 36 - Организиране и провеждане на заседания на срещи на Комитета за наблюдение на НПРД и НИКС.	ОПОС	2
			М 64 – Подготовка и провеждане на мониторинг, оценка и докладване на изпълнението на НИКС и НПРД.	ОПОС	3
			М 74 - Създаване, организация и функциониране на виртуален офис за връзки с медиите за текущо обществено информиране по всички теми, свързани с НАТУРА 2000.	ОПОС	3
			М 75 - Разработване на инструментариум за информационно обезпечаване на изпълнението на НПРД и НИКС. М 75 - Разработване на инструментариум за информационно обезпечаване на изпълнението на НПРД и НИКС.	ОПОС	3
			М 76 - Организиране и провеждане на кампании за промотиране на възможностите за финансиране на проекти, свързани с НАТУРА 2000, финансирани от ОПОС.	ОПОС	3
6.	ОБЩО:	21 от 113. мерки , както следва в обхвата на			
		5 от 5 приоритета			
		3 от 4 дейности			
ИЗТОЧНИК: МОСВ					

Таблица 4

Отпаднали мерки от НПРД според приоритетите и подприоритетите и категориите дейност в НПРД

	Приоритет	Подприоритет	Мярка от НПРД	Дейност	Причина за отпадане
1.	Приоритет 1: Управленско планиране на защитените зони от мрежата Натура 2000	1.4. Определяне и допълване на мрежата от защитени зони от НАТУРА 2000	М 1 - Допълване на сухоземната част от мрежата от защитени зони.	1	Осигурено финансиране от държавния бюджет при планирано от ОПОС.
		1.8. Осигуряване на картографска основа	М 18 – Развитие на единна картографска основа, включваща и териториите на защитените зони от Натура 2000 мрежата.	2	Мярката не е заложена в ПРСР 2014-2020 г. и няма планиран финансов ресурс.
		1.9. Осъществяване на мониторинг и контрол	М 61 - Еднократни разходи, свързани с мониторинг и проучване.	3	Мярката подкрепя мониторинга на изпълнение на индикаторите, но Системата за мониторинг на НПРД не функционира в достатъчен обхват. Поради незалагане на отделните индикатори в процедурите на всички програми за финансиране, не е възможно провеждането на текущ мониторинг.
2.	Приоритет 2: Устойчиво управление на защитените зони от	Няма	Няма	-	Няма

	мрежата Натура 2000				
3.	Приоритет 3: Устойчиво използване на екосистемните услуги за оптимални обществени ползи, както и други фактори за социално-икономическото развитие на регионите	3.3. Зелен бизнес	М 24 – Планиране развитието на зелени форми на туризъм около и на територията от мрежата Натура 2000.	2	Мярката не е заложена в ПРСР 2014-2020 г. и няма планиран финансов ресурс.
		3.4. ПЧП и иновативно финансиране	М 58 – Подкрепа за групи производители, въвеждащи мерки за увеличаване на биоразнообразието	3	Мярката не е заложена в ПРСР 2014-2020 г. и няма планиран финансов ресурс.
		3.5. Превенция на риска	М 69 - Изготвяне на планове за противопожарна защита и управление на риска от пожари	3	Мярката не е заложена в ПРСР 2014-2020 г. и няма планиран финансов ресурс.
			М 42 – Подкрепа за финансиране за създаване и оборудване на местни доброволчески групи.	2	Мярката не е заложена в ПРСР 2014-2020 г. и няма планиран финансов ресурс.
		3.6. Кохерентност на инвестициите	М 108 – Инвестиции за възстановяване на природни местообитания, засегнати от антропогенна дейност	4	Мярката не е заложена в ПРСР 2014-2020 г. и няма планиран финансов ресурс.
4.	Приоритет 4: Изграждане, развитие и поддържане на споделена визия за екологичната мрежа Натура 2000 в България	Няма	Няма	-	Няма
5.	Приоритет 5: Техническа помощ	5.2. Техническа помощ за дейности, включени в НПРД	М 81 - Организиране и провеждане на кампании за промотиране на възможностите за финансиране на проекти, свързани с НАТУРА 2000, финансирани от програми за териториално сътрудничество.	3	Изпълнението се постига чрез общата стратегия за информиране на заинтересованите страни, прилагани по програмите за териториално сътрудничество, поради което отпада необходимостта от прилагането на мярката отделно.
6.	ОБЩО:	9 от 113 мерки, както следва в обхвата на			
		3 от 5 приоритета			
		4 от 4 дейности			
ИЗТОЧНИК: МОСВ					

Таблица 5

Наличие на данни за изпълнение на мерките от НПРД според приоритетите и подприоритетите на НПРД

№ по ред	Приоритет	Подприоритет	Мярка от НПРД	Програма за финансиране
1.	Приоритет 1: Управленско планиране на защитените зони от мрежата Натура 2000	1.1. Развитие на механизми за управление на защитените зони	М 25 – Развитие на управленски подход за 33 от НАТУРА 2000.	ОПОС
			М 26 – Прилагане на управленски подход в 33 от НАТУРА 2001	ОПОС, ОПДУ
		1.4. Определяне и допълване на	М 2 - Определяне и допълване на мрежата от морски защитени зони.	ОПОС

		мрежата от защитени зони от НАТУРА 2000		
		1.9. Осъществяване на мониторинг и контрол	М 62 - Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците в сухоземната част на страната, оценки на състоянието на елементите на зелената инфраструктура.	ОПОС
2.	Приоритет 2: Устойчиво управление на защитените зони от мрежата Натура 2000	2.1. Изпълнение на същински консервационни дейности	М 47 – Подобряване на природозащитното състояние на видовете, обитаващи земеделските и горските екосистеми.	ПРСР
			М 48 – Подобряване на природозащитното състояние на видовете, обитаващи крайбрежните и морските екосистеми.	ЛИФЕ, ПМДР
			М 49 – Подобряване на природозащитното състояние на видовете, обитаващи екосистемите от влажните зони.	ПМДР
		2.3. Устойчиво управление на горите	М 43 - Подобряване на структурата и функциите на горските природни местообитания.	ПРСР, ОПОС
		2.4. Устойчиво управление на водните басейни, в т.ч. р. Дунав и Черно море	М 59 - Подкрепа за прилагане на акваекологични мерки	ПМДР
			М 28 - Сдружаване на собственици/ползватели на водни тела с цел съвместни дейности.	ПМДР
	2.5. Управление на инвазивните видове	М 51 – Управление на инвазивни видове	Финансови механизми на ЕИП и Норвегия	
3.	Приоритет 3: Устойчиво използване на екосистемните услуги за оптимални обществени ползи, както и други фактори за социално-икономическото развитие на регионите	3.3. Зелен бизнес	М 9 – Пилотни и демонстрационни проекти за насърчаване развитието на зелена икономика около и в териториите от мрежата Натура 2000, извън обхвата на ПРСР.	ОПИК
		3.6. Кохерентност на инвестициите	М 104 – Инвестиции за подобряване качеството на повърхностните води	ПМДР
			М 111 - Инвестиции за подкрепа за разработване и осъществяване на по-екологосъобразни алтернативи на проекти с очаквано значително въздействие върху околната среда	ОПТТИ
			М 112 - Изграждане на инфраструктура с цел подобряване и контролиране на посетителския поток в защитените зони от мрежата Натура 2000.	ОПРР
		3.7. Климатични промени	М 10 – Насърчаване преминаването към нисковъглеродна икономика в териториите от мрежата Натура 2000.	ОПИК
			М 13 - Предотвратяване на засушаването в местообитания в следствие на климатични промени.	ПРСР
			М 56 – Компенсаторни плащания за собственици/ползватели на земи/гори, намиращи се на територията на защитените зони от мрежата Натура 2000.	ПРСР
			М 57 – Други мерки за подкрепа на собственици/ползватели на	ПРСР

			земи/гори, намиращи се на територията на защитените зони от мрежата Натура 2000.	
			М 101 - Инвестиции за подобряване управлението на отпадъците от селското стопанство.	ПРСР
			М 106 – Инвестиции за преодоляване на фрагментацията на природни местообитания, засегнати от антропогенна дейност.	ОПРР, ОПТТИ, ПРСР
		3.8. Преодоляване на фрагментацията	М 98 - Изграждане и поддържане на инфраструктура, необходима за възстановяване на природни местообитания и видове.	ПРСР
4.	Приоритет 4: Изграждане, развитие и поддържане на споделена визия за екологичната мрежа Натура 2000 в България	4.1.Обществена информираност	М 31- Планиране и провеждане на регионални кампании за обществено осведомяване за НАТУРА 2000.	ОПДУ
			М 32 - Планиране и провеждане на национални информационни кампании за представяне на възможностите (ползите), които предоставя мрежата НАТУРА 2000.	ОПОС
			М 34 - Организация и провеждане на годишен национален/международен форум по актуални теми, свързани с НАТУРА 2000.	ОПОС
			М 90 - Придобиване на умения и постигане на обществена активност и информираност в териториите от НАТУРА 2000, в които действа местна рибарска група, прилагаща стратегия за местно развитие.	ПРСР
		4.2. Екологично образование и изграждане на капацитет	М 83 - Развитие на капацитета, знанията и уменията на ЗС за комуникация и участие в постигането на НАТУРА 2000 целите.	ОПДУ
			М 93 - Обучение на противопожарни отряди и доброволци.	Държавен бюджет, Териториално сътрудничество
		4.4. Обмяна на опит и добри практики	М 37 – Подкрепа за партньорство в управлението на защитени зони от мрежата Натура 2000.	INRERREG, Териториално сътрудничество
		М 84 - Обмяна на опит и добри практики, свързани с НАТУРА 2000 в рамките на проекти, финансирани от различни програми и действащи през периода 2014-2020 г.	LIFE, Териториално сътрудничество, Хоризонт 2020, Финансов механизъм на ЕИП и Норвегия, Швейцарска програма	
5.	Приоритет 5: Техническа помощ	5.2. Техническа помощ за изпълнение на дейности, включени в НПРД	М 78 - Организиране и провеждане на кампании за промотиране на възможностите за финансиране на проекти, свързани с НАТУРА 2000, финансирани от ПМДР.	ПМДР
ОБЩО: 32 бр. мерки				
ИЗТОЧНИК: МОСВ				

Анализ на графиците на РИОСВ, ДПП и ДНП за наличие на обекти от НСМБР, предмет на опазване чрез НАТУРА 2000.

С оглед непревишаване на потенциалните разходи на време над потенциалните ползи е приложена нестатистическа извадка. От 3-те национални парка за всяка година е излъчен един, за чийто график е направена проверка дали съдържа видове от приложение № 2 на ЗБР. От 11-те природни парка са излъчени 3 на база случаен подбор с помощта на функцията „RANDBETWEEN“ в Excel като проверката е аналогична на националните паркове. За РИОСВ не е приложена извадка, защото графиците съдържат само 3 бр. обекти на мониторинг

1. ПП "Сините камъни"	2. ПП "Рилски манастир"	3. ПП "Българка"	4. ПП "Шуменско плато"	5. ПП "Странджа"	6. "Златни пясъци"
7. ПП "Витоша"	8. ПП "Врачански Балкан"	9. ПП "Беласица"	10. ПП "Русенски Лом"	11. ПП "Персина"	
Общ брой ПП	11				
3 случайно избрани числа	1	7	3		
Коментар: 3-те ПП парка, попадащи в извадката са маркирани с жълто					

Наименование на административната структура	на	Години	Наименование на вида включен в графика за мониторинг	Попада ли в обхвата на приложение №2 от ЗБР ?
РИОСВ		РИОСВ - Графиците на РИОСВ за 2016, 2017 и 2018 г. съдържат едни и същи обекти	Кафява мечка Ursus arctos	Да
			Дива коза Rupicapra rupicapra	Да
			Среднозимнопреброяване на водолюбиви птици	Неприложимо – не е дадена разбивка по видове
2016 г. – НП „Централен балкан“				
Наименование на вида включен в графика за мониторинг		Попада ли в обхвата на приложение №2 от ЗБР ?	Наименование на вида включен в графика за мониторинг	Попада ли в обхвата на приложение №2 от ЗБР ?
Кафява мечка		Да	Царски орел	Да
Благороден елен		Не	Белоопашат мишелов	Да
Дива коза		Да	Живороден гущер	Не
Лалугер		Да	Балканска пъстърва	Не
Среднозимно преброяване на водолюбиви птици		Неприложимо – не е дадена разбивка по видове	Лудо биле	Не
Жълтоклюна гарга		Не	Мечо грозде	Не

Белогръб кълвач	Да	Старопланинска иглика	Не
Уралска улулица	Да	Росянка	Не
Врабчова кукумявка	Да	Жълт планински крем	Не
Бухал	Да	Еделвайс	Не
Кеклик	Да	Петниста тинтява	Не
Лещарка	Да	Жълта тинтява	Не
Сокол скитник	Да	Златовръх	Не
Скален орел	Да	Вълк	Да
2017 г. – НП „Пирин“			
Наименование на вида включен в графика за мониторинг	Попада ли в обхвата на приложение №2 от ЗБР ?	Наименование на вида включен в графика за мониторинг	Попада ли в обхвата на приложение №2 от ЗБР ?
Кафява мечка	Да	<i>Triturus karelinii</i>	Да
Дива коза	Да	Петниста тинтява	Не
Вълк	Да	Еделвайс	Не
Дива свиня	Не	Пирински мак	Не
Глухар	Да	<i>Rhodiola rosea</i>	Не
Пернатонога кукумявка	Да	Урумов окситропис	Не
Жълтокоремна бумка	Да	Мечо грозде	Не
Сърна	Не	Пиринска мащерка	Не
2018 г. – НП „Рила“			
Наименование на вида включен в графика за мониторинг	Попада ли в обхвата на приложение №2 от ЗБР ?	Наименование на вида включен в графика за мониторинг	Попада ли в обхвата на приложение №2 от ЗБР ?
Лалугер	Да	Орел змияр	Да
Вълк	Да	<i>Rhodiola rosea</i>	Не
Кафява мечка	да	<i>Gentiana lutea</i>	Не
Благороден елен	Не	<i>Rheum rhaponticum</i>	Не
Дива коза	Да	Планински крем	Не
Сърна	Не	<i>Saussurea discolor</i>	Не
Дива свиня	Не	Беладона	Не
Глухар	Да	Планински божур	Не
Лещарка	Да	Петниста тинтява	Не
Пернатонога кукумявка	Да	Мечо грозде	Не

Скален орел	Да	Рилска иглика	Не
Сокол скитник	Да	Iris reichenbachii	Не
Ловен сокол	Да	Черна боровинка	Не
Белоопашат мишелов	Да	Гори	Неприложимо – не е уточнен конкретен вид
2016 г. - ПП „Сините камъни“			
Наименование на вида включен в графика за мониторинг	Попада ли в обхвата на приложение №2 от ЗБР ?	Наименование на вида включен в графика за мониторинг	Попада ли в обхвата на приложение №2 от ЗБР ?
Atropa bella-donna	Не	Galanthus elwesii	Не
Himantoglossum caprinum	Да	Canis lupus	Да
Tulipa urumoffii	Не		
2017 г. - ПП „Витоша“			
Кафява мечка	Да	Primula deorum	Не
Дива коза	Да	Trollius europaeus	Не
Drosera rotundifolia	Не	Salix pentandra	Не
Arctostaphylos uvaursi	Не	Lilium jankae	Не
Gentiana punctata	Не	Eriactis palustris	Не
2018 г. – ПП „Българка“			
Среднозимно преброяване на птиците	Неприложимо – не е дадена разбивка по видове	Розов божур	Не
Кафява мечка	Да	Планински крем	Не
Дива коза	Да	Горска съсънка	Не
Шипоопашата костенурка	Да	Елвезиево кокиче	Не
Шипобедрена костенурка	Да	Снежно кокиче	Не

**Контролен лист за проверка на пълнотата и актуалността на информацията в досиетата на информационната система
НАТУРА 2000, попадащи в обхвата на извадката**

Забележка: В колона 6 отговорът НП – неприложимо се отнася до защитените зони по директивата за местообитанията, за които не са издадени заповеди по смисъла на чл. 12, ал. 6 от ЗБР⁵⁴⁵.

№	Наименование на ЗЗ	Приет с РМС списък, в който фигурира ЗЗ ⁵⁴⁶	Стандартен формуляр с данни и оценки ⁵⁴⁷	Картен материал и координатен регистър на границата на ЗЗ ⁵⁴⁸	Заповед по чл. 12, ал. 6 от ЗБР ⁵⁴⁹	Информация от осъществен мониторинг
1	2	3	4	5	6	7
1.	1357. Язовир Розов кладенец ЗЗ по директивата за птиците;	Да	Да	Да	Да	Не
2.	1348. Яденица Категория: ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
3.	1339. Циганско градище ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
4.	1330. Хърсовска река ЗЗ по директивата за птиците;	Да	Да	Да	Да	Да
5.	1321. Тимок ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
6.	1312. Странджа ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
7.	1303. Сребърна ЗЗ по двете директиви;	Да	Да	Да	Да	Не
8.	1294. Свищовска гора ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
9.	1285. Ропотамо ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
10.	1276. Рибарници Пловдив; ЗЗ по директивата за птиците	Да	Да	Да	Да	Не
11.	1267. Река Тунджа 1 ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
12.	1258. Река Огоста ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
13.	1249. Река Каялийка ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
14.	1240. Река Белица ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да

⁵⁴⁵ ОД т. 5 от отговор към РД-П-2

⁵⁴⁶ Чл. 10, ал. 4 от ЗБР

⁵⁴⁷ Чл. 8, ал. 1, т. 4 от ЗБР

⁵⁴⁸ Чл. 8, ал. 1, т. 5 от ЗБР

⁵⁴⁹ За защитени зони „Било“ и „Батова“ се изследва и наличието на заповед по чл. 16, ал. 4 от ЗБР за обявяване на промени в ЗЗ. За одитирания период по смисъла на чл. 16 ЗБР са извършени промени в 4 защитени зони (отговор на РД-И-7), като тези две зони попадат в обхвата на извадката.

15.	1231.Портитовци-Владимирово ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
16.	1222. Плаж Градина - Златна рибка ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
17.	1213. Остър камък ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
18.	1204. Остров Ибиша ЗЗ по директивата за птиците;	Да	Да	Да	Да	Не
19.	1195. Оризицето ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
20.	1186. Ново село ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
21.	1177. Меричлерска река ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
22.	1168. Любаш ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
23.	1159. Кършалево ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
24.	1150. Котленска планина ЗЗ по директивата за птиците;	Да	Да	Да	Да	Да
25.	1141. Козлодуй ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
26.	1132. Камчийска и Еменска планина ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
27.	1123. Изворово ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
28.	1114. Западна Стара Планина и Предбалкан ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
29.	1105. Екокоридор Камчия-Емине ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
30.	1096. Долни Богров – Казичене ЗЗ по директивата за птиците;	Да	Да	Да	Да	Не
31.	1087. Девненски хълмове ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	Да	Не
32.	1078. Гора Блатец ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
33.	1069. Врачански Балкан ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
34.	1060. Верила ЗЗ по директивата за местообитанията;	Да	Да	Да	НП	Да
35.	1051. Бургаско езеро ЗЗ по двете директиви;	Да	Да	Да	Да	Да
36.	1042. Било ЗЗ по директивата за птиците;	Да	Да	Да	Да	Не
37.	1033. Батова ЗЗ по директивата за птиците;	Да	Да	Да	Да	Да
38.	1024. Априлци ЗЗ по директивата за птиците;	Да	Да	Да	Да	Да

Данни за извършена административнонаказателна дейност за мрежата НАТУРА 2000 от 16-те РИОСВ за периода 01.01.2016 – 31.12.2018 г.

РИОСВ	Година	Брой установени адм. нарушения	Бр. съставени актове	Издадени НП	Глоби		Имуществени санкции	
					Брой	Лева	Брой	Лева
Благоевград	2016	1	1	1	1	100		
	2017	4	4	4	2	200	2	1200
	2018	1	1	1	1	150		
Бургас	2016							
	2017	8	8	8	8	600		
	2018	2	2	2	2	250		
Хасково	2016	8	8	8	5	500	3	3200
	2017	5	5	5	4	400	1	1000
	2018	37	37	37	32	3250	5	2800
Монтана	2016	3	3	3	2	200	1	200
	2017	3	3	3	2	200	1	200
	2018	6	6	5	4	2200	1	600
Перник	2016							
	2017							
	2018							
Плевен	2016							
	2017	2	2	2			2	400
	2018							
Пловдив	2016	1	1	1			1	100
	2017							
	2018							
Русе	2016	2	2	1	1	500		
	2017							
	2018							
Шумен	2016	1	1	1	1	200		
	2017	1	1	1	1	150		
	2018	4	4	4	2	200	2	1200
Смолян	2016	1	1	1	1	100		
	2017							
	2018	1	1	1			1	2000
София	2016	8	8					
	2017							
	2018	23	23					
Стара Загора	2016	22	22	22		200		4000
	2017	8	8	8		400		1100
	2018	5	5	5		300		1600
Велико Търново	2016							
	2017							
	2018	4	4	3	3	860		
Враца	2016	1	1	1	1	500		
	2017							
	2018							
Пазарджик	2016	1	1	1	1	500		
	2017							
	2018							
Варна	2016	1	1	1			1	1000
	2017	2	2	1			1	400
	2018			1	1	200		

Опис на одитните доказателства към одитен доклад № 0300101818

№ по ред	Одитни доказателства	Брой листа
1.	<p>Писмо с Вх. № 50-00-12/10.05.2019г. до Директор на Дирекция „Национална служба за защита на природата“ МОСВ от Главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-12/31.05.2019 г. от Директор на Дирекция „Национална служба за защита на природата“ МОСВ до Главен одитор и р-тел на одитен екип; Допълнително писмо-отг. с Изх. № 50-00-12/11.06.2019 г.</p>	80 2 CD
	<p>1. Уведомление за проект „Съвместно управление за опазване на горски и тревни местообитания засегнати от инвазивни чужди растения-LIFE 16 NAT/BG/000856-Местообитания свободни от инвазивни чужди растения”</p> <p>2. Актуализация на работна програма на „Льо Балкан“ за дейности в ПР „Сребърна“ за 2016-2018г.</p> <p>3. Правилник за условията и реда за управлението, възлагането на дейностите по поддържане и възстановяване, възлагането на туристически дейности, охраната и контрола в горите, земите и водните площи в ЗТ-изключителна държавна собственост</p> <p>4. Доклад относно изготвяне на Шести национален доклад 2014-2018 към Конвенцията за биологично разнообразие, разработване и издаване на Стратегия за БР в РБ и Национален план за опазване и устойчиво ползване на БР и генетичните ресурси 2020-2024 г.</p> <p>5. Заповед № РД-78/11.02.2016г. за определяне на състава НСБР</p> <p>6. Заповед №РД-744/05.12.2018г., №РД-391/07.06.2017 г., №РД-538/10.09.2018г., №РД-753/14.11.2017г., №РД-793/28.11.2017г. за изменение на Заповед № РД-78/11.02.2016г.</p> <p>7. Решение №177/ 03.04.2019г. на МС за приемане на списък от 33 за опазване на дивите птици и на списък на 33 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна</p> <p>8. Отговор и допълнителна информация към отговора на РБ във връзка с изпълнение на решението на съда на ЕС от 26.04.2018г. по дело С-97/17</p> <p>9. Решението на съда на ЕС от 26.04.2018г. по дело С-97/17</p> <p>10. Официално уведомително писмо – нарушение №2007/4850 от Комисията на европейските общности</p> <p>11. Отговор и допълнителна информация към отговора на РБ във връзка с изпълнение на решението на съда на ЕС от 14.01.2016г. по дело С-141/14 – 12.2016г., 04.2017г., 03.2018г.</p> <p>12. Интегриран план за управление на 33 „Комплекс Калиакра“, „Калиакра“ и „Белите скали“ (проект)</p> <p>13. Резюме от анализ на въздействията от проектите, предмет на решението на съда на ЕС в 33 „Калиакра“ и „Белите скали“</p> <p>14. Споразумение за създаване и опериране на интегрирана система за защита на птиците – 2бр.</p> <p>15. Заповед №РД815/12.12.2017г. за обявяване на 33 „Комплекс Калиакра“; Заповед №РД818/12.12.2017г. за 33 „Калиакра“; Заповед №РД816/12.12.2017 за 33 „Белите скали“; Заповед №РД817/12.12.2017 за 33 „Било“</p> <p>16. Заповед №РД 93/15.02.2018г. за утвърждаване на план за изпълнение на дейности в 33 „Комплекс Калиакра“</p> <p>17. Заповед №РД 94/15.02.2018г. за утвърждаване на „Инструкция относно изграждането, експлоатацията и оценката на ефективността на системите за ранно предупреждение за управление на риска от сблъсък на птиците с ветрогенератори“</p>	

	<p>18 . Документи към нарушение №2008/4461</p> <p>19.Документи към нарушение №2018/2352 - Официално уведомително писмо – нарушение №2018/2352 от ЕК, 3бр. приложения, позиция на РБ, искане за удължаване на срока за отговор</p> <p>20.Доп. електронно писмо относно длъжностни характеристики – приложени 3 бр.</p> <p>21.Електронно писмо относно сроковете на докладване по директивите</p> <p>22.Договор и доп. споразумение за предоставяне на БФП по ОП „Добро управление“</p> <p>23. Електронно писмо относно одобряване на НПРД</p> <p>24.Заповед относно разработване на НПРД</p>	
2.	<p>Писмо с Вх.№ 50-00-2/22.01.2019г. от Главен одитор и Ръководител одит до МОСВ и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-2/06.02.2019г. от МОСВ до Главен одитор и Ръководител одит</p>	59 2 CD
	<p>1. Функционална характеристика на дирекция НСЗП</p> <p>2. Списък на служители от отдел “Натура 2000 и защитени територии” и отдел “Биологично разнообразие ”</p> <p>3. Заповед № РД 119/15.02.2019г. - номенклатура на делата на МОСВ</p> <p>4. Заповед № РД 297/21.05.2018г. - вътрешни правила за организация на деловодната дейност и административното обслужване на физически и юридически лица в МОСВ</p> <p>5. Заповед № РД 404/29.06.2018г. – вътрешни правила за оборот на електронни документи и документи на хартиен носител в МОСВ, която отменя Заповед № 129/18.02.2015 г. за утвърждаване на Инструкцията за обмен на документи по електронен път и документи на хартиен носител в МОСВ</p> <p>6. Част от държавен вестник бр.49 – правилник за устройството и дейността на РИОСВ</p> <p>7. Писмо с изх.№ 04-00-537/31.03.2016г. от МОСВ до директорите на РИОСВ Благоевград, Бургас, Варна, Велико Търново, Враца, Монтана, Пазарджик, Перник, Плевен, Пловдив, Русе, Смолян, София, Стара Загора, Хасково, Шумен, относно указания във връзка с чл.33б, ал.2, т.3 от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП)</p> <p>8. Писмо с Изх.№ 05-08-1947/11.04.2016г. от МОСВ до директорите на РИОСВ Благоевград, Бургас, Варна, Велико Търново, Враца, Монтана, Пазарджик, Перник, Плевен, Пловдив, Русе, Смолян, София, Стара Загора, Хасково, Шумен, относно указания за процедиране по реда на глава шеста на ЗООС и чл. 31 от ЗБР на подробни устройствени планове при действащ общ устройствен план на територията, за който е налично Становище по ЕО за съгласуване в резултат на проведена процедура по ЕО и ОС</p> <p>9. Писмо с Изх.№ 05-08-2203/ 09.08.2016г. от МОСВ до директора на РИОСВ – София, относно указания за прилагане на административнонаказателна отговорност при неизпълнение на изискванията на чл. 95, ал.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието на околната среда</p> <p>10. Длъжностни характеристики на отдел “Натура 2000 и ЗТ”: старши експерт – 2 бр.; гл. експерт- 10 бр.; държавен експерт – 8 бр.; директор – 1бр.; началник отдел “Натура 2000 и ЗТ” – 1бр.</p> <p>11. Длъжностни характеристики на отдел “Биологично разнообразие”: държавен експерт – 2 бр.; старши експерт- 2 бр.; младши експерт – 2бр.; главен експерт – 1бр.; началник отдел – 1бр.</p> <p>12. Доклад от комплексна проверка на РИОСВ Благоевград, РИОСВ Пазарджик, РИОСВ Плевен, РИОСВ Русе</p> <p>13. Заповед № РД-504/21.07.2017г. – Директорите на РИОСВ и директорите на ДНП да издават наказателни постановления при установени нарушения на чл.126,127, 128, 128а и 128б от ЗБР</p> <p>14. Заповед № РД-505/21.07.2017г. – права на заместник-министъра на околната</p>	

среда и водите с ресор дирекция “ НСЗП”, директорите на РИОСВ, директорите на ДНП

15. Заповед № РД-506/21.07.2017г. – контрол по изпълнение на условията и мерките, съдържащи се в решенията издадени от министъра на околната среда и водите по реда на ЗБР и Наредба за ОС

16. Заповед № РД-507/21.07.2017г. – определяне на длъжностни лица, които имат право да осъществяват контрол, да извършват проверки и да съставят актове за установяване на нарушения по ЗБР

17. Заповед № РД-518/21.07.2017г. – издаване на наказателни постановления по реда на Закона за административните нарушения и наказания, за нарушения на Закона за лечебните растения

18. Писмо с Изх.№ 235/1/01.02.2019г. до Директор на дирекция “НСЗП” към МОСВ от Директор на РИОСВ Благоевград – приложение: копие на издадените 6 бр. НП

19. Писмо с Изх.№ БРЗТЗЗ-337/01.02.2019 до Директор на дирекция “НСЗП” към МОСВ от Директор на РИОСВ Бургас – приложение: опис на издадените актове за установени административни нарушения, Заповед № РД-134/31.08.2015г. – вътрешни правила за организация и координация на дейността на РИОСВ Бургас при констатиране на нарушения на екологичното законодателство, неразделна част от заповедта

20. Писмо с Изх.№ БР-34/1/30.01.2019г. до МОСВ от Директор на РИОСВ Хасково – приложение: подробен списък за наложени глоби и имуществени санкции, Заповед № РД -774/22.11.2017г.

21. Писмо с Изх.№ 232/28.01.2019г. до Директор на дирекция “НСЗП” към МОСВ до МОСВ от Директор на РИОСВ Монтана – приложение: 11 бр. НП, Акт №БРпн-12/30.08.2018г., Резолюция №09/2018г.

22. Писмо с Изх.№ 04-01-34(1)/1/30.01.2019г. до Заместник-министър на околната среда и водите от Директор на РИОСВ Перник - приложение

23. Писмо с Изх.№ 232/28.01.2019г. до Заместник-министър на околната среда и водите от Директор на РИОСВ Плевен – приложение: копие на Заповед №РД 0455/03.08.2016; Копие на АУАН №021/16.05.2017; Копие на №021/16.06.2017г.

24. Писмо с Изх.№ 11-42-1/05.02.2019г. до Заместник-министър на околната среда и водите от Директор на РИОСВ Пловдив – приложение копие на АУАН №84/05.12.2016г. и НП №19/03.05.2017г.

25. Писмо с Изх.№ И-220/29.01.2019г. до Директор на дирекция “НСЗП” към МОСВ до МОСВ от Директор на РИОСВ Русе – приложение: НП №56/27.10.2016г.; Писмено предупреждение от 06.03.2017г.

26. Писмо с Изх.№ 11-42-1/05.02.2019г. до Заместник-министър на околната среда и водите от Директор на РИОСВ Шумен – приложение: копие на 6 бр. НП

27. Писмо с Изх.№ НПД-01-23-(1)/31.01.2019г. до Заместник-министър на околната среда и водите от Директор на РИОСВ Смолян – приложение: Предупредително писмо – 1бр.; АУАН – 2бр.; Констативен протокол – 4бр.; НП – 2бр.; Писмо с Изх. №КПД-09-28/25.07.2017г. до Общинска служба Земеделие - Баните от РИОСВ Смолян; Писмо с Изх. №КПД-09-30/25.07.2017г. до Общинска служба Земеделие-Девин от РИОСВ Смолян; Писмо с Изх. №КПД-09-29/25.07.2017г. до Общинска служба Земеделие- Борино от РИОСВ Смолян; Покана за съставяне на АУАН – 2бр.; Скица – 1бр.

28. Писмо с Изх.№ 701/30.01.2019г. до Заместник-министър на околната среда и водите от Директор на РИОСВ София

29. Писмо с Изх.№РД-05-409(1)/31.01.2019г. до Заместник-министър на околната среда и водите от Директор на РИОСВ Стара Загора

30. Писмо с Изх.№ 238(1)/05.02.2019г. до Заместник-министър на околната среда и водите от Директор на РИОСВ Велико Търново – приложение: Заверени копия на НП

	<p>– 3бр.; АУАН – 1бр.</p> <p>31. Писмо с Изх.№ БРЗТ-38(1)/31.01.2019г. до Директор на дирекция “НСЗП” към МОСВ до МОСВ от Директор на РИОСВ Враца– приложение: АУАН – 1бр.; КП – 1бр.; НП – 1бр.</p> <p>32. Писмо с Вх. № 05-08-1706/14.08.2019 г. до Заместник-министър на околната среда и водите от Директор на РИОСВ Пазарджик</p> <p>33. Писмо с Вх. № 04-00 8851/23.01.2019 г. до Заместник-министър на околната среда и водите от Директор на РИОСВ Варна – 3 бр. НП</p> <p>34. Отчет на разходите по програмата с разпределение на ведомствени и администрирани разходи</p> <p>35. ЗИД на ЗБР - писмо, доклад, протокол и присъствен списък</p>	
3.	<p>Писмо с Вх. № 50-00-16/22.04.2019г. до Директор на Дирекция „Политики по околната среда и координация на контролната дейност“ в МОСВ от Главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-16/10.05.2019 г. от Директор на Дирекция „Политики по околната среда и координация на контролната дейност“ до Главен одитор и р-тел на одитен екип и доп. писмо-отг. с Изх. № 50-00-16/29.05.2019 г.</p>	31 1 CD
	<p>1. Длъжностни характеристики на отдел “Координация на контролната дейност”: началник отдел – 1 бр.; мл. експерт- 1 бр.; държ. експерт- 2 бр.; ст. експерт- 1 бр.</p> <p>2. Длъжностна характеристика на директор на Дирекция “Политики по околната среда” – 1бр.</p> <p>3. Заповед № РД-123/14.02.2013г. за оптимизиране на административно наказателната дейност по РИОСВ</p> <p>4. Електронно писмо относно контролната дейност в защитените зони - 6 бр. таблици</p>	
4. 4.1.	<p>Писмо с Изх. № 04-10-5/03.05.2019г. до Директор на Дирекция „Национален парк Рила“ от главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-1-(1)/20.05.2019 г. от Директор на Дирекция „Национален парк Рила“ до Главен одитор и р-тел на одитен екип</p>	10 1 CD
	<p>1. План за дейността през 2018г., 2019г.</p> <p>2. Заповед за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПОС 2014-2020г. по проектна ос 3</p> <p>3. Проект „Засилване на капацитета на защитени зони чрез иновативна методология за устойчивост“ по програма за трансгранично сътрудничество Гърция-България 2014-2020</p> <p>4. Годишен план за оперативната и контролна дейност през 2016г.,2017г.,2018г.</p> <p>5. Доклади за извършена ревизия през 2016г.- 2бр.</p> <p>6. Предупредителен протокол – 2 бр.</p> <p>7. Заповед № РД 109/12.11.2018г. за извършване на ревизия на охранителните участъци</p> <p>8. Констативен протокол – 75 бр.</p> <p>9. Устройствен проект за движението и паркирането на МПС на територията на НП „Рила“</p> <p>10. Годишен план за мониторинг през 2016г., 2017г., 2018г.</p> <p>11. График на НП за изпълнение на мониторинговите дейности към НСМСБР през 2018г., 2017г., 2016г.</p> <p>12. Доклад относно преброяване на дивата коза през 2016г.,2017г.,2018г. – 5 бр.;4бр.;4бр.</p> <p>13. Доклад относно преброяване на кафявата мечка през 2016г., 2017г., 2018г. – 4 бр.;4бр.; 3бр.</p> <p>14. Доклад относно преброяване на глухара през 2016г., 2017г., 2018г.– 2 бр.; 2бр.; 1бр.</p> <p>15. Доклад относно пролетна таксация на дивите животни през 2018г.– 1бр.</p>	

	<p>16. Заповеди за провеждане на научни изследвания – 4бр.</p> <p>17. Отчет за изпълнение на План за действие в ЗТ през 2016г,2017г., 2018г – 43 бр.;</p> <p>18. Обучение за прилагане на методиката за мониторинг на кафявата мечка в рамките на НСМСБР</p> <p>19. Формуляр за мониторинг на висши растения през 2016г.– 30бр.</p> <p>20. Протокол за вземане на извадка от води през 2018г.- 4бр.; Протокол от изпитване -4 бр.</p> <p>21. Отчети ПУДООС за 2016г.</p> <p>22. Годишен отчет за дейността за 2016г., 2017г., 2018г.</p>	
4.2.	<p>Писмо с Изх. № 04-10-6/03.05.2019г. до Директор на Дирекция „Национален парк Пирин“ от Главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Вх. № 04-10-6/20.05.2019 г. от Директор на Дирекция „Национален парк Пирин“ до Главен одитор и р-тел на одитен екип</p>	1 243 1 CD
	<p>1. Годишен отчет за дейността за 2018г., 2017г., 2016г</p> <p>2. Отчет за осъществена контролна дейност през 2018г, 2017г., май 2016г. до декември 2016г.</p> <p>3. Заповед № РД-1/12.01.2017г. – Инструкция за реда и начина на осъществяване на превантивен, текущ и последващ контрол на територията на парка от служителите на национален парк „Пирин“, чрез съставяне на констативни протоколи, реквизити и тяхната отчетност</p> <p>4. Заповед №РД-507/21.07.2017г. относно длъжностни лица, които имат право да осъществяват контрол, да извършват проверки и да съставят актове за установяване на нарушения по ЗБР</p> <p>5. Заповед №РД-703/26.10.2017г. относно оправомощаване на директорите на РИОСВ да издават наказателни постановления за налагане на административни наказания по ЗАНН</p> <p>6. Заповед №РД-504/21.07.2017г. относно оправомощаване на директорите на РИОСВ и директорите на националните паркове да издават наказателни постановления при установени нарушения от ЗБР</p> <p>7. Уведомление за инвестиционно предложение – 10 бр. Инвестиционно предложение – 3 бр.</p> <p>8. Констативни протоколи – 32 бр.</p> <p>9. Разрешително №690/31.08.2016г., №736/12.03.2018г., №751/ 18.06.2018г. за ползване на изключение от забраните по чл.40, ал.1, т.1 от ЗБР</p> <p>10. Решение №25 – ОС/2014 за преценяване на вероятната степен на значително отрицателно въздействие на инвестиционно предложение „Укрепване и рекултивация на свлачище по ски път гр. Банско-Бъндеришка поляна“ върху защитени зони; Решение №44-ПР/2011г. за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда на инвестиционно предложение „Реконструкция и разширение на ПСОВ „Платото“ в ски-зона с център гр. Банско</p> <p>11. Писмо с Изх.№ НСЗП-440/13.08.2018г. относно посещение в резерват „Байови дупки - Джинджирица“, резерват „Юлен“ и поддържан резерват „Габра“</p> <p>12. График на НП за изпълнение на мониторинговите дейности към НСМСБР през 2018г., 2017г., 2016г.</p> <p>13. Формуляр за мониторинг на висши растения – НСМБР за 2018г., 2017г., 2016г.</p> <p>14. Доклади относно изпълнение на мониторингови дейности за 2018г. и Заповед №РД-172/05.11.2018г. за проведена есенна таксация на дивата коза на територията на НП „Пирин“ и формуляри за описание на маршрут – 6 бр.</p> <p>15. Доклади относно изпълнение на мониторингови дейности за 2018г. и Заповед №РД-122/06.07.2018г. за проведена пролетна таксация на дивата коза на територията на НП „Пирин“ и формуляри за описание на маршрут – 6 бр.</p>	

	<p>16. Доклади относно изпълнение на мониторинг за 2017г. и Заповед №РД-56/03.07.2017г. за установяване на пролетните запаси от популацията на дивата коза на територията на НП „Пирин“ и формуляри за описание на маршрут – 5 бр.</p> <p>17. Доклади относно изпълнение на мониторинг на дива коза за 2016г. и Заповед №РД-142/07.11.2016г. и формуляри за описание на маршрут- 4 бр.</p> <p>18. Доклади относно изпълнение на мониторинг на дивата коза за 2016г. и Заповед №РД-72/27.06.2016г. и формуляри за описание на маршрут – 4 бр.</p> <p>19. Доклади въз основа на изпълнение на мониторинг на кафява мечка за 2018г. и заповед №РД-164/22.10.2018г. за есенна таксация на кафявата мечка – 6 бр.</p> <p>20. Доклади въз основа на изпълнение на мониторингови дейности за 2018г. и заповед №РД-81/04.06.2018г. – 5бр.</p> <p>21. Доклади въз основа на изпълнение на мониторингови дейности за 2016г. – 1 бр.</p> <p>22. Доклади въз основа на изпълнение на мониторинг на кафявата мечка за 2017 г. и заповед №РД-49/07.06.2017г. – 5бр.</p> <p>23. Доклади въз основа на изпълнение на мониторинг на кафява мечка за 2016г. и заповед №РД-131/24.10.2016г. – 6 бр.</p> <p>24. Доклади въз основа на изпълнение на мониторинг на кафявата мечка за 2018г. и заповед №РД-99/12.10.2017г. – 4 бр.</p> <p>25. Доклади въз основа на изпълнение на мониторинг на кафявата мечка за 2018г. и заповед №РД-61/03.06.2016г. – 5 бр.</p> <p>26. Доклади въз основа на изпълнение на мониторинг на кафявата мечка за 2018г. и заповед №РД-81/04.06.2018г. – 5бр.</p>	
4.3.	<p>Писмо с Изх. № 04-10-7/03.05.2019г. до Директор на Дирекция „Национален парк Централен Балкан“ от Главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Вх. № 04-10-7/21.05.2019 г. от Директор на Дирекция „Национален парк Централен Балкан“ до Главен одитор и р-тел на одитен екип</p>	8 1 CD
	<p>1. Уведомление за инвестиционно предложение – 5 бр. ; Инвестиционно предложение – 2 бр.</p> <p>2. Констативни протоколи – 6 бр.</p> <p>3. Годишен план за контролната и оперативната дейност през 2016 г., 2017г., 2018г</p> <p>4. Годишен отчет за изпълнението на План за контролната и оперативната дейност през 2016г., 2017г., 2018г</p> <p>5. График за мониторингови дейности към НСМСБР през 2016 г., 2017г., 2018г.</p>	
5 5.1.	<p>Писмо с Изх. № 04-10-8/22.05.2019г. до Директор на Басейнова дирекция „Черноморски район“ от Главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-2/(А1)/06.06.2019 г. от Директор на Басейнова дирекция „Черноморски район“ до Главен одитор и р-тел на одитен екип</p>	62 1 CD
	<p>1. Списък и карти на зоните за защита на водите – регистър на защитените територии и приложения</p> <p>2. Решение №1107/ 29.12.2016г. за приемане на ПУРБ в Черноморския район за басейново управление за периода 2016-2021г. и национална програма за изпълнението му</p> <p>3. План за управление на речните басейни в Черноморски район за басейново управление на водите за периода 2016-2021г. и приложения</p> <p>4. Заповед №163/ 06.07.2018г. и приложение</p> <p>5. Решение №1103/ 29.12.2016г. за приемане на План за управление на риска от наводнения в Черноморския район за басейново управление 2016-2021г. и националните програми за изпълнението му</p> <p>6. План за управление на риска от наводнения на Черноморския район за басейново управление 2016-2021 и приложения</p> <p>7. Решение №1111/29.12.2016г. за приемане на Морска стратегия на Република България и програма от мерки и приложения</p>	

	<p>8. Писмо относно проектозаповеди за обявяване на защитени зони</p> <p>9. Писмо относно допустимостта на ИП, спрямо режимите, определени в утвърдени ПУРБ</p> <p>9. Писмо относно проект на Интегриран план за управление на защитени зони „Комплекс Калиакра“, „Калиакра“, „Белите скали“</p> <p>10. Отчет за изпълнение на план за оперативната и контролна дейност -2016г., 2017г. и 2018г.</p> <p>11. Заповед РД-167/31.03.2016г.; РД-229/05.04.2017г.; РД-175/02.04.2018г.; РД-230/28.03.2019г. относно програми за мониторинг на повърхностни и подземни води</p> <p>12. Заповед №56/07.03.2018г. за поддържане в актуално състояние на информацията в базите данни от изпълнението на мониторинга на водите</p> <p>13. Искане за предоставяне на информация от „Морско картиране БГ“ ДЗЗД</p> <p>14. Проект „Натура 2000 в Черно море“</p> <p>15. Писмо относно отбелязване на Европейския ден на мрежата от защитени зони НАТУРА 2000</p> <p>16. Проект „Знания за НАТУРА 2000“</p> <p>17. Писмо с Изх.№ 3235/19.12.2018г. и писмо-отг. с Изх.№ 12-00-47/А1/10.01.2019г. относно предоставяне на информация във връзка с докладване по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията</p>	
5.2.	<p>Писмо с Изх. № 04-10-10/22.05.2019г. до Директор на Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ от Главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № РД-11-242(2)/06.06.2019 г. от Директор на Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ до Председател на Сметна палата на РБ</p> <p>1. Заповед РД-167/31.03.2016г.; РД-229/05.04.2017г.; РД-175/02.04.2018г.; РД-230/28.03.2019г. относно програми за мониторинг на повърхностни и подземни води и приложения</p> <p>2. Обществена поръчка с предмет „Осигуряване на данни за 2017г. от хидробиологичен мониторинг на повърхностни води в съответствие със заповед на министъра на околната среда“ и документация към нея</p> <p>3. Програми за мониторинг 2017-2018г.</p> <p>4. Критерии и подходи за определяне на зони за защита на водите и техните цели, свързани с воднозависими видове и местообитания</p> <p>5. Постановление за прекратяване на наказателно производство относно добив на инертни материали от река Струма</p> <p>6. Електронно писмо за потвърждаване на получено писмо</p>	12 1 CD
5.3.	<p>Писмо с Изх. № 04-10-11/22.05.2019г. до Директор на Басейнова дирекция „Източнбеломорски район“ от Главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № РД-10-183(1)/11.06.2019 г. от Директор на Басейнова дирекция „Източнбеломорски район“ до Главен одитор и р-тел на одитен екип</p>	2 1 CD
	<p>1. Разрешително – 2бр.</p> <p>2. Решение за отказа за изменение на разрешително – 3бр.</p> <p>3. Длъжностна характеристика – 1бр.</p> <p>4. Приложение 2 и приложение 11 – специфични изисквания към състоянието на водите</p> <p>5. Проектозаповеди за обявяване на защитени територии</p> <p>6. Писма относно актуализация на ПУРБ и ПУРН – 2бр.</p> <p>7. Писмо с Изх.№ 3235/119.12.2018г. и писмо-отг. с Изх.№ РР-18-404/15.01.2019г. относно предоставяне на информация във връзка с докладване по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията</p> <p>8. Критерии и подходи за определяне на зони за защита на водите, свързани с воднозависими видове и местообитания</p> <p>9. Регистър на защитени зони и приложения</p>	

5.4.	Писмо с Изх. № 04-10-9/22.05.2019 г. до Директор на Басейнова дирекция „Дунавски район“ от Главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № ПУ-03-28(1)/31.05.2019 г. от Директор на Басейнова дирекция „Дунавски район“ до Главен одитор и р-тел на одитен екип	245 1 CD
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Заповед №37/17.05.2018г. за определяне на лице за администратори на профили 2. Регистър на Зоните за опазване на биологични видове НАТУРА 2000 за местообитания и Регистър на зоните за опазване биологични видове НАТУРА 2000 за птици 3. Приложение на защитените зони за опазване на типове природни местообитания и местообитания на видове растения и животни(без птици) в ДРБУ 4. Повърхностни водни тела, които попадат в защитени зони за опазване на типове природни местообитания и местообитания на видове растения и животни(без птици) в ДРБУ 5. Регистър на ЗЗ за опазване на местообитания на птици и на територии, в които по време на размножаване, линеене, зимуване или миграция се струпват значителни количества птици в ДРБУ 6. Повърхностни водни тела, които попадат в защитени зони за опазване на местообитания на птици и на територии, в които по време на размножаване, линеене, зимуване или миграция се струпват значителни количества птици в ДРБУ 7. Мерки за ЗЗ, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване, съгласно Становище по ЕО на ПУРБ №6-2/2009г. на МОСВ 8. Програма от мерки за опазване на зоните за защита на водите 9. Опис на приложенията и електронно писмо за получен писмо 	
6.	Писмо с Изх. № 12-25-25/24.04.2019г. до Изпълнителен директор на Изпълнителна агенция по околна среда от Главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № 1255/17.05.2019 г. от Изпълнителен директор на Изпълнителна агенция по околна среда до Главен одитор и р-тел на одитен екип	13 1 CD
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Цели на ИАОС за 2016г., 2017г., 2018г. 2. Отчет на плана за изпълнение на дейността за 2016г., 2017г., 2018г. 3. План за дейността на ИАОС за 2016г., 2017г., 2018г. 4. План за обществени поръчки на ИАОС за 2016г., 2017г., 2018г. 5. Функционална характеристика на Дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“ 6. Наредба №2 от 18.12.2006г. за условията и реда за създаването и функционирането на НСМСБР 7. Проект на НИД на Наредба №2 от 18.12.2006г. 8. Заповед РД-210/ 20.04.2016 г. за утвърждаване на НСМСБР и практическо ръководство към НСМСБР и Основен документ на НСМСБР с приложение №1 и №2 и практическо ръководство 9. Финален отчет проект ПУДООС 10. Заповед № 97/ 27.04.2016 г. относно Вътрешни правила за работа с информационни системи в ИАОС 11. Длъжностни характеристики – 4бр. 12. Полеви формуляр 13. График на НП за изпълнение на мониторингови дейности към НСМБР през 2016г., 2017г., 2018г. 14. График на ПП за изпълнение на мониторингови дейности към НСМБР през 2016г., 2017г., 2018г. 15. График на РИОСВ за изпълнение на мониторингови дейности към НСМБР през 2016г., 2017г., 2018г. 	

	<p>16. Инструкция за условията и редът за внасяне на предложения за изменение и /или допълнение на утвърдения списък на основните обекти и схеми от НСМСБР</p> <p>17. Национален доклад 2016г.</p> <p>18. Отчет на степента на изпълнение на политиката в областта на НСМОС и информационна безопасност и на Програма 8 през 2016г., 2017г., 2018г.</p> <p>19. Авансови и междинни плащания по проект „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците“, сключени договори и изплатени суми по тях, бюджет</p> <p>20. Заповед № 481/29.08.2016 г. за предоставяне на БФП „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците“</p> <p>21. Писмо с изх. № 3-003-0001-1-33/ 15.03.2019 г. до Изпълнителен директор на Изпълнителна агенция по околна среда от ръководителя на УО на ОПОС</p>	
7.	<p>Писмо с Вх. № 17-14/06.02.2019г. до Заместник-министър на земеделието, храните и горите от главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № 17-14/20.02.2019 г. от Заместник-министър на земеделието, храните и горите до Главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № 17-14/01.03.2019 г. от Заместник-министър на земеделието, храните и горите до Главен одитор и р-тел на одитен екип</p> <p>1. Информация за предвидения финансов ресурс по мерките по Програмата за морско дело и рибарство, по които се подпомагат инвестиции свързани със зоните по НАТУРА 2000</p> <p>2. Писмо с Вх. № 17-14/28.02.2019г. до Директор на Дирекция развитие на селските райони от Директор на Дирекция „Директни плащания и идентификация на земеделски парцели“</p> <p>3. Заповеди № РД 09-783/ 14.10.2016 г. ; № РД 09-610/23.09.2014 г. и приложения към тях относно Вътрешни правила за организация на дейността на дирекция „Развитие на селските райони“</p> <p>4. Договор за делегиране на функции по прилагане на Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020г.</p> <p>5. Писмо с Вх. № 10-1455/23.10.2018г. до Директор на Дирекция развитие на селските райони от Зам. Изпълнителен директор на ДФЗ относно ПРСР 2014-2020</p> <p>6. Писмо с Изх. № 13-609/28.01.2016г. до Изпълнителен директор на ДФ „Земеделие“-РА от Заместник-министър на земеделието и храните</p> <p>7. Писмо с Изх. № 17-14/06.03.2019г. до Главен одитор и р-тел на одитен екип от Заместник-министър на земеделието, храните и горите</p> <p>8. Електронно писмо до Дирекция „Морско дело и рибарство“ относно допълнителна информация с приложения Писма относно изпълнението на НПРД по НАТУРА 2000 на България – 3 бр. и справки с индикатори</p> <p>9. Електронно писмо от Дирекция „Развитие на селските райони“ с приложения: справка с индикатори, писмо с № 0403-20/ 19.02.2019 г. относно преглед на Националната приоритетна рамка за действието на НАТУРА 2000 на България, Въпроси по Мярка 12 на ПРСР 2014-2020 г.</p>	58 3 CD
8.	<p>Писмо с Изх. № 12-25-28/02.05.2019г. до Изпълнителен директор на Изпълнителна агенция по горите от Главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № ИАГ-10896/23.05.2019 г. от Изпълнителен директор на Изпълнителна агенция по горите до Главен одитор и р-тел на одитен екип</p> <p>1. Режими за устойчиво управление на горите в НАТУРА 2000</p> <p>2. Споразумение №136/ 05.03.2009 г. за сътрудничество между МОСВ и ДАГ за изпълнение на дейностите свързани с НСМБР</p> <p>3. Устройствен правилник на ИАГ</p>	297 1 CD

	<p>4. Програма за опазване на горите от пожари</p> <p>5. Годишна програма с цели и дейности за 2019г., 2018г., 2017г., 2016г.</p> <p>6. Отчет на Годишната програма с цели и дейности за 2018г., 2017г., 2016г.</p> <p>7. Годишен отчетен доклад за 2018г., 2017г., 2016г.</p>	
9.	<p>Писмо с Изх. № 50-00-12/18.07.2019г. до Директор на Дирекция „Национална служба за защита на природата“ МОСВ от Главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-12/29.07.2019 г. и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-12/29.07.2019 г. от Директор на Дирекция „Национална служба за защита на природата“ МОСВ до Главен одитор и р-тел на одитен екип и доп. писмо-отг. с Изх. № 50-00-12/18.07.2019г</p>	121 1 CD
	<p>1. Писма относно проекти на формата на План за контролната дейност на РИОСВ и формат на Отчет за дейността на РИОСВ – 2016 г., 2017г. и 2018 г.</p> <p>2. Заповед № РД-340/24.04.2019 г.; Заповед № РД-442/ 07.06.2019 г.; Заповед № РД-774/22.11.2019 г.; Заповед № РД-504/21.07.2017 г Заповед № РД-339/24.04.2019 г.; Заповед № РД-443/ 07.06.2019 г.; Заповед № РД-603/01.09.2017 г.; Заповед № РД-506/21.07.2017 г относно определяне на длъжностни лица от РИОСВ, които имат право да осъществяват контрол, да извършват проверки и да съставят АУАН</p> <p>3. Писмо с Изх. № 05-08-2183/21.06.2018 г. до РИОСВ, ДНП и ДПП относно участието им в мониторингови дейности във връзка с докладване по чл. 17 на Директивата за местообитанията</p> <p>4. Писмо с Изх. № 12-00-1295/15.01.2019 г. от ДНСЗП до Изпълнителния директор на ИАОС и писмо с Изх. № 3235/19.12.2018 г. до компетентните ведомства от Изпълнителния директор на ИАОС относно предоставяне на информация във връзка с докладване по Директивите</p> <p>5. Заповед. за създаване на Междуведомствена работна група за подготовка на Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда през 2017 г. ;Извлечение от протокол № 28 от заседание на МС на 10 юли 2019 г .</p> <p>6. Заповед № РД-09-511/28.05.2019 г. за работна група</p> <p>7. Писма до Директор на Дирекция ФУ от Директор на ДНСЗП относно изпълнението на програмния бюджет на МОСВ - 2016 г., 2017г. и 2018 г.</p> <p>8. Протокол № № 21, 22 и 23 от заседание на Националния съвет по биологично разнообразие – 3 бр.</p> <p>9. Справка за постигнатите междинни резултати и справка за изпълнението на мерките от изпълнението на НПРД</p>	
10.	<p>Писмо с Вх. № 50-00-12/25.04.2019 г. до Директор на Дирекция „Финансово управление“ в МОСВ от Главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-12/16.05.2019 г. от Директор на Дирекция „Финансово управление“ в МОСВ до Главен одитор и р-тел на одитен екип; Допълнително писмо-отг. с Изх.№ 50-00-12/05.06.2019 г.</p>	443
	<p>1.Заповед № РД-803/27.12.2018г.; Заповед № 697/ 22.10.2015 г. относно утвърждаване на вътрешни правила за организация на бюджетния процес в МОСВ</p> <p>2.Бюджетна прогноза за 2016-2018 г. - писмо с изх. № 95-00-378 от 23.02.2015 г. на ДНСЗП до ДФУ; Бюджетна прогноза за 2017-2019 г. писмо с изх. № 95-00-994 от 22.02.2016 г. на ДНСЗП до ДФУ; Бюджетна прогноза за 2018-2020 г.- писмо с изх. № 05-08-438 от 23.02.2017 г. на ДНСЗП до ДФУ; Бюджетна прогноза за 2019-2021 г. писмо с изх. № 05-08-624 от 23.02.2018 г. на ДНСЗП до ДФУ;</p> <p>3. Електронно писмо относно доп. отговори към писмо-отг. с Изх. № 50-00-12/16.05.2019 г.</p> <p>4. Електронно писмо с информация към допълнително писмо-отг. с Изх.№ 50-00-12/05.06.2019 г.</p>	
11.	<p>Писмо с Изх. № 12-25-25/14.06.2019г. до Изпълнителен директор на Изпълнителна агенция по околна среда от Главен одитор и р-тел на одитен екип</p>	9 2 CD

	<p>и Писмо-отг. с Изх. № 1561/20.06.2019 г. от Изпълнителен директор на Изпълнителна агенция по околна среда до Главен одитор и р-тел на одитен екип</p>	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие в Република България – приложения и Проект РРА03/BG/715 2. Заповед РД-259/10.04.2009 г. относно Методика за мониторинг на висшите растения; Заповед РД-270/04.04.2007 г. относно НСМБР; 3. Заповед за създаване на междуведомствена работна група за подготовка на Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда – 2 бр. 4. Заповеди относно създаване на Междуведомствена експертна група по биологично разнообразие – 2 бр. 5. Заповеди за определяне на състава на Националния съвет по биологично разнообразие – 2 бр.; Протоколи, становища и покани за заседания на Националния съвет по биологично разнообразие за 2014 г., 2016 г., 2017 г. и 2018 г. 6. Документи по проект MetEcoSMART по програма 3 „Биологично разнообразие и екосистеми“ 7. Покана за заключителна конференция „ Управление на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000 с участие на заинтересованите страни“ 8. Писмо с Изх. № 4840/ 02.12.2016 г. връзка с определяне на представител на ИАОС за участие в експертните работни групи по проект „ Управленски подход за мрежата НАТУРА 2000“ 9. Заповед № РД-165/ 08.03.2017 г. за определяне на състав на междуведомствена работна група , относно дейности за опазване и регулирана на популацията на дивата коза - 2 бр. 10. Заповед за проект на ЗИД на ЗЛР 11. Заповед относно утвърждаване на Специализирания състав на ВЕЕС 12. Заповед за създаване на Национална междуведомствена група за инвазивни чужди видове 13. Заповед относно Експертна работна група към ЕК за докладване по Директивите 14. Заповед № РД-210/ 20.04.2016 г. относно утвърждаване на НСМСБР и Практическо ръководство 15. Извадка от документация за участие в процедура по Закона за обществените поръчки, 2013, в изпълнение на проект по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.” – DIR-5113024-1-48 „Теренни проучвания на разпространение на видове/оценка на състоянието на видове и хабитати на територията на цялата страна – I фаза“ 16. Писмо с Вх. № 12-00-604/18.04.2016 г. - доклад относно утвърждаване на НСМСБР и Практическо ръководство към нея 17. Писмо от ЕК за сроковете за докладване по директивите 18. Мониторинг, извършен от НПО – протоколи и писма 	
<p>12.</p>	<p>Писмо с Вх. № 17-14/23.05.2019г. до Заместник-министър на земеделието, храните и горите и до Директор на Дирекция „Финансово управление“ МЗХГ от Главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № 17-14/16.06.2019 г. от Директор на Дирекция „Финансово управление“ МЗХГ до Главен одитор и р-тел на одитен екип; Писмо-отг. с Изх. № 17-14/24.06.2019 г. от Директор на Дирекция „Финансово управление“ МЗХГ до Главен одитор и р-тел на одитен екип; Писмо-отг. с Изх. № 17-14/18.06.2019 г. от Директор на Дирекция „Финансово управление“ МЗХГ до Главен одитор и р-тел на одитен екип; Писмо-отг. с Изх. № 17-14/03.07.2019 г. от Директор на Дирекция „Финансово управление“ МЗХГ до Главен одитор и р-тел на одитен екип;</p>	<p>14 5 CD</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Писмо с Изх. № 17-14/20.06.2019г. до Директор на Дирекция „Финансово управление“ МЗХГ от Директор на Дирекция „Морско дело и рибарство“ 2. Писмо с Изх. № 17-14/01.03.2019г. до Главен одитор и р-тел на одитен екип от 	

	<p>Заместник-министър на земеделието, храните и горите</p> <p>3. Заповед РД 09-151/25.03.2016 г.; РД 09-409/27.04.2018 г. относно Вътрешни правила за организация на бюджетния процес в МЗХГ</p> <p>4. Бюджетна процедура за 2016г., 2017г. и 2018 г.</p> <p>5. Писма до Директор на Дирекция „Финансово управление“ от компетентните дирекции във връзка с извършването на одита – 22 бр.</p> <p>6. Писмо с Изх. № 17-14/01.03.2019г. до Главен одитор и р-тел на одитен екип от Заместник-министър на земеделието, храните и горите</p>	
13.	<p>Писмо с Изх. № 60-12-1/19.02.2019г. до Изпълнителен директор на Национална служба за съвети в земеделието от главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № ЦУ 02-92 от 06.03.2019 г. от Изпълнителен директор на Национална служба за съвети в земеделието до Главен одитор и р-тел на одитен екип</p>	12 1 CD
	<p>1. Договор за възлагане на обществена поръчка за услуги с предмет : „Предоставяне на консултантски пакет А2Б на земеделски стопани, кандидати по подмярка 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски стопани“ от ПРСР 2014-2020г.“</p> <p>2. Ръководство за прилагане на законоустановените изисквания за управление</p> <p>3. Съдържание на консултантски пакет А2Б</p> <p>4. Консултантски пакети по тематичната подпрограма за малки стопанства</p> <p>5. Заповед РД 09-440/21.06.2016 за съдържанието на консултантски пакети за прилагане на подмярка 2.1.2 по мярка 2 от програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020г.</p> <p>6. Правила на НССЗ за предоставяне на консултантски пакет А2Б по подмярка 2.1.1 „Консултантски услуги за земеделски и горски стопани“ от подмярка 2.1 „Помощ за осигуряване на консултантски услуги“ по мярка 2 „Консултантски услуги, услуги по управление на стопанството и услуги по заместване в стопанството“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2024-2020г.</p> <p>7. Правила на НССЗ за предоставяне на консултантски пакети по подмярка 2.1.2 „Консултантски услуги за малки земеделски стопанства“ от мярка 2 „Консултантски услуги, услуги по управление на стопанството и услуги по заместване в стопанството“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2024-2020г.</p> <p>8. Информационна брошура – 2бр.</p>	
14.	<p>Работен документ за преглед на създадената информационна система НАТУРА 2000 и създадените регистри – част 1 и част 2</p>	11 1 CD
15.	<p>Заповед РД-748/23.12.2016 г. относно поддържането на актуална информация на официалната интернет страница на МОСВ</p>	3
16.	<p>Писмо с Вх. № 50-00-12/24.04.2019г. до Главен директор на Главна дирекция „Оперативна програма околна среда“ в МОСВ от Главен одитор и р-тел на одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-12/10.05.2019 г. от Главен директор на Главна дирекция „Оперативна програма околна среда“ в МОСВ до Главен одитор и р-тел на одитен екип</p>	34 2 CD
	<p>1. Счетоводно извлечение от SAP за изплатени суми по ОПОС 2007-2013 и 2014-2020г.</p> <p>2. Обществена поръчка с предмет „Разработване на национална приоритетна рамка за действие по НАТУРА 2000</p> <p>3. Електронно писмо относно разработване на НПРД – 2 бр.</p> <p>4. Приемо-предавателен протокол – 1бр.</p>	
	<p>ОБЩО:</p>	2 767 29 CD